

JAARVERSLAG EN JAARREKENING 2023

g e m e e n t e
0 l d a m b t

Opdrachtgever: De gemeenteraad van de gemeente Oldambt
Regie: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oldambt
Coördinatie: Financieel beleid
Versie: Definitief 27 juni 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Resultaat 2023	11
1.1 Analyse resultaat 2023	11
1.2 Stand van zaken herstelmaatregelen	14
2 Jaarverslag: programmaverantwoording	15
2.1 Programma 1 Algemene dienstverlening	17
2.2 Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving	21
2.3 Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs	37
2.4 Programma 4 Zorg en samenleving	47
2.5 Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer	53
2.6 Programma 6 Bestuur	59
3 Algemene dekkingsmiddelen, Overhead en overige posten	61
3.1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	61
3.2 Overhead	65
3.3 Vennootschapsbelasting	67
3.4 Onvoorzien	69
4 Beleidsindicatoren	71
5 Jaarverslag: paragrafen	77
5.1 Bedrijfsvoering	79
5.2 Grondbeleid	85
5.3 Onderhoud kapitaalgoederen	89
5.4 Verbonden partijen	99
5.5 Lokale heffingen	125
5.6 Financiering	135
5.7 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	143
5.8 Aardbevingsopgave	149
5.9 Openbaarheidsparagraaf	157
6 Jaarrekening 2023	159
6.1 Balans per 31 december 2023	160
6.2 Overzicht van baten en lasten per programma	163
6.3 Toelichting op de jaarrekening	167
6.4 Toelichting op de balans	171
6.5 Overige toelichtingen	193
6.6 Single information Single audit	198
6.7 Baten en lasten per taakveld	205
6.8 Rechtmatigheidsverantwoording	211
Bijlagen	213

Bijlage 1 Doorgeschoven projecten	215
Bijlage 2 Restant investeringskredieten 2023.....	217
Raadsbesluit.....	219

Inleiding

Het jaar 2023 ligt achter ons. Een jaar waarin veel is gebeurd. Een jaar waarin hard is gewerkt. In deze jaarrekening doen we verslag van wat we hebben gedaan en, waar relevant, welke resultaten zijn bereikt. Daarbij zoemen we met name in op de thema's die we hebben uitgelicht in de inleiding van de programmabegroting 2023.

Armoede

In de gemeente Oldambt wonen veel inwoners en ondernemers die armoede en schuldenproblematiek ervaren. Omdat er van 2023 tot en met 2025 weer enige financiële ruimte is hebben we de budgetten voor armoede met ingang van 2023 opgehoogd tot het niveau van voor de bezuinigingen. Daardoor was het onder andere mogelijk om een 'Volwassenenfonds Sport & Cultuur' te starten. Met inzet van middelen in dit fonds kunnen ook volwassenen met een laag inkomen meedoen aan sport- en/of culturele activiteiten.

Met het project Generatierijkdom streven we naar gelijke kansen in het onderwijs, een kansrijker toekomstperspectief, het doorbreken van het taboe op armoede en schulden en financieel zelfredzame inwoners.

De aftrap van de bijeenkomst Kansen voor Kinderen in Winschoten was drukbezocht.

Binnenkort wordt ook in Oldambt gepoogd in 75 gezinnen de generationele armoede te doorbreken via de Doorbraakmethode.

Voor ondernemers is in 2023 de pilot schuldhulpverlening van start gegaan.

Een "Visie versterken bestaanszekerheid in Oldambt" is opgesteld en inmiddels aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

In het kader van energiararmoede zijn in 2023 op verschillende momenten energietoeslagen uitbetaald.

Jeugd

In 2023 hebben we mooie stappen gezet als het gaat om de hulp aan gezinnen meer preventief, vroegtijdig en dichter bij huis in te zetten. Meer en meer werd er in het voorliggend veld hulp geboden aan gezinnen met problemen zonder ze direct te indiceren voor specialistische Jeugdhulp. Daar waar nodig werd vanzelfsprekend wel doorverwezen naar specialistische jeugdhulp. Het mes snijdt hier duidelijk aan twee kanten, enerzijds leidt versterking van preventie ertoe dat minder gezinnen intensievere jeugdhulp nodig hebben en anderzijds leidt dit tot een kostenbesparing.

Verduurzaming

Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor verduurzaming om de energielasten structureel te verlagen. Er zijn verordeningen vastgesteld op basis waarvan bepaalde doelgroepen (inwoners respectievelijk private partijen) via SVn tegen gunstige voorwaarden hun pand kunnen verduurzamen.

Eind 2023 zijn we gestart met de actie Oldambt Verwarmt en kunnen huurders en woningeigenaren in Oldambt hulp krijgen met het besparen van energie.

In verschillende subsidierondes hebben woningeigenaren in Nieuwolda en Wagenborgen subsidies ontvangen die er aan bijdragen dat het gasverbruik van de woningen minder wordt. Dit heeft bijgedragen aan een aanzienlijke reductie van het gasverbruik in 2023 ten opzichte van 2022 van 17% (en 31% sinds de start van het project in 2018). Een grote groep huurders van de Woonstichting Groninger Huis heeft in 2023 subsidies ontvangen voor maatregelen die bijdragen aan het terugdringen van gasverbruik.

De inzet van jouw-bespaarcoach bij de Gebiedsgerichte Aanpak in Bad Nieuweschans is een succes.

Op de gemeentelijke website is alle informatie over verduurzaming en tegemoetkomingen in de energielasten ondergebracht in één energieloket met aparte loketten voor inwoners respectievelijk organisaties. Zie [Energie besparen en verduurzamen | Oldambt \(gemeente-oldambt.nl\)](https://www.gemeente-oldambt.nl/energie-besparen-en-verduurzamen)

Wonen

Ondanks de gestegen bouwkosten zijn er in 2023 toch nog totaal 79 bouwvergunningen afgegeven. De woningvoorraad is met 1,3% gegroeid ten opzichte van 2022. Deze groei is de op twee na grootste in de provincie Groningen.

In 2023 zijn diverse woningen en woonprojecten gereed gekomen zoals een appartementencomplex van Acantus aan de Diepswal in Scheemda en een wooncomplex achter het station in Winschoten.

Op 15 februari 2023 hebben we de Regionale Woondeal 2022-2030 Oost-Groningen getekend met het Rijk, de Provincie en de vijf Oost-Groninger gemeenten. In deze Woondeal is vastgelegd wat onze bijdrage is aan de ambitie om landelijk 900.000 woningen te realiseren.

De aanvraag volkshuisvestingsfonds is toegekend. Hiervan landt circa € 5 miljoen (inclusief circa € 1,5 miljoen cofinanciering) in gemeente Oldambt.

Nij Begun

In 2023 is het eindrapport van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen gepresenteerd. In het rapport met de titel 'Groningers Boven Gas' is de conclusie dat de belangen van de Groningers structureel zijn genegeerd en wordt gesteld dat Nederland een ereschuld heeft aan de Groningers.

In vervolg daarop heeft het Rijk besloten om € 22 miljard beschikbaar te stellen voor alle Groninger en drie Noord-Drentse gemeenten. Dit geld is bedoeld voor schadeherstel en versterking én voor perspectief. In dit toekomstperspectief gaat het om o.a. verduurzaming van de woningen en een sociale en een economische agenda.

De gaswinning is eind 2023 gestopt en inmiddels is besloten om definitief te stoppen met de aardgaswinning in Groningen (vwb het Groningerveld). Schadeherstel en versterking heeft de hoogste prioriteit. Met de beschikbaar gestelde middelen kan nu ook gewerkt gaan worden aan de toekomst van alle Groningers, door een brede verduurzamingsaanpak en de ontwikkeling van een Sociale en Economische Agenda. Samen met de Groningers.

Onderdeel hiervan zijn ook de Masterplannen voor Oost-Groningen, Campusontwikkeling en Regiocentra, waarin de gemeente Oldambt een prominente plek heeft. Regiodeal 2.0 is aangevraagd en ook hierover is positief besloten.

Lokale aanpak versterking

Op lokaal niveau zien we dat de versterkingsopgave in Oldambt het afgelopen jaar in een stroomversnelling is gekomen. De eerste versterkingen zijn afgerond en andere zijn in uitvoering of voorbereiding.

Het grootste deel van de woningen in de scope is inmiddels opgenomen en beoordeeld. Hierbij geldt dat voor de meeste woningen versterking niet nodig is omdat deze beoordeeld zijn met de nieuwste inzichten waarbij deskundigen verwachten dat door het afbouwen en stoppen van de gaswinning de kans op zware aardbevingen afneemt. In totaliteit maakt dit dat de versterkingsopgave in Oldambt relatief beperkt is. Wel zien we dat de werkzaamheden bij de woningen waar versterking speelt veelal complex en omvangrijk zijn. In totaal moeten circa 75 woningen daadwerkelijk versterkt worden.

In het voorjaar 2023 zijn we gestart met een proces voor het opstellen van een gebiedsplan voor het dorpenlint Nieuwolda, 't Waar, Nieuw Scheemda. Het doel is om, naast het versterken van de huizen, de leefbaarheid in deze dorpen te verbeteren. Eind 2023 is hiervoor het gebiedsplan c.q. keuzedocument in concept opgeleverd in nauwe samenwerking met de dorpsbelangenverenigingen en andere betrokken partijen.

Afgelopen jaar hebben we inwoners met hulpvragen rond schade of versterking zo goed mogelijk ondersteund, zeker in vastgelopen of schrijnende situaties. Dit doen we met onze inwonersondersteuners, waarvoor de capaciteit is uitgebreid. Ook brengen de twee betrokken portefeuillehouders c.a. maandelijks bezoeken aan getroffen inwoners. Met Nij Begun zien we gelukkig meer ruimte en mogelijkheden ontstaan om te werken aan oplossingen, herstel en perspectief

Veiligheid

Met ingang van 2023 zetten we extra in op het thema veiligheid. Zo zijn er onder meer extra middelen beschikbaar gesteld voor een 'Sluitende aanpak inzake (overlastgevende) jeugdgroepen'. Gelukkig konden de eerste positieve resultaten worden gemeld.

In het kader van Veiligheid & Jeugd zijn op alle voortgezet onderwijslocaties en op 10 basisscholen sociaal werkers actief. De signaalfunctie van sportverenigingen wordt verbeterd door het trainen en scholen van vrijwilligers van sportverenigingen. Daarnaast zijn er nog diverse andere activiteiten gestart, zoals het geven van voorlichting op scholen door Halt, een 'risicojongeren overleg' en het

Oldambtster preventieakkoord welke is gericht op het terugdringen en voorkomen van alcohol- en middelengebruik.

Samen met de andere Groninger gemeenten hebben we de 'Regionale Aanpak Ondernijning' vastgesteld. Dit mede naar aanleiding van de rapporten van Tops en Van der Torre. In het plan van aanpak worden 4 sporen uitgewerkt. Als mogelijke vijfde spoor zijn we de grensoverschrijdende samenwerking met Duitsland aan het onderzoeken.

We hebben inmiddels invulling gegeven aan de vacature Openbare Orde en Veiligheid met specialisatie Ondernijning.

In 2023 is 'Gronings Offensief tegen Seksueel geweld' door bestuurlijk OOGO vastgesteld.

Centrumontwikkeling Oldambt

Het centrum van Winschoten heeft een verzorgingsgebied van ongeveer 80.000 mensen: het centrum wordt veel bezocht door bezoekers uit de regio en Duitsland. De sterke groei van Blauwestad speelt een grote rol in de centrumontwikkeling.

Tegelijkertijd is het centrum van Oldambt een kwetsbaar gebied. Er is sprake van leegstand en verpaupering. Met het programma wordt ingezet op een toekomstbestendig en aantrekkelijker centrum.

In 2023 is volop gewerkt aan de voorbereiding van diverse projecten van het in 2022 vastgestelde ambitiedocument 2030 en ontwikkelingsstrategie voor het centrum Oldambt.

In het voorjaar 2023 is het NPG-project Centrumontwikkeling Oldambt goedgekeurd met een bijdrage van € 5 miljoen uit het Nationaal Programma Groningen (NPG).

In 2024 zullen alle voorbereidingen en plannen daadwerkelijk worden omgezet in uitvoering. Raad en inwoners zullen dan daadwerkelijk zien en merken dat er iets gebeurt.

Wegen, fietspaden en groenonderhoud

In 2023 hebben we mooie stappen gezet als het gaat om wegen, fietspaden en groenonderhoud. De Hora Siccamaweg is gerealiseerd, de Finsterwolder Hamrik en de Hamdijk zijn sterk verbeterd en de eerst aanzet voor de realisatie van het fietspad Beerta-Bad Nieuweschans en het nieuwe fietspad Beerta-Finsterwolde zijn uitgezet.

Daarnaast hebben we met een nieuwe veegmachine erbij een enorme inhaalslag gemaakt in de openbare ruimte door een betere inzet.

Implementatie Omgevingswet

In 2023 is druk gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet en aan het proces van een nieuwe Omgevingsvisie.

Initiatieven uit de samenleving

Mede met de inzet van bovenstaande middelen is een initiatief uit de samenleving, MFC De Hardenberg, mogelijk gemaakt. Omdat er jaarlijks relatief veel publieke middelen nodig waren voor De Hardenberg en de gemeente moest bezuinigen, was het voor de gemeente onmogelijk om deze voorziening in stand te houden. We zijn daarom blij dat met dit geweldig initiatief van de inwoners van Finsterwolde deze voorziening alsnog is behouden.

Het stimuleren van initiatieven uit de samenleving vinden we sowieso belangrijk. Niet voor niets is enkele jaren geleden gestart met STILO. Deze stichting van, voor en door inwoners ondersteunt ideeën die de leefbaarheid in Oldambt bevorderen. Met inzet van middelen uit het Nationaal Programma Groningen heeft de gemeente een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar gesteld over een periode van vijf jaar. Het gebruik en de inzet hiervan blijft helaas nog wat achter bij de verwachtingen.

Leefbaarheid, sport en gezondheid

Leefbaarheid, sport en gezondheid zijn belangrijke onderwerpen. De gezondheid van veel inwoners en voldoende bewegen verdient aandacht. In 2023 heeft de gemeenteraad de Nota positieve gezondheid en sport vastgesteld, een sport- en leefbaarheidsfonds ingesteld en het Ambitiedocument Sportvoorzieningen vastgesteld.

Daarnaast wordt er gewerkt aan een Meerjarenprogramma Sport en bewegen.

Naast het GALA, het Gezond en Actief Leven Akkoord, hebben alle gemeenten ook het IZA, het Integraal Zorg Akkoord ondertekend. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 is er ruim € 5 miljoen

beschikbaar voor de zorgregio Groningen (de 10 Groninger gemeenten). Deze middelen zijn bedoeld om de gezondheid van inwoners te bevorderen en passende zorg te verlenen.

Eind 2023 is een plan van aanpak opgesteld. Uitvoering zal vanaf 2024 merkbaar zijn. Zo is onlangs gestart met de [JOGG-aanpak](#) en is de [website voor sport en bewegen in Oldambt](#) gelanceerd.

De gemeente kan veel initiëren, maar kan dit niet alleen. Ook inwoners en sportverenigingen hebben hierin een verantwoordelijkheid. Uitgebreidere informatie is te vinden in Hoofdstuk 2.3 “Sport en gezondheid”.

Financiën

Door forse bezuinigingsmaatregelen sinds 2019 wordt er nu jaarlijks ruim € 4 miljoen minder uitgegeven. Uiteraard zijn de effecten hiervan zichtbaar en doen deze pijn. Toch waren en zijn deze maatregelen nodig om op de langere termijn financieel gezond te blijven.

Van alle maatregelen waarover in 2019 is besloten moet nog een bedrag ad € 0,8 miljoen worden gerealiseerd. In 2023 heeft de gemeenteraad het koersdocument Sociaal Domein Oldambt vastgesteld inclusief de denkrichting van de nog resterende bezuinigingen Sociaal Domein.

De bijzondere situatie doet zich voor dat deze jaarrekening een groot voordelig financieel saldo heeft. En ook voor 2024 en 2025 worden nog positieve saldi verwacht. De zorgen over de financiën vanaf 2026 echter blijven. De huidige, incidenteel beschikbare overschotten bieden de kans om te investeren in de meest noodzakelijke dingen.

Mede op basis van de kadernota 2025-2028 zullen we hier nader met elkaar over in gesprek gaan.

Het college van B&W

Leeswijzer

De jaarrekening is opgebouwd uit de volgende delen:

Jaarverslag inclusief de paragrafen

Het jaarverslag bestaat uit een programmaverantwoording en de paragrafen.

De programmaverantwoording vormt het inhoudelijke deel van deze jaarrekening. Hier geven we aan wat we hebben bereikt en welke activiteiten in 2023 zijn uitgevoerd.

De programmaverantwoording is ingedeeld op basis van de drie w-vragen uit de programmabegroting:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen in 2023?
- Wanneer zijn we tevreden?

In de jaarrekening wordt middels gekleurde bolletjes verantwoord in hoeverre we ons doel hebben bereikt. De kleurcodering is als volgt:

- Het doel is gerealiseerd (zoals gepland).
- Het doel is behaald met aanvullende maatregelen.
- Het doel is niet behaald of wordt later in het eerste kwartaal van 2024 gerealiseerd (evt. met aanvullende maatregelen).

De paragrafen geven inzicht in de beheersmatige verantwoording. Opgenomen zijn de paragrafen over de onderwerpen bedrijfsvoering, grondbeleid, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen, lokale heffingen, financiering, weerstandsvermogen, demografische ontwikkelingen, aardbevingsopgave en de openbaarheidsparagraaf.

Jaarrekening

Dit is het verplichte onderdeel dat, evenals het jaarverslag, moet voldoen aan de voorschriften 'Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten' (BBV). De balans geeft de bezittingen en schulden weer van de gemeente. De programmarekening geeft inzicht in de financiële resultaten per programma.

Bijlagen bij de jaarrekening

Als bijlagen bij de jaarrekening zijn opgenomen:

1. Doorgeschoven projecten
2. Restant investeringskredieten 2023

Ad1) In de bijlage doorgeschoven projecten maken we inzichtelijk voor welke projecten wordt voorgesteld om middelen gereserveerd te houden, dan wel te gaan reserveren. Laatste betreft bedragen die in 2023 niet zijn uitgegeven en daardoor het rekeningresultaat van 2023 gunstig hebben beïnvloed.

Ad2) In de bijlage restant investeringskredieten is een overzicht van het restant van de investeringskredieten opgenomen en de afgesloten investeringskredieten per 31 december 2023.

Overige gegevens

Tenzij anders vermeld, zijn de bedragen in euro's. Zowel de lasten als de baten worden positief weergegeven. Het saldo wordt negatief weergegeven als het een nadeel betreft en het wordt positief weergegeven als het een voordeel betreft (tenzij anders vermeld bij de bedragen en/of tabellen).

Afkortingen

BBR = Besluitvormende Bestuursrapportage

IBR = Informerende Bestuursrapportage (onderdeel van de BBR)

JR = Jaarrekening

Afrondingen

Totalen in de diverse financiële tabellen kunnen in verband met afrondingsverschillen afwijken van de som van de individuele bedragen.

Resultaat 2023

Het resultaat vóór bestemming bedraagt € 15.753.000 positief.

Dit bedrag wordt grotendeels veroorzaakt door een forse bijstelling van de algemene uitkering in december, nieuwe administratieve voorschriften vanuit de commissie BBV en niet afgeronde projecten in 2023.

Als gevolg van de administratieve voorschriften moet er bij de vaststelling van de jaarrekening dan ook € 7.969.0000 weer gestort worden in diverse reserves en € 6.097.000 wordt doorgeschoven naar 2024 als gevolg van nog niet afgeronde projecten. Daarnaast wordt er € 278.000 aan ontvangen afkoopsom onderhoud wegen gereserveerd in de reserve wegen.

Het resultaat na bestemming bedraagt dan nog € 1.409.000 positief.

Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Het laatste moment waarop de cijfers 2023 zijn bijgesteld was middels het vaststellen van de 2^e BBR in de raadsvergadering van november 2023. De cijfers van de 2^e BBR worden verzameld in de periode tot en met ultimo augustus. Op dat moment resteren er nog ruim 4 maanden (en als de eerste maanden van 2024 worden meegerekend zelfs nog meer) aan ontwikkelingen tot het opmaken van de jaarrekening.

Het doel van deze analyse is om u in het kort inzicht te geven in de belangrijkste financiële afwijkingen en ontwikkelingen, zonder te “verdrinken in een cijfermassa”.

Het zwaartepunt van de verslaglegging ligt uiteraard bij de verantwoording en de resultaten van het gevoerde beleid zoals deze zijn opgenomen per programma en in de paragrafen.

In dit onderdeel worden de grotere financiële afwijkingen (> € 100.000) genoemd, c.q. de afwijkingen die politiek relevant zijn. In de toelichting op de afwijking per programma is een richtlijn van € 30.000 aangehouden.

1.1 Analyse resultaat 2023

De grootste en belangrijkste voor- en nadelige afwijkingen die het resultaat veroorzaken zijn:

Reserves € 7.969.000 voordelig

Als gevolg van recent gewijzigde voorschriften van de commissie BBV i.r.t. het storten en onttrekken van reserves zijn we verplicht om in de jaarrekening alle geraamde stortingen en onttrekkingen conform het begrote bedrag te verwerken, ook als de werkelijke cijfers daar geen aanleiding toe geven. In diverse reserves is om die reden totaal € 7.969.000 meer onttrokken als noodzakelijk wat zorgt voor een voordeel in de jaarrekening. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt voorgesteld dit weer te corrigeren.

Leges omgevingsvergunningen/ kosten bouw en woningtoezicht € 178.000 nadeel

De opbrengst leges omgevingsvergunningen is zowel in de 1^e als de 2^e BBR fors naar boven bijgesteld naar een verwachting van € 1.500.000 aan inkomsten. Uiteindelijk is er € 1.362.000 gerealiseerd, wat uiteindelijk een nadeel veroorzaakt van € 138.000. Daarnaast zijn de directe kosten voor bouw en woningtoezicht wel hoger dan geraamd, die komen € 40.000 hoger uit.

Grondexploitatie woningbouw, overige gronden en St. Lucas terrein € 1.116.000 nadeel

De verkoop van restgronden in combinatie met het resultaat op overige gronden en het beheer van het St. Lucas terrein is per saldo € 49.000 nadelig. Daarnaast is er voor het verwachte verlies op de grondexploitatie van de Garst een voorziening genomen wat zorgt voor een nadeel van € 1.067.000.

Omgevingswet € 208.000 voordeel
Van het Rijk is budget ontvangen voor de invoering van de omgevingswet. Dit bedrag is niet volledig gebruikt wat zorgt voor een voordeel. Dit wordt via doorgeschoven projecten meegenomen naar 2024.

Beheer en exploitatie zwembaden € 400.000 voordeel
Dit voordeel wordt voor € 103.000 veroorzaakt door een ontvangen en niet geraamde Rijkssubsidie voor meerkosten energie zwembaden. Ook vallen de loonkosten € 96.000 lager uit dan geraamd. De verkoop van De Hardenberg aan de stichting en de daarbij behorende afspraken geeft ook een financiële afwijking. Zo is de afgesproken bijdrage voor onderhoud en verduurzaming nog niet volledig aan de stichting uitbetaald. Voor een bedrag van € 150.000 wordt dit gedekt uit de algemene reserve. Dit bedrag blijft gereserveerd staan om uit betaald te worden in een volgend jaar. Daarnaast vielen de geraamde lasten voor overdracht, zoals overdrachtsbelasting en notariskosten mee.

Gemeentelijke gebouwen en monumenten € 139.000 voordeel
De kosten voor onderhoud van gemeentelijke gebouwen komt op meerdere programma's voor. In de begroting is voor het onderhoud van gemeentelijke gebouwen een bedrag van ongeveer € 1,9 miljoen geraamd. Per saldo is het resultaat op onderhoud gemeentelijke gebouwen in de jaarrekening € 139.000.

Openbare verlichting € 101.000 nadeel
Als gevolg van de extreme stijging van de energietarieven is ook de raming van de electriciteitskosten van de openbare verlichting voor 2023 bijgesteld. De werkelijke kosten vallen naderhand nog € 101.000 hoger uit als wat was geraamd.

Wegen € 278.000 voordeel
In 2023 is een bedrag van € 278.000 aan afkoopsommen ontvangen van de provincie voor overname van 2 provinciale wegen. In de resultaat bestemming zal worden voorgesteld dit bedrag te reserveren in de reserve wegen voor toekomstig onderhoud aan die wegen.

Klinker € 121.000 voordeel
In de bijdrage aan de Klinker is een bedrag opgenomen voor uitgaven in het kader van het Meerjaren onderhouds plan. Dit bedrag is voor € 121.000 niet uitgevoerd in 2023 en om die reden niet als last verantwoord.

Grondexploitatie Industrierreinen € 157.000 nadelig
Op Eextahaven III is de verwachte uitkomst van de grondexploitatie minder negatief. De voorziening hiervoor is met € 115.000 is verlaagd. Dat veroorzaakt hier een voordeel. Op Hoogbrug III moeten toch nog meer werkzaamheden plaatsvinden dan verwacht, dat heeft tot gevolg dat de winstneming van 2021 te hoog is geweest. Dit wordt dit jaar voor € 260.000 gecorrigeerd en veroorzaakt hier een nadeel.

Promotie toerisme € 228.000 voordelig
Het voordeel op het onderdeel promotie en toerisme wordt veroorzaakt door het deels ongebruikt budget voor St. Marketing Zuid-Oost . Het gaat hier om een ongebruikt deel van 2023 ad. € 134.000 en een terugbetaling van de St. Marketing Oldambt ad. € 94.000 i.v.m. de overgang naar de Stichting Marketing Zuid-Oost.

Onderwijs overige zaken € 262.000 voordeel
Dit is een samenstel van diverse meevallers. Zo zijn er afwijkingen op onderwijsbegeleiding, leerplichtwet, afrekening RMC 2022, onderhoudscontracten, Duits op basisscholen en beheer De Stuwe die gezamenlijk dit bedrag veroorzaken.

Maatschappelijke dienstverlening € 135.000 voordelig
Vanuit het project Wonen-Leren-Werken ontstaat een voordeel van € 111.000 veroorzaakt door onvoldoende woningen. De rest is een samenstel van kleinere afwijkingen.

Bijzondere bijstand € 1.942.000 nadelig
Deze afwijking wordt met name veroorzaakt door de (niet geraamde) uitbetaling van de energietoeslag. Dit bedrag is gecompenseerd door het Rijk via de Algemene Uitkering in de december circulaire.

Minimabeleid € 195.000 voordelig
De door de VKB gevraagde bijdrage is € 75.000 lager dan begroot. Daarnaast is er een bedrag van € 76.000 over op armoede omdat de subsidieregeling Welzijn & Armoede nog niet was gewijzigd. Met ingang van 1 januari 2024 is deze subsidieregeling van kracht geworden waardoor het jaarlijkse bedrag wel besteed kan worden. Verder is er € 44.000 minder kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen aangevraagd dan voorzien.

BUIG en BBZ € 562.000 voordelig
Met name op de BBZ ontstaat een voordeel van € 354.000 als gevolg van minder verstrekkingen en meer terug ontvangsten dan begroot. Daarnaast zorgt de BUIG ook voor een voordeel van € 208.000 met name als gevolg van lagere uitgaven op dat gebied.

Voorziening dubieuze debiteuren W&I € 582.000 voordelig
In overleg met de accountant is de berekening van de voorziening dubieuze debiteuren Werk en Inkomen herberekend. Deze wijziging heeft tot gevolg dat er € 582.000 kan vrijvallen uit de gevormde voorziening.

WMO beschermd wonen € 339.000 voordelig
Dit bedrag wordt veroorzaakt door meer vrijval vanuit de centrumgemeente Groningen dan de kosten die op dit onderdeel zijn gemaakt.

WMO € 1.725.000 voordelig
De Wmo Begeleiding en Huishoudelijke Hulp vielen in totaal € 1.748.000 lager uit dan begroot. Dit bedrag is op te splitsen in € 340.000 HH en € 1.407.000 begeleiding. De € 400.000 die via de 2^e BBR incidenteel is bijgeraamd bij het HH-ZIN budget, vanwege de extra verwachte kosten t.a.v. Beter Thuis Wonen, is nog niet besteed en maakt deel uit van het voordeel. Daarnaast is er een nadeel te noteren op woon- en vervoersvoorzieningen van € 207.000, door hogere kosten vervoersvoorzieningen en hoge kosten woningaanpassingen. Er is een voordeel van € 162.000 op inkoopondersteuning Wmo en € 92.000 voordeel door hogere ontvangsten eigen bijdragen.

Gezondheidszorg € 205.000 voordelig
Dit wordt met name veroorzaakt door de niet begrote ontvangst (€ 193.000) van de IZA-middelen (regionale preventieve infrastructuur) van de gemeente Groningen.

Uitkering gemeentefonds inclusief voorgaande jaren € 3.797.000 voordeel
De werkelijke ontvangsten vallen met name door de decembercirculaire € 4.034.000 hoger uit dan begroot. Van dit bedrag wordt € 2.244.000 via doorgeschoven projecten meegenomen naar 2024 om daar alsnog te kunnen besteden aan de posten waarvoor deze gelden zijn bedoeld. De afrekening over voorgaande jaren is € 239.000 negatief.

Saldo op rentekosten € 121.000 voordeel
Op het samenstel van werkelijk betaalde rente, bespaarde rente en rente eigen financieringsmiddelen ontstaat een voordeel van € 106.000.

Loonkosten personeel, personeel derden en werk voor derden € 880.000 voordeel

In 2023 is in de begroting rekening gehouden met inhuur personeel. De werkelijke uitgaven zijn € 38.000 lager dan begroot. Daarnaast is er voor de organisatie gewerkt aan (subsidiabele) projecten en is er vergoeding ontvangen voor ziekte wegens zwangerschap etc. Deze inzet is vergoed vanuit o.a. NPG- projecten, regiodeal en diverse andere projecten waar loonkosten in kunnen worden verrekend. Dit is maar gedeeltelijk begroot en geeft een voordeel in de rekening van ca. € 1.000.000. Het resterende verschil wordt veroorzaakt door een nadeel op overige personeelskosten.

Voormalig personeel € 176.000 voordeel

Door het oplopen van de rekenrente is het gereserveerde bedrag voor toekomstige pensioenen naar beneden bijgesteld. Dat zorgt voor een stuk vrijval uit de voorziening en geeft een voordeel van € 176.000.

Bijkomende personeelskosten/overhead € 126.000 nadeel

Op het totaal aan bijkomende personeelskosten zoals Arbo (BHV), huisvesting, repro, ondernemingsraad, vorming en opleiding, reis en verblijfkosten, etc., ontstaat een nadeel van € 126.000.

Kosten ICT i.c.m. project bezuinigen, dienstverlening en informatiebeleidsplan € 544.000 voordeel

De voorbereiding van nieuwe huisvesting en de lopende organisatie ontwikkeling zorgt voor heroriëntatie en vertraging op een aantal onderwerpen. Zo is o.a. de aanschaf van nieuwe laptops op een later moment dan voorzien.

Saldo kostenplaatsen € 357.000 voordeel

Hier worden alle werkelijke afwijkingen op kostenplaatsen ten opzichte van begroot geboekt. Het totaal aan afwijkingen komt uit op € 357.000 voordelig. Met name afwijkingen op het onderdeel doorbelaste loonkosten en belastingen.

1.2 Stand van zaken herstelmaatregelen

Op basis van de herstelplannen die in 2019 zijn vastgesteld, moest er tot en met boekjaar 2023 een bedrag van totaal € 5,9 miljoen aan herstelmaatregelen worden gerealiseerd. Hiervan is daadwerkelijk een bedrag ad bijna € 5,1 miljoen gerealiseerd of afgeboekt.

Voor begrotingsjaar 2024 en verder moet nog voor een bedrag van ruim € 0,8 miljoen aan taakstellende besparingen worden gerealiseerd.

2 Jaarverslag: programmaverantwoording

2.1 Programma 1 Algemene dienstverlening

Dit programma bevat alle doelstellingen die te maken hebben de directe service aan onze inwoners. Denk hierbij aan digitale dienstverlening en klanttevredenheid, maar ook aan informatiebeveiliging. Zie voor ondersteunende dienstverlening aan inwoners die dat nodig hebben programma 4 Zorg en samenleving.

Dienstverlening en informatievoorziening

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025	<p>De gemeente gaat inwoners de komende jaren in staat stellen om het merendeel van de zaken met de gemeente online te regelen. Eigen regie en selfservice zijn de sleutelwoorden bij de ontwikkeling van de dienstverlening richting 2023. Op de landelijke monitoring scoort dienstverlening qua volwassenheid op of boven het gemiddelde, 80% van de vragen wordt beantwoord tijdens het eerste klantcontact en de inwoners beoordelen de dienstverlening met minimaal een 7. Naast klanttevredenheid is betrouwbaarheid en veiligheid van de dienstverlening richting inwoners en bedrijven van groot belang.</p> <p>Met een programmatische aanpak willen we de komende jaren de dienstverlening verder optimaliseren en digitaliseren. De thema's samen, ondernemend en dichtbij staan hierbij centraal. We zetten in op een betrouwbare, tijdige en transparante dienstverlening door alle kanalen op elkaar af te stemmen, verder te digitaliseren en dienstverlening in het DNA van de medewerkers te verhogen.</p> <p>De gemeente onderzoekt hoe het haar interne automatisering (servers, netwerk en werkplekken) richting de toekomst wil organiseren. De cloudstrategie en de ontwikkeling van onlinedienstverlening maakt dat een traditioneel serverpark zoals dat van GRID niet meer goed past. De verwachting is dat automatisering in de toekomst meer en meer iets wordt dat van de markt zal worden afgenomen en waarbij ook regelmatig van dienstverlener kan worden gewisseld.</p>
Aanpak op hoofdlijnen	<p>Met een programmatische aanpak willen we de komende jaren de dienstverlening verder optimaliseren en digitaliseren. De thema's samen, ondernemend en dichtbij staan hierbij centraal. We zetten in op een betrouwbare, tijdige en</p>

transparante dienstverlening door alle kanalen op elkaar af te stemmen, verder te digitaliseren en dienstverlening in het DNA van de medewerkers te verhogen. De fysieke dienstverlening in het nieuwe gemeentehuis zal plaatsvinden vanuit één centraal frontoffice.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de omgevingswet wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) de digitale portaal voor alle omgevingswet aanvragen.

Acties in 2023	<ul style="list-style-type: none"> • We implementeren een online portaal voor Inkomen waarmee inwoners zelf zaken rondom hun bijstandsuitkering kunnen regelen. • We stellen nieuwe servicenormen op voor gemeentelijke dienstverlening, stellen deze vast en maken een plan van aanpak voor implementatie binnen de organisatie. • We voeren een klanttevredenheidsonderzoek uit. • We zetten een meerjarige bewustwordingscampagne op rondom informatiebeveiliging en privacy. • We gaan de digitale werkplek doorontwikkelen. Denk hierbij aan het vormgeven van activiteitgerelateerd werken en de invoering van Microsoft 365. • We voeren een marktonderzoek uit naar de toekomstige ICT-omgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
----------------	--	--

- Toelichting:
- De nieuwe servicenormen zijn vastgesteld. De implementatie hiervan zal een plek krijgen in Nijambt met de invoering van één centrale frontoffice.
  - Ondanks de hoge werkdruk is het toch gelukt om een uitvoerig klanttevredenheidsonderzoek binnen het sociaal domein te doen. Dit onderzoek heeft veel bruikbare informatie over onze dienstverlening opgeleverd waarmee Oldambt in 2024 haar dienstverlening verder kan optimaliseren. Daarnaast kunnen mensen op de website via smileys aangeven of ze tevreden zijn over die pagina. Zo meten we continu de tevredenheid en kunnen we de website aanpassen indien nodig.
  - Alle medewerkers hebben als onderdeel van de bewustwordingscampagne op het gebied van informatiebeveiliging en privacy een uitnodiging gekregen voor een verplichte online cursus. Deze cursus gaat structureel onderdeel maken van het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers.
  - Als gevolg van het marktonderzoek naar een toekomstbestendige ICT-omgeving/leverancier is besloten om GRID NV te transformeren naar een regieorganisatie die zich met name richt op het inkopen van ICT-diensten (i.p.v. zelf doen). In 2023 is de transformatie van GRID ingezet en parallel daaraan wordt gestart met de migratie naar een toekomstbestendige cloudomgeving. Daarnaast wordt in het eerste half jaar van 2024 een aanbesteding voor nieuwe werkplekken gestart waarbij volgens de principes van activiteitgerelateerd werken ingezet wordt op werken met laptops.

Baten en lasten van programma 1 Algemene dienstverlening

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2023		Werkelijk 2023
	Primitief	Na wijziging	
Lasten	1.166	1.166	1.179
Baten	524	550	533
Saldo voor resultaatbestemming	642	616	646
Storting in reserves (lasten)	0	0	0
Onttrekking uit reserves (baten)	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	642	616	646

Verklaring verschillen

De werkelijke (directe) kosten zijn ca. € 30.000 hoger dan begroot.
Dit saldo bestaat uit de volgende voor- en/of nadelen.

Burgerzaken (leges)

€ 30.000 nadelig

De opbrengst leges burgerzaken is ongeveer € 17.000 lager dan geraamd. Daarnaast zijn de kosten die hiermee samenhangen € 13.000 hoger. Per saldo is er op dit onderdeel een nadeel gerealiseerd van € 30.000.

2.2 Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving

Het programma Leefomgeving en woonklimaat omvat alles wat te maken heeft met brede welvaart: wonen, leven en recreëren in de gemeente Oldambt. Onderwerpen die hier onder andere aan de orde komen zijn: de inrichting van ons landschap, de leefbaarheid in de stad, dorpen en wijken, sport en cultuur en veiligheid.

2.1 Leefomgeving

Een nieuwe omgevingsvisie voor de leefomgeving

IBR1 IBR2 JR

Beleids­horizon 2025	<p>Uiterlijk in 2024 moet elke gemeente in Nederland beschikken over een omgevingsvisie voor de fysieke leefomgeving. De fysieke leefomgeving omvat volgens de Omgevingswet onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bouwwerken • Infrastructuur • Watersystemen • Water • Bodem • Lucht • Landschappen • Natuur • Cultureel erfgoed • Werelderfgoed • Gezondheid • Veiligheid • Milieu • Klimaat • Mobiliteit • Openbare toegankelijkheid • Landschappelijke of stedenbouwkundige waarden <p>In het coalitieakkoord is aangegeven dat de woningvraag, economische groei, energietransitie, klimaat, mobiliteit, water, gezondheid, natuur en klimaat veel vragen van de ruimte in Nederland en dus ook in de gemeente Oldambt. Deze functies en belangen in de lokale fysieke leefomgeving moeten goed tegen elkaar worden afgewogen.</p>
Aanpak op hoofdlijnen	<p>We gaan een nieuwe omgevingsvisie voorbereiden met een tijdshorizon tot medio 2035, die met een brede participatie, integrale afstemming binnen de organisatie (maatschappelijk</p>

en ruimtelijk domein) en betrokkenheid van de gemeenteraad tot stand dient te komen. Bij het opstellen van de omgevingsvisie wordt rekening gehouden met input vanuit de samenleving. Gelijktijdig met de omgevingsvisie zullen ook masterplannen voor de dorpen Bad Nieuweschans en Scheemda worden voorbereid, die hetzelfde traject als de omgevingsvisie zullen volgen en hierop worden afgestemd. De masterplannen zijn uitwerkingen van de omgevingsvisie op dorpsniveau.

Acties in 2023	<ul style="list-style-type: none"> We maken een startnotitie met het te volgen proces, de invulling van het participatietraject en de betrokkenheid van bestuur en stakeholders, voordat we beginnen met het opstellen van de omgevingsvisie en de masterplannen. Deze notitie wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. We gaan de huidige visies en beleidsdocumenten evalueren en maken keuzes in de maatschappelijke opgaven voor de gemeente (dilemma's). We voeren een zogenaamd Plan Milieueffectrapportage (MER) voor de omgevingsvisie uit. We starten met het participatietraject voor de omgevingsvisie en de masterplannen (doorlopend naar 2024). We stellen een omgevingsvisie op met een tijdshorizon tot medio 2035 (afronding in 2024). We stellen masterplannen op voor de dorpen Bad Nieuweschans en Scheemda. 	
		
		
		
		
		

- Toelichting:
- Het proces om te komen tot een nieuwe omgevingsvisie verloopt op zichzelf naar wens. Een zorgvuldige totstandkoming vraagt echter meer tijd dan vooraf ingeschat. Met de raadsklankbordgroep is afgestemd dat een kwalitatief goed proces en visie belangrijker is dan snelheid op dit onderwerp. Een aantal stappen is daarom niet in 2023 afgerond of moet nog worden opgestart. De verschillende gele en rode bolletjes bij de in dit onderwerp benoemde acties voor 2023 vloeien voort uit die keuze.
  - Om te bepalen of een PlanMER noodzakelijk is en wat de reikwijdte daarvan is moet eerst meer zicht zijn op de mate waarin de omgevingsvisie (voldoende) concrete plannen omvat. Dit stadium is in 2023 niet bereikt. In de loop van 2024 zal dit helder worden.
  - De participatie wordt gestart in het eerste kwartaal van 2024 en voor de zomer van 2024 afgerond
  - Voor wat betreft de betrokkenheid van de raad geldt dat de raad voor de zomer 2024 wordt bijgepraat over de uitkomsten van het participatieproces en dat na de zomer van 2024 een ontwerp-omgevingsvisie aan de raad wordt voorgelegd.
  - Voor de masterplannen voor Bad Nieuweschans en Scheemda geldt dat nog wordt gezocht naar de precieze positie van deze documenten en de totstandkoming daarvan in het totale proces van de omgevingsvisie. De raad wordt daarover op een nog te bepalen moment geïnformeerd.

Beleids­horizon 2025	<p>We versterken de brede welvaart in onze gemeente en provincie met als doel dat iedereen prettig moet kunnen wonen. Dit doen we onder andere door in het NPG samen te werken met onze inwoners en partners en door te investeren in een 'Wel-varende Graanrepubliek' middels het lokaal programma 'Toekomst voor Oldambt'.</p>
Aanpak op hoofdlijnen	<p>De ruimtelijke, sociale en economische factoren in de leefwereld van de inwoner willen we meer in samenhang met elkaar oppakken. Niet de systeemwereld, maar de leefwereld van onze inwoners staat centraal.</p> <p>Vanuit het NPG zijn de ambities van Oldambt vertaald naar vier programmalijnen: toekomst voor de jeugd, toekomst voor de dorpen en wijken, toekomst voor ondernemers, toekomst voor toerisme en erfgoed. Om uitvoering te geven aan deze ambities gaan we voortvarend aan de slag met concrete projecten en NPG-aanvragen. In de Regiodeal Oost-Groningen werken het Rijk, de provincie en 6 Oost-Groninger gemeenten samen met de regio (inwoners, bedrijven, scholen en organisaties) aan een brede welvaartsagenda. Deze samenwerking richt zich op de pijlers leren, werk en inkomen, gezondheid en woonomgeving.</p> <p>Veel factoren hebben invloed op de leefbaarheid. Hier is de gemeente niet alleen verantwoordelijk voor. Ook inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben een gezamenlijke en een eigen verantwoordelijkheid. Als gevolg van de bezuinigingen hebben we een lager niveau van onderhoud in de openbare ruimte vastgesteld. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid. De meest nijpende situaties willen we in het kader van veiligheid en/of netheid verbeteren. Binnen de financiële kaders zoeken we naar mogelijkheden voor een extra budget om jaarlijks een aantal prioriteiten in het onderhoud te kunnen uitvoeren.</p> <p>Ook het gebiedsgericht werken willen we verder ontwikkelen. Daarbij willen we zowel de ruimtelijke als de sociale factoren in de leefwereld van de inwoner meer in samenhang met elkaar oppakken.</p>
Ontwikkelingen	<p>In het voorjaar 2023 zijn twee grote NPG-projecten goedgekeurd, te weten het Koepelproject Graanrepubliek 2.0 (erfgoedontwikkeling en voedseltransitie) en de Centrumontwikkeling Oldambt. Verder is in het najaar het project Digitaal Centrum Oost-Groningen ingediend én goedgekeurd.</p> <p>Naar aanleiding van de Parlementaire enquête Gaswinning (PEGAS) en de Kabinetsreactie Nij Begun is afgelopen jaar</p>

gestart met de uitwerking van alle kabinetsmaatregelen. Naast schadeherstel en versterking gaat het daarbij ook over een generatielang investeren in Groningen op het gebied van verduurzaming, sociaal en economie. In dat kader is inmiddels gestart met het proces voor het opstellen van onder andere een Sociale Agenda en Economische Agenda. Dit raakt ook de bredere inzet rond 'Brede Welvaart' en de verdere ontwikkeling van het NPG en vervolg op de Regiodeal. Mede in dit licht zijn we in 2023 gestart met de actualisatie van ons lokaal programma NPG Oldambt.

Acties in 2023

- We werken aan de uitvoering van het lokale programma NPG en het uitvoeringsprogramma 2021-2023. We streven ernaar om in 2023 minimaal 5 nieuwe projectaanvragen in te dienen (o.a. digitalisering en ondernemerschap centrum Winschoten). ● ● ●
- Medio 2023 stellen we een actualisatie op van het lokaal programma die we ter besluitvorming aan de raad voorleggen. ● ● ●
- We voeren de Gebiedsgerichte Aanpak in Bad Nieuweschans (Regio Deal) verder uit en doen ervaring op die we vervolgens kunnen benutten in de andere kernen en wijken in de gemeente Oldambt. ● ● ●
- We komen tot een herinrichting van de Bomenbuurt in Winschoten. ● ● ●
- We gaan samen met partners inzetten op het vroegtijdig oplossen van conflicten tussen buurtbewoners. ● ● ●

Toelichting:

- We hebben binnen NPG Oldambt inmiddels 12 projecten die in uitvoering zijn en waar hard aan wordt gewerkt. Het ontwikkelen en indienen van nieuwe projecten blijft echter achter bij de verwachte planning. Capaciteit vormt hierin een knelpunt maar zeker ook alle ontwikkelingen rond PEGAS en wat deze (mogelijk) voor impact heeft, ook op NPG.
- Het proces met betrekking tot de actualisatie van ons lokaal programma is na de zomer gestart. Hier spelen dezelfde redenen als hierboven geschetst een rol. De planning is nu om deze in mei 2024 aan de raad voor te leggen. In de raads werkgroep NPG is afgelopen jaar al wel het procesvoorstel besproken (mei) en ook een inhoudelijke brainstorm gehouden (november).
- Het uitvoeringsplan is (gedragen) vastgesteld en de uitvoering is enigszins opgestart. Wel is het nog steeds zo dat wil de uitvoering goed op stoom komen, dan is meer capaciteit wenselijk. De aankomende periode wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan hoe we dat kunnen realiseren.

Wonen

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025	We willen voldoende en kwalitatief goede, duurzame woningen, waarbij er aandacht is voor woningen voor ouderen en woningen die betaalbaar zijn voor jongeren.
Aanpak op hoofdlijnen	Het in 2021 door de gemeenteraad vastgestelde 'Programma Wonen 2021-2026 Oldambt' wordt uitgevoerd. Woningen willen we verduurzamen en daarmee het wonen (op termijn) betaalbaarder en comfortabeler maken en de energiearmoede

verminderen. In de door de raad vastgestelde warmtetransitievisie 2021 wordt uitgegaan van het opzetten van wijkuitvoeringsplannen.

De speerpunten van het programma wonen worden mede via de Regiodeal pijler woonomgeving tot uitvoer gebracht. We doen dit via de actielijnen vitale kernen, gebiedsgerichte aanpak en energietransitie (jouwbespaarcoach.com).

Door stapsgewijs woningen te verduurzamen en energie te besparen willen we het aardgasverbruik voor woningen in 2030 met 20% hebben verminderd. Dit willen we uitbreiden totdat heel Oldambt in 2050 aardgasvrij is. Dat betekent dat we in 2025 het aardgasverbruik voor woningen met circa 8% hebben verminderd. In het door de raad in 2022 vastgestelde ambitiedocument voor het centrum Oldambt zijn uitgangspunten voor wonen opgenomen. Er is extra aandacht voor jongerenhuisvesting.

Samenwerking met de regio en de provincie is belangrijk. Versterken, verduurzamen, kwalitatief verbeteren en bevorderen van betaalbaarheid willen we faciliteren door gebruikmaking van diverse stimulerings-/financieringsregelingen en door maximaal in te zetten op koppelkansen.

Acties in 2023

- We onderzoeken of het versnellen van de woningbouw, zoals afgesproken in het regeerakkoord, ook mogelijkheden biedt voor Oldambt. ● ● ●
- We gaan in het participatieproces omgevingsvisie en de masterplannen voor Scheemda en Bad Nieuweschans aandacht besteden aan woningbouwontwikkelingen en mogelijke bouwlocaties in de gemeente. ● ● ●
- We gaan het woonprogramma 2021 – 2026 uitvoeren, door onder andere:
  - het faciliteren van het bouwen in de dorpen en Winschoten, ● ● ●
  - het aanbieden van locaties, en ● ● ●
  - het faciliteren van initiatieven en ontwikkelingen. ● ● ●
- We gaan leegstand omzetten naar een hernieuwde Langestraat (Noord) door een combinatie van verkleinen van winkels en toevoegen van woningen (ambitiedocument centrum Oldambt raad oktober 2022, doorlopend in 2024). ● ● ●
- We zoeken actief naar mogelijkheden om de hoge energielasten en de energiearmoede voor inwoners in onze gemeente te verminderen. We onderzoeken samen met de partners van het regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan Oost-Groningen (RWLP) (gemeenten in Oost-Groningen en woningcorporaties) welke maatregelen er op dit moment al zijn en in hoeverre we aanspraak kunnen maken op extra middelen van het Rijk voor het verbeteren van de ● ● ●

kwaliteit van woningen in onze regio (voor meer acties omtrent armoede, zie programma 4.2).

- We voeren het NPG-project 'toekomstbestendige woningen en verduurzamen bestaande particuliere woningvoorraad' uit. Dit pakken we integraal op samen met het RWLP (ook vanuit de Regiodeal onderdeel pijler Woonomgeving). ● ● ●
- We stellen meerjarige prestatieafspraken op met Acantus, Groninger Huis en Woonzorg Nederland over de hoeveelheid, betaalbaarheid en kwaliteit van onze huurvoorraad. Daarbij is ook aandacht voor de beschikbaarheid van voldoende geschikte, betaalbare Wmo-woningen en woningen voor statushouders. ● ● ●
- We gaan de goede ervaringen uit de proeftuin van aardgasvrij Nieuwborgen uitrollen over de gehele gemeente (uitvoering plan Warmtetransitie 2022). Zie ook programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer. ● ● ●
- We verkennen de mogelijkheden voor een warmtenet in Winschoten, waarbij we voortbouwen op de resultaten die zijn onderzocht in Winschoten-Zuid en de mogelijkheid die het gebruik van restwarmte van het nieuwe datacenter van Google biedt. ● ● ●
- We doen onderzoek naar specifieke regelingen voor wonen door jongeren, zoals de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen, opgenomen in het uitgevoerde woningmarktonderzoek. ● ● ●
- We onderzoeken de impact van de 'stille opgave' betreffende het huisvesten van kwetsbare groepen, op het snijvlak tussen zorg en wonen ('een thuis voor iedereen') en gaan aan de slag met een (regionale) 'woonzorgvisie'. ● ● ●

- Toelichting:
- De masterplannen voor Scheemda en Bad Nieuweschans schuiven door naar 2024. Zie ook de toelichting onder het kader Omgevingsvisie. Dit heeft geen gevolgen voor de afspraak om in het participatieproces aandacht te besteden aan woningbouwontwikkelingen en mogelijke bouwlocaties in de gemeente.
  - In 2022 zijn meerjarige prestatieafspraken gemaakt met Acantus, Groninger Huis en Woonzorg Nederland voor de periode tot en met 2025.
  - In 2023 is de verordening 'Verzilverlening' vastgesteld door de raad. En zijn er al vijf gesprekken gevoerd met potentieel geïnteresseerden leningnemers.

Infrastructuur

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025 Om Oldambt niet alleen een aantrekkelijke woongemeente te laten zijn, maar ook een aantrekkelijk vestigingsklimaat te bieden voor potentiële nieuwe bedrijven, moet de gemeente en bereikbaar zijn én dient de weggebruiker veilig over ons wegennet te kunnen rijden.

De gemeente vindt het Wunderline-project (herstel en verbetering van de spoorverbinding Groningen-Oldenburg) belangrijk voor de ontwikkeling van economie, toerisme, recreatie en de ontwikkeling van de grensoverschrijdende

	<p>arbeidsmarkt. Daarnaast is deze ook van groot belang voor het hebben en/of houden van Ketenmobiliteit (het mogelijk maken van het gebruik van diverse vervoermiddelen tijdens een reis).</p>			
Aanpak op hoofdlijnen	<p>De infrastructuur brengen en onderhouden we op niveau B (landelijke CROW-norm). Hiervoor dient het achterstallig onderhoud aan de infrastructuur, ontstaan door de droge zomers van 2018, 2019, 2020 en inmiddels ook 2022, te worden aangepakt.</p> <p>We willen het gebruik van de fiets stimuleren. Niet alleen omdat beweging bijdraagt aan de gezondheid, maar ook omdat het belangrijk is voor onze jeugd, de toeristen, veiligheid en het klimaat. We hebben hiervoor een subsidie van € 700.000 toegezegd gekregen van de Provincie. <i>Zie hiervoor ook programma 2.3 Sport en gezondheid.</i></p> <p>Voor de aanpak van de droogteschade aan wegen wordt onderzocht wat er aan technische oplossingen mogelijk is en wat de bijbehorende kosten zullen zijn. Tevens onderzoeken we of (eventueel samen met collega-gemeenten) er een bijdrage van hogere overheden mogelijk is.</p> <p>De gemeente gaat door met deelname in diverse grensoverstijgende samenwerkingsvormen, zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau. De Wunderline ligt op schema en we willen samen met collega-overheden aan beide kanten van de grens bevorderen dat dit zo blijft.</p> <p><i>Verwezen wordt ook naar programma 2.2 Veiligheid in de leefomgeving, waarin aandacht is besteed aan verkeersveiligheid.</i></p>			
Ontwikkelingen	De burgemeester heeft zich actief opgesteld in het netwerk keten-mobiliteit van de Wunderline.			
Acties in 2023	<ul style="list-style-type: none"> We gaan een nieuw onderhoudscontract 'wegen' op de markt brengen om per 1 januari 2024 gedurende 10 jaar een samenwerking aan te gaan met een deskundige partner. We gaan in 2023 investeren in fietspaden. De provincie heeft hiervoor cofinanciering beschikbaar gesteld. Zo zal het fietspad Beerta - Bad Nieuweschans verbeterd worden en een nieuw fietspad tussen Beerta en Finsterwolde aangelegd worden. Het realiseren van de HUB Scheemda en fietsstallingcapaciteit NS-station Winschoten als onderdeel van de Wunderline. We zullen ook in 2023 weer landelijke en provinciale aandacht vragen voor de aanpak van de droogteproblematiek (en bodemdaling). 	 	 	
		  		

- We laten onderzoek doen naar de meest economische oplossing om de droogteschade aan wegen te herstellen.
- Aanpak droogteschade op de Hora Siccamaweg, Hamdijk (gedeeltelijk) en Finsterwoldehamrik (eerste en tweede fase).

Toelichting:

- Het nieuwe wegencontract zal in 2024 worden aanbesteed en een startdatum krijgen van 1 januari 2025. Voor het jaar 2024 is, na goedkeuring van het college, een eenmalige opdracht verstrekt.
- Met de voorbereidingen (o.a. overleg met derden) voor het verbeteren van de fietspaden was in 2023 veel tijd gemoeid, in 2024 wordt met de uitvoering gestart.
- Prorail heeft de regie over de uitbreiding van de fietsstallingcapaciteit. De rol van de gemeente is om hierin mee te denken. Met de voorbereidingen voor de realisatie van de HUB (o.a. overleg met aannemer, nutsbedrijven, Prorail derden) was in 2023 veel tijd gemoeid, in 2024 wordt met de uitvoering gestart. De planning is er op gericht om in 2024 tot uitbreiding over te gaan (in week 3 van januari 2024 heeft gemeente Oldambt haar akkoord gegeven over het laatste ontwerp).
- De aanpak droogteschade kon niet worden afgerond vanwege de (zeer natte) weersomstandigheden in de tweede helft van het jaar. In de eerste helft van 2024 zal dit weer worden opgepakt en afgerond.

2.2 Veiligheid in de leefomgeving

Een veilige leefomgeving

IBR1 IBR2 JR

Beleids­horizon 2025	Inwoners moeten zich veilig kunnen voelen in de gemeente Oldambt. Witwaspraktijken, ondermijnende criminaliteit en ontspoorde jeugd willen we stevig aanpakken en daarbij ook andere belangrijke veiligheidsthema's niet vergeten.
	<p>De lokale vastgestelde veiligheids­prioriteiten uit het uitvoeringsplan Integrale Veiligheid zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterken samenhang zorg en veiligheid • Inzetten op kwetsbare jongeren • Verbeteren van de verkeers­veiligheid • Verbeteren aanpak ondermijning
Aanpak op hoofdlijnen	<p>We zetten in op preventieve maatregelen om jongeren op het goede spoor te houden. Hierbij willen we een verbinding leggen met organisaties op het gebied van jeugd en zorg. We gaan ervoor om dit integraal en in samenhang met elkaar op te pakken. Daarnaast willen we het gebruik van drugs, alcohol en tabak bij jongeren terugdringen en voorkomen.</p> <p>Vanuit het Rijk zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van ondermijning en handhaving. In regionaal verband worden hierover afspraken gemaakt die vervolgens hun vertaling vinden in de lokale (sub-regionale) plannen. We zetten deze middelen in voor extra formatie op het terrein van veiligheid, juridische zaken en handhaving.</p>

<p>Ontwikkelingen</p>	<p>Op 24 mei 2023. heeft de raad ingestemd met het voorstel 'Opgave Sluitende aanpak inzake (overlastgevende) jeugdgroepen'. Met het beschikbare budget zijn twee jeugd twee extra jongerenwerker (20 uur per week) en twee casemanagers van het Team Jeugdzorg voor de komende twee jaar aangetrokken. Tevens is voor de komende twee jaar extra budget ten behoeve van ondersteuning voor Openbare Orde & Veiligheidstaken. De opgave verloopt voorspoedig en de eerste positieve resultaten zijn inmiddels met de raad gedeeld.</p> <p>Naar aanleiding van de rapporten van Tops en Van der Torre over Ondernijning in de Groninger gemeenten, is door de Groninger burgemeesters begin 2022 de contourennota aanpak ondernijnde criminaliteit in Groninger Gemeenten opgesteld. In 2023 is het Plan van Aanpak 'Regionale Aanpak Ondernijning' vastgesteld. Gekozen is voor beleid en uitvoering van de aanpak op vier sporen: Bewustwording en weerbaarheid; Bestuurlijke controles – ontwikkeling regionaal interventieteam; Eenheid in beleid en uitvoering – intensiveren Bibob-toetsing en De Groningse norm. In het tweede kwartaal van 2024 zullen nadere uitwerkingen per spoor gepresenteerd worden. Daarvoor zal een gezamenlijke informerende raadsbijeenkomst worden gehouden.</p>																															
<p>Acties in 2023</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Binnen het programma veiligheid wordt de inzet vanuit Openbare Orde en Veiligheid (OOV) verruimd en wordt het Meldpunt Veiligheid en Zorg (MVZ) versterkt. • We stellen een coördinator jeugd en veiligheid aan. • We participeren vanuit veiligheid in het project 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (IJslands model)'. • We doen samen met de politie nader onderzoek naar locatie, aard en oorzaak van verkeersongevallen. Bij reconstructies van wegen worden uitkomsten hiervan meegenomen. • We geven uitvoering aan het jaarplan 'Verkeerswijzer' provincie Groningen, middels educatie, voorlichting en handhaving in samenwerking met de politie. • We actualiseren het plan van aanpak voor ondernijning. • We implementeren de 'ondernijningstafel'. • Het BIBOB-beleid wordt herijkt en uitgevoerd. • We participeren in de Groningse aanpak van ondernijning. 	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> <tr> <td>●</td> <td>●</td> <td>●</td> </tr> </table>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
●	●	●																														
●	●	●																														
●	●	●																														
●	●	●																														
●	●	●																														
●	●	●																														
●	●	●																														
●	●	●																														
●	●	●																														
●	●	●																														

Toelichting:

- Naast de coördinator jeugd en veiligheid, die zich meer richt op casuïstiek, is er ook separaat incidenteel voor twee jaar een 'Opgaveleider Sluitende Aanpak Jeugd & Veiligheid' aangesteld.
- Naar aanleiding van de rapporten van Tops en Van der Torre, sluit Oldambt aan bij het Regionaal Plan van aanpak voor ondernijning, waarin 4 sporen nader worden uitgewerkt. Als mogelijke vijfde spoor zijn we de

grensoverschrijdende samenwerking met Duitsland aan het onderzoeken. Tevens hebben we invulling gegeven aan de vacature OOV met specialisatie Ondernijning.

- In het regionaal Beleidsplan is het thema Veiligheid & Zorg opgenomen. Een betere samenwerking in het zorg- en veiligheidsdomein helpt de (kwetsbare) inwoner en heeft een positief maatschappelijk en financieel effect (betere kwaliteit van leven en minder overlast en veiligheidsproblemen). In 2023 is 'Gronings Offensief tegen Seksueel geweld' door bestuurlijk OOGO vastgesteld. Met betrekking tot 'Domeinoverstijgend samenwerken voor mensen met hoog veiligheidsrisico', kunnen we melden dat de Provinciale subsidieaanvraag bij ZonMw positief is bevonden en Plan van Aapk gereed is bestaande uit 3 sporen. Inmiddels is er een projectleider gevonden, en wordt de projectgroep geformeerd welke in 2024 uitvoering gaat geven aan de sporen.

Schadeherstel, versterking en een duurzaam en veilig gebruik van de ondergrond

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025	<p>De gevolgen van de gaswinning en de aardbevingen in Groningen zijn ook merkbaar in de gemeente Oldambt. Als gemeente vinden we dat de veiligheid van en perspectief voor onze inwoners voorop moet staan is. Naast de gaswinning hebben we ook te maken met andere activiteiten die van invloed zijn op de ondergrond en mogelijke bodemdaling, zoals zoutwinning en ondergrondse opslag van stikstof. Als gemeente zetten we ons in voor een duurzaam en veilig beheer en gebruik van de ondergrond.</p> <p>Veiligheid gaat onder andere over versterking en schadeherstel van woningen, maar ook over duurzaam perspectief voor mensen die daarin wonen. Daarbij willen we dat de enorme verschillen die (zijn) ontstaan in de schadeloosstellingen van vergelijkbare aardbevingsschade aan vergelijkbare woningen, zo snel mogelijk worden opgelost. We vinden het belangrijk dat schade als gevolg van de gaswinning ruimhartig en duurzaam hersteld wordt.</p>
Aanpak op hoofdlijnen	<p>We proberen te voorkomen dat activiteiten in de ondergrond tot onacceptabele effecten leiden en houden de ontwikkelingen omtrent de gaswinning, bodemdalingsproblematiek, zoutwinning en de ondergrondse opslag van stikstof nauwlettend in de gaten. We vragen daarbij aandacht voor de problematiek van gestapelde mijnbouw, de funderingsproblematiek en de bodemdalingsproblematiek.</p> <p>Als gemeente hebben we een belangrijke rol in de versterkingsopgave en samen met de NCG willen we dit voortvarend oppakken. Dit betekent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over welke woningen versterkt moeten worden, • voortgang hebben in de uitvoering van de woningen die versterkt moeten worden, • waar nodig inwoners helpen met tijdelijke huisvesting,

- er als gemeente voor zorgen we dat het proces voor de benodigde vergunningen, ook voor tijdelijke huisvesting, zo goed mogelijk inrichten.

Daarnaast werken we aan de bredere versterking en de welvaart in onze gemeente met het Nationaal Programma Groningen (NPG).

Voor een verdere beschrijving van de ontwikkelingen en de plannen voor 2023 verwijzen we naar paragraaf 5.9 in de begroting.

Ontwikkelingen De gaswinning in Groningen heeft in 2023 volop in de belangstelling gestaan. De presentatie van het eindrapport van de Parlementaire Enquête Gaswinning was een aangrijpend en emotioneel moment voor veel Groningers. Het rapport geeft een duidelijk beeld van hoe de Groningers al jarenlang moeten leven met de aardbevingen en de gevolgen daarvan. Dat de belangen van Groningers jarenlang achtergesteld zijn en dat Nederland een ereschuld heeft aan Groningen. Met het stopzetten van de gaswinning eind 2023 is hierin een belangrijke stap gezet. De gasputten sluiten nog niet definitief, bij een gastekort kan er alsnog een beroep worden gedaan op het Gronings gas. In 2024 moet het gasveld definitief gesloten worden.

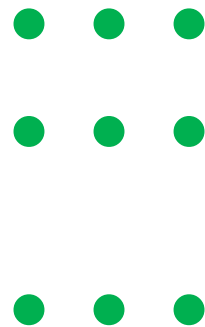
Verder geldt dat de kabinetsmaatregelen uit 'Nij Begun' naar verwachting een grote impact gaan hebben op schadeherstel en versterking, de eerste maatregelen voor een meer ruimhartige en duurzame aanpak zijn door IMG aangekondigd. In 2024 worden de maatregelen uitgewerkt voor de verduurzaming en het perspectief voor Groningen.

In opdracht van Nobian doet het Cavern Closure Consortium (CCC), onderzoek naar effectieve abandonnering en de nog benodigde nazorg van de cavernes in het Heiligerlee-veld. Het onderzoek zorgt ervoor dat bestaande onzekerheden verkleind en risico's mogelijk beheerst kunnen worden.

Acties in 2023

- We voeren het lokale plan van aanpak 'Versterking Oldambt 2023' uit waarmee we NCG-opdracht geven de resterende woningen op te nemen en te beoordelen en een realisatietraject op te starten voor woningen waar versterking voor nodig is. In het plan zijn doelstellingen en resultaten benoemd. ● ● ●
- Als gemeente willen we het versterkingsproces (o.a. qua vergunningverlening) zo optimaal mogelijk organiseren. ● ● ●
- De problematiek met het bewijsvermoeden blijven we voorleggen aan de Staatssecretaris Mijnbouw en aan het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) om hen te bewegen tot actie over te gaan. Dit geldt ook voor een ruimhartige én duurzame aanpak van het schadeherstel. ● ● ●

- Met de landelijke Commissie Mijnbouwschade en het IMG hebben we overleg over de schadeafhandeling en de problematiek van gestapelde mijnbouwactiviteiten.
- We onderhouden regelmatig contact met de mijnbouwbedrijven (Nobian en Gasunie), Staatstoezicht op de Mijnen, het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en Stichting Bewonersbelangen Lanengebied en Zuiderveen).
- We reageren actief op de resultaten van het Nobian-onderzoek over hoe we de zoutcavernes op een veilige manier af kunnen sluiten (abandonneringsplan) en de daaruit volgende procedures omtrent de evaluatieboring(en) Zuiderveen.

Toelichting:

- De doelstellingen uit het Plan van Aanpak voor de versterking zijn deels gehaald, het is de NCG alleen niet gelukt om de beoordeling van alle woningen in 2023 af te ronden. Wel is voor een aanzienlijk deel van de woningen waar versterking aan de orde is het ontwerpproces gestart en ook zijn de eerste woningen inmiddels versterkt of in uitvoering. Verder is eind 2023 een concept-keuzedocument opgeleverd voor de gebiedsontwikkeling van Nieuw Scheemda, 't Waar en Nieuwolda gestart (parallel aan de versterkingsopgave werken we aan versterking van de leefbaarheid in dit gebied). Tot slot is december het plan van aanpak 2024 in de raad vastgesteld.
- Het organiseren van het versterkingsproces vraagt een forse inzet, ook voor ons als gemeente. Daarbij zien we een toename van hulpvragen, met name ook voor een aantal complexe, soms ook schrijnende situaties (waarbij vaak ook schadeproblematiek een rol speelt). Medio 2023 is hiervoor extra capaciteit geworven.
- De Kabinetsmaatregelen naar aanleiding van Pegas/Nij Begun lijken ruimte te bieden voor een meer ruimhartige en duurzame aanpak van het schadeherstel. Eind 2023 heeft IMG de nieuwe aanpak voor schadeherstel gepresenteerd die in 2024 uitgewerkt zal worden. Wel is het nog onduidelijk hoe dit gaat uitpakken voor het grensgebied (zoals bijvoorbeeld in Drieborg). Hierover zijn we in gesprek ook met het Rijk en het IMG.
- Bij de ontwikkelingen omtrent het IMG-onderzoek naar gecombineerde effecten van meervoudige mijnbouwactiviteiten (GEMMA) zijn de Stichting bewonersbelangen Lanengebied en Zuiderveen en de gemeente betrokken. Het IMG heeft de onderzoeksvragen over trillingen en (in)directe effecten diepe bodemdaling als gevolg van gas- en zoutwinning uitgezet bij diverse adviseurs en meerdere overleggen zijn hierover gevoerd met de Stichting en de gemeente. Eind 2023 zijn nog berekeningen uitgevoerd waardoor de uitkomst nu begin 2024 wordt verwacht.
- Het verscherpte toezicht op de zoutwinning door Nobian is in 2023 gecontinueerd. Nobian heeft hiertoe een cavernestabiliteits- en integriteitsmanagementsysteem en een opvulplan voor HL-H ingediend bij toezichthouder SodM. Bij de beoordeling hiervan is echter enige vertraging opgelopen door nieuwe onderwerpen bij Nobian die de aandacht van SodM vragen. Deze veilige operatie en abandonnering van het cavernesysteem Heiligerlee met als doel de veiligheid te borgen en nazorg zo veel mogelijk te beperken worden nauwlettend gevolgd.
- Verder heeft Nobian meerdere aanpassingen ingediend op de aanvraag omgevingsvergunning voor de beoogde evaluatieboring(en) aan het Zuiderveen. De gemeente heeft hier aanvullend advies op gegeven. In afwachting van de beoordeling door het ministerie EZK zal de procedure worden vervolgd. Daarnaast is advies uitgebracht op de actualisatie van het huidige winningsplan Heiligerlee met betrekking tot de bodemdalingsprognose tot en met 2025.

2.3 Sport en gezondheid

Sport en gezondheid

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025 We streven naar een positieve gezondheid voor onze inwoners. Daarmee bedoelen we dat inwoners voldoende veerkrachtig zijn om zelf hun fysieke en geestelijke gezondheid en sociaal welbevinden kunnen sturen. Omdat sport een belangrijke bijdrage levert aan de positieve gezondheid, willen we het sporten en bewegen zoveel mogelijk stimuleren. We vinden sporten voor iedereen belangrijk maar met name voor jongeren. De sport (en cultuur) participatie van kinderen en jongeren gaan we naar vergelijkbaar niveau brengen als in de rest van het land, want 'jong geleerd is oud gedaan'. Bij deze ontwikkeling vinden we het belangrijk dat sportvoorzieningen voor iedereen bereikbaar blijven.

Aanpak op hoofdlijnen Door integraal samen te werken, zowel intern als met externe partners, werken we aan gezondheid in alle domeinen ('health in all policies'). Dit mondt uit in een integraal preventieplan. Speerpunt daarin is het versterken van de lokale sportinfrastructuur zodat deze als meest voorliggende voorziening kan worden ingezet voor alle leeftijdsgroepen.

Samen met lokale sportaanbieders gaan we de ambities uit het sportakkoord realiseren. We stimuleren, onder andere als onderdeel van het Corona perspectiefplan sportdeelname onder kinderen en jongeren. Waar nodig ondersteunen we sportdeelname financieel via het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Het herstelplan is enkele jaren geleden vastgesteld en is nodig om weer een financieel gezonde gemeente te worden. Op sport is een forse bezuiniging vastgesteld. Het in september 2022 genomen raadsbesluit over sluiting van sporthal en zwembad De Hardenberg wordt per 1 juli 2023 uitgevoerd, inclusief de daarbij behorende actie zoals het te koop aanbieden van het complex en het voorzien in zwemfaciliteiten (zoals de zwemlessen) in zwembad De Watertoren.

We werken aan een perspectief voor de langere termijn (ambitiedocument), waarbij sportvoorzieningen op een aantrekkelijke en toekomstgerichte wijze kunnen worden aangeboden. Daarnaast zal een haalbaarheidsonderzoek naar een Omnisportvoorziening (sporthal en zwembad) worden verricht, waarvan de uitkomst van dit onderzoek in 2023 aan de raad zal worden voorgelegd.

We stimuleren het gebruik van de fiets. Niet alleen omdat beweging bijdraagt aan de gezondheid, maar ook omdat het belangrijk is voor onze jeugd, de toeristen, veiligheid en het

- Er is met succes uitvoering gegeven aan het programma 'Doortrappen'. Er is acht keer een clinic over fietsveiligheid georganiseerd in samenwerking met lokale partners.

Baten en lasten van programma 2 Woonklimaat en leefomgeving

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2023		Werkelijk 2023
	Primitief	Na wijziging	
Lasten	30.825	58.591	46.524
Baten	6.905	21.341	16.910
Saldo voor resultaatbestemming	23.920	37.249	29.613
Storting in reserves (lasten)	147	3.802	3.802
Onttrekking uit reserves (baten)	0	12.734	12.566
Saldo na resultaatbestemming	24.068	28.317	20.850

Verklaring verschillen

De werkelijke (directe) kosten zijn ca. € 7.467.000 lager dan begroot. Dit saldo bestaat uit de volgende voor- en/of nadelen.

Leges omgevingsvergunningen/ kosten bouw en woningtoezicht € 178.000 nadeel
De opbrengst leges omgevingsvergunningen is zowel in de 1^e als de 2^e BBR fors naar boven bijgesteld naar een verwachting van € 1.500.000 aan inkomsten. Uiteindelijk is er € 1.362.000 gerealiseerd, wat hier dus een nadeel veroorzaakt van € 138.000. Daarnaast zijn de directe kosten voor bouw en woningtoezicht wel hoger dan geraamd, die komen € 40.000 hoger uit. Op het programma overhead staat daar een voordeel tegenover door een meevaller op personeel derden voor die taak.

Grex woningbouw, verkoop openbaar groen, overige gronden en St. Lucas terrein € 1.116.000 nadeel
De verkoop van restgronden in combinatie met het resultaat van overige gronden en het beheer van het St. Lucas terrein is per saldo € 49.000 nadelig. Daarnaast is er voor het verwachte verlies op de grondexploitatie van de Garst een voorziening genomen wat zorgt voor een nadeel van € 1.067.000.

Omgevingswet € 208.000 voordeel
In 2022 en 2023 is er van het Rijk budget ontvangen voor de invoering van de omgevingswet. Dit bedrag is niet volledig gebruikt in die jaren en wordt via doorgeschoven projecten meegenomen naar 2024.

Beheer en exploitatie zwembaden € 400.000 voordeel
Dit voordeel wordt voor € 103.000 veroorzaakt door een ontvangen niet geraamde Rijkssubsidie voor meerkosten energie zwembaden. Ook vallen de loonkosten € 96.000 lager uit dan geraamd. De verkoop van De Hardenberg aan de stichting en de daarbij behorende afspraken geeft in dit programma ook een financiële afwijking. Zo is de afgesproken bijdrage voor onderhoud en verduurzaming nog niet volledig aan de stichting uitbetaald. Voor een bedrag van € 150.000 wordt dit gedekt uit de algemene reserve. Dit bedrag blijft gereserveerd staan om uit betaald te worden in een volgend jaar. Daarnaast vielen de geraamde lasten voor overdracht, zoals overdrachtsbelasting en notariskosten mee. Ook de ontvangen Rijks gelden van € 300.000 voor De Hardenberg staan nog

gereserveerd om uitbetaald te worden, maar dit maakt geen onderdeel uit van de mutaties op dit programma.

Uitwerken perspectief sportvoorzieningen € 134.000 voordeel

Voor dit project is een bedrag van € 200.000 beschikbaar gesteld. Dit project loopt nog en tot nu toe is hier een bedrag van € 66.000 uitgegeven. Dekking vindt plaats uit een reserve en hoewel het in dit programma een afwijking geeft is het in het totaal van de jaarrekening budgettair neutraal.

Gemeentelijke gebouwen en monumenten € 196.000 voordeel

De kosten voor onderhoud van gemeentelijke gebouwen komt op meerdere programma's voor. In de begroting is voor het onderhoud van gemeentelijke gebouwen een bedrag van ongeveer € 1,9 miljoen geraamd. Op dit programma is het resultaat op onderhoud gebouwen € 196.000. Per saldo is het resultaat op onderhoud gemeentelijke gebouwen in de jaarrekening € 139.000.

Verkeersveiligheid en verkeersbeleid € 100.000 voordeel

Afgelopen 2 jaar is er voor meerdere projecten in het kader van verkeersveiligheid gelden beschikbaar gesteld. Als gevolg van personele capaciteitsproblemen binnen de organisatie als bij de aannemers is het niet gelukt al deze werken in 2023 uit te voeren. Er resteert nog een budget van € 80.000 voor deze projecten. Aangezien deze projecten uit een reserve gefinancierd worden is deze post in de jaarrekening budgettair neutraal, omdat de onttrekking ook niet heeft plaats gevonden.

Openbare verlichting € 101.000 nadeel

Als gevolg van de extreme stijging van de energietarieven is ook de raming van de electriciteitskosten van de openbare verlichting voor 2023 bijgesteld. De werkelijke kosten vallen naderhand nog € 101.000 hoger uit als wat was geraamd.

Wegen € 278.000 voordeel

In 2023 is een bedrag van € 278.000 aan afkoopsommen ontvangen van de provincie voor overname van 2 provinciale wegen. In de resultaat bestemming zal worden voorgesteld dit bedrag te reserveren in de reserve wegen voor toekomstig onderhoud aan die wegen.

Wet goed verhuurderschap € 44.000 voordeel

Voor de invoering van de wet goed verhuurderschap is er geld ontvangen via de algemene uitkering en in de begroting gebracht. Hier is in 2023 geen gebruik van gemaakt.

Klinker € 121.000 voordeel

In de bijdrage aan de Klinker is een bedrag opgenomen voor uitgaven in het kader van het Meerjaren onderhouds plan. Dit bedrag is voor € 121.000 niet uitgevoerd in 2023 en om die reden niet als last verantwoord.

Leader € 83.000 voordeel

De bijdrage aan de provincie aan het leader programma is uiteindelijk € 83.000 lager dan geraamd.

Reserves € 7.205.000 voordelig

Als gevolg van recent gewijzigde voorschriften van de commissie BBV i.r.t. het storten en onttrekken van reserves zijn we verplicht om in de jaarrekening alle geraamde stortingen en onttrekkingen conform het begrote bedrag te verwerken, ook als de werkelijke cijfers daar geen aanleiding toe geven. In de reserve regiodeal is om die reden totaal € 7.205.000 meer onttrokken als noodzakelijk wat zorgt voor een voordeel in dit hoofdstuk. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt voorgesteld dit weer te corrigeren.

2.3 Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs

Onder programma 3 vallen de onderwerpen die te maken hebben met de lokale economie, het ondernemen en het werken in de gemeente Oldambt inclusief het onderwijs als aanloop naar de arbeidsmarkt. Een ander onderwerp is vrijetijdseconomie waarin toerisme, cultuur en erfgoed terugkomen.

3.1 Ondernemingsklimaat en werkgelegenheid

Economie en werkgelegenheid versterken

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025	In 2025 is de werkgelegenheid gestegen ten opzichte van 2021. Digitalisering is de bron van groei, innovatie, nieuwe bedrijvigheid en onmisbaar in het oplossen van maatschappelijke uitdagingen.		
Aanpak op hoofdlijnen	We trekken nieuwe bedrijven aan en behouden bestaande bedrijven door een ondernemersvriendelijke gemeente te zijn met een optimale dienstverlening voor bedrijven. We zetten ons in voor nieuwe en optimale vestigingsmogelijkheden in de A7/N33 corridor, voor starters en nieuwe bedrijven. Aan de raad wordt de regiovisie A7/N33 ter vaststelling voorgelegd, waarin de verschillende mogelijkheden en alternatieven, ook voor Oldambt, zijn onderzocht en de verschillende belangen goed met elkaar zijn afgewogen. Bij de afwegingen spelen zowel het draagvlak in de samenleving als het algemeen belang een rol. De verwachte effecten op het landschap en de werkgelegenheid zijn daarmee ook meegenomen. Daarnaast faciliteren we nieuwe kansrijke sectoren (zoals waterstof), aansluitend op de regionale potentie. In samenwerking met andere partijen en met financiering vanuit de Regiodeal ondersteunen we voor de regio Oost-Groningen een professionele digitalisering van bedrijven (MKB-digitaliseringsproject). We zetten in op een digitaal vaardige samenleving door verbetering van digitale vaardigheid bij inwoners en ondernemers. Dit doen we met een inclusieve aanpak: iedereen moet mee kunnen doen en de digitale toepassingen moeten voor iedereen toegankelijk zijn.		
Acties in 2023	<ul style="list-style-type: none"> We leggen de raad een besluit voor over vervolgstappen van de A7/N33-visie en nieuwe locaties voor bedrijventerreinen (onderdeel van de in 2023 op te stellen omgevingsvisie). 	●	●

<ul style="list-style-type: none"> • We faciliteren actief nieuwvestiging van bedrijven, bedrijfsuitbreidingen en -verplaatsingen in onze gemeente. 	●	●	●
<ul style="list-style-type: none"> • We ontwikkelen een schuldhelpverleningsregeling voor ondernemers die tijdelijk ondersteuning nodig hebben bij het vervullen van hun rol in onze lokale economie. <i>Zie ook programma 4.2 Armoedebestrijding en schuldhelpverlening.</i> 	●	●	●
<ul style="list-style-type: none"> • We voeren het regionale MKB-digitaliseringsproject (Regio Deal) uit, door onder andere: <ul style="list-style-type: none"> - het ontwikkelen van een digitaal paspoort voor bedrijven, - het inrichten van een fysieke locatie voor ondernemers, - het opstellen van een menukaart voor ondernemers. 	●	●	●
<ul style="list-style-type: none"> - het ontwikkelen van een digitaal paspoort voor bedrijven, - het inrichten van een fysieke locatie voor ondernemers, - het opstellen van een menukaart voor ondernemers. 	●	●	●
<ul style="list-style-type: none"> • We voeren de in 2022 vastgestelde Digitale Agenda 2022-2026 uit, hierbij gaan we onder andere: <ul style="list-style-type: none"> - Een project uitvoeren gericht op bewustwording rondom cyber security, het versterken van digitale vaardigheden en het faciliteren van digitale ontmoetingen. - Het digitaal centrum Oldambt uitbouwen tot een plek voor ontmoeting en inspiratie waarbinnen overheid, onderwijs en ondernemers de handen ineenslaan om digitaliseringsvraagstukken op te lossen. - De digitale gemeentelijke dienstverlening en participatie implementeren en up-to-date houden. 			
<ul style="list-style-type: none"> - Een project uitvoeren gericht op bewustwording rondom cyber security, het versterken van digitale vaardigheden en het faciliteren van digitale ontmoetingen. 	●	●	●
<ul style="list-style-type: none"> - Het digitaal centrum Oldambt uitbouwen tot een plek voor ontmoeting en inspiratie waarbinnen overheid, onderwijs en ondernemers de handen ineenslaan om digitaliseringsvraagstukken op te lossen. 	●	●	●
<ul style="list-style-type: none"> - De digitale gemeentelijke dienstverlening en participatie implementeren en up-to-date houden. 	●	●	●

Toelichting:

- In verband met een niet ingevulde vacature loopt het bovenste project vertraging op.
- We werken aan een plan waarin opgenomen wordt hoe om te gaan met het aantrekken van nieuwe bedrijven en het verplaatsen van huidige bedrijven, vanwege de werkdruk duurt dit iets langer dan verwacht.
- Medio 2024 stopt het regionale MKB-digitaliseringsproject, deze wordt voortgezet in het Digitaal Centrum Oost-Groningen.
- Begin 2024 is de fysieke locatie van het Digitaal Centrum opgeleverd. Vanaf 1 maart gaat het onderwijs hierin zetel nemen en in het eerste kwartaal van 2024 zal er een programmatisch aanbod zijn op basis van digitalisering.

Samenwerking in de regio en over de grens

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025	We willen gezamenlijk actief de interbestuurlijke samenwerking, de kwaliteit van het openbaar bestuur en het samenspel met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in onze provincie verder verbeteren. Bij veel onderwerpen is samenwerking in de regio of zelfs provinciaal erg belangrijk.
Aanpak op hoofdlijnen	Door samen op te trekken met de regio, (Duitse) buurgemeenten en de provincie kunnen we meer bereiken. Voorbeelden van succesvolle samenwerkingen in de regio die we willen behouden en verder versterken zijn de Regiodeal, het Regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan (RWLP), STAG,

Werk in Zicht (WIZ) en de Eems Dollard Regio waarin regionale overheden aan beide kanten van de grens samenwerken.

We willen met de andere EDR-leden in 2023 de samenwerking versterken.

We leveren een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van onze regio door de uitbouw van toerisme en recreatie (vrijtijdseconomie), onder andere via de gezamenlijke regiomarketingorganisatie ZO! Groningen.

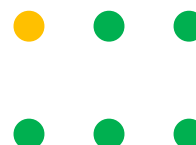
Ontwikkelingen Vanaf november 2023 is de burgemeester van Oldambt voorzitter van het dagelijkse bestuur van de EDR. De actieve deelname aan samenwerkingsverbanden heeft vorm gekregen. In EDR-kader wordt met partners aan beide kanten van de grens gewerkt aan projecten op het gebied van de arbeidsmarkt en bestrijding van ondermijning. Deze projectontwikkeling zal naar verwachting bijdragen aan subsidies die naar de regio vloeien.

STAG, in het verlengde daarvan Nij Begun, en de andere samenwerkingsverbanden vragen veel van de organisatie en ook van de bestuurders. Dit heeft invloed op de doelstellingen van de gemeente.

De Regiodeal 2.0 is aangevraagd.

Acties in 2023

- We participeren in het nieuwe Leader-programma voor Oost-Groningen en stellen hiervoor financiële middelen beschikbaar.
- Actieve deelname aan samenwerkingsverbanden (ambtelijk en bestuurlijk), onder meer Stag, RWLP, Regiodeal, WIZ, EDR, WTCG en zetten ons in voor het realiseren en financieren van regionale (grensoverschrijdende) doelen en het verwerven van aanvullende financiële middelen/ subsidies voor regionale en gemeentelijke projecten.

Een aantrekkelijk centrum Oldambt

IBR **IBR** **JR**
1 **2**

Beleids horizon 2025 De gemeente streeft naar een kwalitatief goed centrum van Oldambt, met een aantrekkelijk woon-, winkel- en verblijfsklimaat voor inwoners, bezoekers, ondernemers en investeerders.

Aanpak op hoofdlijnen Een programmatische aanpak op basis van het door de Raad in 2022 vastgestelde ambitiedocument en ontwikkelstrategie.

De analyse van de detailhandel (2021) laat zien dat er een wijziging van het vastgoed- en detailhandelsbeleid moet plaatsvinden. Daarbij wordt aangesloten op de veranderende

markt, het in 2021 vastgestelde woonprogramma en de ontwikkelingen van Blauwestad. De mogelijkheden die NPG en Regiodeal bieden zullen daarbij worden benut.

Ontwikkelingen In het voorjaar 2023 zijn twee grote NPG-projecten goedgekeurd, te weten het Koepelproject Graanrepubliek 2.0 (erfgoedontwikkeling en voedseltransitie) en de Centrumontwikkeling Oldambt.

- Acties in 2023**
- We starten met de voorbereiding van de projecten van het door de raad in 2022 vastgestelde ambitiedocument 2030 en ontwikkelingsstrategie voor het centrum Oldambt. Deze voorbereiding is begin 2024 afgerond, waarna de projecten afzonderlijk voor besluitvorming en uitvoeringsfinanciering aan de raad zullen worden voorgelegd. In 2023 start de voorbereiding en onderzoek van de volgende projecten:
    - start en uitvoering project Langestraat Noord: leegstand omzetten naar een hernieuwde Langestraat door een combinatie van verkleining van winkels en toevoeging van woningen; ● ● ●
    - sloop (deel) Sint Lucasziekenhuis en realisatie van een tijdelijk park; ● ● ●
    - uitvoering van een verkennings- en haalbaarheidsstudie naar het terugbrengen van het Omsnijdingskanaal; ● ● ●
    - herontwikkeling Liefkenshoek; ● ● ●
    - aankoop en sloop van de Blaauwlocatie; ● ● ●
    - doortrekken van het water naar het Schönfeldplein; ● ● ●
    - herinrichting van het Israëlplein met waterelementen en doortrekken water/waterelementen in de Venne; ● ● ●
    - uitwerken woonprogramma voor de binnenstad: omvang, doelgroepen, woonproducten-, en ontwikkeling kwaliteitskader (beeldkwaliteit, prioriteringskaart en afsprakenkader ontwikkelende partijen); ● ● ●
    - op locatieniveau uitwerken van plannen voor woningbouw mede in combinatie met parkeren; ● ● ●
    - plan van aanpak openbare ruimte vaststellen (inrichting, vergroening, herschikking parkeervoorzieningen en verblijfs- en ontmoetingsplekken); ● ● ●
    - uitvoeren van een verkennings- en haalbaarheidsstudie naar een museum en/of toeristisch informatiecentrum; ● ● ●
    - plan van aanpak voor de driften (met name tussen Langestraat en Venne) maken; ● ● ●
    - doorzetten en uitbreiden stimuleringsaanpak pui- en gevelverbeteringen; ● ● ●
    - verkenning en realisatie parkeerverwijzingssysteem; ● ● ●

- een groene verbinding tussen het Stadspark en centrum realiseren.	●	●	●
• We dienen een NPG-aanvraag in voor het centrum van Oldambt.	●	●	●
• We stimuleren ondernemerschap in de binnenstad van Winschoten en gaan het hiervoor in 2022 aangevraagde NPG-project uitvoeren.	●	●	●
• Het project Poort van Winschoten realiseren we binnen de afgesproken (gewijzigde) tijdsplanning.	●	●	●

- Toelichting:
- Met de eerste twee private partijen in het project Langestraat-Noord wordt inmiddels gewerkt aan Anterieure overeenkomsten. Inzet is dat de uitvoering van de 'Brandlocatie' en de 'Bristollocatie' in 2024 start.
  - De aanbesteding van de sloop van het St Lucas loopt en in 2024 wordt gestart met de sloop.
  - Op basis van het ambitiedocument is een NPG bijdrage van € 5 miljoen toegekend.
  - In het kader van de 'gevelverbeteringssubsidie' zijn inmiddels negen beschikkingen afgegeven voor een totaal subsidiebedrag van afgerond € 100.000,-.
  - Het Definitief Ontwerp van het nieuwe gemeentehuis (Poort van Winschoten) is in november gepresenteerd.
  - Ten aanzien van de Blaauw locatie is de Wet Voorkeursrecht Gemeenten gevestigd en lopen drie aanschrijvingen.
  - We hebben met BRDG advies, CCW en SOCW gesprekken over de inhoud van het project 'stimuleren ondernemerschap in de binnenstad van Winschoten' gevoerd en kansrijke project-ideeën ontwikkelt. Vanwege de werkdruk en een openstaande vacature loopt de uitwerking van een startnotitie vertraging op.

3.2 Vrijetijdseconomie, cultuur en erfgoed

Toerisme, cultuur en erfgoed

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025	In 2023 is de vrijetijdseconomie in Oldambt meer op de kaart gezet en heeft onze gemeente zich geprofileerd als De Graanrepubliek in de bestemming Oost-Groningen. Toerisme zien we als een belangrijke kans voor verdere ontwikkeling van onze regio (bezoekers, werkgelegenheid, recreatiemogelijkheden voor de eigen inwoners, instandhouding voorzieningenniveau, etc.). Cultuur draagt bij aan de leefbaarheid, het bevordert de creativiteit, stimuleert toerisme en is belangrijk voor jong en oud. Toeristische mogelijkheden zien we vooral door cultuur te verbinden met toerisme (evenementen, etc.), in te spelen op de cultuurhistorie (verleden) en het rijke erfgoed in onze gemeente. In 2025 hebben we opnieuw een bijdrage geleverd aan het behouden en door ontwikkelen van het Oldambtster erfgoed en daarmee de unieke gebiedsidentiteit van de Graanrepubliek door het schetsen van een toekomstperspectief voor de Oldambtster boerderijen en een integraal beleidskader voor erfgoed en archeologie.
Aanpak op hoofdlijnen	We leggen verbindingen tussen cultuur, erfgoed en toerisme.

We werken met de Oost-Groninger gemeenten (ZO! Groningen) verder aan de nadere uitwerking en uitvoering van de Regiovisie Vrijtijdseconomie Oost-Groningen (onder andere de verbreding van het netwerk van toeristische ondernemers). In 2021 hebben we onderzoek gedaan naar toerisme in Oldambt. Aan de hand van deze cijfers willen we meten of we de aantallen met onze inspanningen kunnen verhogen. Het onderzoek wordt tweejaarlijks gehouden.

Het accent bij de verdere uitbouw van de toeristische speerpunten ligt bij: Blauwestad, Binnenstad Winschoten, Bad Nieuweschans, onze Waddenkustzone langs de Dollard (Werelderfgoed Waddenzee) en het thema De Graanrepubliek.

Wij zetten in op het ontwikkelen van een eigen regionaal DNA voor de gemeente Oldambt (een zogenoemd 'place branding'). Wij houden daarbij rekening met de Duitse gasten maar ook met toeristen uit Scandinavië (directe verbinding Eemshaven-Noorwegen).

We versterken de culturele sector door het ondersteunen op het gebied van ledenwerving, andere samenwerkingsvormen en fondsenwerving. We willen inzetten op cultuur en hebben daarbij ook aandacht voor de kleinere clubs en een eerlijke verdeling van de beschikbare cultuurgelden. We stimuleren de deelname aan culturele activiteiten door kinderen en jongeren door dit financieel te ondersteunen.

We werken samen met de Nationaal Coördinator Groningen, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Provincie Groningen, aardbevingsgemeenten en Libau aan een verder uitvoering van het Geactualiseerde Erfgoedprogramma 2020-2023.

We willen het gebruik van de fiets stimuleren. Niet alleen omdat beweging bijdraagt aan de gezondheid, maar ook omdat het belangrijk is voor onze jeugd, de toeristen, veiligheid en klimaat. *Verwezen wordt ook naar programma 2 Woonklimaat en leefomgeving.*

Ontwikkelingen In september 2023 heeft de raad de startnotitie cultuur aangenomen en gekozen voor het scenario om meer te gaan investeren in cultuur.

Acties in 2023

- Erfgoed, cultuurhistorie, landschap en ruimtelijke mogelijkheden voor toerisme als thema's voor de fysieke leefomgeving betrekken we in het te voeren participatietraject voor de omgevingsvisie. ● ● ●
- We geven uitvoering aan het Geactualiseerde Erfgoedprogramma 2020-2023. ● ● ●
- We gaan een NPG-subsidieaanvraag voor het koepelproject 'De Graanrepubliek' indienen. ● ● ●

<ul style="list-style-type: none"> • We doen onderzoek naar de ontwikkeling van het toerisme in Oldambt. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een visie op inzake de toekomst van onze Oldambtster boerderijen en verwerken dit in een Boerderijenprogramma Oldambt, waarover een participatietraject wordt gevoerd en wat een bouwsteen is voor de nieuwe omgevingsvisie. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We onderzoeken de mogelijkheden om een culturele 'broedplaats' te realiseren. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We starten met de aanleg en aanpak van (recreatieve) fietspaden, waarvoor subsidies zijn toegezegd en voor cofinancieringsmiddelen in de begroting beschikbaar zijn gesteld. 	

Toelichting:

- In 2023 hebben we besloten om onderzoek te doen naar de toeristische ontwikkeling in Oldambt in samenwerking met de provincie, de VGG en alle gemeenten in de provincie. Omdat we het project dusdanig uitgebreid hebben en toestemming nodig was van alle gemeenten is het project vertraagd. De aanbesteding is gepland in maart 2024.
- Het Boerderijenprogramma is in december 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2024 en 2025 gaan we aan de slag met de uitvoering van het programma.
- In samenwerking met verschillende partijen is een verkenning gestart om een culturele broedplaats te realiseren.

3.3 Werkgelegenheid

Optimaliseren van de arbeidsmarkt

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025	<p>We streven naar een kwalitatieve match van de personeelsbehoeften van onze ondernemers en bedrijven met het in onze gemeente aanwezige arbeidspotentieel.</p> <p>In 2025 is ook de vraag naar en het aanbod van werkzoekenden met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt beter op elkaar afgestemd. Vragen van werkgevers sluiten beter aan bij de capaciteiten en competenties van werkzoekenden die een uitkering ontvangen op grond van de Participatiewet. Daarnaast is de verbinding met het onderwijs geoptimaliseerd om jongeren snel in aanraking te brengen met kansrijke sectoren.</p>
Aanpak op hoofdlijnen	<p>We trekken enerzijds bedrijven en ondernemers uit kansrijke sectoren aan die passen bij ons arbeidspotentieel. We kijken hierbij nadrukkelijk ook naar subsidiemogelijkheden en samenwerkingen in onder andere de arbeidsmarktregio.</p> <p>Anderzijds zetten we in op het ontwikkelen van nog niet benut arbeidspotentieel. We richten ons daarbij onder andere met Afeer op het ontwikkelen en (re)activeren van inwoners uit de (langdurige) bijstand richting kansrijke sectoren. <i>Zie ook aanpak jongeren en onderwijs.</i></p>

We gaan samen met Afeer aan de slag met een nieuw uitvoeringsplan voor de bestuursperiode 2023 tot 2027 met nieuwe afspraken over het nog beter afstemmen van vraag en aanbod in onze arbeidsmarktregio en een betere interne en onderlinge afstemming.

We zorgen voor meer gemeentelijke grip op de nieuwe instroom in 'participatie trede' 1 en 2 door de instroom van bijstandsklanten 'strakker' te organiseren.

We leveren een actieve bijdrage aan een samenhangende en regionale en grensoverstijgende arbeidsmarkt met het doel om jongeren en werkzoekenden perspectief te bieden op de regionale en grensoverstijgende arbeidsmarkt.

Voor acties omtrent de vervolgstappen van de A7/N33-visie, zie paragraaf 3.1 'Economie en werkgelegenheid versterken'.

Acties in 2023

- We brengen de zogenaamde 'kansrijke sectoren' in kaart waar mogelijkheden liggen voor werkzoekenden die worden begeleid naar werk. Daarbij zetten we via Afeer in op gerichte en praktische scholing en het opdoen van (praktijk)ervaring. ● ● ●
- We participeren actief in grensoverstijgende projecten zoals een nieuw arbeidsmarktproject, een nieuwe editie van het CV Boost project en het bevorderen van vrijwilligerswerk. ● ● ●
- In de samenwerking WIZ (Werk in zicht) Oost, onderdeel van de arbeidsmarkt regio Noord, maken we een plan voor het creëren van 'overbrugbanen'. ● ● ●
- We implementeren samen met Afeer de afspraken uit het nieuwe uitvoeringsplan 2023 tot 2027. We dienen twee NPG-aanvragen in op het gebied van kansrijke sectoren en kansrijk opleiden. ● ● ●
- Coronaperspectiefplan:
  - We onderzoeken het instroomproces van onze bijstand en passen het op basis van de bevindingen eventueel aan. ● ● ●
  - We onderzoeken in samenwerking met Afeer de samenstelling en mogelijkheden van het zogenaamde 'zittend bestand' van de bijstand en ontwikkelen op basis van de uitkomsten een gerichte aanpak. ● ● ●

Toelichting:

- De ontwikkeling van arbeidsmarktprojecten zijn in EDR verband opgepakt.
- Het implementeren van afspraken uit het Uitvoeringsplan met Afeer is volgens plan gelopen. De NPG aanvraag (Waterstof Werkt) staat nog steeds on hold vanwege organisatorische veranderingen bij een belangrijke partner (Hyzon/Holthausen). Er is daarom in 2023 geen aanvraag ingediend. In 2024 wordt het Lokaal NPG programma geactualiseerd. Daarin staat wat er met deze aanvraag gebeurt. Voor de NPG aanvraag 'een Leven Lang Ontwikkelen' is gekozen voor een andere fasering omdat dit onderwerp ook raakt aan de arbeidsmarktinfrastructuur in Oost-Groningen. Afstemming met andere

- gemeenten is daarom gewenst. In 2024 wordt gestart met een lichte vorm en voor de doorontwikkeling wordt, ook in 2024, een NPG aanvraag geschreven
- De participatietrajecten uit het coronaperspectiefplan worden deels herijkt zodat ze beter aansluiten op andere bestaande trajecten en regionale en landelijke ontwikkelingen. De visie vanuit het ministerie is gericht op het feit dat de Participatiewet beter aansluit op wat mensen (aan) kunnen en nodig hebben. Dit maakt dat de doelgroep vanuit het Corona Perspectiefplan breder is dan voorheen.

Baten en lasten van programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2023		Werkelijk 2023
	Primitief	Na wijziging	
Lasten	8.224	9.506	8.922
Baten	2.174	3.228	3.076
Saldo voor resultaatbestemming	6.050	6.279	5.847
Storting in reserves (lasten)	31	31	31
Onttrekking uit reserves (baten)	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	6.080	6.309	5.877

Verklaring verschillen

De werkelijke (directe) kosten zijn ca. € 432.000 lager dan begroot. Dit saldo bestaat uit de volgende voor- en/of nadelen.

Grondexploitatie

€ 157.000 nadelig

In dit onderdeel wordt alleen de grondexploitatie verantwoord voor zover het industrieterreinen betreffen. Op Eextahaven III is de verwachte uitkomst van de grondexploitatie minder negatief. De voorziening hiervoor is met € 115.000 is verlaagd. Dat veroorzaakt hier een voordeel. Op Hoogbrug III moeten toch nog meer werkzaamheden plaatsvinden dan verwacht, dat heeft tot gevolg dat de winstneming van 2021 te hoog is geweest. Dit wordt dit jaar voor € 260.000 gecorrigeerd en veroorzaakt hier een nadeel.

Bedrijvencontacten/ondernemersloket

€ 61.000 voordelig

In dit onderdeel zijn relatief weinig kosten gemaakt voor beurzen etc., dat veroorzaakt een positieve afwijking van € 66.000.

Promotie toerisme

€ 228.000 voordelig

Het voordeel op het onderdeel promotie en toerisme wordt veroorzaakt door het deels ongebruikt budget voor St. Marketing Zuid-Oost. Het gaat hier om een ongebruikt deel van 2023 ad. € 134.000 en een terugbetaling van de St. Marketing Oldambt ad. € 94.000 i.v.m. de overgang naar de Stichting Marketing Zuid-Oost.

Promotie centrum Winschoten

€ 30.000 voordelig

In 2023 is belasting geïnd voor de Bedrijfs Investerings Zone (BIZ) en doorbetaald aan de Stichting Ondernemersfonds Winschoten (SOCW). Hier wordt de doorbetaling geboekt. Deze is in 2023 € 30.000 lager dan begroot.

Onderwijs overige zaken

€ 262.000 voordeel

Dit is een samenstel van diverse meevallers. Zo zijn er afwijkingen op onderwijsbegeleiding, leerplichtwet, afrekening RMC 2022, onderhoudscontracten, Duits op basisscholen en beheer De Stuwe die gezamenlijk dit bedrag veroorzaken.

2.4 Programma 4 Zorg en samenleving

In dit programma staan de doelstellingen voor de ondersteunende dienstverlening aan inwoners van de gemeente die dat nodig hebben. Hieronder valt onder andere de inzet en kwaliteit van de jeugdzorg en Wmo. Ook zijn armoedebestrijding en schuldhelpverlening belangrijke onderdelen in dit programma.

4.1 Sociale voorzieningen

Wmo, jeugd en participatiewet

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025	We gaan voor een sociale gemeente met een breed gevarieerd en vrij toegankelijk aanbod van sociale voorzieningen die passen binnen de financiële mogelijkheden. Daarbij hebben we oog voor de meest kwetsbare inwoners en kinderen.
Aanpak op hoofdlijnen	<p>We gaan sociale vraagstukken integraal aanpakken en gaan op verschillende niveaus schotten tussen voorzieningen doorbreken. We kiezen hierbij niet voor systeemoplossingen, maar voor creatieve maatwerkoplossingen waarbij de mens centraal staat. We continueren wat we hebben opgebouwd en versterken wat goed gaat.</p> <p>We willen de sociale voorzieningen betaalbaar houden en met name beschikbaar stellen aan mensen die het nodig hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente kan en hoeft niet iedere hulpvraag op te lossen. Veel dingen die gebeuren horen bij het 'normale' leven en vragen niet direct om professionele hulp. We willen normaliseren in plaats van medicaliseren en problematiseren. • Vrijwilligers en mantelzorgers vervullen een belangrijke rol. Dit wordt door ons zeer gewaardeerd en wij willen hier ook verder op inzetten. • Meer gebruik maken van algemene voorzieningen en het voorliggend veld in plaats van verwijzen naar duurdere specialistische hulp. • Preventie is belangrijk. Niet alleen om problemen bij onze inwoners zoveel mogelijk te voorkomen maar ook om later duurdere zorg zoveel mogelijk te beperken.

- Inwoners die de huishoudelijke hulp zelf kunnen betalen zouden dit niet ten koste van gemeenschapsgeld moeten doen.

De kosten in het sociaal domein blijven de komende jaren voor ons een belangrijk aandachtspunt. Autonome groei van de doelgroepen maakt dat de betaalbaarheid onder druk blijft staan.

Ontwikkelingen De pilot SoWiesO is nog niet toereikend voor alle doelgroepen. We sturen de pilot momenteel bij om in de pas te blijven lopen inzake de bezuinigingsopgave.

In het najaar organiseren we samen met het onderwijs (PO/VO/MBO) en de kinderopvang een Kennisfestival Jeugd. Het festival draait om verkennen, inspireren en verbinden.

Het ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliëntvertegenwoordigers en de VNG hebben een principeakkoord bereikt over de Hervormingsagenda Jeugd. Deze agenda heeft als doel een financieel beheersbaar jeugdstelsel en het verbeteren van hulp aan kwetsbare gezinnen. Inhoudelijke en financiële gevolgen voor gemeenten worden de komende tijd uitgewerkt.

We zijn bezig met het verder vormgeven van de sluitende aanpak risicjongeren. Dit doen we op basis van een analyse, zodat we gericht en met succes uitvoering kunnen geven aan de aanpak.

Er is urgentie met betrekking tot het doorontwikkelen van de hoog specialistische jeugdhulp. We blijven hierin samenwerken met de Groninger gemeenten en de RIGG. Er wordt een nieuw aanbestedingstraject voorbereid in afstemming met de zorgaanbieders.

Acties in 2023

- We verlengen de pilot SoWieSo met 1 jaar. ● ● ●
- We voeren het gekozen bezuinigingsscenario Jeugd uit, door:
  - de jeugdhulpproducten gerelateerd aan de pilot SoWieSo stop te zetten. ● ● ●
  - de schoolcontactpersoon plaats te laten maken voor de vraagbaak. ● ● ●
  - de POH-jeugd in te blijven zetten dringen we de inzet van specialistische jeugdhulp terug. ● ● ●
- We laten onderzoeken wat de effecten zijn van het invoeren van een inkomenstoets op huishoudelijke hulp. ● ● ●
- We gaan de uitkomsten van het onderzoek naar meer gebruik van algemene voorzieningen en het voorliggend veld, implementeren. ● ● ●

- We gaan een nieuwe koers visie op het sociaal domein opstellen. De uitwerking van de startnotitie in deelprojecten vindt met name in 2023 plaats. Daarin worden ook keuzes van waarop te bezuinigen, naast de jeugdscenario's, aan de raad voorgelegd.

Zie ook project 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving' in programma 2.2 Een veilige leefomgeving.

Toelichting:

- 2023 is het derde jaar dat de pilot SoWiesO gedraaid heeft. Op basis van de resultaten van de pilot is eind 2023 een begin gemaakt met een aanbestedingsprocedure om de opdracht voor een algemene voorziening jeugd- en gezinsondersteuning in de markt te zetten.
- Het definitief stopzetten van de jeugdhulpproducten vindt plaats zodra de opdracht aan een partij is gegund en operationeel is (verwachting is 1 september 2024). Tot die tijd worden de producten bewust zo beperkt mogelijk ingezet.
- We hebben de functie van schoolcontactpersoon geanalyseerd en concluderen op basis van de gesprekken die we hebben gevoerd dat de inzet van de schoolcontactpersoon van onverminderd belang en toegevoegde waarde is. De Vraagbaak is ter aanvulling en niet ter vervanging van de schoolcontactpersoon. Daarom zetten we deze actie, op basis van de afgesproken afweging, niet door.
- Het onderzoek naar het invoeren van een inkomenstoets is uitgevoerd. Op basis van de Wet Wmo mogen we dit op dit moment niet invoeren. Er zijn een aantal gemeenten die de inkomenstoets wel hebben ingevoerd. Deze zijn door de minister VWS gesommeerd hun beleid weer in lijn brengen met de Wmo 2015. Op basis van het interbestuurlijk toezicht is dit instrument ingezet. Uiteindelijk kan de regering het besluit van de gemeente over de inkomenstoets schorsen en vernietigen. De nieuwe inkomenstoets wordt vanaf 2026 wettelijk ingevoerd en moet binnen de Wmo worden toegepast. Het Rijk is samen met de gemeenten aan het onderzoeken hoe de nieuwe Inkomens- en Vermogentoets vorm en inhoud moet krijgen. De verwachting is dat dit eind van 2024/begin 2025 bekend wordt gemaakt.
- Het onderzoek naar het voorliggend veld in het kader van de Wmo is uitgevoerd en wordt nu gebruikt door de Wmo consulenten. Eind 2024 krijgt dit onderzoek een vervolg.
- In mei 2024 gaan we met de raad in gesprek over opgaven, monitoring en de stand van zaken van de verschillende onderdelen binnen het sociaal domein.

4.2 Armoede bestrijding en schuldhulpverlening

Terugdringen van problematische schulden

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025	We willen dat onze inwoners en ondernemers sneller en op de juiste manier worden ondersteund om te voorkomen dat problemen escaleren. Als we dit realiseren leidt dit zowel tot maatschappelijke als financiële opbrengsten.
Aanpak op hoofdlijnen	We realiseren ons terdege dat de oplossing van de armoede en schuldenproblematiek niet in handen van Oldambt is. Wel zetten we in op preventie en uiteraard blijven we ons ook richten op het ondersteunen van inwoners en ondernemers die armoede en schuldenproblematiek ervaren.
	In het kader van het Corona Perspectiefplan werken we de prioritaire thema's: lokale economie, schulden en armoede en

kinderen en jongeren (zie kadernota 2022-2025) uit in een integraal plan als katalysator om blijvende impact te bewerkstelligen op het thema intergenerationele armoede. Onze NPG-aanvraag Generatierijkdom voorziet in een pilot voor het doorbreken van intergenerationele armoede en inzetten van de Doorbaakmethode.

Ontwikkelingen De aanpak vroegsignalering wordt de komende twee jaar uitgebreid en versterkt, zodat meer bewoners met beginnende schulden proactief kunnen worden benaderd en geholpen. De verwachting is dat hiermee oplopende schulden en dreigende huisuitzettingen kunnen worden voorkomen. De huidige aanpak wordt stapsgewijs versterkt en ontwikkeld. Verwacht wordt dat na een periode van twee jaar een goede inschatting kan worden gemaakt van de benodigde investering in vroegsignalering en de potentiële besparing van problematische schulden.

Acties in 2023	<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een visie voor armoedebeleid op. ● ● ● • We vinden het belangrijk dat kinderen kunnen blijven meedoen in de samenleving. Samen met (sport-)verenigingen willen we onderzoeken hoe we dit mogelijk kunnen maken. <i>Voor meer acties omtrent sport en gezondheid zie programma 2.3.</i> ● ● ● • Om schrijnende situaties te kunnen oplossen willen we een 'meedoenfonds' instellen. We onderzoeken nog welke doelgroepen hiervoor in aanmerking komen. De verstrekkingen doen we niet in geld, maar in natura. ● ● ● • We vinden het belangrijk dat STAP Oldambt, een samenwerking van meerdere organisaties die inwoners helpen bij geldzaken, structureel gefinancierd gaat worden. Daarvoor gaan we op zoek naar structurele middelen. ● ● ● • We starten met het project Generatierijkdom. We geven opdracht voor het uitvoeren van een kwalitatieve analyse van de schuldenproblematiek bij ondernemers. ● ● ● • We richten één duidelijk toegangspunt in voor ondernemers voor schuldhulpverlening. <i>Zie hiervoor ook onder 3.1 Economie en werkgelegenheid versterken.</i> ● ● ●
-----------------------	--

Toelichting:

- In het 'Koersdocument Sociaal Beleid 2023-2027' (p.9) is reeds de visie op armoedebeleid weergegeven. Begin 2024 wordt verder gewerkt aan het formuleren van een samenhangende aanpak armoedebeleid. Deze zal tevens ter informatie aan de raad worden voorgelegd.
- In februari 2024 gaat het 'Volwassenenfonds Sport & Cultuur' van start, waardoor ook volwassenen mee kunnen doen aan sport- en/of culturele activiteiten. De ambitie is echter om het Meedoenfonds verder uit te breiden.
- Met het project Generatierijkdom streeft de gemeente naar gelijke kansen in het onderwijs, een kansrijker toekomstperspectief, het doorbreken van het taboe op armoede en schulden en financieel en zelfredzame inwoners. Het project bestaat uit verschillende onderdelen. Het onderdeel waarbij ondersteuning op scholen wordt geboden op het preventieve vlak, is reeds actief. Een ander onderdeel betreft het provinciale programma Kansen voor Kinderen waarbij het voor de gemeente Oldambt het doel is om binnen 50 gezinnen de armoede

structureel terug te dringen, onder andere door toepassing van een ervaringsdeskundige 'Toukomstbuddy', en het zo nodig toepassen van maatwerkoplossingen. De implementatie van dit programma heeft echter vertraging opgelopen door het vertrek van de projectleider.

- De structurele borging van STAP zal een onderdeel worden van de samenhangende aanpak armoedebeleid.
- De pilot voor schuldhulpverlening voor ondernemers is in 2023 van start gegaan. Het is een samenwerking van de VKB, Solvid en de gemeente.

Baten en lasten van programma 4 Zorg en samenleving

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2023		Werkelijk 2023
	Primitief	Na wijziging	
Lasten	89.640	99.778	99.056
Baten	24.075	33.447	33.415
Saldo voor resultaatbestemming	65.566	66.331	65.641
Storting in reserves (lasten)	0	2.600	2.600
Onttrekking uit reserves (baten)	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	65.566	68.931	68.241

Verklaring verschillen

De werkelijke (directe) kosten zijn ca. € 690.000 lager dan begroot. Dit saldo bestaat uit de volgende voor- en/of nadelen.

Maatschappelijke dienstverlening € 135.000 voordelig
Vanuit het project Wonen-Leren-Werken ontstaat een voordeel van € 111.000 veroorzaakt door onvoldoende woningen. De rest is een samenstel van kleinere afwijkingen.

Bijzondere bijstand € 1.942.000 nadelig
Deze afwijking wordt met name veroorzaakt door de uitbetaling van de energietoeslag. Dit bedrag is gecompenseerd door het Rijk via de Algemene Uitkering in de december circulaire.

Minimabeleid € 195.000 voordelig
De door de VKB gevraagde bijdrage in 2023 is € 75.000 lager dan begroot. Daarnaast is er een bedrag van € 76.000 over op armoede omdat de subsidieregeling Welzijn & Armoede nog niet was gewijzigd. Met ingang van 1 januari 2024 is deze subsidieregeling van kracht geworden waardoor het jaarlijkse bedrag wel besteed kan worden. Verder is er ook € 44.000 minder kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen aangevraagd dan voorzien.

BUIG en BBZ € 562.000 voordelig
Met name op de BBZ ontstaat een voordeel van € 354.000 als gevolg van minder verstrekkingen en meer terug ontvangsten dan begroot. Daarnaast zorgt de BUIG ook voor een voordeel van € 208.000 met name als gevolg van lagere uitgaven op dat gebied. Het resterende verschil is een samenstel van kleinere afwijkingen.

Voorziening dubieuze debiteuren W&I

€ 582.000 voordelig

In overleg met de accountant is de berekening van de noodzakelijk voorziening dubieuze debiteuren Werk en Inkomen herberekend. Deze wijziging heeft tot gevolg dat er € 582.000 kan vrijvallen uit de gevormde voorziening met als gevolg een voordelig effect in dit programma.

WMO beschermd wonen

€ 339.000 voordelig

Dit bedrag wordt veroorzaakt door meer vrijval vanuit de centrumgemeente Groningen dan de kosten die op dit onderdeel zijn gemaakt.

WMO

€ 1.725.000 voordelig

De Wmo Begeleiding en Huishoudelijke Hulp vielen in totaal € 1.748.000 lager uit dan begroot. Dit bedrag is met name op te splitsen in € 340.000 HH en € 1.407.000 begeleiding. De € 400.000 die via de 2^e BBR incidenteel is bijgeraamd bij het HH-ZIN budget, vanwege de extra verwachte kosten t.a.v. Beter Thuis Wonen, is nog niet besteed en maakt o.a. deel uit van het voordeel. Daarnaast is er een nadeel te noteren op woon- en vervoersvoorzieningen van € 207.000, door hogere kosten vervoersvoorzieningen en hoge kosten woningaanpassingen. Er is een voordeel van € 162.000 op inkoopondersteuning Wmo en € 92.000 voordeel door hogere ontvangsten eigen bijdragen.

Gezondheidszorg

€ 205.000 voordelig

Dit wordt met name veroorzaakt door de niet begrote ontvangst (€ 193.000) van de IZA-middelen (regionale preventieve infrastructuur) van de gemeente Groningen.

Reserves

€ 1.148.000 nadelig

Als gevolg van recent gewijzigde voorschriften van de commissie BBV i.r.t. het storten en onttrekken van reserves zijn we verplicht om in de jaarrekening alle geraamde stortingen en onttrekkingen conform het begrote bedrag te verwerken, ook als de werkelijke cijfers daar geen aanleiding toe geven. In de reserve vluchtelingen is om die reden € 1.148.000 meer gestort als noodzakelijk wat zorgt voor een nadeel in dit hoofdstuk. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt voorgesteld dit weer te corrigeren.

2.5 Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer

In het programma duurzaamheid en milieubeheer wordt aandacht besteed aan energietransitie, klimaatadaptatie en duurzaamheid.

5.1 Duurzaamheid en energietransitie

Energietransitie en klimaat

IBR1 IBR2 JR

Beleids horizon 2025 De gemeente Oldambt wil in 2050 een CO₂-neutrale en klimaatbestendige gemeente zijn. Voor 2030 is de doelstelling een CO₂-reductie van 49% ten opzichte van 1990. In 2025 zijn verdere stappen gezet om bij te dragen aan de landelijke klimaatdoelstellingen. Heel Oldambt is in 2050 aardgasvrij. Met de warmtetransitie gaan we niet alleen inzetten op woningverbeteringen, energie- en aardgasbesparingen, maar tegelijkertijd het wonen in Oldambt betaalbaarder, comfortabeler en aantrekkelijk maken voor jong en oud. Ook zal hiermee aandacht worden besteed om energiearmoede binnen Oldambt structureel te verminderen. Daarnaast willen we de gemeentelijke gebouwen in 2030 zoveel mogelijk aardgasvrij hebben.

De gemeenten in Nederland hebben daarnaast een grote opgave op het gebied van klimaatadaptatie. In 2021 is het klimaatakkoord gesloten om de effecten van klimaatverandering tegen te gaan en de uitstoot van broeikasgassen fors terug te dringen. We zijn ons er van bewust dat weersextremen een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid en leefbaarheid in onze regio. Deze kwetsbaarheden komen vooral voor op het gebied van hitte, droogte en hevige neerslag, zo kunnen overstromingsrisico's een bedreiging vormen. We hebben de ambitie om kwetsbaarheden en risico's die ontstaan door klimaatverandering te verminderen met het besef dat hiervoor regionale samenwerking en gezamenlijke actie voor is vereist.

Hoe meer regenwater van de riolering afgekoppeld wordt hoe robuuster het rioolsysteem wordt bij hevige neerslag. Daarnaast zal er in de openbare ruimte ook meer plek voor water moeten komen. Om in tijden van droogte niet in de problemen te komen met waterstanden in gemeentelijke

Aanpak op
hoofdpijnen

waterpartijen zal water langer vastgehouden moeten worden of moet worden gekeken naar aanvoermogelijkheden. Woningen willen we verduurzamen en daarmee het wonen betaalbaarder en comfortabeler maken en de energiearmoede verminderen. Klimaatadaptie en -mitigatie vinden we belangrijk en hierin willen we stappen zetten om in de toekomst een klimaatbestendige gemeente te zijn.

De komende jaren zal uitvoering worden gegeven aan het programma Zon en Wind. Tot 2030 zullen we meewerken aan de realisatie van maximaal 100 hectare zonneparken oftewel 100.000.000 kWh aan energie. Daarmee dragen we bij aan de doelstellingen van de Regionale Energie Strategie (RES) voor 2030.

Door stapsgewijs woningen te verduurzamen en energie te besparen willen we een besparing van het aardgasverbruik in 2030 realiseren van gemiddeld 20%. Dit willen we uitbreiden totdat heel Oldambt in 2050 aardgasvrij is. We bouwen voort op de Nieuwborgen.net aanpak en zetten in op het opstellen van meerdere wijkuitvoeringsplannen. We nemen de onderwerpen energietransitie en klimaat mee in de in 2023 (en 2024) op te stellen omgevingsvisie en het daarbij behorende participatietraject.

De Regionale Adaptatie Strategie Groningen en Noord-Drenthe (RAS) is de uitwerking van onze ambitie en samenwerking op het gebied van klimaat. Met de RAS zijn we ons ervan bewust dat het klimaat verandert en dat dit leidt tot een toename van weersextremen. We hebben de ambitie de kwetsbaarheden en risico's te verminderen in het besef dat hiervoor regionale samenwerking en gezamenlijke actie vereist is. Concrete stappen tot samenwerking worden uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda van de RAS.

Klimaatverandering is een grote opgave, die ook een relatie heeft met een aantal andere thema's in de fysieke leefomgeving. Het is daarom een belangrijk thema in het kader van de nieuwe omgevingsvisie, waarvoor het participatietraject in 2023 start. We blijven het afkoppelen van regenwater op particulier terrein middels een subsidie stimuleren en daarnaast proberen we ons eigen water- en rioolsysteem ook continu robuuster te maken om zo beter bestand te zijn tegen hoosbuien.

We zoeken een combinatie tussen afkoppelen van regenwater en aanvoer voor waterpartijen en kijken daarnaast naar inlaatmogelijkheden vanuit boezemkanalen.

Zie ook het programma woon- en leefklimaat voor wat betreft duurzame woningen.

Acties in 2023

Duurzame elektriciteit

- In samenwerking met stakeholders ontwikkelen wij een gemeenschappelijke aanpak voor zon-op-dak binnen de RES Groningen. Het doel is om de potentie van zon-op-dak beter te benutten en te voorkomen dat projecten geen netaansluiting kunnen krijgen. ● ● ●
- We geven invulling aan de beleidskaders voor inpassing van zonnevelden en kleine windmolens. Nieuwe initiatieven hiervoor worden aan de raad voorgelegd. ● ● ●

Duurzame warmte

We geven uitvoering aan de door de raad in 2021 vastgestelde transitievisie warmte:

- In samenwerking met deelnemende partners (het WTCG en de provincie Groningen) en het RWLP (Regio Deal) werken we aan de regionale opgaven op het gebied van de warmtetransitie. ● ● ●
- We starten met het ontwikkelen van een wijk-warmte-aanpak rondom de dorpen en wijken die in de Transitievisie Warmte: 'Oldambt Verwarmt' worden aangewezen. Hier zetten we in op energiebesparing door isolatie, duurzaam verwarmen met groen gas en de koppeling met andere opgaven zoals onder andere klimaatadaptatie en energiearmoede. ● ● ●
- We onderzoeken welke maatregelen er op dit moment al zijn en of, en in hoeverre, we aanspraak kunnen maken op extra middelen van het Rijk. Op basis daarvan bepalen we wat er eventueel aanvullend nog mogelijk en wenselijk is. ● ● ●

We geven uitvoering aan Nieuwborgen.net:

- Ook in 2023 zullen we zorg dragen voor brede communicatie en het faciliteren van bewoners met verschillende stimuleringsregelingen (waaronder een subsidieregeling), voor onder andere het isoleren van woningen en het verminderen van gasverbruik in woningen. ● ● ●
- We willen leren van de goede ervaringen uit Nieuwborgen.net en deze waar mogelijk uitrollen over de gehele gemeente. ● ● ●

Klimaatadaptatie

- We stimuleren activiteiten/acties om de fysieke leefomgeving te vergroenen, zoals bijvoorbeeld 'stenen eruit, planten erin'. ● ● ●
- In de startnotitie omgevingsvisie voor de raad en het participatietraject voor de omgevingsvisie nemen we het onderwerp klimaat(adaptatie) mee met gebruikmaking van de in bestaande beleidsdocumenten opgenomen oplossingsrichtingen. ● ● ●
- De actiepunten in het kader van de Regionale Adaptie Strategie (RAS) Groningen Noord-Drenthe gaan we uitvoeren. ● ● ●
- We leggen een gescheiden rioolstelsel aan op de parallelweg Beertsterweg in Winschoten. ● ● ●

- We onderzoeken de mogelijkheid van een extra regenwateropvang aan de Jachtlaan in Winschoten.
- We onderzoeken extra aanvoermogelijkheden voor solitaire vijvers verspreid over Oldambt.

- Toelichting:
- Binnen de RES Groningen is een handreiking uitvoeringsstrategie zon-op-dak en objecten opgesteld voor de opwek van zon-op-dak. Hier is nog geen vervolg aan gegeven binnen de gemeente Oldambt mede door de beperkte transportcapaciteit op het net voor teruglevering. Een tekort aan leveringscapaciteit kan een kans zijn om meer zon-op-dak te realiseren.
  - Eind vorig jaar zijn we gestart met de actie Oldambt Verwarmt en kunnen huurders en woningeigenaren in Oldambt hulp krijgen met het besparen van energie. Hier ligt de focus om inwoners inzicht te geven in alle mogelijkheden rondom het verduurzamen van de woning en ze daarbij te ondersteunen door het aanbieden van energiecoaches en financiële middelen.
  - In verschillende subsidierondes hebben woningeigenaren in Nieuwolda en Wagenborgen subsidies ontvangen die er aan bijdragen dat het gasverbruik van de woningen minder wordt. Dit heeft bijgedragen aan een aanzienlijke reductie van het gasverbruik in 2023 ten opzichte van 2022 van 17% (en 31% sinds de start van het project in 2018). Een grote groep huurders van de Woonstichting Groninger Huis heeft in 2023 subsidies ontvangen voor maatregelen die bijdragen aan het terugdringen van gasverbruik. Met de Woonstichting wordt overleg gevoerd over een subsidie voor de verduurzaming van alle woningen van de Woonstichting in beide dorpen. De begroting hiervoor wordt gedekt door een bijdrage van het Rijk.
  - De Nieuwborgen aanpak heeft ten grondslag gelegen aan de Oldambt Verwarmt aanpak. Meer informatie hierover is te vinden op <https://www.gemeente-oldambt.nl/oldambt-verwarmt>.

Baten en lasten van programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2023		Werkelijk 2023
	Primitief	Na wijziging	
Lasten	5.464	7.469	6.257
Baten	4.879	4.879	5.106
Saldo voor resultaatbestemming	585	2.590	1.152
Storting in reserves (lasten)	168	168	168
Onttrekking uit reserves (baten)	131	631	631
Saldo na resultaatbestemming	623	2.128	689

Verklaring verschillen

De werkelijke (directe) kosten zijn ca. € 1.439.000 lager dan begroot. Dit saldo bestaat uit de volgende voor- en/of nadelen.

Milieuvergunningen en handhaving

€ 100.000 nadeel

Op dit onderdeel is € 100.000 meer uitgegeven. Dat is een samenstel van meerdere kleinere afwijkingen met name op het gebied van vergunningen en handhaving.

Klimaatbeleid

€ 1.520.000 voordeel

De grootste afwijking wordt veroorzaakt doordat er in de begroting rekening is gehouden met kapitaallasten van het project Nieuwborgen. In werkelijkheid zijn daar veel minder uitgaven geweest waardoor er hier een voordeel ontstaat van € 1.520.000. Dit geeft hier een voordeel maar is in het totaal van de jaarrekening neutraal omdat dit wordt gedekt vanuit de hiervoor gevormde reserve. Deze mutatie wordt gedaan in het programma algemene dekkingsmiddelen en geeft daar dus een nadeel.

Reserves

€ 19.000 voordelig

Als gevolg van recent gewijzigde voorschriften van de commissie BBV i.r.t. het storten en onttrekken van reserves zijn we verplicht om in de jaarrekening alle geraamde stortingen en onttrekkingen conform het begrote bedrag te verwerken, ook als de werkelijke cijfers daar geen aanleiding toe geven. In de reserves dekking deelneming energie corporaties, aardgasvrije wijken en sanering meidoornlaan is om die reden totaal € 19.000 meer onttrokken als noodzakelijk wat zorgt voor een voordeel in dit hoofdstuk. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt voorgesteld dit weer te corrigeren.

communiceren over besluitvorming door de gemeenteraad. Wel worden op het raadsdeel van de gemeentelijke website de genomen raadsbesluiten gepubliceerd. Ook worden de stemverhoudingen bij de besluitvorming daarop zichtbaar gemaakt.

- Inwoners zijn actief betrokken bij gemeentelijke beleidsprocessen, zoals vastgelegd in de door de raad vastgestelde visie op participatie.

Baten en lasten van programma 6 Bestuur

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2023		Werkelijk 2023
	Primitief	Na wijziging	
Lasten	1.976	2.180	2.233
Baten	0	0	0
Saldo voor resultaatbestemming	1.976	2.180	2.233
Storting in reserves (lasten)	0	0	0
Onttrekking uit reserves (baten)	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	1.976	2.180	2.233

Verklaring verschillen

De werkelijke (directe) kosten zijn circa € 52.000 hoger dan begroot.

Dit saldo bestaat uit de volgende voor- en/of nadelen:

College, Raad en Griffie

€ 50.000 nadeel

Met name bij het college is er sprake van meer loonkosten naar aanleiding van begin 2023 nog betaalde wachtgelden. Dit is per abuis niet begroot en is inmiddels gestopt.

3 Algemene dekkingsmiddelen, Overhead en overige posten

3.1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In dit hoofdstuk zijn de baten en lasten opgenomen van die posten die niet onder één van de programma's vallen. Hierbij kan o.a. worden gedacht aan de kosten van heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en het saldo van de kostenplaatsen.

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bevat de middelen, die voor de gemeente vrij besteedbaar zijn. De gemeente kan de aanwending van deze middelen zelf bepalen. Er rusten geen rijksverplichtingen op (zoals bijvoorbeeld specifieke uitkeringen) of andere beperkingen (zoals bij kostendekkende heffingen).

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

	2023
Eigenaren van woningen	-7.840
Eigenaren van niet-woningen	-4.229
Gebruikers van niet-woningen	-2.741
<i>Subtotaal OZB-belasting</i>	<i>-14.810</i>
Reclamebelasting	-227
Precariobelasting	-31
Lasten uitvoering WOZ/OZB etc.	1.251
Totaal lokale heffingen	-13.817
Algemene uitkering gemeentefonds	-112.654
Integratie-uitkering Sociaal Domein	
Specifieke uitkering Sport	-111
Totaal uitkering gemeentefonds	-112.765
BNG	-442
Enexis Holding B.V.	-1.155
Totaal dividenden*	-1.596
Bespaarde rente	-2.376
Saldo doorbelaste rente	-803
Totaal saldo financieringsfunctie/doorbelaste rente	-3.178
Stelposten	1.197
Mutatie in reserves	-4.525
Voorgaande dienstjaren	175
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-134.511

*de bedragen zijn een saldo van het ontvangen dividend en toegerekende rentelasten

Hieronder worden een aantal zaken die binnen dit hoofdstuk vallen nader toegelicht.

Uitkering gemeentefonds

De uitkering gemeentefonds is inclusief de verrekening van voorgaande jaren.

Lokale heffingen

Voor een uitgebreide toelichting op de lokale heffingen verwijzen wij naar de paragraaf Lokale Heffingen.

Dividend

Het hier verantwoorde dividend betreft dividend aandelen NV Bank Nederlandse Gemeenten en Enexis Holding N.V.

Saldo financieringsfunctie

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering. De hier verantwoorde rente is de bespaarde rente op de reserves en voorzieningen.

Overige baten en lasten

Hieronder worden onder andere de kosten van heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen, uitvoering wet WOZ en algemene baten en lasten van voorgaande dienstjaren verantwoord.

Mutaties reserves

De mutaties in de reserves betreffen rentetoevoeging, stortingen en onttrekkingen in en uit reserves conform genomen besluiten.

Baten en lasten van Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2023		Werkelijk 2023
	Primitief	Na wijziging	
Lasten	8.258	3.553	2.864
Baten	125.411	129.422	132.705
Saldo voor resultaatbestemming	-117.153	-125.869	-129.841
Storting in reserves (lasten)	4.653	7.520	7.520
Onttrekking uit reserves (baten)	3.747	11.051	11.051
Saldo na resultaatbestemming	-116.247	-129.400	-133.372

Verklaring verschillen

De werkelijke (directe) inkomsten zijn ca. € 3.971.000 hoger dan begroot. Dit saldo bestaat uit de volgende voor- en/of nadelen.

Uitkering gemeentefonds inclusief voorgaande jaren

€ 3.797.000 voordeel

De werkelijke ontvangsten vallen met name als gevolg van bijstelling in de decembercirculaire € 4.034.000 hoger uit dan begroot. Van dit bedrag wordt € 2.244.000 via doorgeschoven projecten meegenomen naar 2024 om daar alsnog te kunnen besteden aan de posten waarvoor deze gelden zijn bedoeld. De afrekening over voorgaande jaren is € 239.000 negatief.

Onvoorzien € 41.000 voordeel

In de begroting is rekening gehouden met een post onvoorziene uitgaven. In 2023 is via de 1^e en 2^e BBR € 159.000 onttrokken aan de post onvoorzien. Het gevolg hiervan is dat het restant ad € 41.000 als voordeel in deze jaarrekening is opgenomen.

Stelposten € 55.000 voordeel

In de begroting is rekening gehouden met stelposten voor dubieuze debiteuren. Deze kosten zijn niet gemaakt en zorgt hier voor een voordeel.

Baten OZB en overige belastingen € 34.000 nadeel

In de geraamde opbrengst is onvoldoende rekening gehouden met een lagere opbrengst als gevolg van lopende bezwaarprocedures OZB, dat veroorzaakt het grootste verschil op het onderdeel niet woningen (€ 59.000 minder opbrengst). Daarnaast is er € 209.000 meer OZB-opbrengst voor woningen dan begroot. De uitvoeringskosten zijn, o.a. door de wijziging in de grondslag voor de WOZ-waarde € 189.000 hoger dan begroot.

Saldo op rentekosten € 121.000 voordeel

Op het samenstel van werkelijk betaalde rente, bespaarde rente en rente eigen financieringsmiddelen ontstaat een voordeel van € 106.000 wat in de begroting niet is doorbelast en hier als voordeel wordt verantwoord.

Reserves

Als gevolg van recent gewijzigde voorschriften van de commissie BBV i.r.t. het storten en onttrekken van reserves zijn we verplicht om in de jaarrekening alle geraamde stortingen en onttrekkingen conform het begrote bedrag te verwerken, ook als de werkelijke cijfers daar geen aanleiding toe geven. In de algemene reserve en de reserves versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken, verduurzaming en dekking kapitaallasten investeringen is om die reden totaal € 1.893.000 meer onttrokken als noodzakelijk. Dit veroorzaakt in het totaal van de rekening voor een voordeel. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt voorgesteld dit weer te corrigeren.

3.2 Overhead

Algemeen

Om de gemeenteraden op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale (begrote)kosten van de overhead voor de gehele organisatie en als gevolg daarvan meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) voorgeschreven dat een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van overhead. Daarnaast zorgt dit overzicht ook voor de mogelijkheid tot een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten onderling.

In de programma's moeten alleen nog maar de kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Met andere woorden de kosten die direct zijn toe te wijzen aan de totstandkoming van een bepaalde dienst of product (incl. de loonkosten personeel).

Wat is overhead?

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, wordt de volgende definitie van de overhead geïntroduceerd:

Overhead = Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Kosten overhead

In onderstaande tabel vindt u een gedetailleerd overzicht van de overheadkosten van de gemeente Oldambt, nadat deze is aangepast aan de geldende BBV-voorschriften.

Specificatie van de begrotingstotalen van Overhead

Bedragen x1.000

	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023	Begroting 2024	Meerjarenbegroting		
					2025	2026	2027
Salaris en sociale lasten (incl. inhuur derden)	10.064	11.207	12.505	12.481	11.714	11.107	11.107
Automatisering en telefonie	2.984	2.829	3.401	3.401	3.371	3.371	3.371
Huisvesting en tractie (incl. buitendienst)	3.354	2.571	3.045	2.809	2.839	2.869	2.899
Organisatieontwikkeling:							
Programma Ontwikkeling en Bezuinigen	171	135	266	125	0	0	0
Programma Dienstverlening	101	53	29	0	0	0	0
Programma Informatiebeleidsplan	183	153	191	1.600	100	100	100
Vorming en Opleiding, boeken e. d.	365	368	395	368	356	356	356
Totaal Organisatieontwikkeling	820	708	882	2.093	456	456	456
Voorlichting en representatie	235	150	298	123	123	123	123
Overige personeelskosten	1.244	995	1.421	991	973	973	973
Faciliaire dienstverlening:							
Arbo en bedrijfshulpverlening	164	167	220	167	167	167	167
Huishoudelijke dienst (incl. bodewerkaamheden)	136	148	167	145	145	145	145
Reproductie	49	104	76	104	104	104	104
Postbehandeling	133	120	109	120	120	120	120
Kantoorartikelen en (klein) meubilair	18	30	27	29	29	29	29
Totaal Faciliaire dienstverlening	501	569	593	565	565	565	565
Totaal Lasten	19.202	19.028	22.145	22.462	20.040	19.464	19.494
Salaris en sociale lasten (uitgeleend personeel)	2.372	1.247	2.461	2.343	2.377	2.377	2.377
Huisvesting (verhuur en pachten)	120	103	118	108	108	108	108
Overige personeelskosten	1.327	386	484	192	167	167	167
Totaal Baten	3.819	1.736	3.064	2.643	2.652	2.652	2.652
Saldo voor resultaatbestemming	15.383	17.292	19.081	19.819	17.388	16.812	16.842
Storting in reserves (lasten)	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves (baten)	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	15.383	17.292	19.081	19.819	17.388	16.812	16.842

Baten en lasten van Overhead

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2023		Werkelijk 2023
	Primitief	Na wijziging	
Lasten	19.028	23.076	22.146
Baten	1.736	2.158	3.064
Saldo voor resultaatbestemming	17.292	20.918	19.082
Storting in reserves (lasten)	0	0	0
Onttrekking uit reserves (baten)	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	17.292	20.918	19.082

Verklaring verschillen

De werkelijke (directe) kosten zijn circa € 1.837.000 lager dan begroot.

Dit saldo bestaat uit de volgende voor- en nadelen:

Loonkosten personeel, personeel derden en werk voor derden € 880.000 voordeel

In 2023 is in de begroting rekening gehouden met inhuur personeel. De werkelijke uitgaven zijn € 38.000 lager dan begroot. Daarnaast is er voor de organisatie gewerkt aan (subsidiabele) projecten en is er vergoeding ontvangen voor ziekte wegens zwangerschap etc. Deze inzet is vergoed vanuit o.a. NPG- projecten, regiodeal en diverse andere projecten waar loonkosten in kunnen worden verrekend. Dit is maar gedeeltelijk begroot en geeft een voordeel in de rekening van ca. € 1.000.000. Het resterende verschil wordt veroorzaakt door een nadeel op overige personeelskosten.

Voormalig personeel € 176.000 voordeel

Door het oplopen van de rekenrente is het gereserveerde bedrag voor toekomstige pensioenen naar beneden bijgesteld. Dat zorgt voor een stuk vrijval uit de voorziening en geeft een voordeel van € 176.000.

Bijkomende personeelskosten/overhead € 126.000 nadeel

Op het totaal aan bijkomende personeelskosten zoals Arbo (BHV), huisvesting, repro, ondernemingsraad, vorming en opleiding, reis en verblijfkosten, etc., ontstaat een nadeel van € 126.000.

Kosten ICT i.c.m. project bezuinigen en dienstverlening en informatiebeleidsplan € 544.000 voordeel

De voorbereiding van nieuwe huisvesting en de lopende organisatie ontwikkeling zorgt voor heroriëntatie en vertraging op een aantal onderwerpen. Zo is o.a. de aanschaf van nieuwe laptops op een later moment dan voorzien.

Saldo kostenplaatsen € 357.000 voordeel

Hier worden alle werkelijke afwijkingen op kostenplaatsen ten opzichte van begroot geboekt. Het totaal aan afwijkingen komt uit op € 357.000 voordelig. Met name afwijkingen op het onderdeel doorbelaste loonkosten, belastingen en rente.

3.3 Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de belastingplicht in de vennootschapsbelasting (Vpb) voor ondernemingen van publiekrechtelijke lichamen en daarmee ook voor gemeenten van toepassing. Voorheen waren gemeenten vrijgesteld van de Vpb. De activiteiten van de gemeente moeten worden beoordeeld in hoeverre deze onder de heffing van de Vpb vallen. Niet alle activiteiten van de gemeente worden in de heffing betrokken. Alleen die activiteiten waarmee de gemeente deelneemt aan het economisch verkeer en in concurrentie treedt met de private sector.

Er zijn na de invoering van de Vpb-plicht voor onze gemeente twee activiteiten aangemerkt als risico, namelijk inkoopondersteuning en de grondexploitaties. Deze activiteiten worden jaarlijks nauwlettend in de gaten gehouden.

Voor de inkoopondersteuning geldt dat wij tegen kostprijs ondersteuning bieden aan andere gemeenten op het gebied van inkoop. Hierbij is geen winststreven aanwezig en wordt dus niet aangemerkt als ondernemersactiviteit. Toch monitoren we jaarlijks of hier al dan niet overschotten worden behaald. Het risico is bekend en zullen we blijven monitoren.

Voor de grondexploitaties geldt dat we voor deze activiteit wel aangemerkt worden als ondernemer. Ten aanzien van de grondexploitaties stellen wij ons op het standpunt dat het resultaat over de gehele looptijd van het totaal aan grexen bepaald of er sprake is van Vpb-plicht. Bij grote grondverkoop zal het risico aanwezig zijn dat we wel door "de poort" gaan. Het risico is bekend en zullen we blijven monitoren.

Actuele ontwikkelingen

De jaren 2016, 2017 en 2018 zijn voor de Vpb inmiddels afgewikkeld nadat we aangiftes hebben gedaan. We hebben deze aangiftes moeten doen omdat de belastingdienst een onderwerp heeft gevonden waarover afspraken zijn gemaakt voor de Vpb-heffing. Het betreft opbrengsten uit het inzamelen van afval. Voor afval geldt dat de belastingdienst een afspraak heeft gemaakt dat de "verkochte" afval dat door de gemeenten op een afval brengstation wordt ingezameld een Vpb-activiteit is. Hierover is afgesproken dat de te betalen belaste waarde 1% is van de totale omzet. Daarover moet 20% Vpb betaald worden. Het risico voor de gemeente is zeer beperkt omdat de jaarlijkse last op dit moment niet meer dan € 500 aan Vpb bedraagt, op basis van de cijfers van afgelopen jaren. Voor onze overige activiteiten geldt ons standpunt dat deze niet Vpb-plichtig zijn, waarvoor we wel jaarlijks moeten monitoren of dit standpunt eventueel gewijzigd moet worden.

In 2021 is een groot stuk van onze grondexploitaties verkocht dat heeft geresulteerd in een Vpb-last. Voor de aangifte 2021 hebben we het resultaat van deze grondverkoop meegenomen in de aangifte. De aangifte is inmiddels gedaan door onze externe belastingadviseur.

Inmiddels worden ook andere inkomstenbronnen door de belastingdienst onderzocht op mogelijke Vpb-heffing. Personeelsleningen, leningen aan andere partijen, reclameuitingen en zonneparken zijn voorbeelden waar mogelijk risico's liggen. Voor zover we nu kunnen overzien zal dat bij Oldambt niet aan de orde zijn.

3.4 Onvoorzien

In de primitieve begroting 2023 was een post opgenomen van € 200.000 voor onvoorziene uitgaven. Hiervan is € 100.000 structureel en € 100.000 incidenteel.

Conform artikel 5 van de financiële verordening gemeente Oldambt is het college bevoegd om bedragen tot € 20.000 aan het budget "onvoorzien" te onttrekken

In 2023 is via de 1^e en 2^e BBR ongeveer € 159.000 onttrokken aan de post onvoorzien. Het gevolg hiervan is dat het restant ad € 41.000 als voordeel in deze jaarrekening is opgenomen.

4 Beleidsindicatoren

Ingaande de begroting 2017 is het verplicht om een voorgeschreven set aan beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening.

Deze gegevens worden voor het overgrote deel overgenomen van de informatie op de website [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) (<http://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/>) onder de tegel Besluit Begroting en Verantwoording aangevuld met een aantal eigen gegevens.

Naast de hier afgedrukte set indicatoren verwijzen wij u graag naar deze website waar u eventueel ook vergelijkingen kunt maken met elke willekeurige andere gemeente in Nederland of op provinciaal niveau.

In de begroting en jaarrekening worden alleen de verplicht vergelijkende cijfers opgenomen met Nederland als geheel

Omschrijving beleidsindicator	Eenheid	Bron	Periode	OLDAMBT	Nederland	Opmerking
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2023	9.46	onbekend	Het gaat hier om het aantal FTE toegestane formatie van het ambtelijk apparaat.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2023	9.62	onbekend	Het gaat hier om het aantal FTE dat werkelijk werkzaam is.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2023	448.55	onbekend	Dit zijn de organisatiekosten per inwoner, dit zijn alle personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2023	10.2	onbekend	Het percentage kosten van externe inhuur ten opzichte van de totale loonsom (incl. de kosten van externe inhuur).
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2023	11.85	onbekend	Het percentage overheadkosten ten opzichte van de totale kosten in de organisatie.
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	2021	5	8	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-18 jaar.
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2021	2.4	1.8	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2021	4.8	4.3	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2021	1.2	1.3	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2021	7.2	6.1	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

Omschrijving beleidsindicator	Eenheid	Bron	Periode	OLDAMBT	Nederland	Opmerking
Func tiemenging	%	LISA	2021	45.9	53.3	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	2021	132.7	165.1	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2021	1.3	2.5	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2021	14	19	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	2021	2	1.9	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Niet-Sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	2020	63.2	49.3	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	2021	674	805.5	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2020	1	1	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Omschrijving beleidsindicator	Eenheid	Bron	Periode	OLDAMBT	Nederland	Opmerking
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2020	9	6	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2021	65.9	70.4	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2020	4	2	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2021	530.6	431.2	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	2020	650.3	202	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2021	15.9	12.9	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2021	2.2	1,2	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2021	0.4	0.3	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Omschrijving beleidsindicator	Eenheid	Bron	Periode	OLDAMBT	Nederland	Opmerking
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	2021	1230	x	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten. Aantal cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	2020	130	170	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	2020	6.5	26.9	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2021	180	290	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2021	4.8	8,9	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
Demografische druk	%	CBS	2022	79.3	70.3	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2022	912	x	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2022	945	x	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

5 Jaarverslag: paragrafen

5.1 Bedrijfsvoering

Algemeen

De financiële positie van onze gemeente is door toevoegingen vanuit het gemeentefonds tot en met de begroting van 2025 verbeterd. Echter, vanaf 2026 wordt een aanzienlijke daling in deze fondsen verwacht, wat een aanzienlijke druk op onze structurele begroting met zich meebrengt. Dit wordt verder bemoeilijkt door onder meer prijsstijgingen en krapte op de arbeidsmarkt waarmee onze gemeente wordt geconfronteerd. Als gevolg daarvan blijven de ingrijpende bezuinigingen die in ons herstelplan zijn vastgelegd, essentieel.

De benchmark van 2021, uitgevoerd door Berenschot, toont aan dat onze gemeente aanzienlijke kosten en inzet van medewerkers heeft bij de uitvoering van taken, die als verklaarbaar worden beschouwd. Echter, op het gebied van strategische beleidsvorming en regie liggen de kosten lager dan bij vergelijkbare gemeenten. Met de grote uitdagingen waar we voor staan om te komen tot kostenbesparingen, is het essentieel dat we beschikken over extra strategische capaciteit. Dit stelt ons in staat om weloverwogen beslissingen te nemen over het al dan niet schrappen van taken of het herzien van werkmethoden om op de lange termijn kosten te besparen.

We zien dat de druk op onze organisatie steeds verder toeneemt en dat we onvoldoende capaciteit hebben om alle taken en het groeiende aantal projecten naar behoren uit te voeren. Daarbij zien we dat veel taken door eenpitters worden vervuld. Om deze situatie te verbeteren en onze organisatie te versterken, is een andere organisatievorm noodzakelijk. We verwachten dat deze verandering ruimte zal bieden voor meer beleidsontwikkeling en om onze regiefunctie beter in te vullen.

Onder de naam "Nijambt" zijn we in 2022 begonnen met het ontwikkelen van een nieuwe organisatiestructuur, waarbij het centrale doel is om terug te keren naar de kern van onze bedoeling: het dienen van onze inwoners en ondernemers. We streven naar brede welvaart in Oldambt, met meer kansen op economische bedrijvigheid, werkgelegenheid, betaalbare woningen, goed onderwijs en een gezonde levensstijl in onze groene omgeving.

De inwoner staat centraal in dit proces, waarbij onze dienstverlening en interne samenwerking moeten aansluiten op de bedoeling. De veranderende relatie tussen samenleving en overheid, samen met de complexe uitdagingen waar we voor staan, zullen de komende jaren de nadruk leggen op opgavegericht, programmatisch en projectmatig werken.

Dit vraagt om integrale samenwerking binnen en tussen verschillende beleidsterreinen, staf- en lijn- en projectorganisaties. Onze overtuiging is dat deze veranderingen zullen leiden tot verbeteringen voor onze inwoners en ondernemers.

Onze verandering zien we als een beweging, waarbij we:

- Eén frontoffice creëren.
- Vanuit een nieuw op te richten programmabureau sturen op onze grote, afdeling overstijgende maatschappelijke opgaven.
- De advies stafdiensten integraler laten samenwerken.
- De bestaande lijnorganisatie een nieuwe structuur geven door de clusterstructuur los te laten.

Met deze veranderingen willen we drie doelen bereiken:

1. De inwoner en ondernemer centraal stellen.
2. Een slimmere organisatie creëren, waardoor we minder kwetsbaar zijn.
3. Meer richting geven door minder vrijblijvendheid.

We hebben bewust gekozen om deze organisatieverandering zelf uit te voeren, waarbij het directieteam en managementteam gezamenlijk de nieuwe organisatiestructuur hebben ontworpen en samen met de medewerkers in de nieuwe teams gaan implementeren. De hierboven beschreven ontwikkeling zal de komende jaren nog veel aandacht en energie van ons vragen. In 2023 is de gewenste organisatiestructuur ontworpen en vastgesteld, het leidinggevende kader is benoemd en waar nodig geworven en de voorbereidingen voor de implementatie van de structuur zijn getroffen.

Begin 2024 zijn we met deze nieuwe organisatie inrichting van start gegaan. We maken de stap van teamleiders naar teammanagers waarbij de nadruk van de teammanagers, in lijn met de eerder geschetst beweging, veel meer op concernsturing en concernopgaven komt te liggen. Een compacter management team met een grotere span of control maakt dat het management nog nauwer moet samenwerken en integraal verantwoordelijkheid draagt voor het behalen van de doelstelling van de organisatie. De verschuiving van de focus van het management biedt vervolgens medewerkers meer professionele handelingsruimte om meer bij te kunnen dragen aan de eerder genoemde bedoeling van de gemeente Oldambt.

Onder de leiding van de programmamanager Nijambt zullen de teammanagers in de komende jaren met hun teams aan de slag gaan. Er is een programmaplan Nijambt opgesteld dat als gids zal dienen voor de verdere ontwikkeling van de organisatie. Naast de implementatie van een nieuwe structuur zullen we ook onze processen evalueren en aanpassen aan deze nieuwe structuur, waarbij we streven naar maximale efficiëntie. Waar nodig zullen we interne beleidsregels opstellen of aanpassen die bijdragen aan de nieuwe organisatie en het werken vanuit de bedoeling, met als uitgangspunt dat onze basis goed op orde moet zijn en we werken naar een duurzaam financieel beleid.

Met Nijambt is ook een cultuurverandering in gang gezet om nog meer een dienstverlenende organisatie te worden, waarbij de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties centraal staan. Dit betekent een verschuiving naar een denkwijze en handelswijze die volledig gericht is op het realiseren van de beoogde doelen en het vervullen van de maatschappelijke behoeften. Werken vanuit de bedoeling wordt hierbij het leidende principe, waardoor elke actie en beslissing wordt afgestemd op het behalen van optimale resultaten die direct ten goede komen aan de gemeenschap.

Werken vanuit de bedoeling, project- en programmatisch werken en meer integraal werken vraagt ook iets op het vlak van de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. We gaan de komende periode inzetten op aantrekkelijk werkgeverschap, waarbij medewerkers de ruimte krijgen hun kwaliteiten en competenties breder in te zetten. We hebben aandacht voor vitaliteit en vergroten de verbinding in de organisatie.

Om kwetsbaarheden te verminderen kijken we niet alleen in onze eigen organisatie, maar gaan we samenwerking met omliggende gemeenten nader onderzoeken. In 2023 is gestart met de outsourcing van de gemeentelijke belastingen naar het Noordelijk Belasting Kantoor (NBK). Daarnaast is een start gemaakt met de transformatie van onze ICT-organisatie GRID naar een regieorganisatie waarbij het netwerk- en hardwarebeheer wordt uitbesteed aan 'de markt'.

Tenslotte, de krappe arbeidsmarkt en de daaruit voortvloeiende noodzaak om als gemeente Oldambt de concurrentiepositie van de gemeente te verbeteren, zijn van groot belang voor het aantrekken en behouden van talentvolle medewerkers. Om een aantrekkelijke werkgever te blijven zijn goede arbeidsvoorwaarden, een gezonde werkomgeving, mogelijkheden voor hybride en thuiswerken, carrièreperspectieven en een overzichtelijk takenpakket cruciaal. Door deze aspecten te optimaliseren, kan de gemeente Oldambt haar concurrentiepositie op de arbeidsmarkt versterken en zo hoogwaardige medewerkers aantrekken en behouden. Met Nijambt en voorbereidingen op de nieuwbouw is in 2023 al flink ingezet op het verbeteren van deze aspecten en in 2024 gaan we hier zeker mee verder.

Formatievraag

In de begroting 2022 is extra formatieruimte (structureel en incidenteel) gecreëerd voor onder meer Openbare Orde en Veiligheid (OOV), Ondernijning, buurtbemiddeling, beleid en projecten binnen het sociaal domein en voor onderdelen binnen de bedrijfsvoering. Hoewel het grotendeels gelukt is om deze formatie goed in te vullen en te integreren in de nieuwe organisatiestructuur merken we dat de werkdruk niet zichtbaar is afgenomen. Het blijft een uitdaging om een balans te vinden tussen de beschikbare capaciteit en de bestaande personele begroting enerzijds en het huidige takenpakket en het grote aantal projecten van de gemeente Oldambt anderzijds. In 2024 gaan we dit zeker nader onderzoeken en willen we toewerken naar concrete handvatten voor meer balans. Methodieken als portfoliomanagement kunnen ons hierbij naar verwachting goed bij helpen.

Rechtmatigheid

Vanaf het boekjaar 2023 is het verplicht voor het college om in de jaarrekening aan de raad verantwoording af te leggen over de financiële beheershandelingen. Dit houdt in dat het college moet aantonen dat deze handelingen volgens de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd en dus rechtmatig waren. Dit gebeurt in de vorm van een rechtmatigheids-verantwoording, welke een wettelijk voorgeschreven standaard is. In deze verantwoording dient het college te verklaren in hoeverre de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties financieel rechtmatig zijn. Het is voor het eerst dat het college hierover verantwoording aflegt aan de raad. Voorheen ontving de raad deze informatie via het accountantsrapport van de accountant.

In de rechtmatigheidsverantwoording wordt een rapportagegrens van € 350.000 en een verantwoordingsgrens van 3% gehanteerd, zoals voorgeschreven in de door de raad vastgestelde 'Financiële verordening gemeente Oldambt 2023' d.d. 31 januari 2024.

Vanaf boekjaar 2023 geeft de accountant alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, waaronder een oordeel over de getrouwheid van de rechtmatigheids-verantwoording. Getrouwheidsfouten tellen mee in het oordeel van de accountant maar zijn geen onderdeel van de rapportage in de rechtmatigheidsverantwoording.

Conclusie financiële rechtmatigheid 2023

In de rechtmatigheidsverantwoording zoals die in deze jaarrekening is opgenomen luidt de conclusie ten aanzien van de financiële rechtmatigheid als volgt:

Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

Toelichting op geconstateerde onrechtmatigheden

In de rechtmatigheidsverantwoording wordt een rapportagegrens van € 350.000 en een verantwoordingsgrens van 3% gehanteerd. De geconstateerde onrechtmatigheden die onder de rapportagegrens liggen worden in deze paragraaf niet toegelicht. Alleen de geconstateerde onrechtmatigheden die de rapportagegrens overschrijden worden hierna per criterium toegelicht.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt de begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium).

Uitgangspunt is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die de raad heeft vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de

begroting, waarbij het juiste programma, de juiste investering, het toereikend zijn van het begrotingsbedrag, alsmede begrotingsjaar van belang zijn.

Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotings-wijziging, geraamde bedragen dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven aangezien deze lasten buiten het budget van de raad van tot stand zijn gekomen.

Overschrijdingen die gedurende het jaar bekend werden, zijn in 2023 aan de gemeenteraad voorgelegd, via de planning & controlproducten. Nog niet geautoriseerde overschrijdingen worden in de jaarstukken toegelicht en worden door de vaststelling van de jaarrekening door de raad geautoriseerd.

De geconstateerde onrechtmatigheden als gevolg van de overschrijding lasten programma's en investeringskredieten liggen per fout onder de rapportagegrens van € 350.000.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern.

In het proces inkoop- aanbestedingen is over het boekjaar 2023 een bedrag van € 2,3 miljoen aan uitgaven als onrechtmatig aangemerkt waarvan een bedrag van € 1,0 miljoen betrekking heeft op inhuur van tijdelijk personeel en € 1,2 miljoen op de huur van kamers voor het onderbrengen van Oekraïners. De oorzaak van deze onrechtmatigheden hebben betrekking op de overschrijding van de Europese aanbestedingsgrens dan wel onrechtmatige verlengingen.

Verbeterpunten om deze fouten in de toekomst te voorkomen

Op basis van de bevindingen is het college voornemens om de volgende verbeterpunten in 2024 en volgende jaren op te pakken:

- Concrete onrechtmatige dossiers worden opnieuw aanbesteed dan wel een contract niet onrechtmatig te verlengen;
- Het inkoop- en aanbestedingsproces verder optimaliseren door o.a. de ramingen aan de voorkant van het proces beter in kaart te brengen.

Algemene beheersing rechtmatigheid

Het algemene beeld van de beheersing van de rechtmatigheid, de belangrijkste risico's en de uitkomst van de verbijzonderde interne controlemaatregelen op deze risico's is hieronder nader toegelicht (artikel 10.3 financiële verordening). Op basis van de informatie die ons bekend is en het feit dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen in het verslagjaar adequaat en effectief hebben gefunctioneerd, kunnen wij met redelijke zekerheid verklaren dat de financiële verslaggeving geen materiële onjuistheden bevat. Wij erkennen onze verantwoordelijkheid voor deze systemen en het opzetten van processen die niet alleen de betrouwbaarheid van de financiële rapportages waarborgen, maar ook de naleving van toepasselijke wetten en regels verzekeren. De gemeente zet zich continu in voor het verbeteren van de interne controle. In de komende periode zal er extra aandacht besteed worden aan het borgen van risicomanagement als een doorlopend proces. Tevens zal er samen met het team kwaliteit & control gewerkt worden aan de verbetering van zowel hard- als soft controls, ondersteund door passende systemen.

Niet-financiële onrechtmatigheden

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) en onderliggende regelingen in de vorm van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, Uitvoeringsregel financiering decentrale overheden (Ufdo) en Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), bevatten regels die de risico's voor gemeenten moeten beperken bij lenen en beleggen. De gemeente Oldambt leent wel gelden, maar belegt niet. Over 2023 zijn de bepalingen in de wet Fido en bijbehorende

Regelingen nageleefd. Als er wel niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van de bepalingen in de Wet fido en bijhorende Regelingen zijn geconstateerd, moeten deze worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering (nota Bedrijfsvoering BBV). Het gaat hier om overschrijdingen van renterisiconorm en kasgeldlimiet.

M&O criterium

Onder misbruik wordt verstaan het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Het College concludeert dat in 2023 geen algemeen M&O-beleid bestaat en laat deze daarom opstellen. Door het ontbreken van een M&O-beleid in 2023 zijn geen formele controles uitgevoerd. In 2024 zal de organisatie het M&O-beleid gaan opstellen.

Fraude en onregelmatigheden

Het college van B&W en de directie van de gemeente Oldambt is zich bewust van het inherente risico van fraude dat zij, zowel intern als extern, loopt bij het uitvoeren van haar dienstverlening.

Externe partijen moeten er op kunnen vertrouwen dat de gemeente Oldambt en haar medewerkers op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen. Daarom is er een gedragscode opgesteld en wordt een ambtseed of ambtsbelofte gedaan. Een ambtenaar die de eed aflegt of belofte doet, zweert of belooft dat hij de opgestelde integriteitsregels nakomt. Het belang van de gedragscode en de naleving wordt periodiek benadrukt en is onderwerp van gesprek tussen leidinggevende en medewerker. Er zijn vertrouwenspersonen ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld. De gedragscode is beschikbaar via ons intranet.

Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen moeten er toe bijdragen dat het doorbreken van de beheersmaatregelen wordt gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Informatiebeveiliging heeft voor de gemeente Oldambt vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy en daarmee samenhangende reputatie een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern middels 'interne beheersplannen' en bijbehorende rapportages' als door externe audits. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

5.2 Grondbeleid

Beleidskaders

- De nota Grondbeleid. De nota Grondbeleid is in 2020 vastgesteld;
- Accommodatienota, vastgesteld in december 2013;
- De Centrumvisie Winschoten 2025, vastgesteld in 2011.
- Ruimtelijk-economisch perspectief A7N33 2022 vastgesteld in 2022.

Situationeel grondbeleid

Wat willen we bereiken?	Actieve ondersteuning van de doelen van programma 2 en 3 op het gebied van wonen, ondernemen, infrastructuur en recreatie en toerisme, en de overige programma's tegen verantwoorde financiële risico's.
Wat gaan we daarvoor doen in 2023?	<p>Situationeel grondbeleid waarbij er afhankelijk van het vraagstuk gekozen wordt voor een actieve rol of een faciliterende rol. Uitgangspunt bij de grondexploitatie is en blijft het streven naar overeenstemming tussen de gemeente en een particuliere ontwikkelaar over het in exploitatie brengen van particuliere gronden. Afspraken over te verrekenen kosten worden daarbij vastgelegd in een anterieure overeenkomst. Maar komt er geen overeenstemming, dan zal de gemeente publiekrechtelijk de kosten verhalen.</p> <p>We zorgen voor een effectieve en efficiënte invulling en exploitatie van de gemeentelijke gebouwen en gronden. Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan de doelen zoals genoemd in programma 3 en de overige programma's.</p> <p>De gemeente had per 31-12-2021 nog 3 industrieterreinen (Hoogbrug II, Hoogbrug III en Eextahaven III) in exploitatie. Het terrein Hoogbrug III is in juli 2021 in zijn geheel verkocht. Het terrein blijft nog gedurende 2022 in exploitatie, omdat er nog werkzaamheden plaatsvinden. Deze worden medio 2022 afgerond. Naar verwachting zal ook het terrein Hoogbrug II in de loop van 2022 volledig zijn verkocht. Dit betekent dat alleen Eextahaven III in exploitatie blijft. De verwachting is dat van Eextahaven III ultimo 2022 de laatste bedrijfskavel is verkocht en dat van de woon-werk kavels nog 4 kavels vrij voor de verkoop over blijven. We houden er rekening mee dat deze gedurende 2023 worden verkocht. Verder heeft de gemeente nog diverse terreinen en gebouwen zonder exploitatie in bezit. In 2023 wordt actieve ondersteuning geboden bij verschillende projecten/herontwikkelingen in de binnenstad van Winschoten. Dit zal met name zijn in het kader van de uitvoering van de Centrumvisie Winschoten, waaronder in ieder geval de Poort van Winschoten en de locatie van het oude Sint Lucasziekenhuis.</p>
Wanneer zijn we tevreden?	Wanneer de indicatoren van de ondersteunde programma's (in het bijzonder programma 3) worden gehaald.

Hebben we ons doel bereikt?	Team vastgoed heeft voor het realiseren van de doelstellingen uit Programma 3 gefaciliteerd en onder meer restgronden en bedrijfskavels verkocht. Begin 2023 had de gemeente Oldambt drie bedrijventerreinen in exploitatie, Eextahaven III, Hoogbrug II en Hoogbrug III. Op Eextahaven III is in totaal 0,23 hectare bedrijfsgrond verkocht en geleverd. De overdracht van de laatste bedrijfskavel van bedrijventerrein Hoogbrug II vindt in de loop van 2024 plaats. Wegens de sterk gestegen rente en bouwkosten is de verkoopdoelstelling van 0,9 hectare niet
-----------------------------	---

gehaald. Inmiddels loopt de belangstelling voor de woon-werkkavels op Eextahaven III weer toe en zijn 6 van de 10 kavels onder optie. Naar verwachting worden in de loop van de komende 2 jaar alle resterende woon-werkkavels van Eextahaven III verkocht. Het industrieterrein Hoogebrug III is in 2021 in zijn geheel verkocht, maar wegens het nog moeten uitvoeren van werkzaamheden op het terrein, is de grondexploitatie in 2023 nog niet afgerond.

Naast de drie in exploitatie zijnde bedrijventerreinen, zijn in 2023 twee locaties voor woningbouw aan de Kamperfoeliestraat en de Garst in exploitatie genomen. De verkoop van de bouwkavels aan de Kamperfoeliestraat start medio 2024, die van de Garst naar verwachting in 2027.

Naast de verkoop van gronden is tevens ondersteuning geboden bij verschillende projecten en herontwikkelingen in de binnenstad van Winschoten. Dit was met name in het kader van versterking van de Oost-west as uit de Centrumvisie Winschoten (de Poort van Winschoten en het Liefkenshoek) en de locatie van het oude Sint Lucasziekenhuis.

Wat hebben we in afwijking van de begroting gedaan?   Geen afwijkingen.

Wat mag het kosten?

Het streven is om een eindwaarde van nul te realiseren voor alle exploitaties en om binnen de opgestelde begrotingen van de projecten te blijven.

De verwachtingen, risico's, aan- en verkopen en de vastgoedposities van de in exploitatie zijnde gronden en de niet in exploitatie zijnde gronden, zijn verwoord in de herziening van de grondexploitaties 2023. Voor de volledigheid: er zijn geen PPS-constructies, en geen gronden die worden uitgegeven in erfpacht.

De boekwaarde van de complexen waarbinnen activiteiten plaats vinden, bedraagt € 1.857.869 per 31 december 2023. In 2023 is € 260.000 aan verlies genomen en is € 952.000 aan voorzieningen toegevoegd. Er is een reserve grondexploitatie. Het saldo van deze reserve is op 31 december 2023 € 1.400.000. In de Nota Reserves en Voorzieningen is het doel van deze reserves als volgt geformuleerd: 'de reserve is ter dekking van exploitatieresultaten grondexploitatie'.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Complex	Werkelijke	Werkelijke	Totale	Gecorrigeerde
	Boekwaarde	Boekwaarde	voorziening	Boekwaarde
	1-1-2023	31-12-2023	per complex	31-12-2023
Hoogebrug II	46	47	0	47
Hoogebrug III	-97	-181	0	-181
Eextahaven III	1.839	1.799	1.400	399
Kamperfoeliestraat	34	59	0	59
Garst	20	31	1.067	-1.036
Scheemder Hoogte fase I	45	104	0	104
Niet in exploitatie zijnde gronden	2.651	2.651	0	2.651
Totaal	4.536	4.508	2.467	2.041

Positieve boekwaarden = Op dit moment meer uitgaven dan inkomsten.

Prognose resultaten grondexploitatie

In 2021 heeft een winstneming ad. € 4.000.000 plaatsgevonden van de grondexploitatie van Hoogebrug III. Wegens indexering van nog uit te voeren werkzaamheden moet een deel ad. € 260.000 van deze winst weer worden teruggenomen.

Het verwacht resultaat van de grondexploitatie van de Kamperfoeliestraat valt iets lager uit. Dit wordt veroorzaakt door niet eerder geraamde saneringskosten van de grond aan de Kloostertuin. Het resultaat van Eextahaven III daarentegen valt naar verwachting iets gunstiger uit door herziening van het inrichtingsplan.

De verwachte resultaten is het bruto cijfer van het verwachte exploitatieresultaat, hier zijn tussentijdse winstnemingen of opgenomen voorzieningen niet in meegenomen.

Bedragen x € 1.000

Complex	Boekwaarde	Verwacht	Looptijd	Hectare te
	31-12-2023	resultaat	tot en met	verkopen
Hoogebrug II	47	348	2024	0,1
Hoogebrug III	-181	3.745	2025	0,0
Eextahaven III	1.799	-1.385	2025	2,1
Kamperfoeliestraat	59	422	2026	0,9
Garst	31	-1.118	2029	1,5
Scheemder Hoogte fase I	104	-	-	-
Totaal	1.858	2.013		4,7

Negatief = positief resultaat.

Scheemder hoogte fase I is formeel nog niet in exploitatie. De boekwaarde van € 104.000 bestaat uit voorbereidingskosten. De grondwaarde van dit complex zit nog in de niet in exploitatie genomen gronden. De verwachting is dat in de loop van 2024 hier een exploitatie opzet van wordt vastgesteld.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Wat wilden wij bereiken?

Een vitale, herkenbare, veilige, plezierige, (be)leefbare duurzaam ingerichte en goed beheerbare openbare ruimte voor iedereen die er gebruik van maakt. De kwaliteit van deze openbare ruimte wordt voor een groot deel bepaald door kapitaalgoederen, zoals: wegen, bruggen, riolering, groenvoorzieningen, speelplaatsen, gebouwen, openbare verlichting, etc.

Wanneer zijn wij tevreden?

De gebruikers van de openbare ruimte worden iedere dag geconfronteerd met de kwaliteit hiervan en dat bepaald mede hun belevingswaarde. De gemeente beschikt over een groot aantal voorzieningen en dit vertegenwoordigt een groot kapitaal.

Wij willen de onderhoudsstaat van de volgende voorzieningen in stand houden conform de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsniveaus en de bijbehorende Beheerprogramma's. Deze voorzieningen zijn verdeeld in de volgende 5 hoofdthema's:

1. Groen

- Begraven en Begraafplaatsen
- Bomen
- Groenstructuur
- Sportvelden

2. Wegen

- Bruggen
- Gladheidbestrijding
- Wegenonderhoud

3. Water & Riolering

- Afvalwater
- Civieltechnische kunstwerken (kaden, sluizen, jachthavens)
- Waterkwaliteit

4. Verkeer & Openbare Verlichting

- Openbare Verlichting
- Verkeersveiligheid

5. Afval

- Van Afvalstof naar nieuwe Grondstof

6. Gebouwen

1. Groen

Wat wilden wij daarvoor doen?

- De beplanting, de gazons en de bomen laten onderhouden door Team Buitendienst & de bij de gemeente gedetacheerde medewerkers van Afeer.
- Het groen (beplanting) op de midden eilanden van de diverse gemeentelijke rotondes laten onderhouden, door het bedrijfsleven, op niveau B en waar mogelijk uitbreiden met het onderhoud op de midden eilanden van de provinciale rotondes. Vanaf medio 2022 verloopt het huidige contract met 'rotondereclame.nl'. Wij

zullen zelf rechtstreeks contracten aangaan met geïnteresseerde bedrijven voor het plaatsen van reclame op de eilanden. Een voorwaarde hiervoor is dat de bedrijven o.a. het onderhoud verrichten.

- De schaapskuddes zullen tot 2023 nog ingezet worden als natuurlijke maaimachine in de gemeente. Als gevolg van bezuinigingen zal het contract niet verlengd worden. Het contract eindigt daarmee op 31 december 2022.
- Uitvoeren van de maatregelen zoals vastgesteld in het beleidsplan Begraven en Begraafplaatsen.
- De begraafplaatsen onderhouden, op niveau B, door de combinatie Team Buitendienst & de bij de gemeente gedetacheerde medewerkers van Afeer.
- Het Rosarium onderhouden op niveau A.

Wat hadden we te onderhouden?

Oppervlakte openbaar groen	454 ha.
Oppervlakte (natuurlijke) beplanting	139 ha.
Aantal bomen	ca. 27.000 st.
Aantal begraafplaatsen	12 st.

Hebben we ons doel bereikt?	<ul style="list-style-type: none"> - De rotondes zijn gedeeltelijk (onderhoudsvriendelijker) ingericht. We hebben een 'maaieren onder het mes' mengsel ingezaaid waarmee we een lagere maaifrequentie kunnen aanhouden dan een regulier grasmengsel. - Alle beoogde en vastgestelde onderhoudsniveaus zijn gehaald; - Er is gekozen om de schaapskudde vanaf 2023 door te laten gaan in 'afgeslankte' vorm. De schapen zullen de gebieden gaan begrazen, daar waar de machines niet bij kunnen en waar de invasieve exoten (berenklauw etc.) staan. Er is een nieuw contract opgesteld die nu jaarlijks zal worden besproken voor het jaar erop. - We hebben door de wijkteams een inventarisatie laten uitvoeren m.b.t. duizendknoop locaties. Aan de hand van deze inventarisatie is er een aanpak van locaties opgesteld. Deze locaties zijn door een externe partij dit jaar 3 x behandeld. Nu moet het onderhouden worden. - We hebben afgelopen jaar een aantal grote stukken 'bosplantsoen' opgeschoond door zieke essen eruit te halen. Waar mogelijkheden hebben wij bomen of bosplantsoen terug geplant. - Onderhoud begraafplaatsen is uitgevoerd. Onderhoud aan de halfverharding op grote paden wordt door een externe partij uitgevoerd. Onkruidbestrijding halfverharding wordt de buitendienst zelf uitgevoerd.
Wat hebben we in afwijking van de begroting gedaan?	Niet van toepassing.

2. Wegen

Wat wilden wij daarvoor doen?

- Het wegonderhoud wordt door middel van een langjarige (2x 5 jaar) prestatieovereenkomst uitgevoerd. Dit contract duurt tot medio november 2023.
De belangrijkste drie doelen zijn:
  - a) Het achterstallig wegonderhoud wegwerken in 3 jaar (nov. 2016); (dit is gerealiseerd!),
  - b) om vervolgens alles op niveau B te brengen (nov. 2018); (dit is gerealiseerd en aansluitend is het 2^e deel van de prestatieovereenkomst geëffectueerd)
  - c) en tot slot het gehele areaal op niveau B houden (nov. 2023).
- In 2022 gaan we onderzoeken hoe we het wegonderhoud, na het aflopen van bovengenoemd contract, weer op de markt gaan zetten.
- Het maatregelenpakket, dat is samengesteld naar aanleiding van de droogteschade, uitwerken tot een plan van aanpak, inclusief planning en kostenraming om de schades ten gevolge van de droogte zo adequaat als mogelijk op te lossen.
- Het (achterstallig en levensduur verlengend groot) onderhoud aan diverse bruggen wordt in meerdere jaren uitgevoerd om zodoende de noodzakelijke en vereiste kwaliteit te verhogen. Ook worden de bruggen vervangen die aan het eind van hun levensduur zijn gekomen.
- Het uitvoeringsprogramma gladheidbestrijding opstellen conform de uitgangpunten zoals verwoord in het Gladheidsbestrijdingsplan. Het team Buitendienst draagt zorg voor een adequate en alerte uitvoering.

Wat hadden we te onderhouden?

Lengte wegen 507 km.
Lengte fietspaden 87 km.
Aantal bruggen 82 st.

Hebben we ons doel bereikt?

Het 10 jarig onderhoudscontract is medio november geëindigd en het onderhoudsniveau is nagenoeg stabiel op een percentage van ca. 90% op A-niveau. De ontstane droogteschade is hier voor het leeuwendeel de oorzaak van. Ook is dit ondanks de enorme hoeveelheid aan neerslag in het 3^e en 4^e kwartaal nog steeds niet tot volledige rust gekomen en breidt zich nog zeer langzaam uit.

Afgelopen jaar zijn we voortvarend gestart met het herstel van een paar grote droogteschade locaties (Hora Siccamaweg, Weg Finsterwolderhamrik en een gedeelte van de Hamdijk) en zullen dit in 2024 continueren.

Afgelopen jaar hebben wij ons hoofdzakelijk bezig gehouden met het op niveau houden en brengen van diverse kunstwerken en het voorbereiden van toekomstige werkzaamheden. We hebben op een zeer duurzame wijze meerpalen, remmingswerken en houten onderbouwen van bruggen hersteld. Dit is middels deelreparaties uitgevoerd, zodat niet het gehele houten onderdeel vervangen hoefde te worden.

Zoals jaarlijks gebruikelijk, is het Uitvoeringplan Gladheidbestrijding ook dit jaar weer in nauw overleg met de Buitendienst opgesteld en zijn strooiroutes aangepast waar nodig.

Wat hebben we in afwijking van de begroting gedaan? Niet van toepassing.

3. Water & Riolering

Wat wilden wij daarvoor doen?

Het op diepte brengen en houden van waterpartijen en/of –gangen zoals opgenomen in het Beheerprogramma Baggeren;

- Het verbeteren van de waterkwaliteit en het vergroten van de beleving van het oppervlaktewater, dit in samenwerking met het cluster Groningen Oost;
- Het zoveel als mogelijk onzichtbaar houden van grond- en afvalwater;
- Het regenwater na een extreme regenbui zo goed mogelijk opvangen, bergen en afvoeren ten einde overlast zo veel mogelijk te beperken op de meest kwetsbare plekken;
- Het onderhouden en verbeteren van de kaden, beschoeiingen etc., ten einde weg- en uitspoeling te voorkomen.

Wat hadden we te onderhouden?

Lengte kaden, beschoeiing en betuining	70 km.
Aantal sluisen	1 st.
Aantal jachthavens	7 st.
Lengte vrij verval riolering	398 km.
Lengte mechanische riolering	91 km.
Aantal hoofdgemalen	92 st.
Aantal vacuÛmputten	83 st.
Aantal vacuÛmstations	2 st.
Aantal IBA's	80 st.
Aantal pompunits	210 st.
Aantal rioolaansluitingen	19.467 st.
Aantal kolken	22.234 st.
Aantal randvoorzieningen (+gemaal)	15 st.

Hebben we ons doel bereikt? Op diverse plekken in de gemeente zijn riolen vervangen, uitgebreid en gerepareerd, zoals:

- Aanleg van een gescheiden riolering in de parallelweg van de Beertsterweg in Winschoten;
- Aanleg van een hemelwaterriool ten behoeve van de woningen aan Toppelhuizen in Nieuwolda;
- De riolering van een gedeelte van de Dr. Oortwijn Botjeslaan in Midwolda is gereelined;
- In Blauwestad zijn diverse hemelwaterriolen aangelegd om wateroverlast tegen te gaan;

- In Scheemda, Winschoten en Beerta zijn diverse rioolstrengen gerelined;
- Op basis van rioolinspecties zijn er door de hele gemeente rioolreparaties en kolkreparaties uitgevoerd zowel van binnenuit als van buitenaf;
- De grachten rond de begraafplaats aan de Kerklaan en de begraafplaats aan de Hoflaan in Scheemda, de grachten rond de begraafplaats in Midwolda en de waterpartijen in het Sterrebos in Winschoten zijn gebaggerd.

Wat hebben we in afwijking van de begroting gedaan? Niet van toepassing.

4. Verkeer & Openbare Verlichting

Wat wilden wij daarvoor doen?

Het verbeteren van de bereikbaarheid, de leefbaarheid en de verkeersveiligheid door het (verder) uitvoeren van de voorstellen uit het GVVP;

- Hiertoe, indien mogelijk, subsidie voor verkrijgen waarbij een gemeentelijke cofinanciering (50%) bijna altijd noodzakelijk is (daartoe is een gemeentelijke reserve zeer essentieel en wenselijk);
- Het verbeteren van de openbare verlichting waarbij de veiligheid, de leefbaarheid, de energiezuinigheid en het klimaat een belangrijke rol spelen;
- Het energieverbruik van de openbare verlichting verder verlagen door zo veel als mogelijk gebruik te maken van PL- of LED-armaturen en statisch dimmen. Dit is conform het Masterplan Verlichting en het Beheerprogramma - Openbare Verlichting.

Wat hadden we te onderhouden?

Aantal lampen openbare verlichting	12.038 st.
Aantal armaturen openbare verlichting	11.766 st.
Aantal masten openbare verlichting	11.505 st.
CO2 uitstoot (kg)	291.789 kg.

Hebben we ons doel bereikt? Door de laatste 3.500 conventionele verlichtingsarmaturen te vervangen door LED armaturen en te voorzien van een dimregime wordt een besparing gerealiseerd op het energieverbruik van ca. 430.000 kWh en van 200.000 kilogram CO2 uitstoot per jaar.

In 2023 is ruim € 150.000,- aan provinciale subsidie binnengehaald voor verbetering aan infrastructuur. Ook is ruim € 10.000,- aan provinciale subsidie binnengehaald om fietsvoorzieningen bij bushaltes te verbeteren. Gemeentelijke ongevalsdata over 2023 zijn nog niet beschikbaar, maar op basis van landelijke ongevalsdata is het beeld niet positief. In 2023 zijn diverse paaltjes in fietspaden verwijderd om de veiligheid voor fietsers te verbeteren. Qua verkeerseducatie zijn door Verkeerswijzer Groningen vele educatieve projecten uitgevoerd, vooral op onderwijsvoorzieningen.

Qua infrastructuur wordt gewerkt aan verbetering van de fietsinfrastructuur tussen Beerta - Bad Nieuweschans en Beerta – Finsterwolde. In 2023 zijn met BBR-budget twee projecten in Scheemda uitgevoerd.

Met de provincie is samengewerkt aan de ontwikkeling van HUB Scheemda (bij het NS-station). Dit project komt in 2024 tot uitvoering. RoyalHaskoningDHV legt nu de laatste hand aan een inventarisatie van ons fietspadennetwerk. Hiermee kunnen we komende jaren kwaliteitsverbeteringen doorvoeren voor de fietser.

Plannen voor een nieuw mobiliteitsplan (als opvolger van het GVVP) zijn in voorbereiding, net als het uitvoeringsplan centrum-Winschoten (gebaseerd op het Ambitiedocument). Ook aan de plannen ter verbetering van de doorstroming op de Blauwe Roos wordt hard gewerkt (tezamen met provincie en Rijkswaterstaat). De laadvisie (voor laadpalen) is in 2023 vastgesteld zodat op basis hiervan laadpalen nu op een (nog) betere manier geplaatst kunnen worden.

Met de gemeentes Veendam, Pekela, Westerwolde en Stadskanaal wordt gewerkt aan een regionaal verkeersmodel waarmee verkeersstromen, ook voor het toekomstjaar 2024, beter in beeld gebracht kunnen worden.

Wat hebben we in afwijking van de begroting gedaan?

In de 2^e BBR 2022 is budget beschikbaar gekomen voor verbetering Kiss & Ride voor De Zwerm in Scheemda, voor de herinrichting voormalig speelterrein Otterlaan in Winschoten (verbetering parkeervoorzieningen), voor de aanleg van een voetpad aan de Dillenburglaan in Heiligerlee en voor parkeerplaatsen in Oostwold.

Door een aantal factoren (beperkte menskracht, overleg met projectontwikkelaars, nutsbedrijven etc.) is het in 2023 niet tot uitvoering gekomen. In 2024 wordt hier met verhoogde intensiteit aan gewerkt.

5. Afval

Wat wilden wij daarvoor doen?

Het stimuleren en faciliteren van huishoudens om reststoffen zoveel als mogelijk gescheiden aan te laten bieden volgens het principe: “Van afvalstof naar nieuwe grondstof”. Dit met als afweging zo laag mogelijke kosten en een zo hoog mogelijk serviceniveau.

Wat hadden we te onderhouden?

Aantal containers:

- Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT)	16.364 st.
- Papier	16.201 st.
- Restafval	16.293 st.
- PMD	15.925 st.

Aantal ondergrondse containers:

- Restafval	77 st.
- Textiel	19 st.

- Glas 27 st.
- Papier 5 st.
- PMD 8 st.

Aantal bovengrondse containers:

- Restafval 26 st.
- Papier 66 st.
- PMD 20 st.

<p>Hebben we ons doel bereikt?</p>	<p>In 2024 wordt de GFE-inzameling (Groente, Fruit en Etensresten) ingevoerd bij alle hoogbouwaansluitingen.</p> <p>Onderzocht wordt hoe we op het afvalbrengrstation nog meer afval kunnen scheiden maar ook hoe we producten een tweede leven kunnen geven.</p> <p>Middels communicatie bewoners geïnformeerd over nut en noodzaak afvalscheiding.</p>
<p>Wat hebben we in afwijking van de begroting gedaan?</p>	<p>Niet van toepassing.</p>

6. Gebouwen

Naast de bovengenoemde voorzieningen in de openbare ruimte vallen ook de gebouwen in eigendom van de gemeente onder de kapitaalgoederen.

<p>Wat wilden we bereiken?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoende onderhouden gebouwen die voldoen aan wettelijke eisen en waarover de gebruikers tevreden zijn. • Voldoende verzekeren van gebouwen tegen schade. • Het afstoten van gebouwen die niet ondersteund worden door beleid. 	
<p>Wat gaan we daarvoor doen in 2023?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voor elk gebouw waarvoor de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud wordt een actuele meerjarenplanning gemaakt en uitgevoerd. Het dagelijks onderhoud wordt zoveel mogelijk uitgevoerd door de buitendienst, Afeer en lokale bedrijven. Het onderhoud betreft bouwkundig, werktuigbouwkundig en elektrotechnisch onderhoud. • Het te koop zetten of slopen van gebouwen die niet ondersteund worden door beleid. Momenteel lopen er trajecten voor het afstoten of herontwikkelen van de volgende gebouwen: <ul style="list-style-type: none"> - Voormalig Sint Lucasziekenhuis, Gaslaan 18, Winschoten. - Voormalig PABO gebouw, Stikkerlaan 4 Winschoten. - Gemeentekantoor Scheemda, Brugstraat 2, Scheemda. - Gemeentekantoor Garst 7, Winschoten. - Winkel, Burg. Schönfeldplein 2A, Winschoten. - Winkel- en woonruimte, Vissersdijk 74 en 74A, Winschoten. 	

- Winkel- en woonruimte, Vissersdijk 76 en 78, Winschoten
- Winkel- en woonruimte, Langestraat 81, Winschoten
- Woning, Mr. D.U. Stikkerlaan 2, Winschoten.
- Woning, Mr. D.U. Stikkerlaan 5, Winschoten.

Wanneer zijn we tevreden?

- Als de gebouwen voldoen aan wettelijke eisen en de gebruikers tevreden zijn.
- Als de gebouwen voldoende verzekerd zijn tegen schade.
- Als de gebouwen die niet gesteund worden door beleid, kunnen worden afgestoten.

Hebben we ons doel bereikt?

De doelen zijn grotendeels bereikt. Bij sommige locaties is er sprake van achterstallig onderhoud. De verklaring daarvoor kan vooral gevonden worden in een toekomstige herontwikkeling van het desbetreffende gebouw zoals de gemeentekantoren en het voormalig ziekenhuis.
Het afstoten en/of herontwikkelen van gebouwen en locaties kan meer tijd vragen dan aanvankelijk gepland.

Wat hebben we in afwijking van de begroting gedaan?

Niet van toepassing.

Wat hadden we te onderhouden?

Volgens de WOZ-administratie had de gemeente op 1 januari 2023 ruim 140 vastgoedobjecten en/of nog te bebouwen locaties. In een groot aantal gevallen is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud en zijn bedragen opgenomen in de begroting. Voor sommige sportaccommodaties geldt dat de gemeente verantwoordelijk is voor het groot onderhoud, maar dat de geraamde kosten niet opgenomen zijn in de begroting.

Wat mag het kosten?

In de Programma's Openbare Ruimte (voorheen Beleid- en Beheerplannen) zijn de onderhoudsniveaus vastgesteld als kader voor het beheer van onze kapitaalgoederen. In onderstaand overzicht zijn de geraamde budgetten van de kapitaalgoederen weergegeven. In maart 2023 zijn de plannen voor de planperiode 2022-2025 door het college vastgesteld. In deze plannen is rekening gehouden met de in de begroting opgenomen beschikbare budgetten voor de komende jaren.

De genoemde budgetten zijn de bedragen die beschikbaar zijn voor uitbestede werkzaamheden, aanschaf materialen, detacheringskosten Afeer en uren buiten- en binnendienst.

Kapitaalgoederen	Vastgesteld	Planperiode	Financiële vertaling in de begroting	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Meerjarenbegroting			Achterstallig
							2025	2026	2027	
Wegen (onderhoud, bewegwijzering, straatmeubilair, vegen, onkruidbestrijding en kolkenreiniging)	14-3-2023	2022-2025	ja	3.164	3.107	3.803	3.803	3.803	3.803	ja*
Openbaar Groen (beplanting, gras en bomen)	14-3-2023	2022-2025	ja	2.609	2.965	2.985	2.985	2.985	2.985	nee**
Gebouwen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1.779	1.943	1.953	1.929	1.929	1.929	nee
Riolering (water- en rioleringsplan en baggeren)	14-12-2020	2021-2025	ja	991	961	980	980	980	980	nee
Begraafplaatsen	20-10-2014	2014-	ja	487	499	350	350	350	350	nee
Oppervlaktewater	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	398	454	456	456	456	456	nee
Civiel Technische Kunstwerken	14-3-2023	2022-2025	ja	270	269	282	282	282	282	ja***
Sportterreinen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	172	122	69	69	69	69	nee
Openbare Verlichting	14-3-2023	2022-2025	ja	154	197	282	282	282	282	nee
Jachthavens en vaarrecreatieve voorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	89	54	62	62	62	62	nee

* Door de droge zomers van 2018, 2019, 2020, 2022 en inmiddels ook 2023 is er achterstallig onderhoud aan de infrastructuur ontstaan. Voor de aanpak van de droogteschade aan wegen is in beeld gebracht welke technische oplossingen hiervoor geschikt zijn. In 2023 zijn we gestart met het herstel van de Hora Siccaweg, de Hamdijk en Weg Finsterwolder-Hamrik. In 2024 wordt gestart met het herstel van de Oude Dijk, Hoofdweg, Verlengde Hoofdweg, Nieuweweg en Weg Finsterwolder-Hamrik (2e fase) (of delen hiervan).

** Voor de aanpak van essentaksterfte is jaarlijks een budget beschikbaar van € 50.000. Op dit moment weten we nog niet of dat bedrag voldoende is voor in de toekomst. We gaan een essentaksterfte vervangingsplan opstellen om inzichtelijk te krijgen wat de mate van aantasting is van het essenareaal en wat de toekomstverwachting van het areaal is. Op basis van die uitkomst wordt een financiële doorkijk gemaakt en weten we wat we de komende jaren nodig hebben aan budget. Voor nu wordt dit budget gebruikt om de essen te kappen die dermate zwaar zijn aangetast en daardoor niet meer veilig zijn. De aanpak van essentaksterfte wordt niet gezien als achterstallig onderhoud aangezien dit buiten de invloedssfeer van de beheerder valt en niet het gevolg is van niet tijdig uitgevoerd onderhoud. Voor het bestrijden van invasieve exoten zoals Japanse duizendknoop, berenklauw, Jacobs kruiskruid en eiken processierups is in 2023 structureel extra budget beschikbaar gesteld.

*** Aan de diverse bruggen wordt levensduur verlengend groot onderhoud (en eventueel achterstallig onderhoud) uitgevoerd in meerdere jaren om zodoende de noodzakelijke en vereiste kwaliteit te verhogen. In totaal is hiervoor een budget van € 2 miljoen beschikbaar gesteld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

	Begroot primitief na wijziging	Werkelijk	Afwijking
Wegen (onderhoud, bew egw ijzering, straatmeubilair, vegen, onkruidbestrijding en kolkenreiniging)	3.107	3.330	-11
Openbaar groen (beplanting, gras en bomen)	2.965	2.859	84
Gebouwen	1.943	2.156	139
Riolering (afvalw aterplan en baggeren)	961	961	-2
Begraafplaatsen	499	484	-17
Oppervlaktewater	454	489	-1
Civiel technische kunstwerken	269	251	18
Sportterreinen	122	138	17
Openbare verlichting	197	267	-5
Jachthavens en vaarrecreatieve voorzieningen	54	68	13

De genoemde bedragen zijn de beschikbaar gestelde en werkelijke bedragen van uitbestede werkzaamheden, aanschaf materialen, detachingskosten Afeer en uren buiten- en binnendienst.

Onderhoud Blauwestad

In 2020 heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met de provincie inzake diverse zaken in en rondom de Blauwestad. Een van de afspraken is dat de gemeente ingaande 2025 het onderhoud van de openbare ruimte over gaat nemen. Het betreft hier het deel waarvan nu verwacht wordt dat het op

dat moment volledig ontwikkeld is (woonrijp, bewoond en ingericht). Er is een inventarisatie gemaakt welke werkzaamheden en extra kosten hier in 2025 extra bij komen ten opzichte van het huidige onderhoud wat we al uitvoeren in de Blauwestad. De extra kosten zijn voor 2025 geraamd op € 326.000. In de meerjarenraming is met dit bedrag rekening gehouden onder stelposten.

Hebben we ons doel bereikt?	Niet van toepassing.
-----------------------------	----------------------

Wat hebben we in afwijking van de begroting gedaan?	Niet van toepassing.
---	----------------------

Risico's

Bij aanpassingen aan het beschikbaar gesteld budget voor de openbare ruimte zullen (noodzakelijkerwijs) wijzigingen ontstaan in de kwaliteitsbeelden zoals vastgesteld in de verschillende beheerprogramma's. Dit kan leiden tot een wijziging in de waardering van de openbare ruimten door de bewoners en/of gebruikers.

Voor een aantal sportgebouwen geldt dat er in de meerjarenraming te weinig middelen opgenomen zijn om ze voldoende te onderhouden. Dat leidt tot risico's op uitval van installaties en achterstallig onderhoud.

Hebben we ons doel bereikt?	Ten opzichte van de primitieve begroting zijn er nauwelijks mutaties geweest in de budgetten. Het uiteindelijke beschikbare budget heeft dan ook niet geleid tot wijziging van de kwaliteitsbeeld, zoals vastgesteld in de verschillende beheersprogramma's.
-----------------------------	--

Met inzet van de beschikbare middelen konden alle sportgebouwen op een veilige en verantwoorde wijze gebruikt worden.

Wat hebben we in afwijking van de begroting gedaan?	Niet van toepassing.
---	----------------------

5.4 Verbonden partijen

Wat wilden wij bereiken?

Al sinds het formele ontstaan van de gemeente hebben wij burens, partners en gedeelde openbare belangen. Als het dienstbaar en ondersteunend is aan de realisering van onze beleidsdoelstellingen, willen wij samenwerken.

Samenwerken ter uitvoering van het openbaar belang komt dus al veel langer voor om diverse redenen, zoals:

- gedeeld(e) belang(en) met anderen;
- de gemeente kan een gewenst doel niet zelf realiseren;
- een gewenst doel kan op een efficiëntere of doeltreffender wijze worden gerealiseerd;
- uit oogpunt van kostenbesparing wordt met andere gemeenten samengewerkt;
- sommige gedecentraliseerde taken noodzaken tot samenwerken;
- het nastreven van een hogere kwaliteit van dienstverlening en producten;
- een bestuurlijke verplichting, etc.

Wij onderschrijven deze redenen en zien daarom samenwerking als een logisch, nuttig en noodzakelijk instrument om op goede wijze het openbaar belang te dienen. Wij hechten daarbij waarde aan de beginselen openbaarheid en democratische controle, zeker daar waar sprake is van overdracht van verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Wij kiezen daarom in eerste aanleg voor samenwerking op publiekrechtelijke basis.

Wanneer zijn wij tevreden?

Wij zijn tevreden, als de samenwerkingsverbanden weloverwogen worden aangegaan. Hierbij is als criterium gesteld, dat wij in ieder geval niet zelf bestuurlijk vertegenwoordigd zijn bij de uitvoering van taken en bevoegdheden, die naar ons oordeel op een adequate wijze door privaatrechtelijke partijen kunnen worden uitgevoerd, al dan niet met gemeentelijke ondersteuning.

Beleidskaders

Op grond van artikel 15 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moet in de begroting en de jaarstukken in de paragraaf Verbonden Partijen in elk geval ingegaan worden op de in dit artikel verplicht gestelde onderdelen.

Verbonden partijen kunnen verschillende juridische verschijningsvormen hebben. Het belangrijkste onderscheid is die tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen.

Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het om deelnemingen aan gemeenschappelijke regelingen. Bij privaatrechtelijke verbonden partijen gaat het vooral om deelnemingen in vennootschappen en stichtingen.

Het criterium voor kwalificatie als verbonden partij is conform artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gelegd bij die partijen waar de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang in heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van, een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeentemiddelen ter beschikking heeft gesteld en deze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Dit betekent dat er relaties met derde partijen kunnen zijn die niet onder de verbonden partijen vallen en die dus niet in deze paragraaf vermeld worden. Het gaat dan om relaties indien slechts sprake is van of een bestuurlijk belang of een financieel belang.

Dat deze relaties niet in deze paragraaf zijn vermeld, wil overigens niet zeggen dat ze niet in de begroting en of jaarrekening zijn opgenomen. Deze relaties kunnen wel elders in de begroting of jaarrekening worden vermeld doordat bijvoorbeeld de gemeente jaarlijks subsidie verstrekt, uitsluitend een financieel belang heeft of een financieel risico loopt.

Doelstellingen en ontwikkelingen 2023

Wet wijziging gemeenschappelijke regelingen juli 2022

Op 1 juli 2022 is de Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Het doel van deze wijzigingen is het versterken democratische legitimatie en kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad bij taken die in gemeenschappelijke regelingen (GR'n) worden uitgevoerd, het zogenoemd 'verlengd lokaal bestuur'.

Door deze wijzigingen wordt de positie van gemeenteraad bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen versterkt. Zo krijgt men aanvullende controle-instrumenten van de raad. Hiermee wordt de positie van de gemeenteraad inzake functioneren van gemeenschappelijke regelingen verbeterd.

Er is een overgangstermijn van twee jaar voor aanpassing bestaande gemeenschappelijke regelingen. Sommige GR'n zijn al voortvarend aan de slag gegaan. Echter, alvorens deze ter zienswijze aangeboden kunnen worden aan alle gemeenteraden, moeten deze gemeenteraden eerste zelf aan de slag en moeten keuzes maken op welke wijze ze hun nieuwe controlerende rol willen invullen.

Er zijn een als het ware drie soorten wijzigingen:

1. Verplichte wijziging

Het gaat hier om letterlijke veranderingen in de tekst van de gemeenschappelijke regelingen. De gemeenschappelijke regelingen moeten daarmee zelf aan de slag. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan: zienswijze van de raad, afspraken over uittreding, afspraken over evaluatie, actieve informatieplicht bestuur naar de raad, aanpassing begrotingscyclus, e.d.

2. Niet verplichte wijziging

Het gaat hier om de keuze om een wijziging wel of niet op te nemen in gemeenschappelijke regeling. De gemeenteraad moet daarover een besluit nemen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan: afspraken over burgerparticipatie, instellen gemeenschappelijke adviescommissie en afspraken over besluiten met zienswijze.

3. Niet verplichte wijziging

Wijzigingen die de raad zelf aangeeft. De gemeenteraad mag hierover zelf een besluit nemen.

Daarnaast zijn er wijzigingen ten aanzien van de beleidscyclus. Deze vloeien van rechtswege voort uit de Wet wijziging gemeenschappelijke regelingen. Deze wijzigingen hebben betrekking op:

Kadernota en (voorlopige) jaarrekening

- Uiterlijke datum van het dagelijks bestuur/bestuur GR'n aan de raad vóór 30 april (was 15 april).
- Informatief, indicatie (verplichte) gemeentelijke bijdrage.
- De vastgestelde jaarrekening moet uiterlijk vóór 15 juli naar Gedeputeerde Staten (GS).

(Ontwerp)begroting

- Aanbieden hiervan door het dagelijks bestuur/bestuur GR'n aan de gemeenteraad minimaal twaalf weken vóór definitieve vaststelling door het algemeen bestuur/bestuur van een GR.
- Termijn voor een zienswijze van de gemeenteraad gaat van acht naar twaalf weken
- Het dagelijks bestuur/bestuur GR bericht oordeel zienswijze en conclusie vóór definitieve vaststelling door het algemeen bestuur/bestuur van een GR aan de gemeenteraad.
- Vastgestelde begroting GR moet naar GS vóór 15 september (was 1 augustus)

Overzicht verbonden partijen

Conform het artikel 15 van het BBV schetsen wij onderstaand een overzicht van de verbonden partijen, hun doelstellingen en de ontwikkelingen in het afgelopen begrotingsjaar. Daarnaast zal ook informatie niet ontbreken over de naam en de vestigingsplaats, het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt, de verwachte en gerealiseerde financiële bijdrage aan de verbonden partij in het begrotingsjaar en andere relevant geachte informatie.

Ook de financiële risico's van de verbonden partij zijn vermeld en 'op geld gezet'. Daar waar nodig worden de risico's in de paragraaf Weerstandsvermogen vermeld.

De volgende verplichte BBV-indeling hoort hierbij:

- A. Gemeenschappelijke regelingen;
- B. Vennootschappen en corporaties;
- C. Stichtingen en verenigingen;
- D. Overige verbonden partijen.

Voor de gemeente Oldambt geldt dat er alleen sprake van Verbonden partijen is onder punt A en B. Aan het eind van deze paragraaf treft u een overzichtslijst aan van de verbonden partijen en de aan hun begrote en verstrekte financiële bijdragen over 2022 en voor de privaatrechtelijke verbonden partijen de (verwachte) balansbedragen van onze deelnemingen.

Opmerking:

Sommige balansgegevens kunnen zijn gewijzigd ten opzichte van eerder rapportages. Dit komt omdat ten tijde van de publicatie van deze rapportage nog niet alle jaarrekeningen en/of begrotingen definitief vastgesteld waren door de algemene besturen en/of de aandeelhoudersvergaderingen.

A: Gemeenschappelijke regelingen.

A1. Samenwerkingsverband afvalstoffenverwijdering Oost- en Zuidoost-Groningen (SOZOG)

- Doel/** Het op een doelmatige en vanuit een oogpunt van duurzaamheid en
- Openbaar belang** : milieuhygiëne verantwoorde wijze van verwijdering van afvalstoffen binnen het samenwerkingsgebied. Het SOZOG functioneert hierbij als administratief orgaan dat een aantal gemeenschappelijke zaken afhandelt, de lopende zaken beheert en de aanbesteding van de nieuwe contracten voor de verwerking van GFT-afval en restafval (heeft) verzorgt,
- Betrokkenen** : 5 gemeenten, namelijk Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal en Veendam.
De administratie wordt uitgevoerd door de gemeente Stadskanaal.
- Vestigingsplaats** : Stadskanaal
- Bestuurlijk belang** : In het Algemeen Bestuur zijn alle 5 gemeenten met één collegelid vertegenwoordigd.
- Gemeentelijke visie** : Afvalverwijdering is een onderwerp van aanhoudende zorg, door gebrek aan grondstoffen wordt hoogwaardige recycling en hergebruik steeds belangrijker. Het is zaak om gezamenlijk adequaat in te spelen op de wijzigingen in de afvalmarkt en gezamenlijk op te trekken bij aanbestedingen.
- Ontwikkelingen** : In SOZOG verband hebben de afgelopen jaren Europese aanbestedingen plaatsgevonden voor de verwerking van het GFT- en restafval. Dit heeft geresulteerd in een contract met een verwerkingsbedrijf voor restafval per 1 juli 2016 t/m eind 2021, met een optie tot verlening van tweemaal 3 jaar. Er is besloten om gebruik te maken van de 2^e termijn van verlenging tot eind 2027. De verwerking van GFT is in 2022 in SOZOG verband Europees aanbesteed. Dit heeft geresulteerd in een verwerkingscontract met Ogar in Oude Pekela van 1 april 2022 tot 1 januari 2027 met een verlengingsoptie van tweemaal twee jaar dus uiterlijk tot 2031. Binnen het SOZOG wordt momenteel een discussie gevoerd over de toekomst, onder andere of een gemeenschappelijke regeling wel het juiste instrument is voor samenwerking. Relevant hierbij is dat het aantal deelnemende gemeenten door herindelingen afneemt en de ontwikkeling dat afval steeds meer wordt gezien als grondstof.
- Financieel belang** : Oldambt zal, evenals de andere deelnemers, jaarlijks een bijdrage aan het samenwerkings-verband betalen. Voor 2023 wordt een bijdrage begroot van € 8.449 en ook hierop uitgekomen. Deze kosten worden gedekt uit de afvalstoffenheffing.

Bedragen x € 1.000	Balans eind		
	2021	2022	2023
Eigen Vermogen	0,0	0,0	0,0
Vreemd Vermogen	35,1	21,6	20,4
Resultaat voor bestemming	0,0	0,0	0,0

Opmerking: SOZOG werkt resultaat-neutraal, het jaarlijkse saldo van baten en lasten wordt direct met de deelnemende gemeenten verrekend.

- Financiële risico's** : Het SOZOG heeft geen eigen vermogen. Gezien de aard en de omvang van de risico's wordt het niet noodzakelijk geacht hiervoor reserves te vormen. Tevens zijn er geen verplichtingen inzake langlopende schulden, en geen rekening-courantschulden bij banken. Het enige vreemd vermogen bestaat uit lopende crediteurschulden. Daarnaast zijn de risico's voor de verwerking van het afval contractueel bij de verwerkingspartijen vastgelegd. Risico: Klein.

A2. Volkskredietbank Noord-Oost Groningen (VKB)

- Doel/ Openbaar belang : Op zakelijke en sociaal verantwoorde wijze te voorzien in de behoefte aan sociale kredieten, het voorkomen van woeker en maatschappelijk minder gewenste vormen van financiële dienstverlening en het verlenen van hulp om te komen tot een financieel stabiele situatie bij burgers die in financiële moeilijkheden verkeren of dreigen te geraken.
- Betrokkenen : 5 gemeenten, namelijk Eemsdelta, Hogeland, Oldambt, Pekela en Veendam.
- Vestigingsplaats : Appingedam.
- Bestuurlijk belang : In het Algemeen bestuur zijn de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd, elk met één lid.
- Gemeentelijke visie : De gemeentelijke visie is een schuldenzorgenvrij Oldambt. Dit wil de gemeente bereiken door het taboe op schulden te doorbreken, aandacht te geven aan inwoner met (problematische) schulden en verantwoordelijkheid nemen om samen met ketenpartners te werken aan een schuldenzorgenvrij Oldambt. Hierin verwachten wij van inwoners zelfredzaam op onderdelen waar dat mogelijk is.
- Ontwikkelingen : Voor de uitvoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening werkt de gemeente Oldambt samen met de gemeenten het Hogeland, Eemsdelta, Pekela en Veendam in het publiekrechtelijke samenwerkingsverband Volkskredietbank Noord Oost Groningen (VKB). Door een aantal gemeentelijke herindelingen is het aantal deelnemende gemeenten en daarmee het aantal leden van het Algemeen Bestuur afgenomen. Het gevolg hiervan is dat de verhouding tussen het aantal leden van het Algemeen Bestuur en de leden van het Dagelijks bestuur niet voldoet aan de bepalingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit zorgt voor een juridisch ongewenste situatie. Dit in combinatie met alle ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening maken dat de huidige juridische vorm niet meer passend is bij de gewenste regierol van gemeenten op integraal beleid en uitvoering van schuldhulpverlening. Dit vraagt om en herijking van de (rechts)vorm van de huidige gemeenschappelijk regeling. De mogelijke opties worden de komende tijd uitgewerkt
- Financieel belang : De bijdrage van de gemeente Oldambt voor 2023 is begroot op € 842.300 en uitgekomen op € 788.179.

	Bedragen x € 1.000	Balans eind		
		2021	2022	2023
Eigen Vermogen		0,0	0,0	n.n.b
Vreemd Vermogen		8.398,7	9.222,9	n.n.b
Resultaat voor bestemming		0,0	0,0	n.n.b

- Financiële risico's : Met de invoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 1 juli 2012 hebben burgers bij de gemeente een afdwingbaar recht op ondersteuning bij schuldhulpverlening. Dat betekent dat gemeenten een passende voorziening moeten aanbieden. Indien er – om welke reden dan ook – een extra toename gaat plaatsvinden op deze vorm van ondersteuning, zal de gemeentelijke bijdrage (alsnog) gaan stijgen. Het bieden van schuldhulpverlening is namelijk een opneindregeling. Risico: Klein.

Met ingang van 1-1-2021 is de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening gewijzigd. De taken schuldhulpverlening aan ondernemers en vroeg signalering krijgen hiermee een verplicht karakter. Deze nieuwe taken gaan gepaard zonder dat gemeenten hiervoor een aanvullend budget krijgen. Risico: Klein.

A3. Participatiebedrijf Afeer

- Doel/ : Uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de
Openbaar belang : re integratietaak op grond van de Participatiewet. Op 1 juli 2018 is Synergion (de toenmalige uitvoerder van de Wsw) opgegaan in Afeer.
- Betrokkenen : 3 gemeenten, namelijk Westerwolde, Oldambt en Pekela.
- Vestigingsplaats : Winschoten.
- Bestuurlijk belang : Het algemeen bestuur wordt gevormd door de deelnemende gemeenten. Standaard zijn dat 2 per deelnemende gemeente en afhankelijk van het aantal in te brengen sw-medewerkers en re-integratietrajecten worden er extra leden aangewezen (aantal leden wordt bepaald door een overeengekomen verdeelsleutel zoals weergegeven in artikel 6 van de GR). In 2020 zijn er zodoende vijf leden uit Oldambt, drie leden uit Pekela en twee leden uit Westerwolde. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door één vertegenwoordiger uit elk van de drie deelnemende gemeenten.
- Gemeentelijke visie : De GR Afeer geeft enerzijds uitvoering aan de wettelijke taken op grond van de Wet sociale werkvoorziening en anderzijds voert zij de re-integratietaak, op grond van de Participatiewet, uit voor de gemeenten. Daarbij is een visie vastgesteld die luidt: Afeer zorgt ervoor dat inwoners het maximale uit zichzelf halen op het gebied van werk en permanente ontwikkeling. Zo kunnen zij zelfredzaam zijn en regie nemen. In bredere zin horen daar ook vitaliteit, gezondheid en welzijn bij (maar dat zijn onderwerpen in het gemeentelijk domein).
- Ontwikkelingen : De uitvoering van de business case behorende bij het Bestuursakkoord van Westerlee heeft per 1 juli 2018 geleid tot de omvorming van de GR Synergion in de GR Afeer, hierin zijn de afdelingen Werk van de gemeenten en Synergion opgegaan. Daarbij zijn aan Afeer een paar stevige ambities meegegeven. Eind 2023 is een nieuw beleidsplan door Afeer en de GR-gemeenten opgeleverd. Een onderdeel hiervan is het herijkte beleidskader. Voor dat beleidskader zijn ook prestatie indicatoren geformuleerd. Ook in dit beleidsplan de aankondiging om vanaf het jaar 2026 te gaan werken met een nieuwe verdeelsleutel. Hierdoor zal de verdeling van de kosten meer in lijn worden gebracht met de dienstverlening per gemeente.
- Financieel belang :

	Aandeel Oldambt	Totaal Afeer
Totale bijdrage aan Afeer	€ 18.124	€ 27.921

Het aandeel van Oldambt is 64,91% van het totaal.

De realisatie van de bijdrage is als volgt:

	Aandeel Oldambt	Totaal Afeer
Totale bijdrage aan Afeer	€ 18.124	€ 27.921

Het aandeel van Oldambt is 64,91% van het totaal.

Naast bovenstaande bijdrage aan Afeer is in onze begroting nog een extra bijdrage van € 410.000 opgenomen voor begeleidingskosten voor Beschut werk. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen beschut werk krijgen als zij extra begeleiding nodig hebben. Deze taak wordt separaat door Afeer uitgevoerd. De bijdrage 2023 voor Beschut werk aan Afeer is uitgekomen op € 371.919.

Het totale budget 2023 voor Afeer (incl. Beschut werk) was € 18.534.000 en is uitgekomen op € 18.495.919.

Toelichting op het positieve resultaat van Afeer:

Ter voldoening van de gemeentelijke bijdrage aan Afeer, wordt de volgende middelen ingezet:

- Het ontvangen rijksbudget voor de uitvoering van de Wsw;
- Middelen uit de algemene uitkering Gemeentefonds;
- Eigen gemeentelijke middelen.

Het voorlopig positief resultaat 2023 van Afeer is uiteindelijk uitgekomen op € 81.000,-.

Het dagelijks bestuur van Afeer zal bij de vaststelling van haar jaarrekening 2023 het algemeen bestuur in de vergadering van juli 2024 vragen hoe het positieve saldo bestemd gaat worden.

	Bedragen x € 1.000	Balans eind		
		2021	2022	2023
Eigen Vermogen		-1.052,0	795,0	877,0
Vreemd Vermogen		7.390	6.355,0	10.458,0
Resultaat voor bestemming		-1.115,0	732,0	81,0

Opmerking: Voor 2021 was er als gevolg van de coronacrisis een tekort (zie hierboven). Omdat Afeer beschikt over een gering eigen vermogen, is het exploitatietekort voldaan door de 3 deelnemende gemeenten.

Financiële risico's : De gemeente Oldambt neemt voor 64,91% deel in de gemeenschappelijke regeling (GR). De gemeente Pekela en Westerwolde nemen voor respectievelijk 22,73% en 12,36% deel. De stemverhouding in het Algemeen bestuur verschilt per onderwerp en besluiten worden of bij meerderheid of bij unanimiteit (o.a. bij vaststelling begroting en jaarrekening) genomen. In artikel 7 van de GR Afeer is dit nader uitgewerkt.

In de begroting liggen een aantal risico's besloten, in het kort zijn dat:

1. Afeer vormt in principe geen weerstandsvermogen.
2. In de balans zijn de verplichtingen op het gebied van opgebouwde vakantietoelagen en verlofuren niet tot uitdrukking gebracht (op grond van regelgeving BBV is dat niet toegestaan). Indien in enig jaar een flink aantal sw-medewerkers met pensioen gaan (gelet op de leeftijdsopbouw is dat niet ondenkbaar), kan dat een flinke extra kostenpost opleveren die niet uit het eigen vermogen voldaan kan worden.
3. Van de netto toegevoegde waarde is slechts een gedeelte vastgelegd in de vorm van meerjarige contracten. In 2024 loopt een aantal van deze contracten af.
4. Eventuele gevolgen van het openbreken van CAO's voor sw-medewerkers en beschut werk medewerkers waren bij het opstellen van de begroting nog niet bekend.
5. Mogelijke aanpassingen in zowel de financiering als de omvang van het te realiseren aantal Nieuw beschut werkplekken waren nog onbekend.
6. Er is door Afeer een vrijstellingsverzoek ingediend inzake vrijstelling vennootschapsbelasting. Of er wederom vrijstelling wordt verkregen is nog onbekend.

Risico: Reëel.

A4. Veiligheidsregio Groningen (VRG)

- Doel/ Openbaar belang : Door een doelmatige organisatie en coördinatie via intergemeentelijke samenwerking uitvoering te geven aan de behartiging van de volgende belangen:
  - a. Brandweezorg;
  - b. Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
  - c. Rampenbestrijding en crisisbeheersing;
  - d. Bevolkingszorg.
- Betrokkenen : Alle gemeenten in de provincie Groningen.
- Vestigingsplaats : Groningen.
- Bestuurlijk belang : Het Algemeen bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
- Gemeentelijke visie : Betreft een op basis van de Veiligheidswet verplichte samenwerking, waarbij de doelstellingen - nu en in de toekomst - van evident belang worden geacht.
- Ontwikkelingen : Uitgangspunt voor de Beleidsbegroting 2025 VRG is de uitgezette koers uit de Kaderbrief 2022-2025

In de Kaderbrief begroting 2022-2025 zijn deze ambities verder uitgewerkt en werd in 2022 uitgegaan van de '0'-lijn en worden de tekorten intern opgelost.

Het jaar 2023 was net als 2022 een bijzonder jaar voor de VRG met vele ontwikkelingen en crises. De naeffecten van de coronacrisis hebben in het begin van 2023 nog zijn weerslag gehad. De effecten van de Oekraïne crisis, maar ook de asiel- en vluchtelingencrisis hebben impact gehad op de capaciteit van de veiligheidsregio. Ook hebben natuurbranden in de zomer van 2023 veel van de capaciteit gevraagd.

Het resultaat 2023 is incidenteel € 1.788.000 negatief en zal ten laste worden gebracht van de algemene reserve. Voor het eerst in jaren is het Eigen Vermogen weer positief.

De FLO kosten zijn bij de jaarrekening 2023 opnieuw herrekend en hebben voor bijna € 1,5 mln nadelig effect op het rekeningresultaat 2023.

Het resultaat is incidenteel; voor 2024 zijn de overschrijdingen structureel gedekt in de begroting. We zien echter dat we ons ten aanzien van het FLO-dossier in de komende periode moeten bezinnen over hoe we daar structureel vorm aan kunnen geven. Het verder ontwikkelen en inzicht geven in de realisatie op belangrijke onderwerpen, gaan we in 2024 vormgeven door een aantal zaken separaat te rapporteren, in lijn met het door het Rijk voorgeschreven IV-3. Hierbij valt onder andere te denken aan onderwerpen zoals de BON, de meldkamer, overhead, brandweezorg en crisisbeheersing .

Financieel belang :

	Bedragen x € 1.000	Balans eind		
		2021	2022	2023
Eigen Vermogen	-3.361,0	1.740,0	3.333,0	
Vreemd Vermogen	34.748,0	33.732,0	36.161,0	
Resultaat voor bestemming	1.758,0	1.110,0	-1.788,0	

Financiële risico's : Om de dienstverlening van VRG ook de komende jaren op niveau te kunnen houden, zullen gemeenten rekening moeten houden met een mogelijke uitzetting van de begroting van VRG. Hiermee is in de meerjarenbegroting van de VRG nog geen rekening gehouden, immers hiermee gemoede bedragen zijn niet bekend. Risico: Reëel.

A5. Eems Dollard Regio (EDR)

- Doel/ Openbaar belang : De EDR draagt op de volgende manieren bij aan het openbaar belang:
- Het ontwikkelen van grensoverstijgende samenwerkingsprojecten die bijdragen aan het vinden van oplossingen voor uitdagingen in de regio en het verwerven van financiële middelen om deze projecten uit te voeren.
  - Het adviseren van haar leden, burgers, ondernemers, verenigingen, overheden en andere instellingen bij grensoverstijgende activiteiten, kansen en uitdagingen.
  - Het op diverse gebieden bevorderen, ondersteunen en coördineren van regionale grensoverstijgende samenwerking van de deelnemers aan EDR (lokale en regionale overheden en instellingen aan beide kanten van de grens).
- Betrokkenen : 82 leden (stand december 2023) waaronder gemeenten, Landkreise, steden en de IHK Ostfriesland und Papenburg.
- Vestigingsplaats : Bad Nieuweschans, gemeente Oldambt.
- Bestuurlijk belang : In de EDR-Raad is de gemeente Oldambt vertegenwoordigd met twee leden, aan te wijzen door de Gemeenteraad waarvan één lid afkomstig is uit het College van B&W. Dit is onze Burgemeester die tevens deel uitmaakt van het Dagelijks Bestuur van de EDR, zij heeft de rol van voorzitter van het DB. De gemeente heeft (net zoals veel andere leden) geen tweede lid benoemd.
- Gemeentelijke visie : Het bevorderen en realiseren van grensoverstijgende samenwerking op regionaal en plaatselijk niveau is voor nu en in de toekomst een belangrijke kans voor het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelstellingen.
- Ontwikkelingen : Speerpunten van de EDR zijn de bevordering van de grensoverstijgende regionale economie en arbeidsmarkt, duurzaamheid/milieu, voorzieningenstructuur, cultuur en ontmoetingen. Er is sinds de 2^e helft van 2023 ook veel aandacht voor de grensoverstijgende samenwerking op het gebied van bestrijding van ondermijningscriminaliteit. Om bij te dragen aan het realiseren van de beleidsvisie die EDR in 2021 heeft vastgesteld is besloten om ambtelijk deel te nemen aan een projectgroep van ambtelijke medewerkers van EDR-DB-leden. De groep houdt zich onder andere bezig met het ontwikkelen van projecten op het gebied van de grensoverstijgende arbeidsmarkt, dit in navolging het succesvolle Arbeidsmarkt Noord project dat werd afgerond in 2023. Ook werkt de groep aan versterking van de samenwerking op het gebied van toerisme en bestrijding van ondermijningscriminaliteit. Om doelstellingen te behalen wordt nauw samengewerkt met het INTERREG-programma "Deutschland-Nederland". Het regionale programma-management van deze subsidieregeling wordt uitgevoerd door EDR. EDR levert een actieve bijdrage

aan het initiëren, beoordelen, en toekennen van financiële INTERREG-middelen aan projecten in de EDR-regio. Als basis voor het nieuwe INTERREG-programma 6 dat in 2022 van start is gegaan is de Strategie No(o)rd 2020+ ontwikkeld. In deze nota zijn de uitdagingen en speerpunten bij de grens overstijgende samenwerking in de Eems-Dollard-regio benoemd. Diverse INTERREG-projecten worden vanuit de EDR aangestuurd. De start van de INTERREG [kleinprojectenfonds](#) (van belang om samenwerking en contacten over de grens te bevorderen) was in 2023; er is veel belangstelling voor deze subsidies voor kleine projecten en uitwisselingen. EDR voert het programma-management van dit kleinprojectenfonds uit. Ook de gemeente Oldambt heeft er gebruik van gemaakt voor het organiseren van een bijeenkomst van het Eems Dollard Business Forum (zie: www.EDBF.nl) in 2023.

- Financieel belang :
- De bijdrage voor 2023 is begroot op € 5.000 en uitgekomen op € 4.981,68.
  - De verwachte bijdrage voor 2024 is € 5.023,52.
  - In de begroting van EDR (opgesteld volgens in Duitsland geldende regels zonder balansprognose) is voor de jaren 2022, 2023 en 2024 een begroting gemaakt van inkomsten en uitgaven. Hieruit blijkt dat inkomsten en uitgaven elkaar in deze jaren in evenwicht houden.
  - De Gemeente heeft in 2001 een hypothecaire lening verstrekt voor de financiering van het gebouw van EDR in Bad Nieuweschans. Deze lening met lineaire aflossing heeft een looptijd van 30 jaar met een rente van 5,77%. De lening loopt tot 2031.

	Bedragen x € 1.000	Balans eind		
		2021	2022	2023
Eigen Vermogen	712,9	689,5	n.n.b.	n.n.b.
Vreemd Vermogen	3.659,8	3.428,6	n.n.b.	n.n.b.
- hiervan verstrekt door gemeente Oldambt:	183,3	165,0	165,0	165,0
Resultaat voor bestemming	-16,0	-23,4	n.n.b.	n.n.b.

- Financiële risico's : Geen risico's bekend. Risico: Klein.

A6. Omgevingsdienst Groningen (ODG)

- Doel/ Openbaar belang : De Omgevingsdienst Groningen (hierna ODG) is ingesteld om vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavingstaken op het gebied van het omgevingsdomein voor de deelnemers te gaan uitvoeren, waarmee de deelnemers de kwaliteit van de uitvoering van de taken willen verbeteren.
- Betrokkenen : Alle gemeenten in de provincie Groningen en de provincie Groningen.
- Vestigingsplaats : Veendam.
- Bestuurlijk belang : In het algemeen bestuur zijn de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd met één collegelid.
- Gemeentelijke visie : Het betreft een op basis van artikel 5.3, lid 1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, verplichte samenwerking, waarbij de gemeente Oldambt slechts de uitvoering van het minimaal verplichte basistakenpakket heeft overgedragen.
- Ontwikkelingen : De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft ervoor gezorgd dat bepaalde extra taken zijn overgedragen aan de ODG. Dit heeft geleid tot een stijging van de kosten van de ODG.

Door een tekort aan personeel en een krapte op de arbeidsmarkt heeft de ODG moeite om de personele bezetting volledig in te vullen. Een deel van de bezetting wordt ingevuld met medewerkers die nog moeten worden opgeleid en ingewerkt. Dit brengt extra kosten en een lagere productie met zich mee.

In aanvulling op het voorgaande geldt dat loon- en prijsstijgingen ook bij de ODG voelbaar zijn en dat deze (mede) leiden tot een hogere deelnemersbijdrage.

Financieel belang : De gemeentelijke bijdrage voor 2023 is begroot op € 605.500 en uitgekomen op € 612.745.

Bedragen x € 1.000	Balans eind		
	2021	2022	2023
Eigen Vermogen	702,0	219,0	335,0
Vreemd Vermogen	3.892,0	3.667,0	5.379,0
Resultaat voor bestemming	-274,0	37,0	16,0

Financiële risico's : Mogelijke (kleine) financiële risico's voor de gemeente Oldambt zijn:

1. Door tekort aan personeel kan de ODG naar alle waarschijnlijkheid de jaaropdracht niet meer geheel uitvoeren. Dit heeft gevolgen voor de toekomstige jaaropdrachten en de begroting.
2. De invoering van de Omgevingswet heeft ook financiële consequenties. Er zijn extra taken overgedragen aan de ODG.
3. Financiële risico's voor zover die voortvloeien uit het functioneren van de ODG, worden naar rato van de deelnemersbijdrage gedragen door alle deelnemers.

Risico: Klein.

A7. Publieke Gezondheid & Zorg (PG&Z)

(Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) en inkooporganisatie RIGG)

Doel/

Openbaar belang : Door een doelmatige organisatie en coördinatie via intergemeentelijke samenwerking uitvoering te geven aan de volgende onderwerpen:

Programma Gezondheid (GGD):

- Gezond en veilig opgroeien (JGZ, Logopedie, Pedagogische Gezinsondersteuning);
- Gezondheid beschermen en bevorderen (IZB, TBC, MMK, Seksuele Gezondheid, Reizigersvaccinatie, OGGZ en Forensische geneeskunde);
- Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden (Lokaal Gezondheidsbeleid en Epidemiologie);
- Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne (T&A en Wmo).

Programma RIGG; in het kader van de jeugdzorg:

- Inkoop aangevuld met contractmanagement en contractbeheer.
- Advies over programmering, sturing en ontwikkeling van jeugdhulp.
- Kwaliteit en monitoring (budget- en kwaliteitsbewaking).

Betrokkenen : Alle gemeenten in de provincie Groningen.

Vestigingsplaats : Groningen.

Bestuurlijk belang : De Groninger gemeenten hebben de taken op het gebied van publieke gezondheid gedelegeerd aan GGD Groningen. De GGD legt over de uitvoering van de taken verantwoording af aan het Algemeen Bestuur. Het Algemeen bestuur wordt gevormd door één collegelid per deelnemende gemeente. In de

gemeenschappelijke regeling zijn taken, bevoegdheden van respectievelijk AB en DB beschreven. Het Algemeen bestuur (AB) besluit over het beleid, de financiën en toetst de uitvoering. Het Dagelijks bestuur (DB) bereidt de vergaderingen van het Algemeen Bestuur voor. De directeur Publieke gezondheid (DPG) is benoemd door het AB en legt verantwoording af aan het DB. De Groninger gemeenten hebben de inkoop van de jeugdzorg niet gedelegeerd aan de GR, maar gemandateerd aan het DB en de uitvoering ervan belegd bij de uitvoeringsorganisatie RIGG. Dat betekent dat het DB en directeur RIGG vanaf 2015 de bevoegdheid hebben regionale jeugdzorg in te kopen; niet op eigen titel, maar namens de gemeenten.

- Gemeentelijke visie : Betreft een op basis van de Wet publieke gezondheid verplichte samenwerking, waarbij de doelstellingen – nu en in de toekomst – van evident belang worden geacht.
- Ontwikkelingen : Op 24 februari 2023 heeft het AB het besluit genomen om de taakvelden van jeugdhulp en publieke gezondheid in de huidige gemeenschappelijke regeling te ontvlechten. Het is de bedoeling dat de splitsing per 1 januari 2025 effectief is waarbij er voor publieke gezondheid een aparte gemeenschappelijke regeling ontstaat. Door de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen per juli 2022 krijgen gemeenteraden nu meer mogelijkheden om hun kaderstellende en controlerende rol binnen de samenwerkingsverbanden waaraan zij deelnemen te verstevigen.
- Een aantal nieuwe mogelijkheden leidt tot een verplichte aanpassing van de teksten van de gemeenschappelijke regelingen. Het gaat onder meer om veranderingen in de begrotingscyclus, bepalingen over uittreden en over het aangaan en wijzigen van een regeling. Deze verplichte wijzigingen worden verwerkt.
- In september 2023 is er een voorstel aan de presidia van de gemeenteraden voorgelegd over aanvullende werkwijzen waar raden voor kunnen kiezen op het vlak van
1. Actieve informatieplicht
  2. Indienen van een zienswijze
  3. Periodieke evaluatie
- En ook om het personeel van de RIGG in dienst te laten blijven van de gemeente Groningen.
- Verder is op het terrein van de publieke gezondheid de meerjarenagenda 2023-2026 verder uitgewerkt. Er zijn in gezamenlijkheid strategische thema's gekozen met daarbij vier prioriteiten die door ambtenaren van GGD en gemeenten verder worden uitgewerkt. Dit zijn:
- *Langer Gezond leven in Groningen, jeugd*
    1. Provinciale uitrol van de eerste duizend dagen aanpak en Kansrijke Start uitbreiden naar 4 jaar
    2. Inzet collectieve interventies en vroegsignalering
  - *Langer Gezond leven in Groningen, ouderen*
    3. Uitwerken preventieve ouderengezondheidszorg en de rol GGD
  - *Gezonde en veilige leefomgeving*
    4. Inventariseren regionale werkwijze
- De prognose van het financieel resultaat 2023 PG&Z is € 625.000 negatief. De belangrijkste oorzaak van dit tekort is het financieel effect van € 854.000 van de nieuwe CAO voor 2023 met een gemiddelde stijging van de loonkosten van 8,2% voor GGD Groningen waar in de begroting 2023 gerekend was met een loonindex van 4,5%. Dit tekort is door wijziging in de gemeenschappelijke regeling niet verwerkt middels een begrotingswijziging in 2023. De jaarrekening

PG&Z zal (mei 2024) worden vergezeld door een bestemmingsvoorstel, waarbij wordt voorgesteld om de helft van het CAO-effect à €427.000, in rekening te brengen bij de deelnemende gemeenten.

Financieel belang : De inwonersbijdrage voor 2023 voor het programma Gezondheidszorg bedraagt € 1.134.494, dit is conform begroot. Deze bijdrage heeft geheel betrekking op wettelijke taken van zowel de GGD, als van de gemeente.

Daarnaast betaalt de gemeente diverse vergoedingen aan de GGD betaald voor zowel wettelijke, als niet-wettelijke taken, voor een begroot totaalbedrag van ongeveer € 550.000. Deze vergoedingen worden aan het begin van het jaar vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Een aantal onderdelen wordt op basis van werkelijke kosten (huisvesting consultatiebureaus) of werkelijke aantallen trajecten (bijv. Stevig Ouderschap) verrekend met het aan de GGD betaalde (voorschot)bedrag. De kosten van het Rijksvaccinatieprogramma en de inspecties van de kinderopvang worden per kwartaal door de GGD aan ons gefactureerd. Ter dekking van de kosten van het Rijksvaccinatieprogramma ontvangen wij rechtstreeks een vergoeding vanuit het Rijk. Alleen de inwonersbijdrage maakt deel uit van de begroting van de GR, de vergoedingen niet.

De bijdrage voor 2023 voor het programma RIGG bedraagt € 313.813. Dit is voor de kosten van de bedrijfsvoering. Voor de zorg in natura (jeugd) hebben wij als gemeente € 17,19 miljoen opgenomen in onze begroting 2023. Dit bedrag maakt geen deel uit van de begroting van de GR PG&Z. Daarnaast hebben we (net zoals een jaar geleden) een stelpost van € 450.000 opgenomen voor de verwachte prijsindexaties van de kosten van de jeugdzorg en staat er nog een stelpost in de begroting van € 1,0 miljoen voor het verlagen van de kosten jeugdzorg.

Bedragen x € 1.000	Balans	Balans verwachting	
	eind 2021	eind 2022	eind 2023
Eigen Vermogen	3.290,0	2.924	2.034
Vreemd Vermogen	37.975,0	48.586	35.096
Resultaat voor bestemming	150,0	-366,0	-890,0

Opmerking:

Balans eind 2023: De RIGG heeft een functie van 'administratiekantoor' voor de (jeugd)zorg in natura en int van de aangesloten gemeenten periodiek bijdragen voor deze zorg. Deze bijdragen worden als vorderingen (bezit) op de balans verantwoord voor ca € 11,0 miljoen. Hiervan moet ook nog ongeveer voor hetzelfde bedrag aan zorgaanbieders worden uitbetaald, omdat hiervoor nog geen facturen zijn ontvangen. Deze schuld maakt onderdeel uit van de balanspost (kort) Vreemd Vermogen.

Financiële risico's : *Programma Gezondheid:*

Voor de gemeenschappelijke taken is egalisatie van niet-begrote baten en lasten via een beperkte egaliseringsreserve toegestaan. Saldo op gemeente-specifieke taken worden afgerekend met de afzonderlijke gemeenten. Als de afwijking op gemeenschappelijke taken de grenzen van de egaliseringsreserve te buiten gaan, worden deze ook met de deelnemende gemeenten verrekend. Het financiële beleid is erop gericht dergelijke nacalculatorische verrekeringen tot een minimum beperkt te houden. Risico: Klein.

Programma RIGG:

Voor de samenwerking t.a.v. de jeugdzorg geldt dat er financiële risico's schuilen in de (te lage) Rijksbijdrage die wij als gemeente ontvangen en grotendeels doorbetalen aan de RIGG. Veranderingen in de onderlinge solidariteit t.a.v. de

verdeling van de zorgkosten hebben ook direct invloed op de gemeentelijke bijdrage. Risico: Groot.

A8. Centrumregeling Beschermd Wonen en Opvang Groningen (lichte publiekrechtelijke-regeling)

Doel:	Door de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) hebben
Openbaar belang	: gemeenten een aantal nieuwe taken erbij gekregen. Een deel hiervan valt onder de constructie van een centrumgemeente (afpraak Rijk-VNG). Het gaat hierbij om: a. beschermd wonen; b. opvang. Ook voor een nieuwe 3 ^e taak, de inloop GGZ, is aansluiting gevonden bij deze intergemeentelijke samenwerking. Deze inloop GGZ is een algemene voorziening, conform de Wmo 2015 en wordt door de gemeenten ontvangen. Dit in tegenstelling tot de punten a. en b. Deze (rijks)financiering gaat rechtstreeks naar de centrumgemeente.
Betrokkenen	: Alle gemeenten in de provincie Groningen.
Vestigingsplaats	: Groningen. De gemeente Groningen is aangewezen als centrumgemeente.
Bestuurlijk belang	: De centrumconstructie is juridisch vormgegeven in een lichte publiekrechtelijke overeenkomst, te weten een centrumregeling als bedoeld in artikel 8, derde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze gemeenschappelijke regeling is zonder eigen bestuur en zonder een eigen uitvoeringsorganisatie; een lichte gemeenschappelijke regeling.
Gemeentelijke visie	: Betreft een (gedeeltelijke) opgelegde samenwerking op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Hierbij is bewust gekozen om ook de inloop GGZ hierbij onder te brengen. De samenwerking is aangegaan per 1 januari 2015 voor, in eerste instantie, de duur van één jaar. Dit is inmiddels verlengd voor onbepaalde tijd.
Ontwikkelingen	: Met ingang van 2017 is de Centrumregeling Beschermd Wonen en Opvang Groningen licht gewijzigd om maximale flexibiliteit te verkrijgen en om de Centrumregeling toekomstbestendiger te maken.
Financieel belang	: De gemeentelijke bijdrage voor inloop GGZ 2023 is geraamd op € 87.000 en uitgekomen op € 87.050 Er wordt t/m 2023 een overschot verwacht op de Rijksmiddelen voor Beschermd Wonen en Opvang, die de centrumgemeente ontvangt. Het bestuurlijk OOGO heeft besloten om een deel van dit geld ten goede te laten komen aan de financiering van het lokale Wmo-beleid van alle Groninger gemeenten ten gunste van de decentralisatie en transformatie van BW naar het lokale niveau. Vanaf 2024 zal er een tekort ontstaan op de financiering van Beschermd wonen en opvang.
Financiële risico's	: Voor Beschermd Wonen is er een nieuw objectief verdeelmodel voor de landelijke middelen in het gemeentefonds gemaakt, dat in een periode van 10 jaar wordt ingevoerd. In 2023 worden de middelen nog verdeeld op basis van historische kosten (met vaste bedragen voor centrumgemeenten). Vanaf 2024 wordt dit model geleidelijk vervangen voor een objectief verdeelmodel op basis van landelijke objectieve maatstaven. Het objectief verdeelmodel verdeelt de landelijke middelen over alle gemeenten in plaats van alleen naar de centrumgemeenten in. Dit volgt uit de decentralisatie van taken naar individuele gemeenten.

Na 2022 heeft de invoering van het objectief verdeelmodel effect op de uitname uit het gemeentefonds voor de overgang van cliënten naar de WLZ. De uitname wordt niet langer volledig gebaseerd op de gemeentelijke kosten, maar wordt steeds meer gebaseerd op het landelijk gemiddelde.

Dubbel nadeel Groninger gemeenten vanaf 2023

Voor Groninger gemeenten is dit nadelig omdat zowel het aantal cliënten dat overgaat als de kosten van de cliënten die overgaan hier lager zijn dan landelijk. Zo waren er tot 1 mei 2021 24% van de Groninger klanten uitgestroomd naar de WLZ. Landelijk ligt dit percentage op 31,4%¹. Landelijk verschilt de uitstroom van 21% tot 58%. De kosten van deze groep liggen bij ons gemiddeld op € 44.000 per jaar, landelijk is dit gemiddeld € 54.000.

Invoering van het objectief verdeelmodel leidt ertoe dat de uitname steeds meer wordt gebaseerd op het (hogere) landelijke gemiddelde. De korting op het landelijke budget wordt groter en voor de Groninger gemeenten niet langer volledig gecompenseerd door lagere kosten (omdat de kosten hier gemiddeld lager liggen).

Op basis van de huidige inschattingen leidt dit na 10 jaar voor de Groninger gemeenten samen tot een nadeel van bijna € 7,0 miljoen. Het nadeel begint in 2023 en loopt geleidelijk op tot 2032. Risico: Groot.

In 2023 is in de begroting een buffer opgenomen voor een mogelijke uitname door de hoge uitstroom van cliënten naar de Wlz. De verwachting is dat er in 2023 geen uitname zal plaatsvinden, waardoor de buffer is vrijgevallen. Tegelijkertijd speelt het risico wel dat de druk op de BW-voorzieningen zal toenemen, doordat de toegang tot de Wlz aangescherpt kan worden. Dit vormt ook voor 2024 een aandachtspunt.

Indicatieve ontwikkeling cliënten aantallen ZIN en PGB

Voor de zorgkosten ZIN geldt dat de verwachte beginstand voor 2023 hoger is dan verwacht. Dit ligt met name aan de groei in de laatste maanden van 2022, na een dip in de zomer. De gemiddelde indicatiewaarde voor ZIN is naar boven bijgesteld als gevolg van de nieuwe inkoop en de daarmee gepaard gaande hogere tarieven. Dit is ook te zien in de door de regiogemeenten aangeleverde data. Er wordt voor 2023 gerekend met een groei van 4,7% voor ZIN (begroot: +5%). Voor de zorgkosten PGB is juist sprake van een lagere beginstand dan verwacht, doordat er in 2022 een zeer beperkte groei in cliëntaantallen heeft plaatsgevonden. De gemiddelde indicatiewaarde PGB is naar beneden bijgesteld, wat in lijn is met het beeld dat nu vanuit de aangeleverde data wordt gegeven. Er wordt voor 2023 gerekend met een daling van 1,7% voor PGB (begroot: +3%).

A9. Gemeenschappelijke Regeling Publiek Vervoer Groningen Drenthe (bedrijfsvoeringsorganisatie)

Doel/
Openbaar belang : De gemeenten in en provincies van Groningen en Drenthe willen een optimaal vervoersnetwerk creëren, dat betaalbaar en toekomstbestendig is; waarin duurzaam gebruik wordt gemaakt van alle vervoersmiddelen. Concreet verzorgt Publiek Vervoer het Wmo- en het leerlingenvervoer voor alle gemeenten. Voor

een aantal gemeenten is ook het Wsw-vervoer overgedragen aan Publiek Vervoer (o.a. voor Afeer). Het OV-bureau zal een dekkend net van zogenaamde Hubtaxi's uitrollen over beide provincies alsmede een 50-tal HUB's (opgevaardeerde op- en overstapplaatsen) inrichten. Voor Oldambt zijn dat de NS-stations Scheemda en Winschoten. Een aantal gemeenten heeft lokale (vrijwilligers)projecten voor vervoer aan Publiek Vervoer gekoppeld. Op termijn kan ook het vervoer op titel van de Jeugdwet worden overgeheveld mits ons gemeentebestuur dit zou wensen.

- Betrokkenen** : Alle 24 gemeenten in Groningen en Drenthe, 2 provinciebesturen alsmede het dagelijks bestuur van het OV-bureau Groningen Drenthe.
- Vestigingsplaats** : Assen
- Bestuurlijk belang** : Het Algemeen bestuur van de GR bestaat uit een (getrapte) afvaardiging van de collegeleden van de deelnemers, te weten één vertegenwoordiger per perceel (voor Noord-Oost-Groningen de gemeenten Oldambt, Pekela, Veendam, Westerwolde en Stadskanaal) en één vertegenwoordiger van het OV-bureau.
- Gemeentelijke visie** : De Groninger en Drentse gemeenten en provincies staan voor een inclusieve samenleving, waaraan iedereen die dat wil kan deelnemen. Welke ondersteuning je ook nodig hebt, ongeacht of je woont op het platteland of in stedelijk gebied. Voorwaarde hiervoor is dat reizigers - jong en oud - veilig, flexibel en zelfstandig kunnen reizen. En waar altijd vervoersondersteuning-op-maat (of passend vervoersondersteuning) geboden wordt aan hen die dat nodig hebben. Waar aanbieders van vervoer een gezonde bedrijfsvoering kunnen hebben met goed werkgeverschap. En waar innovatief ondernemerschap beloond wordt.
- Ontwikkelingen** : De gemeenschappelijke regeling is rechtsgeldig sinds de publicatie in de Staatcourant van 6 februari 2018. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is ook ingestemd met de vorming van een kleine risicoreserve van € 50.000. In juni is de meerjarenbegroting 2022-2025 door alle deelnemers vastgesteld en is de oorspronkelijke grondslag slechts met indexeringen verhoogd. Publiek vervoer ziet drie niveaus in de vraagstukken die te maken hebben met doorontwikkeling van mobiliteitsvraagstukken rondom Publiek Vervoer. Deze zijn:
- *Samenleving*: Welke behoeften spelen er en wat zijn de ontwikkelingen hierin en welke invloed kunnen deze hebben op de vraag naar vervoer. Er zal kennis worden verzameld in databases en naast advisering ook informatie worden gedeeld met de deelnemers.
  - *Vervoer*: Het daadwerkelijk verplaatsen van mensen op een manier die zoveel mogelijk aan hun behoeften voldoet.
  - *ICT*: Het geheel van ICT toepassingen dat nodig is om het bovenstaande mogelijk te maken en de prestaties van de gecontracteerde vervoerspartijen terdege te monitoren.
- Financieel belang** : De gemeentelijke vaste bijdrage voor 2023 is begroot op € 37.241.00 (excl. btw). De geschatte meerkosten door de individuele afrekening (i.v.m. licenties) worden geschat op € 1.000. De geschatte meerkosten door de individuele afrekening (i.v.m. licenties) worden geschat op € 1.000. De vaste bijdrage voor 2023 is uitgekomen op € 37.241. Daarnaast is voor de licenties (o.a. dashboard) totaal € 3.568 betaald en voor afrekening BTW € 3.292. Totaal aan Publiek Vervoer voor 2023 betaald is € 40.809 (excl. btw)."

	Bedragen x € 1.000	Balans eind		
		2021	2022	2023
Eigen Vermogen		165,0	231,0	353,0
Vreemd Vermogen		191,0	403,0	82,0
Resultaat voor bestemming		124,0	66,0	53,0

Financiële risico's : PV heeft een zgn. "dashboard" ontwikkeld waarin op grond van de ritgegevens zeer veel parameters per gemeente afzonderlijk in beeld kunnen worden gebracht. Als de vervoerders niet voldoen aan de eisen zoals vastgelegd in het contract, kunnen er veel gerichter dan vroeger malussen en boetes worden opgelegd.

Tevens dient er terdege rekening mee gehouden te worden, dat als gevolg van de voortdurend toenemende vergrijzing gecombineerd met het feit dat steeds meer mensen langer thuis moeten blijven wonen, de vraag naar m.n. Wmo-vervoer in de toekomst jaarlijks zal gaan toenemen. Risico: Reëel, maar financieel Klein

B. Deelnemingen in vennootschappen en coöperaties

Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de gemeente Oldambt geheel of gedeeltelijk in het bezit van de aandelen van een aantal vennootschappen.

Onderstaand een toelichting op de deelnemingen.

B1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)

- Doel/ Openbaar belang : De BNG Bank is de bank van en voor de overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG Bank duurzaam bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.
- Betrokkenen : Zowel de centrale overheid als de decentrale overheden.
- Vestigingsplaats : Den Haag
- Bestuurlijk belang : De gemeente Oldambt heeft zeggenschap in de BNG via stemrecht op de aandelen (één stem per aandeel van € 2,50). De gemeente Oldambt bezit hiervan in totaal 181.116.
- Gemeentelijke visie : Gelet op de wijze waarop BNG het openbaar belang behartigt, is het gewenst het aandelenbezit in de BNG Bank te behouden.
- Ontwikkelingen : Duurzaamheid is een speerpunt in de dienstverlening van BNG Bank. Zij blijft een belangrijke financier van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, waarbij decentrale overheden, woningcorporaties en zorg- en onderwijsinstellingen zo veel mogelijk worden ontzorgd.

Begrote dividenduitkering 2023 over het bedrijfsjaar 2022 BNG Bank

In de jaarrekening 2023 van de BNG Bank wordt gesproken over een goed jaar. Dit komt mede financieel tot uitdrukking in het behaalde bedrijfsresultaat na belastingen ad € 254,0 miljoen. Hiervan wordt per saldo € 120,0 miljoen 50% uitgekeerd als dividend aan de aandeelhouders. Per aandeel ontvangt de gemeente Oldambt € 2,50 of wel € 452.790 (begroot in 2023 is € 326.800).

Financieel belang

	Bedragen x € 1,0 miljoen	Balans eind		
		2021	2022	2023
Eigen Vermogen	5.062,0	4.615,0	4.721,0	
Vreemd Vermogen	143.995,0	107.459,0	110.819,0	
Bedrijfsresultaat na belastingen	236,0	300,0	254,0	

Winst per aandeel (x € 1) *	4,24	5,39	5,39
Dividenduitkering per aandeel (x € 1)	2,28	2,50	2,16
Totaal aantal aandelen uitgegeven	55.690.720	55.690.720	55.690.720
Totaal waarde aandelen uitgegeven	139,23	139,23	120,0
Aantal aandelen gemeente			
Oldambt	181.116	181.116	181.116
In percentage	0,33%	0,33%	0,33%
Boekwaarde gemeente Oldambt	0,45	0,45	0,45

* = De nettowinst per aandeel kan iets afwijken van vorige rapportages i.v.m. herberekening.

Financiële risico's : Mogelijke financiële risico's voor de gemeente Oldambt zijn: Aansprakelijkheid als aandeelhouder voor maximaal het nominaal aandelenkapitaal ad € 452.790 (0,33%). Risico: Klein.

B2. Voormalig Essent N.V.

In 2009 is besloten de aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. Netwerkbedrijf Enexis is hierbij eigendom gebleven van de publieke aandeelhouders. Daarnaast is een aantal Special Purpose Vehicles (SPV's) opgericht om de verkoop van Essent financieel verder af te wikkelen. Inmiddels is Attero aan Waterland verkocht en is Attero in 2020 definitief ontbonden. De SPV Vordering op Enexis BV, Verkoop Vennootschap BV, en CBL Vennootschap BV (CBL BV) zijn ontbonden conform van het besluit in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) van 9 april 2020.

De Provincie Brabant is penvoerder t.b.v. alle aandeelhouders. Zij voorziet tevens in de nodige (financiële) informatie voor deze paragraaf. De gemeente Oldambt verwerkt deze informatie en maakt vervolgens op basis hiervan een inschatting van de mogelijke financiële risico's. Deze risico's zijn 'op geld gezet' en worden indien significant, opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Onderstaand worden doel en ontwikkelingen/financieel belang van de rechtspersonen nader toegelicht.

B2.-1. Enexis Holding NV.

Doel/	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de
Openbaar belang :	aansluiting van elektriciteit van ongeveer 2,9 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. Het aantal aansluitingen op het gasnet bedraagt ca. 2,3 miljoen. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.
Vestigingsplaats :	's-Hertogenbosch.
Ontwikkelingen :	<i>Beleidsvoornemens</i>

In de AVA van 2023 is besloten dat een klimaatneutraal energiesysteem essentieel is om de Nederlandse klimaatdoelen te halen. Aardgas wordt vervangen door duurzame alternatieven zoals collectieve warmtenetten, elektrificatie en duurzame gassen. De productportfolio wordt uitgebreid met:

- Energie-netwerkbedrijven moeten volwaardig kunnen participeren als eigenaar en beheerder van warme infrastructuur;
- Overheden mogen publieke partijen aanwijzen;
- Regelgeving staat – naar analogie van elektriciteit en gas een redelijk rendement voor netbeheerders toe.

Financieel belang

De missie en opgave hebben grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Verkenningen van netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft.

Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A credit-rating behoudt.

De geconsolideerde jaarrekening over 2023 geeft een winst van € 72 miljoen ten opzichte van een winst van € 1.300 miljoen in 2022. Het resultaat in 2022 werd voor het grootste deel (€ 1.113 miljoen) bepaald door de verkoop van Fudura. De omzet is ten opzichte van 2022 gestegen van € 1.705 miljoen naar € 2.014 miljoen. Door hogere personeelskosten en gestegen afschrijvingen is het bedrijfsresultaat gedaald van € 276 miljoen naar € 109 miljoen.

Bedragen x € 1,0 miljoen	Balans eind		
	2021	2022	2023
Eigen Vermogen	4.241,0	5.441,0	5.320,0
Vreemd Vermogen	5.154,0	4.907,0	5.140,0
Bedrijfsresultaat na belastingen	199,0	1.300,0	72,0
Genormaliseerd resultaat na belastingen (incl. gecorrigeerde VpB)	199,0	1.300,0	72,0
Winst per aandeel (x € 1)	1,33	8,69	0,48
Dividenduitkering per aandeel (x € 1)	0,66	1,29	0,24
Totaal aantal aandelen uitgegeven	149.682.196	149.682.196	149.682.196
Totaal waarde aandelen uitgegeven	149,68	149,68	149,68
Aantal aandelen gemeente Oldambt	878.456	878.456	878.456
In percentage	0,59%	0,59%	0,59%
Boekwaarde gemeente Oldambt	1,66	1,66	1,66
Verstreckte converteerbare hybride aandeelhouderslening	2,9	2,9	2,9

- Financiële risico's : Mogelijke financiële risico's voor de gemeente Oldambt zijn:
1. Enexis is financieel gezond en heeft een Standard & Poor's rating van A+. Op grond van de wet (art 2:81 BW) zijn de verplichtingen en de aansprakelijkheid van de aandeelhouders in totaliteit jegens Enexis Holding N.V. beperkt tot het aandeel dat de gemeente Oldambt heeft in het nominaal aandelenkapitaal. Dit bedraagt in totaal € 149.682.196. Voor Oldambt betekent dit een risico van € 878.456 (0,59%). Risico: Klein.
  2. Het vervroegd (verlies van rente) of het geheel niet aflossen van de verstreckte converteerbare hybride aandeelhouderslening ad € 2,9 miljoen.

Risico: Klein.

3. De financiële injectie van € 500,0 miljoen van de aandeelhouders is overigens alleen niet genoeg. Daarnaast kan eventueel het eigen vermogen opgebouwd worden door ingehouden winst. Ook kan door de grote investeringen die door Enexis moeten worden gedaan het resultaat onder druk komen te staan. Dit alles kan een lagere dividenduitkering tot gevolg hebben. Door groei van Enexis is de gedachte dat dit beperkt zal zijn of geheel teniet gedaan kan worden. Mocht dit wel aan de orde zijn, dan kan de dekking hiervoor gevonden worden in de netto rentevergoeding op de hybride lening van 2,09% jaarlijks; € 61.330 en de mogelijke extra middelen die via het gemeentefonds worden ontvangen. Risico: Reëel.
4. De komende jaren is de financiële positie van Enexis van dien aard dat geen gebruik gemaakt hoeft te worden van de zogenaamde Afsprakenkader. Echter wordt niet uitgesloten dat in de toekomst dit wel nodig zal zijn met als gevolg o.a. verwatering van de aandelenwaarde en lagere dividenduitkering. Risico: Reëel.

B2.-2. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Doel/	30 september 2011 heeft de gemeente haar deelname in de NV Electriciteits
Openbaar belang :	Productiemaatschappij Zuid-Nederland (o.a. eigenaar kerncentrale Borssele) alsnog, de in 2009 verkochte aandelen, aan RWE geleverd. PBE is blijven bestaan met als doel de zaken af te wikkelen die uit deze verkoop zijn voortgekomen.
Vestigingsplaats :	's-Hertogenbosch.
Ontwikkelingen :	Binnen PBE is nog een zeer beperkt kapitaal van € 1,5 miljoen achtergebleven voor de definitieve afwikkeling van de verkoop. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid.

Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer deze verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. De verwachting was dat dit in 2023 zal gebeuren en dat de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Dit is echter niet gehaald, maar zal 2024 worden.

Financieel belang :

miljoen	Bedragen x € 1,0	Balans eind		
		2021	2022	2023
Eigen Vermogen		1,53	1,48	1,48
Vreemd Vermogen		0,01	0,01	0,01
Bedrijfsresultaat na belastingen		-0,04	-0,05	-0,05
Totaal aantal aandelen uitgegeven	149.682.196	149.682.196	149.682.196	149.682.196
Totaal waarde aandelen uitgegeven	1,50	1,50	1,50	1,50
Aantal aandelen gemeente Oldambt	852.696	852.696	852.696	852.696
In percentage	0,57%	0,57%	0,57%	0,57%
Boekwaarde gemeente Oldambt (x € 1)	3,00	3,00	3,00	3,00

Financiële risico's : Het risico blijft beperkt tot het aandeel die de gemeente Oldambt heeft in het nominaal uitgegeven aandelenkapitaal PBE ad € 1.496.822 en het huidige werkkapitaal ad € 1.480.014.

Voor Oldambt betekent dit een risico van € 16.967,97 (0,57%). Risico: Klein.

De volgende Special Purpose Vehicle (SPV) is opgericht en nog actief om de verkoop van Essent financieel verder af te wikkelen. Deze BV, waarin wij deelnemen, dient ter zekerheid van mogelijke claims, voortvloeiende uit de verkooptransactie of rechtshandelingen van voor de verkoop. Het gaat om de volgende BV:

B2.-3. CSV Amsterdam B.V.

Doel/	In 2014 is de naam Claim Staat Vennootschap BV gewijzigd in CSV Amsterdam
Openbaar belang	: B.V. In de nieuwe organisatie zijn naast de naamsverandering ook de doelstellingen gewijzigd, Deze zijn geworden: <ol style="list-style-type: none"> Namens de aandeelhouders van Essent procederen tegen de Staat inzake splitsings- wetgeving (WON); Namens de aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaims procedures voeren tegen RECYCLECO ('Waterland'). Het geven van instructies aan de Escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de Escrow-rekening n.a.v. de verkoop Attero is gestort.
Vestigingsplaats	: 's-Hertogenbosch
Ontwikkelingen	: a) In 2008 is Essent namens de aandeelhouders een procedure tegen de Staat der Nederlanden begonnen. De rechtbank te Den Haag heeft de Essent in 1 ^e instantie gelijk gegeven. In 2010 heeft het gerechtshof in Den Haag de WON onverbindend verklaard. Hiertegen is de Staat in cassatie gegaan. De Hoge Raad heeft (via raadpleging Europese Hof van Justitie) op 26 juni 2015 besloten dat de splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. De vorderingen van Essent op de Staat zijn definitief afgewezen. b) De verkopende aandeelhouders van Attero hebben een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan Waterland. CSV behartigd in deze de belangen van de aandeelhouders. Door Waterland is op 22 mei 2015 een potentiële claim ingediend van ten minste € 9,5 miljoen. Eind juni 2016 is voor de afwikkeling van fiscale claims een compromis bereikt en is € 5,5 miljoen uitbetaald. Deze is uit het Escrow fonds betaalbaar gesteld. Daarna is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt tussen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening is in mei 2020 onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders. Daarmee is ook Attero definitief in 2020 ontbonden.

Begin maart 2021 werd via de media bekend dat er misbruik had plaatsgevonden van de Escrow-rekening die onder beheer werd gehouden door advocatenkantoor Pels Rijcken. Op dinsdag 9 maart heeft Pels Rijcken, CSV formeel schriftelijk op de hoogte gebracht van voornoemd misbruik en dat verschuivingen van gelden van de Escrow Account naar een externe rekening in het verleden hadden plaatsgevonden. Inmiddels hebben Pels Rijcken en CSV overeenstemming bereikt over de vergoeding van de financiële schade die CSV hierdoor heeft geleden. Pels Rijcken heeft op 13 juli 2021 de totale financiële vergoeding van € 75.122,71 aan CSV betaald. Daarmee is de zaak verder afgesloten.

Tijdstip opheffing CSV

CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de

aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2021 heeft CSV-bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financieel belang	Bedragen x € 1,0 miljoen	Balans eind		
		2020	2021	2022
Eigen Vermogen		0,39	0,31	0,21
Vreemd Vermogen		0,03	0,02	0,01
Bedrijfsresultaat na belastingen		0,17	-0,04	-0,10
Totaal aantal aandelen uitgegeven		2.000.000	2.000.000	2.000.000
Totaal waarde aandelen uitgegeven		0,02	0,02	0,02
Aantal aandelen gemeente Oldambt		11.394	11.394	11.394
In percentage		0,57%	0,57%	0,57%
Boekwaarde gemeente Oldambt (x € 1)		113,94	113,94	113,94

- Financiële risico's : Mogelijke financiële risico's voor de gemeente Oldambt zijn:
1. Aansprakelijkheid als aandeelhouder voor maximaal het nominaal uitgegeven aandelenkapitaal. Deze bedraagt € 20.000. Voor Oldambt betekent dit een risico van € 113,94 (0,57%). Risico: Klein.
  2. Daarnaast loopt de aandeelhouder nog risico over het resterend werkkapitaal. Risico: Klein.

B3. N.V. Waterbedrijf Groningen

- Doel/ Openbaar belang : De vennootschap heeft ten doel de voorziening van haar verzorgingsgebied met drinkwater en water voor andere doeleinden alsmede het verrichten van al hetgeen tot een en ander behoort of daaraan bevorderlijk kan zijn.
- Betrokkenen : Alle gemeenten in Groningen en de provincie Groningen
- Vestigingsplaats : Groningen.
- Bestuurlijk belang : Het bestuur van de N.V. is opgedragen aan een directie onder toezicht van de raad van commissarissen bestaande uit zes leden.
- Gemeentelijke visie : Het na te streven belang en gemeentelijke deelname daaraan is evident.
- Ontwikkelingen : Geen opmerkingen, zowel in financiële als in bestuurlijke zin.

Financieel belang	Bedragen x € 1,0 miljoen	Balans eind		
		2021	2022	2023
Eigen Vermogen		88.874,0	87.667,0	n.n.b.
Vreemd Vermogen		177.007,0	197.195,0	n.n.b.
Bedrijfsresultaat na belastingen		3.203,0	-1.207,0	n.n.b.
Totaal aantal aandelen uitgegeven		284	284	284
Totaal waarde aandelen uitgegeven		142,0	142,0	142,0

Aantal aandelen gemeente Oldambt	18	18	18
In percentage	6,34%	6,34%	6,34%
Boekwaarde gemeente Oldambt (x € 1)	8.168,0	8.168,0	8.168,0

Opmerking: Het maatschappelijk aandelenkapitaal bedraagt € 250.000 (500 aandelen van € 500) en het geplaatst en gestort kapitaal bedraagt € 142.000.

Financiële risico's : Het risico blijft beperkt tot het aandeel die de gemeente Oldambt heeft in het nominaal uitgegeven aandelenkapitaal. Deze bedraagt totaal € 142.000. Voor Oldambt betekent dit een risico van € 9.000 (6,34%). Risico: Klein.

B4 GRID N.V.

Doel/ Openbaar belang : Het verlenen van ICT-diensten aan (regionale) overheden, overheids- diensten en instellingen, het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Betrokkenen : De gemeenten Westerwolde (herindeling van de vm. gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde), Oldambt, Veendam en de gemeente Pekela.

Vestigingsplaats : Scheemda.

Bestuurlijk belang : Het bestuur van de N.V. is opgedragen aan een directie onder toezicht van de raad van commissarissen bestaande uit drie leden.

Ontwikkelingen : In 2023 is er ingezet op de transitie van de GRID om wendbaarder en meer toekomstgericht te werk te kunnen gaan. Op dit moment ligt er een projectplan en een daarbij behorende begroting. Deze begroting dient door de deelnemende goedgekeurd te worden.

Financieel belang : De gemeentelijke afname van diensten en goederen is voor 2023 geraamd op € 2.087.277 en uitgekomen op € 2.100.201. In de primaire begroting was er € 1.559.757 begroot, maar dit is opgehoogd om extra kosten ivm de transitie te dekken.

	Balans eind			
	Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023
Eigen Vermogen	1.143,8	1251,2	1.725,5	1.725,5
Vreemd Vermogen	617,0	618,8	1.092,9	1.092,9
Bedrijfsresultaat na belastingen	-193,0	-186,8	287,6	287,6
Totaal aantal aandelen uitgegeven	45.000	45.000	45.000	45.000
Totaal waarde aandelen uitgegeven	45,0	45,0	45,0	45,0
Aantal aandelen gemeente Oldambt	18.000	18.000	18.000	18.000
In percentage	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%
Storting in agioreserve GRID (x € 1)	58.560	58.560	99.022	99.022
Boekwaarde gemeente Oldambt (x € 1)	18.000	18.000	18.000	18.000

Financiële risico's : De volgende risico's zijn te melden:

1. Het aandeel die de gemeente Oldambt heeft in het nominaal uitgegeven aandelenkapitaal van € 18.000 en de extra agiostorting van € 186.755 in 2023. Voor Oldambt betekent dit een totaal risico van € 74.702 (40%). Risico: Klein.
2. In de afgelopen jaren hebben grootschalige cyberaanvallen ons geleerd dat een kleine ICT- dienstverlener als GRID met moeite bestand is tegen cyberdreigingen. Beperkte capaciteit, beperkte kennis en de staat van het

netwerk zijn zaken die in de toekomst voor kwetsbaarheden kunnen zorgen. Investerings om op het gewenste beveiligingsniveau te komen zijn niet op geld gezet. Risico's in geld, reputatie, betrouwbaarheid etc. zijn reëel wanneer door een cyberaanval gegevens van onze inwoners worden gestolen. Risico: Reëel.

3. Mogelijke uittreding van een van de deelnemers bij de GRID kan een financieel risico met zich meebrengen. Immers de vaste kosten en overhead moeten dan door de overblijvende partijen worden opvangen. Risico: Klein.

Lijst verbonden partijen gemeente Oldambt en de begrote financiële verplichtingen

Lijst verbonden partijen gemeente Oldambt en de begrote financiële verplichtingen	
A. deelnemingen aan Gemeenschappelijke Regelingen Bedragen x 11	
Naam van de gemeenschappelijke regeling	Bijdrage 2023
A1 Samenwerkingsverband afvalstoffenverwijdering Oost- en Zuidoost-Groningen (SOZOG)	8.449
- Gemeentelijke bijdrage in de Gemeenschappelijke Regeling	
A2 Volkskredietbank voor Noord-Oost Groningen (VKB)	788.179
- Gemeentelijke bijdrage in de Gemeenschappelijke Regeling	
A3 Participatiebedrijf Afeer	18.495.919
- Rijksmiddelen/gem. bijdrage voor WSW gelden en re-intergratietaak	18.124.000
- Begeleidingskosten Nieuw Beschut	371.919
A4 Veiligheidsregio Groningen (VRG)	2.811.422
- Gemeentelijke bijdrage in de Gemeenschappelijke Regeling:	
a. Brandweezorg (incl. meldkamer)	2.480.909
b. Rampenplannen	166.333
c. Bijdrage in de FLO-voorziening VRG	164.180
A5 Eems Dollard Regio (EDR)	4.982
- Gemeentelijke bijdrage in de Gemeenschappelijke Regeling	
A6 Omgevingsdienst Groningen (ODG)	612.745
- Gemeentelijke bijdrage in de Gemeenschappelijke Regeling	600.000
- Afname extra diensten van ODG	12.745
A7 Publieke Gezondheid & Zorg Groningen (PG&Z)	1.878.801
- Gemeentelijke bijdrage in de Gemeenschappelijke Regeling	1.134.492
- Gemeentelijke vergoedingen aan de GGD Groningen	430.496
- Regionaal Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG)	313.813
A8 Centrumregeling Beschermd Wonen Groningen	87.051
- Gemeentelijke bijdrage in de centrumregeling voor inloop GGZ	
A9 Publiek Vervoer Groningen Drenthe	40.809
- Gemeentelijke bijdrage in de Gemeenschappelijke Regeling	
B. Deelnemingen in vennootschappen Bedragen x € 1	
Naam van de vennootschap	Bedrag deelneming eind 2023
B1 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	
- Deelneming: aandelen	452.790
- Dividenduitkering BNG over bedrijfsjaar 2022	452.790
B2 Voormalig Essent N.V.	
- Deelneming - Aandelen Enexis Holding B.V.	1.660.272
- Verstrekte converteerbare hybride aandeelhouderslening - Enexis	2.934.404
- Dividenduitkering Enexis Holding B.V. over bedrijfsjaar 2021	583.405
- Deelneming - PBE B.V.	3
- Deelneming - CSV Amsterdam B.V.	114
B3 N.V. Waterbedrijf Groningen	
- Deelneming: aandelen	8.168
B4 N.V. GRID	
- Deelneming: aandelen	18.000
- Deelneming: Storting in agioreserve door Oldambt	99.022
- Afname goederen en diensten	2.100.201

5.5 Lokale heffingen

Algemeen

In gevolge hoofdstuk XV van de Gemeentewet is de raad van de gemeente bevoegd verordeningen vast te stellen op grond waarvan gemeentelijke belastingen kunnen worden geheven.

In de gemeente Oldambt worden de volgende belastingen geheven:

- (On)roerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Leges Burgerzaken
- Leges Omgevingsvergunning
- Lijkbezorgingsrechten
- BIZ (Bedrijven investeringszone)
- (Water)Toeristenbelasting
- Markt- en staanplaatsgelden
- Precariobelasting
- Binnenhavengeld

Wat willen we bereiken?

- De kosten betreffende het inzamelen en verwerken van afval worden volledig gedekt door de opbrengsten van de afvalstoffenheffing.
- De kosten betreffende de instandhouding en vervanging van de riolering worden volledig gedekt vanuit de opbrengst rioolheffing.
- In 2023 zijn de OZB-opbrengsten met 3% verhoogd ten opzichte van 2022.

Wat hebben we bereikt?

Totale opbrengsten belastingen

Voor het jaar 2023 zijn t.a.v. de belangrijkste belastingen de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Soort belasting	Begroot 2023		Werkelijk 2023
	Primair	Na wijziging	
(On)roerende-zaakbelasting	14.660	14.660	14.810
Rioolheffing	4.663	4.663	4.725
Afvalstoffenheffing	4.407	4.407	4.434
Leges burgerzaken	524	550	533
Leges omgevingsvergunning	364	1.500	1.362
BIZ (Bedrijven investeringszone)	242	242	227
Lijkbezorgingsrechten	155	155	167
(Water)Toeristenbelasting	112	122	120
Markt- en staanplaatsgelden	20	20	20
Precariobelasting	19	19	31
Totaal	25.166	26.338	26.429

Bedragen x € 1.000

Kwijtschelding

Niet alle burgers zijn even draagkrachtig. Voor inwoners met een inkomen op of beneden 100% (wettelijk maximum) van de bijstandsnorm en die aan de voorwaarden zoals vermeld in de

Invorderingswet voldoen, bestaat daarom de mogelijkheid tot kwijtschelding voor de belastingsoorten onroerende-zaak belastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Voor het jaar 2023 zijn in totaal 1.055 verzoeken om kwijtscheldingen toegewezen.

Onderstaand overzicht geeft de realisatie 2022, de raming 2023 en de realisatie 203 weer:

Bedragen x € 1.000

Soort heffing	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023
Afvalstoffenheffing	178	210	182
OZB	1	14	1
Rioolheffing	1	5	1
Totaal	180	229	184

Bij het vaststellen van de Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing voor het belastingjaar 2021 is besloten om de kwijtschelding te beperken tot alleen nog kwijtschelding voor het vastrecht van de afvalstoffenheffing. Voor het belastingjaar 2023 is dit gehandhaafd.

(On)roerendezaakbelastingen (OZB)

Opbrengsten

De opbrengsten van OZB zijn overeenkomstig de begroting.

Bezwaar

De lopende hogere beroepsprocedure tegen een WOZ-beschikking 2016 is ongegrond verklaard. We zijn tegen de uitspraak in cassatie gegaan. Op dit moment is er nog geen zicht op de uitkomst.

In totaal zijn er voor 2410 objecten bezwaren ingediend. Hiervan zijn er 1181 toegekend, 1155 niet toegekend en moeten er nog 74 worden afgehandeld.

Er zijn door de No cure No pay bureaus 892 bezwaren tegen de WOZ-waarde voor een woning ingediend. Hiervan zijn er 197 toegekend en moeten er nog 12 worden afgehandeld. In totaal is er € 196.000 aan onkostenvergoeding uitgekeerd. In totaal is er € 13.000,- aan OZB-verminderingen uitgekeerd.

Tarieven

Onderstaand zijn de tarieven vermeld voor de onroerendezaakbelasting 2020 t/m 2024.

Tarieven onroerendezaakbelasting	2021	2022	2023	2024
OZB eigenaar woning	0,2184%	0,1940%	0,1641%	0,1569%
OZB eigenaar niet-woning	0,5335%	0,5694%	0,5865%	0,5865%
OZB gebruik niet-woning	0,4191%	0,4473%	0,4607%	0,4607%

Onderstaand overzicht geeft de realisatie 2022, de begrote opbrengsten en de realisatie 2023 weer:

Bedragen x € 1.000

Onroerendezaakbelasting	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023
OZB eigenaar woning	7.594	7.631	7.840
OZB eigenaar niet-woning	4.100	4.250	4.229
OZB gebruik niet-woning	2.862	2.779	2.741
Totaal	14.556	14.660	14.810

Rioolheffing

In de raad van december 2020 is het Water- en Rioleringsprogramma 2021-2025 Oldambt vastgesteld. De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor het inzamelen en transport van afvalwater en afvloeiend hemelwater. Daarnaast heeft de gemeente een aantal (grond)watertaken. De kosten hiervan worden gedekt uit de rioolheffing.

Voor de rioolheffing geldt een kostendekkendheid van maximaal 100%. Met andere woorden er mag geen winst op de rioolheffing worden gemaakt. Onderstaande berekening van het saldo laat zien dat er een positief resultaat over 2023 is van € 12.000. Dit zal gestort worden in de egalisatievoorziening riolering.

Tarieven

Bedragen x € 1,00

Tarieven rioolheffing	2021	2022	2023
Eigenaren per gebouwd eigendom	235,15	235,60	237,70
Gebruikers bij meer dan 500 m ³ waterverbruik per volle eenheid van 500 m ³ of deel hiervan	90,00	85,00	87,30

Kostendekkendheid

De berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing is hieronder weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Berekening dekking rioolheffing	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Kosten taakvelden	3.639	3.748	3.811
Inkomsten taakvelden	-/- 12	0	-/- 13
Dekking t.l.v. de voorziening	0	0	0
Netto kosten taakvelden (mee te nemen in tarief riool)	3.627	3.748	3.798
Toe te rekenen kosten:			
Overhead	293	315	315
Toerekenbare btw	600	600	600
Totale kosten	4.520	4.663	4.713
Opbrengst heffingen	4.629	4.663	4.725
Dekkingspercentage	102%	100%	100%

Verklaring saldo 2023:

Zoals hierboven al vermeld is rioolheffing een kostendekkende heffing. Jaarlijkse afwijkingen op het saldo van de rioolheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening rioolheffing en hebben dan ook geen invloed op het jaarrekeningresultaat. De totale kosten zijn, met name als gevolg van de hoger energieprijzen in het afgelopen jaar, per saldo € 50.000 hoger als waar bij de tariefberekening voor 2023 rekening mee gehouden was. Ook de opbrengsten zijn voor 2023 iets hoger door een grotere toename van de op te leggen heffingen als begroot. De totaal verantwoorde opbrengst in 2023 is € 4.725.000. Per saldo kan een bedrag van € 12.000 in de voorziening gestort worden.

Afvalstoffenheffing

De gemeente heeft de wettelijke plicht om zorg te dragen voor de inzameling van huishoudelijk afval. De kosten hiervan worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. Ook voor de afvalstoffenheffing geldt een kostendekkendheid van maximaal 100%. Met andere woorden er mag geen winst op de afvalstoffenheffing worden gemaakt. Bij de berekening van de tarieven voor 2023 is hier dan ook rekening mee gehouden.

De werkelijkheid over 2023 is dat er een voordelig saldo is van € 106.000. Jaarlijkse afwijkingen op het saldo van de afvalstoffenheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing en hebben dan ook geen invloed op het jaarrekeningresultaat.

Tarieven

Onderstaand zijn de tarieven vermeld voor het vastrecht, het ledigen van de containers of het tarief voor hoogbouw in 2021 t/m 2023.

	Bedragen x €		
	1,00		
Tarieven afvalstoffenheffing	2021	2022	2023
Vastrecht	173,60	178,10	181,00
Per lediging 240 liter container (grijs)	6,60	6,70	6,80
Per lediging 140 liter container (grijs)	3,80	3,90	3,95
Tarief hoogbouw (per inworp in verzamelcontainer)	0,80	0,80	0,80

Kostendekkendheid

De berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing is hieronder weergegeven:

	Bedragen x €		
	1.000		
Berekening dekking afvalstoffenheffing	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023
Kosten taakvelden	3.504	3.879	3.868
Inkomsten taakvelden	-/- 583	-/- 472	-/- 540
Dekking t.l.v. voorziening	0	0	0
Netto kosten taakvelden (mee te nemen in tarief afval)	2.921	3.407	3.328
Toe te rekenen kosten:			
Overhead	342	364	364
Toerekenbare btw	578	636	636
Totale kosten	3.841	4.407	4.328
Opbrengst heffingen	4.318	4.407	4.434
Dekkingspercentage	112%	100%	102%

Verklaring saldo 2023:

In 2023 is er € 106.000 overgebleven op het product afvalstoffenheffing. Dit voordelig resultaat kent meerdere oorzaken. Zo is het bedrag aan kwijtschelding afvalstoffenheffing € 28.000 lager dan was begroot. De opbrengst van de reststoffen en verpakkingsmateriaal is € 50.000 hoger dan geraamd, door een hogere vergoeding voor het inzamelen van PMD en het ontvangen van een vergoeding voor ingezamelde matrassen. Ook is de hoeveelheid ingezameld afval met een waarde iets groter dan geraamd. Het ontvangen bedrag aan afvalstoffenheffing bedraagt € 4.434.000. Ook dit is € 27.000 meer dan begroot.

Leges Burgerzaken

Onder de naam leges worden rechten geheven voor verstrekte diensten en producten. Een aantal tarieven van leges is wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten, Nederlandse identiteitskaarten, verklaring omtrent het gedrag en rijbewijzen. Een aantal producten hebben wettelijk vastgestelde tarieven. Dit geldt bijvoorbeeld voor afschriften van aktes van de burgerlijke stand, attestatie de vita, een verklaring van huwelijksbevoegdheid en de optie- en naturalisatiegelden.

Uitgangspunt is dat de tarieven van de leges maximaal kostendekkend mogen zijn. Met ander woorden; er mag geen winst op de verkoop van diensten en producten zijn.

De totale inkomsten leges Burgerzaken komt dit jaar uit op € 469.452; hetgeen ca € 10.500 onder de bijgestelde begroting is. De totale inkomsten leges Burgerzaken komt dit jaar uit op € 533.239. Een daling van circa € 30.000 ten opzichte van 2022.

Hiertegenover staan naast o.a. de personele inzet ook de extra kosten betaald aan het Rijk voor de inkoop van paspoorten, Nederlandse identiteitskaarten, rijbewijzen, gezondheidsverklaringen, enz. van ca € 199.000 In 2023 waren deze kosten begroot op € 183.000.

Rijbewijzen

Het aantal rijbewijzen dat vernieuwd moet worden zal vanaf oktober 2021 veel lager zijn dan in de afgelopen jaren. Dit komt door de zogenaamde 'rijbewijscyclus'. Omdat vanaf 1 oktober 1986 de geldigheid van het rijbewijs van 5 jaar naar 10 jaar is gegaan, krijgt de organisatie steeds te maken met twee verschillende periodes van 5 jaar. In de eerste periode van 5 jaar worden er minder rijbewijzen afgegeven en in de tweede periode van 5 jaar worden er veel meer rijbewijzen afgegeven. De eerste periode ging in vanaf 1 oktober 2021. De tweede periode gaat in vanaf 1 oktober 2026.

Online aanvragen rijbewijzen

Met ingang van 1 november 2022 werd het voor inwoners van onze gemeente mogelijk om de verlenging van het rijbewijs online aan te vragen via de website van de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW). Online aanvragen is alleen mogelijk voor het verlengen van het rijbewijs of bij uitbreiding van categorieën. Aanvragers betalen hun online rijbewijsaanvraag rechtstreeks aan de RDW, de gemeente ontvangt daar geen leges voor. Voor de afgifte van de online aangevraagde rijbewijzen moet de aanvrager verplicht naar het gemeentehuis. Voor de uitreiking van het DAR-rijbewijs (Digitaal Aanvragen Rijbewijs), ontvangt de gemeente een vergoeding van de RDW van € 19,95 per document. Voor onze gemeente leidt dit tot vermindering van de legesopbrengsten.

Verzuim verhoging rijbewijstarief

RDW heeft het rijbewijs geschikt gemaakt als publiek authenticatiemiddel om online bij overheidsorganisaties en diensten met een publieke taak in te loggen. De toepassing ervan was afhankelijk gesteld van de inwerkingtreding van artikel 27 van de Wet digitale overheid. Per 1 juli 2023 wordt de afdracht van gemeenten aan het rijk (de RDW) voor rijbewijzen hierdoor met € 3,50 verhoogd. De heffingsambtenaar heeft verzuimd onze legesverordening hierop tussentijds aan

te passen. Dit heeft voor onze gemeente geleid tot vermindering van de legesopbrengsten, namelijk € 4.294,50.

Paspoorten en identiteitskaarten

Vanaf 2019 is er sprake van een sterke daling in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten. In de periode 2019 tot en met 2023 werd ruim 75% minder aanvragen verwacht. Als gevolg van deze daling nemen de inkomsten voor burgerzaken sterk af.

Vanaf 2024 herstelt het aantal aanvragen zich weer tot 2029, waarna de aanvraagdip zich vervolgens herhaalt. Dit patroon van piek- en daljaren wordt veroorzaakt doordat in 2014 de geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten voor personen van 18 jaar en ouder is verlengd van vijf naar tien jaar. Hierdoor worden gedurende vijf jaar bijna alle '18+ documenten' in omloop vervangen. Gevolgd door vijf jaar waarin vrijwel alleen '-18 documenten' worden uitgegeven of documenten voor bij eerste aanvragen en vermissingen. Naar verwachting gaat er ruim 50 jaar overheen voor de cyclus van piek- en dipjaren is uitgevlakt.

De komende reisdocumentenpiek heeft ook personele gevolgen. Het vertrek van een personeelslid heeft eind 2023 geleid tot aanstelling van een nieuwe medewerker en er is 1 december 2023 een extra medewerker aangesteld.

Onderstaand overzicht geeft de realisatie 2022, de begrote opbrengsten en de realisatie 2023 weer:

Bedragen x € 1.000

Leges Burgerzaken	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023
Leges Burgerzaken (Rij-reisdocumenten, BRP, Naturalisatie, VOG)	496	480	469
Leges overige burgerzaken (huwelijk en diversen)	67	70	64
Totaal	563	550	533

Leges Omgevingsvergunningen

De leges omgevingsvergunningen betreffen met name de leges voor de activiteit bouwen. Daarnaast is een kleiner deel van de leges afkomstig van de vergunningverlening voor de overige activiteiten die vallen onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), *per 1-1-2024 de Omgevingswet*, zoals kappen, uitwegen, monumenten en sloop.

Sinds 2020 is het aantal aanvragen om omgevingsvergunning bouw enorm toegenomen, met name in Blauwestad worden veel nieuwe woningen gebouwd. Hierdoor zijn de baten aan leges ook enorm toegenomen. Daar staat tegenover dat er ook extra kosten zijn voor de formatie om deze toegenomen werkvoorraad aan aanvragen en vooral vooroverleggen te behandelen.

Op 1 juli 2022 stond de inwerkingtreding van de Omgevingswet gepland. De Wet private kwaliteitsborging (Wkb) is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet en staat daarom ook op die datum gepland. Die laatste wet heeft tot gevolg dat voor de bouwwerken die vallen onder "gevolgklasse 1", dat betekent de kleinere bouwwerken tot en met de één-laagse woningen, een groot deel van de toetsing van de aanvraag en het toezicht tijdens de bouw naar private marktpartijen gaan. Dit heeft tot gevolg dat er minder leges zullen worden geheven. De Omgevingswet is uiteindelijk pas op 1 januari 2024 in werking getreden. Dit geldt ook voor gevolgklasse 1 uit de Wkb, met uitzondering van 'verbouw'.

De in de primitieve begroting verwachte legesopbrengst ad € 864.000 is in de 1e als de 2e BBR naar boven bijgesteld naar een uiteindelijk verwachting van € 1.500.000 aan inkomsten. Dit voornamelijk

door het 'zonnepark Eekerpolder' en het uitstellen van de Omgevingswet. Van het nieuwe gemeentehuis is de aanvraag uitgesteld. Uiteindelijk is er € 1.390.000 gerealiseerd.

Onderstaand overzicht geeft de realisatie 2022, de begrote opbrengsten en de realisatie 2023 weer:

Bedragen x € 1.000

Omgevingsvergunning	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023
Omgevingswetvergunningen	1.420	1.500	1.362
Totaal	1.420	1.500	1.362

BIZ (Bedrijven investeringszone)

Met ingang van het belastingjaar 2022 is de BIZ (Bedrijven investeringszone) ingevoerd.

De BIZ is door en voor ondernemers. De belasting wordt door de gemeente geïnd en doorbetaald aan de Stichting Ondernemersfonds Centrum Winschoten (SOCW) voor het organiseren van activiteiten.

De opbrengsten zijn geraamd op € 242.000,-.

Onderstaand overzicht geeft de realisatie 2022, de begrote opbrengsten en de realisatie 2023 weer:

Bedragen x € 1.000

BIZ (Bedrijven investeringszone)	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023
BIZ (Bedrijven investeringszone)	244	242	227
Totaal	244	242	227

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degenen die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Zo worden er onder meer rechten geheven voor de huur van een graf, voor het verlengen van de huur(termijn), voor de grafbedekking en voor het begraven en bijzetten. De laatste jaren zijn de tarieven niet verhoogd. Ook in 2023 zijn de tarieven op hetzelfde niveau gebleven als de afgelopen jaren. Er wordt gewerkt aan een nieuwe beheersverordening begraafplaatsen. Bij het vaststellen van de nieuwe verordening zullen ook de tarieven geactualiseerd worden.

Onderstaand overzicht geeft de realisatie 2022, de begrote opbrengsten en de realisatie 2023 weer:

Bedragen x € 1.000

Lijkbezorgingsrechten	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023
Lijkbezorgingsrechten	204	155	167
Totaal	204	155	167

(Water) Toeristenbelasting

De (Water)Toeristenbelastingen worden altijd een jaar later opgelegd dan de daadwerkelijke aantal overnachtingen hebben plaatsgevonden.

Onderstaand overzicht geeft de realisatie 2022, de begrote opbrengsten en de realisatie 2023 weer:

Bedragen x € 1.000

(Water)Toeristenbelasting	Rekening 2022	Begroot 2022	Rekening 2022
(Water)Toeristenbelasting	132	122	120
Totaal	132	122	120

Markt- en staanplaatsgelden

Marktgeden

In Winschoten staat de weekmarkt iedere zaterdag in het centrum en in Scheemda op de donderdagmiddag, eveneens in het centrum.

Voor de lokale weekmarkten in Winschoten en Scheemda wordt per kwartaal het marktgeld geïnd.

Staanplaatsgelden

Voor het innemen van een standplaats is een vergunning op basis van de APV nodig. Hiervoor wordt precario geheven voor het gebruik van de gemeentegrond voor het innemen van een standplaats (zie precariobelasting).

Onderstaand overzicht geeft de realisatie 2022, de begrote opbrengsten en de realisatie 2023 weer:

Bedragen x € 1.000

Markt- en staanplaatsgelden	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023
Markt- en staanplaatsgelden (weekmarkten)	20	20	20
Totaal	20	20	20

Precariobelasting

Vanaf het begrotingsjaar 2022 wordt alleen nog maar aan inwoners, bedrijven of instellingen die onder bepaalde voorwaarden toestemming krijgen om gebruik te maken van gemeentegrond precariobelasting geheven o.b.v. de 'Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting gemeente Oldambt'. Het gaat hier bijvoorbeeld om het plaatsten van tijdelijke schuttingen, hekwerken, borden en zuilen, standplaatsen voor kraampjes, wagens en dergelijke tot verkoop van waren/goederen. Op de invordering wordt geen kwijtschelding verleend.

Onderstaand overzicht geeft de realisatie 2022, de begrote opbrengsten en de realisatie 2023 weer:

Bedragen x € 1.000

Precariobelasting	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023
Precariobelasting	33	19	31
Totaal	33	19	31

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk voor huishoudens is gerelateerd aan het wonen. In de berekening van de 'lokale lastendruk' worden dan ook de volgende heffingen betrokken: de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Voor 2023 is er rekening gehouden met een OZB-opbrengstverhoging van 3,0%.

Gemiddelde Woz-waarde gemeente Oldambt is in 2021 is gebaseerd op alle woningen. Vanaf 2022 is het gebaseerd op grotendeels het gemiddelde van alle koopwoningen. Hierdoor wordt beter de gemiddelde woonlasten van particuliere woningeigenaren weergegeven. Hiermee volgen wij de berekening voor Nederland.

Uitgangspunt in onderstaande berekeningen is de aanslag afvalstoffenheffing op basis van een 240 liter container en een gemiddeld aantal ledigingen van 7 keer.

Voor de bedragen meegenomen bij Nederland 2022 en 2023 zijn we uitgegaan van de gemiddelde lasten zoals genoemd op de website van Coelo.

In onderstaand overzicht wordt de werkelijke gemiddelde lokale lastendruk weergegeven voor huurders en eigenaar/gebruiker voor 2021 t/m 2023.

Bedragen x € 1,0

Huurders	Gemeente Oldambt			Nederland	
	2021	2022	2023	2022	2023
Afvalstoffenheffing	219,80	225,00	228,60	317,00	329,00
Rioolheffing*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
OZB*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	219,80	225,00	228,60	317,00	329,00

* De gebruikers-huurders van woningen betalen geen OZB en rioolheffing

Bedragen x € 1,0

Eigenaar-gebruiker	Gemeente Oldambt			Nederland	
	2021	2022	2023	2022	2023
Afvalstoffenheffing	219,80	225,00	228,60	317,00	329,00
Rioolheffing	235,15	235,60	237,70	207,00	213,00
OZB	384,38	393,82	449,63	331,00	421,86
Totaal	839,33	854,42	915,93	855,00	963,86

Opmerking: De cijfers gemeente Oldambt op basis van de gemiddelde woningwaarde.

Voor 2021 is deze € 176.000, 2022 € 203.000 en 2023 € 274.000. Voor Nederland is de aanslag gebaseerd per 1 januari 2022 op € 338.000 en per 1 januari 2023 op € 474.000.

5.6 Financiering

Financiën in control

Wat wilden wij bereiken?

Wij wilden een financieel gezonde gemeente zijn die in 'control' is voor wat betreft onze financiering. Hierbij wordt het accent gelegd op de schuldenlast omdat deze meer zegt over de financiële positie van gemeenten dan de hoogte van het eigen vermogen.

Bij de financieringspositie gaat het om de vraag of de gemeente op langere termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. De gemeentelijke schuld is hierbij van (groot) belang omdat de omvang van deze schuld de hoogte van de rentelasten bepaald en daarmee onderdeel van gemeentelijke uitgaven is. Door een solide financieringswijze na te streven is er sprake van zo weinig mogelijk fluctuaties in deze rentelasten. Als sturingsinstrument worden diverse wettelijke (financiële) ratio's, kengetallen en beleidsindicatoren gebruikt. Deze zijn onderdeel van de programma's en de paragraaf Weerstandsvermogen.

Naast bovengenoemde kengetallen en beleidsindicatoren huldigen wij de gouden balansregel¹: Vaste activa en de vaste kernen van de vlottende activa² moeten gefinancierd zijn met lang vermogen (eigen- en lang vreemd vermogen).

Ratio's

Wanneer zijn wij tevreden?

Om financieel in 'control' te zijn, is ons streven om minimaal een 'voldoende' te scoren op de wettelijke (financiële) ratio's, de kengetallen en de goudenbalansregel.

Ratio gouden balansregel

Over de jaren 2022 t/m 2027 geeft de gouden balansregel aan dat we voldoen aan onze doelstelling. Immers we blijven onder de norm, zoals te zien in onderstaand overzicht:

	NORM	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023	2024	Meerjarenbegroting 2025	2026	2027
Gouden Balansregel :	< 1	0,88	0,91	0,86	0,90	0,90	0,90	0,94

Wettelijke ratio's

Indicator	Streefwaarde Ultimo 2023	Werkelijk 2023
Maximale financiering met een looptijd van korter dan 1 jaar blijft binnen 8,5% van het begrotingstotaal (Kasgeldlimiet).	€ 14,41 miljoen	is niet overschreden
Herfinanciering en nieuw aantrekken van langvermogen blijft totaal binnen 20% v.h. begrotingstotaal (Renterisiconorm).	€ 33,9 miljoen	€ 0,0 miljoen Er zijn geen geldleningen afgesloten.

¹ Formule: $\frac{\text{Vaste activa} + \text{vaste kernen vlottende activa}}{\text{Vaste passiva (Eigen en Vreemd Vermogen)}} = \text{maximaal } 1$

² Vaste kernen vlottende activa = 70% van de (bouw)gronden, uitgezette gelden < 1 jaar, liquide middelen en de nog te ontvangen- en vooruitbetaalde bedragen.

Beleidskaders

Vanwege het grote belang dat ook de rijksoverheid hecht aan financiën in 'control', zijn er landelijke beleidskaders en voorschriften voor zowel onze wijze van financiering als ook onze verantwoording daarover. Onderstaand volgt een opsomming:

Vastgesteld beleid	Vastgesteld in
Besluit begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)	1 juli 2019
Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO)	15 december 2013
Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO)	30 december 2014
Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)	1 januari 2019
Financiële verordening gemeente Oldambt 2020	1 januari 2020
Controleverordening en het Treasurystatuut gemeente Oldambt	1 januari 2010

Opmerking:

Na vaststelling zijn in de diverse wetten en besluiten wijzigingen doorgevoerd (zie www.overheid.nl/ en kies voor Wettenbank nationaal of lokaal).

Ondersteuning financieringsbeleid

Wat gaan wij daarvoor doen?

Wijze van financiering

Totaalfinanciering

De gemeente Oldambt werkt vanuit een totaalfinanciering. Het kenmerk hiervan is dat tegoeden dan wel schulden in onze gemeente als geheel worden bekeken. Deze saldering leidt vervolgens tot het uitzetten bij de 'staatschatkist' of het aantrekken van gelden via de geld- en of kapitaalmarkt.

Projectfinanciering

Voor onderstaande projecten is de totaalfinanciering niet van toepassing, maar is gekozen voor een één op één projectfinanciering:

- Poort van Winschoten - gebouw
- Poort van Winschoten - inventaris
- Enexis – converteerbare hybride aandeelhouderslening.
- Woningbouwcoöperatie Acantus.

Voor de eerste twee zijn in 2020 langlopende geldleningen afgesloten en zijn in 2021 de rentebetalingen en aflossingen begonnen. De lenen lopen door tot resp. 2062 en 2038.

Enexis – converteerbare hybride aandeelhouderslening heeft een looptijd van 10 jaar en is ook afgesloten in 2020.

De vierde in de rij (Acantus) is afgesloten in 1993 en loopt nog door tot juli 2031.

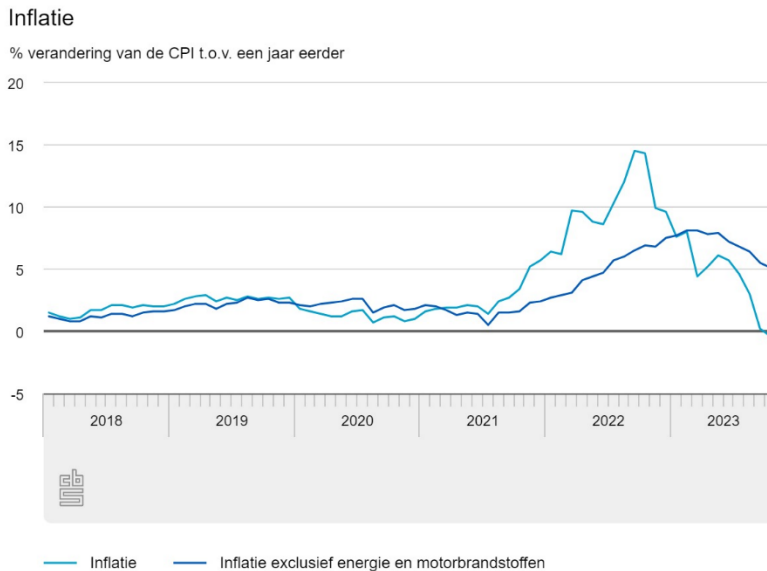
Ter ondersteuning van het financieringsbeleid zijn onderstaande (wettelijke) elementen van belang die in deze paragraaf per item verder worden behandeld:

- de rentevisie en resultaten;
- de mutaties in de vaste schulden en uitzettingen;
- de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en schatkistbankieren;
- de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende 3 jaren;
- de rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie.

Rentevisie en resultaten

Langlopende geldleningen t.b.v. totaalfinanciering

In de begroting 2023 is er vanuit gegaan dat de rentes over 2023 zullen worden verhoogd. De rentes zijn in 2023 ook flink verhoogd om de hoge inflatie af te remmen. De depositorente is per 20 september 2023 door de ECB verhoogd naar 4%, terwijl het eind 2022 nog bijna nihil was.

Om deze hoge inflatie te beteugelen zijn de rentes van de centrale banken zoals de Europe Centrale Bank meerdere malen in 2023 verhoogd, met als gevolg hogere rentes op het aantrekken van korte- en lange geldleningen, maar ook hogere rentevergoedingen op sparen en een postief banksaldo. Ten tijde van het schrijven van deze paragraaf (29 februari 2024) betalen gemeenten ongeveer 3,5% voor een lineaire lening van 30 jaar.

In 2023 zijn er geen langlopende geldleningen meer aangetrokken, conform begroot.

Langlopende geldleningen t.b.v. projectfinanciering

In 2023 zijn geen extra gelden aangetrokken voor de projectfinanciering.

Kortlopende geldleningen (looptijd < 1 jaar)

Kasgeldleningen

Het gemeentelijk beleid is om zoveel mogelijk investeringen via eigen liquide middelen en/of kortlopende geldleningen (tijdelijk) te financieren. Hierbij wordt afgewogen of 'rood' staan in de rekening-courant bij de BNG Bank op dat moment niet gunstiger is. Door het afsluiten van een financieringsovereenkomst met de BNG Bank kunnen we (relatief goedkoop) 'rood' staan.

In 2023 zijn er geen kasgeldleningen aangetrokken omdat onze totaalfinanciering van dien aard was, dat dit niet nodig is geweest.

Deposito's

Zoals reeds eerder in deze paragraaf benoemd is staat in totaal € 90,7 miljoen op onze bankrekeningen. Het merendeel van deze gelden zijn echter niet vrij aanwendbaar, maar betreft 'voorfinanciering' voor diverse projecten. Een groot deel hiervan is niet direct nodig. Daarom is besloten een deel van deze gelden kort uit te zetten tegen een vast rentepercentage om ons in te decken tegen renteschommelingen.

We hebben geen termijndeposito's meer. Deze zijn in de loop van 2023 weer uitgekeerd.

Werkelijk betaalde rente versus interne rekenrente

In werkelijkheid is op alle opgenomen langlopende geldleningen t.b.v. de totaalfinanciering gemiddeld 2,42% (eindstand 2023) aan rente betaald.

Deze komt overeen met de voor 2023 begrote interne rekenrente van 2,42%.

Voor de grondexploitatie werd in 2023 een interne rekenrente gehanteerd van 1,4%.

Mutaties in de vaste schulden en uitzettingen

Het totaal financieel beeld van de langlopende geldleningen in 2023 is in onderstaand overzicht gesplitst naar totaalfinanciering en projectfinanciering.

In 2023 zijn geen nieuwe geldleningen verstrekt of opgenomen.

Bedragen x € 1,0 miljoen

Geldleningen opgenomen 2023	Totaalfinanciering		Projectfinanciering		Totaal Bedrag
	Bedrag	Gemiddelde rente	Bedrag	Gemiddelde rente	
Beginstand per 1 januari 2023	70,02	2,57%	31,98	1,15%	102,00
Nieuwe leningen	0,00		0,00		0,00
Reguliere aflossingen	-4,43		-1,17		-5,60
Eindstand per 31 december 2023	65,59	2,52%	30,81	1,10%	96,40

Geldleningen uitgezet 2023	Totaalfinanciering		Projectfinanciering		Totaal Bedrag
	Bedrag	Gemiddelde rente	Bedrag	Gemiddelde rente	
Beginstand per 1 januari 2023	0,44	3,19%	9,27	4,65%	9,71
Nieuwe leningen	0,00		0,00		0,00
Reguliere aflossingen	-0,03		-0,56		-0,58
Eindstand per 31 december 2023	0,42	3,48%	8,71	4,59%	9,13

Kasgeldlimiet, renterisiconorm en schatkistbankieren

In deze paragraaf vermelden wij een tweetal ratio's voor het beperken van de renterisico's. Het gaat hierbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm³. Daarnaast wordt het schatkistbankieren behandeld.

Kasgeldlimiet

Voor de totaalfinanciering is de kasgeldlimiet voor de gemeente 8,5% van de totale begrotingsomvang 2023 ad € 169,6 miljoen en bedraagt daarmee gemiddeld circa € 14,4 miljoen.

Uit onderstaand overzicht van het verloop van de kasgeldlimiet over 2023 blijkt dat er geen sprake was van een overschrijding in 2023. De gemeente heeft per balansdatum ca € 90,7 miljoen aan liquide middelen, waardoor het lijkt alsof er voldoende 'ruimte' in het kasgeldlimiet aanwezig is. .

³ De **kasgeldlimiet** heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de **rente-risiconorm** op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen, vastgelegd in de wet Fido, is om te voorkomen dat er te grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. Hierin speelt overigens ook een liquiditeitsbegroting een belangrijke rol. Door een goede liquiditeitsplanning kan tijdig gereageerd worden op toekomstige financieringsbehoeften.

Verloop Kasgeldlimiet 2023 (ultimo per kwartaal)					
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
Begrotingstotaal verslagjaar	169.581	169.581	169.581	169.581	
1) Toegestane kasgeldlimiet					
- in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	
- in bedrag	14.414	14.414	14.414	14.414	
2) Omvang vlottende korte schuld					
3) Vlottende middelen (bezit)	63.654	79.016	85.374	97.772	
Toets kasgeldlimiet					
4) Totaal netto vlottende schuld (+)	} (2-3)	-63.654	-79.016	-85.374	-97.772
Totaal overschot vlottende middelen (-)					
Toegestane kasgeldlimiet	(1)	14.414	14.414	14.414	14.414
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	(1-4)	78.069	93.431	99.788	112.186

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij (her)financiering te beheersen en wordt beperkt tot de twee essentiële variabelen: de jaarlijkse verplichte *aflossingen* en de *renteherzieningen*. Daarnaast verdient het aspect *vaste financiering* (het tijdig aantrekken van langlopende leningen voor vooral grote investeringen) voortdurend de aandacht (de leenruimte). Het bedrag van de renterisiconorm mag jaarlijks niet worden overschreden. Hierdoor ontstaat een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Voor 2023 is dit percentage 20% van het totale begrotingstotaal ad € 169,6 miljoen.

Hierdoor is het bedrag dat maximaal aan langlopende leningen mag worden aangetrokken (de renterisiconorm) € 33,9 miljoen.

In 2023 zijn geen nieuwe geldleningen afgesloten en blijven we onder de begrote renterisiconorm.

Schatkistbankieren

Per 15 december 2013 is het 'Schatkistbankieren' ingevoerd, zodat de totale Nederlandse schuldquote kan worden bepaald en deze een gunstig effect zal hebben op het Nederlandse EMU-saldo. Dit EMU-saldo mag voor Nederland, Europees gezien, maximaal 3% van het Binnenlands Bruto Product (bbp) zijn.

Het verwachte Nederlands tekort zal o.b.v. Centraal Plan Bureau (CPB) september 2023, voor geheel 2023 onder de norm van 3% van het bbp uitkomen en wel op ca. 1,8%.

Het schatkistbankieren houdt in dat voor onze gemeente de som van alle bankrekeningen en aanwezige liquide middelen o.b.v. onze begrotingstotaal 2023 gemiddeld nooit meer mag zijn dan positief € 3,3 miljoen (het drempelbedrag van 2% van het begrotingstotaal als de begroting lager is dan € 500 miljoen).

Komt het saldo boven het drempelbedrag, moet het saldo naar onze bankrekening bij de schatkist overgemaakt worden. De vergoeding op het schatkistbankieren was voor 2023 naar verwachting 0%. Inmiddels is deze onder invloed van alle (economische) wereldcrises behoorlijk aangetrokken. De rentevergoeding op onze rekening-courant met de 'staatschatkist' (SKB) is momenteel (29 februari 2024) 3,9%. Voor het uitgezetten van deposito's bij de SKB wordt momenteel voor 3 maanden zelfs 3,8% ontvangen.

De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal, dit leidt tot een kwartaalgemiddelde die het drempelbedrag niet mag overschrijden.

Voor de berekening (tabel) wordt verwezen naar het hoofdstuk Vlottende activa.
In 2023 is overigens het drempelbedrag niet overschreden.

Schatkistbankieren in relatie tot tegoeden bij de BNG Bank

Over de tegoeden bij de BNG Bank, hebben we geregeld dat alle bedragen boven de € 0,4 miljoen dagelijks automatisch worden overgemaakt (afgeroomd) richting de schatkist van het Rijk en tot eenzelfde bedrag automatisch worden bijgeboekt op onze BNG rekening t.l.v. de schatkist. Dit is aanmerkelijk lager dan het berekende drempelbedrag mag zijn (€ 3,3 miljoen). De keuze om bij € 0,4 miljoen automatisch af- en bij te romen is gemaakt doordat de BNG Bank tot omstreeks juli 2022 *geen vergoeding* gaf op tegoeden op onze bankrekening. Daarna is de BNG overigens ook weer (zie rentevergoedingen SKB) over gegaan op het geven van rentevergoedingen. Heroverweging van het verhogen van het bedrag van afromen richting SKB is momenteel (nog) niet aan de orde.

Liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende 5 jaar

Liquiditeitsplanning en renterisico

De gemeente heeft in 2023 gewerkt vanuit totaalfinanciering en projectfinanciering. Totaalfinanciering wordt gekenmerkt doordat de tegoeden dan wel de schulden in onze gemeente als geheel worden bekeken. De financiering van sommige (grote) projecten zoals de Poort van Winschoten, maakt hiervan geen onderdeel uit. Zij kenmerkt zich doordat per project een aparte financiering (een langlopende geldlening) is aangetrokken (projectfinanciering).

De financiering van lopende en toekomstige projecten/investeringen (waarvoor nog geen projectleningen zijn aangetrokken) die zijn goedgekeurd, maar nog niet zijn uitgegeven, spelen in de financiering een grote financiële rol en vormen zodoende een renterisico. Het is dus zaak deze goed te plannen en te monitoren. Op basis van de beschikbare liquiditeiten en het financieringsbeleid, wordt daarom steeds bekeken of en in hoeverre het afsluiten van kortlopende en/of langlopende geldlening(en) nodig is. Op die manier wordt geprobeerd de rentelasten zo laag mogelijk te houden.

Afhankelijk van de voortgang van deze investeringen (en de daarmee samenhangende uitgaven) zijn de volgende geplande bedragen nodig gedurende de jaren 2024 t/m 2027

Overzicht van de verwachte geldstromen t.b.v. financiering en investeringen

Soort geldstroom	Meerjarenprognose				Totaal
	Prognose 2024	2025	2026	2027	2024 - 2027
Financiering (Leningen opgenomen en uitgezet)	6.211	6.002	5.599	5.448	23.260
Leningen opgenomen (rente & aflossing):	7.231	7.020	6.616	6.463	27.330
- Totaalfinanciering	5.704	5.493	5.089	4.936	21.220
- Projectfinanciering	1.527	1.527	1.527	1.528	6.110
Leningen uitgezet (rente & aflossing):	-1.020	-1.018	-1.017	-1.015	-4.070
- Totaalfinanciering	-35	-34	-33	-31	-133
- Projectfinanciering	-984	-984	-984	-984	-3.937
Investerings (uitgaven -/- inkomsten)	24.829	15.823	8.751	0	49.403
Totaal geldstromen	31.041	21.825	14.350	5.448	72.663

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat vanaf 2023 naar verwachting per saldo de totale uitgaande geldstromen circa € 72,6 miljoen zal zijn. Hiervan is per saldo circa € 23,2 miljoen nodig voor rente en aflossingen van leningen en per saldo € 49,4 miljoen voor de investeringen.

Saldo van de financieringsfunctie

Onderstaand overzicht geeft de verwachte te betalen en te ontvangen rente over 2023 weer:

Exploitatie	Begroot 2023		Werkelijk 2022
	Primitief	Na wijziging	
Betaalde rente kort geld	0	0	0
Betaalde rente op langlopende leningen O/G	2.033	2.033	2.210
Totaal betaald aan rente	2.033	2.033	2.210
Ontvangen rente kort geld	0	0	219
Ontvangen rente op langlopende leningen U/G	425	425	458
Totaal ontvangen aan rente	425	425	676
Saldo	1.608	1.608	1.533

Bedragen x €
1.000

Toelichting:

- 1) **Betaalde rente kort geld:** Er was in de begroting geen financierings tekort. Het was dus niet nodig om hiervoor rente te gaan begroten om geldleningen aan te trekken. In 2023 zijn er ook daadwerkelijk geen geldleningen aangetrokken.
- 2) **Ontvangen rente kort geld:** Bij het opmaken van de begroting en ook bij de 2eBBR22 waren er nog geen rentevergoedingen te verwachten op tegoeden bij de banken en de schatkist. Om de extreme inflatie te beteugelen heeft de ECB de rente op tegoeden weer stap voor stap verhoogd van een negatieve rente (betalen voor tegoeden) naar een positieve rente (ontvangen voor tegoeden).
Gevolg hiervan was dat de banken vanaf het 3^e kwartaal 2022 ook weer zijn begonnen om rentevergoedingen te geven op tegoeden. Begrotingstechnisch kon en is hiermee geen rekening gehouden.

Renteschema 2023

In onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten en rentebaten van de externe financiering, de wijze van rentetoerekening en het renteresultaat.

Interne rente

Voor 2023 is uitgegaan van een begrote interne rekenrente van 2,45%, met uitzondering van de projectfinanciering en de grondexploitatie. Voor de projectfinanciering waren deze percentages gelijk aan die percentages waarvoor deze zijn aangetrokken (zie ook 'Langlopende geldleningen t.b.v. de projectfinanciering') en voor de grondexploitatie is deze berekend op 1,4%.

Renteresultaat

Uit het overzicht blijkt dat in 2023 een positief renteresultaat van € 3.360 is behaald (f.). De conclusie is dat in 2023 per saldo meer rente is toegerekend (e.) dan de werkelijk betaalde/ontvangen rente en de over het eigen vermogen en voorzieningen berekende rente (a. t/m d2.).

De totale afwijking op het renteresultaat komt voor 2023 uit op 0,1%. Hiermee blijven de totale toegerekende rentelasten binnen de gestelde toegestane afwijking van 25% (zie ook het renteschema). De verplichte correctie op de gehanteerde interne rente is daarom niet nodig en niet uitgevoerd.

Rentescema 2023	Bedragen x € 1		Bedragen x € 1		
	Begroot 2023	%	Werkelijk 2023		
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.696.654 divers		2.033.047 div	
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	14.840 divers	-/-	14.712 div	
Saldo (externe) rentelasten en rentebaten		1.681.814		2.018.336	A
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	72.714 1,40%	-/-	25.646	1,40% ▶
c2. De rentelast van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	397.257 divers	-/-	376.193 div	
c3. De rente van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+	409.886 divers	+	409.886 divers	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-60.085		8.047	B
d1. Rente over eigen vermogen	+	1.774.697 2,45%	+	2.080.238	2,45%
d2. Rente over voorzieningen	+	245.221 2,45%	+	295.519	2,45%
Rente over eigen vermogen en voorzieningen		2.019.918		2.375.756	C
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		3.641.648 divers		4.402.139 2,45%	D
e. De aan taakvelden toegerekende rente	-/-	3.101.048 2,45%	-/-	4.405.499	2,45% 4.405.499
f. Renteresultaat (postief is een nadeel)		540.600		-3.360	F (= D-E)

Toelichting op de afwijkingen

In de werkelijk betaalde en ontvangen rente is ca. € 8.000 minder rente ontvangen dan begroot.

Het verschil zit grotendeels in de hogere toegerekende rente over het eigen vermogen en die over de voorzieningen (d1. t/m d2.) Deze is per saldo ca. € 356.000

Dit komt doordat het werkelijk saldo van de reserves en de voorzieningen beduidend hoger was dan waar in de begroting nog van uitgegaan is.

De aan de taakvelden toegerekende rente is hoger dan begroot (1,3 mln).

5.7 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen geeft inzicht in het vermogen van de gemeente om niet voorziene financiële tegenvallers op te vangen. Het gaat hier om zaken als de formulering van richtlijnen voor het kwantificeren van risico's, de bepaling van de noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's en de gewenste minimum omvang van de algemene reserve.

Definities

- Weerstandsvermogen: Het vermogen van de gemeente om niet voorziene financiële tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken voort te kunnen zetten.
- Weerstandscapaciteit: Middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet voorziene tegenvallers te dekken.
- Onbenutte belastingcapaciteit: Het bedrag waarmee de belastingen nog maximaal kunnen toenemen volgens de normen van een artikel 12 aanvraag. In het geval van een onvoorziene tegenvaller zouden de belastingen nog met dit bedrag verhoogd kunnen worden.
- Onvoorzien: In de begroting opgenomen bedrag voor onvoorziene uitgaven.

Gewenste hoogte van de weerstandscapaciteit

Algemeen

De uitgangspunten worden hierna benoemd voor het berekenen van het weerstandsvermogen en risicomanagement Oldambt en de gewenste hoogte van de weerstandscapaciteit.

Het proces begint met het in beeld brengen van de risico's. Vervolgens wordt de omvang van het risico bepaald (netto verwachte omvang) en wat de kans is dat deze zich daadwerkelijk voordoet (waarschijnlijkheid).

Mogelijke risico's

Een inventarisatie van de te dekken risico's waar, bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit, in ieder geval rekening gehouden moet worden met incidentele- en structurele risico's.

1. Incidentele risico's

- Grote projecten
- Overige risico's

Grote projecten

Met betrekking tot grote projecten lopen we o.a. risico's dat begrote uitgaven worden overschreden en/of dat begrote inkomsten niet worden gerealiseerd. De stand per 31 december 2023 van de resterende kredietruimte voor alle nog lopende projecten is circa € 49,4 miljoen.

Hierin zitten met name de grotere projecten als het de Poort van Winschoten, nieuwbouw OVO Tweemaster en BBS Maranatha, uitbreiding Campus, proeftuin aardgasvrije wijken Nieuwolda-Wagenborgen, verduurzamingsmaatregelen, reconstructie Hora Siccamaweg Midwolda en fietspad Beerta-Bad Nieuweschans, vervanging riool en onvesteringen in wegen en bruggen. Voor sommige hiervoor opgesomde investeringen ontvangen we ook gelden van derden. We hebben het risico gemiddeld over de grotere projecten naar de huidige omstandigheden beperkt ingeschat (15%). Door het voeren van project control op de grotere projecten worden de risico's tijdig gesignaleerd en beheerst.

Aangezien is vastgesteld dat we de risico's met een zekerheidsfactor van 90% willen afdekken, is er een weerstandscapaciteit benodigd van rond de € 6,7 miljoen.

Naast deze projecten lopen er ook nog twee andere projecten, namelijk de Regio Deal en NPG. Voor de Regio Deal zijn we penvoerder voor de regio en gaat het in totaal om ongeveer € 10,0 miljoen aan projectgelden. Vanuit het NPG is in eerste instantie ook ongeveer € 10,0 miljoen aan budget beschikbaar voor projecten die de gemeente zelf moet indienen. Ondanks dat het gaat om substantiële budgetten zijn de financiële risico's voor beide erg beperkt omdat de meeste voor 100% worden gesubsidieerd. Gezien de erg beperkte financiële risico's volstaan we in deze paragraaf met alleen het vermelden van het risico.

Overige risico's

Naast voorgaande risico's heeft de droogte in de afgelopen zomers tot gevolg gehad dat er schade ontstaan is aan wegen. Ook als gevolg van beperkte financiële middelen voor onderhoud kapitaalgoederen, gevolgen PFAS, de energietransitie en klimaat ontstaan er knelpunten. Wijzigingen in de demografische ontwikkelingen en het gevolg daarvan voor fusies in het openbaar en bijzonder onderwijs is een risico.

Een compleet onderbouwd financieel risico als gevolg van deze benoemde knelpunten is niet gekwantificeerd vandaar dat deze post als PM zichtbaar is gemaakt. Dat dit samen wellicht om meerdere miljoenen euro's kan gaan is duidelijk, maar wanneer is het echt 100% noodzakelijk en raakt het de veiligheid van de burger, dat is zeker niet bekend.

Daarnaast spelen er op het gebied van jeugdhulp een aantal landelijke en bovenregionale ontwikkelingen waarvan de financiële gevolgen nog niet zijn aan te geven. Het gaat hierbij om jeugdhulpplus, gecertificeerde instellingen en een GGZ-instelling.

2. Structurele risico's

Herziening financiering gemeenten

Het Rijk werkt aan een nieuwe opzet voor de financiering van de gemeenten ingaande 2026. In afwachting daarvan is de algemene uitkering voor dat jaar al fors lager dan 2025. Dit lagere cijfer is op dit moment verwerkt in de begroting en daarmee is het risico op dit moment beperkt. Om die reden is daar in de berekening op dit moment geen rekening gehouden.

Inflatie en loonontwikkeling

De inflatie is in 2022 opgelopen tot een niveau dat al ruim veertien jaar niet meer is gezien. De prijsstijgingen zijn voor een groot deel het gevolg van de coronacrisis en de invasie van Rusland in Oekraïne. De gevolgen van de hoge inflatie slaan ook voor een groot deel neer bij werkenden. Om de druk bij werkenden te verlichten maken vakbonden gebruik van de onderhandelingsruimte om de lonen te verhogen. Het risico is aanwezig dat dit proces zich in toenemende mate voortzet op de middellange termijn.

De prijsstijgingen nemen sinds november 2022 wel weer iets af. De verwachting is dat de inflatie de komende jaren gaat dalen, maar in een lager tempo dan de afgelopen tijd. Door de afnemende kostendruk en het effect van het monetair beleid van de ECB zal de totale inflatie naar verwachting dalen van 5,4% in 2023 naar 2,7% in 2024, 2,1% in 2025 en 1,9% in 2026.

De prijsstijgingen in de eurozone zijn voorlopig nog niet ten einde en de situatie is van dien aard dat inflatie wel degelijk als risico bestempeld moet worden. Een compleet onderbouwd financieel risico is niet gekwantificeerd vandaar dat deze post als PM zichtbaar is gemaakt.

Algemene risico's

Vanuit de bedrijfsvoering door de gemeenten is er per definitie altijd een risicofactor aanwezig op het terrein van de sociale open-einde-regelingen, aanbestedingen, fiscale wetgeving betreffende de BTW, loonheffing, VPB (vennootschapsbelasting), verbonden partijen, tekorten in het WSW-bedrijf, verliezen op garantstellingen en claims van derden. Vooral de forse tekorten in het sociale domein (jeugd en WMO) van de laatste jaren zorgen voor een grotere mate van onzekerheid. Er is voor het volledige begrotingsdeel structureel gekeken naar waarschijnlijkheden en zekerheden en op grond daarvan een bedrag ad € 10,8 miljoen als benodigd weerstandvermogen berekend.

Bovenstaande risico's in tabel

Bedragen x € 1.000

Risico	Netto verwachte omvang	Waarvan incidenteel	Waarvan structureel (keer factor 2 resp. 3)	Waarschijn- lijkheid	Zekerheid	Max. bedrag x kans
Grote projecten	49.400	49.400		15%	90%	6.669
Overige risico's						PM
Inflatie, e.d.						PM
Algemene risico's	180.774	0	542.322	4%	50%	10.846
Totaal	230.174	49.400	542.322			17.515

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit met name de algemene reserve:

Bedragen x € 1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	Omvang	Factor *	Beschikbaar bedrag
Eigen vermogen			
A Algemene reserve	23.261	1	23.261
Onbenutte belastingcapaciteit			
B Ruimte in tarieven lokale lasten en leges	0	4	0
Ruimte in de exploitatiebegroting			
C Onvoorzien structureel	100	4	400
Onvoorzien incidenteel	100	1	100
Beschikbare weerstandscapaciteit	23.461		23.761

*factor 1 = incidenteel, factor 4 = structureel

Toelichting

Ad A Algemene reserves

De algemene reserves zijn vrij besteedbaar.

Ad B Ruimte in tarieven lokale lasten en leges

In onze OZB-tarieven zit geen ruimte in vergelijking met de genormeerde tarieven die de VNG hanteert. De rioolheffing en de afvalstoffenheffing zijn al kostendekkend.

Ad C Onvoorzien

Wij hebben in de begroting en het meerjarenperspectief elk jaar € 200.000 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Deze kunnen dus (ook) aangewend worden voor de benodigde weerstandscapaciteit.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de gemeente Oldambt over voldoende weerstandvermogen beschikt.

(Financiële) kengetallen

Als sturingsinstrument worden diverse (wettelijke) kengetallen gehanteerd. Zes van deze kengetallen zijn met ingang van het verslagjaar 2015 een vast bestanddeel geworden van deze paragraaf. Deze zes financiële kengetallen geven samen een beeld van de financiële ontwikkelingen en de positie van de gemeente. Eén los kengetal zegt echter weinig over de totale financiële positie, de kengetallen moeten als geheel bekeken worden.

De publicatieplicht en de berekeningswijze zijn voorgeschreven in het BBV en daardoor vergelijkbaar geworden met andere gemeenten.

Wat zeggen ons de financiële kengetallen?

- 1) De netto schuldquote: Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig.
- 2) De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.
- 3) Solvabiliteit: Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft een soort toekomstvisie weer.
- 4) Grondexploitatie: De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitatie is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Hoe lager, hoe beter.
- 5) Structurele exploitatieruimte: Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar aaneen voordoen. Wanneer het cijfer negatief is, betekent het, dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Hoe positiever, hoe beter.
- 6) Belastingcapaciteit: Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen over de totale woonlasten zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze. Hoe lager, hoe beter.

De zes kengetallen zijn als volgt onder te verdelen:

- a) Weerbaarheid (kengetallen 1 t/m 3): Kan de gemeente tegen een stootje?
- b) Wendbaarheid (kengetallen 4 t/m 6): Kan de gemeente zich relatief snel aanpassen aan de veranderende omstandigheden?

Weerbaarheid: kan de gemeente tegen een stootje?

Kengetallen	NORM	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023	2024	Meerjarenbegroting 2025	2026	2027
Netto Schuldquote (Σ vaste + vlottende + overlopende schulden) /- (totaal uitzettingen <1 jaar + uitzettingen Rijk en overige > 1 jaar + nog te ontvangen) / Baten voor bestemming x 100%	< 90%	20,6%	36,1%	17,1%	30,8%	25,8%	29,0%	41,4%
Netto Schuldquote met correctie doorgeleende gelden (Σ vaste + vlottende + overlopende schulden) /- (totaal uitzettingen <1 jaar + alle uitzettingen > 1 jaar + overlopende vorderingen) / Baten voor bestemming x 100%	< 90%	14,6%	29,9%	11,7%	25,4%	20,7%	24,0%	36,8%
Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen) x 100%	> 50%	39,0%	35,9%	35,7%	37,9%	39,8%	37,9%	36,7%
Grondexploitatie (bouwgronden wel en niet in exploitatie / baten voor bestemming) x 100%	< 20%	0,2%	0,6%	-0,3%	1,8%	1,8%	1,8%	1,7%

Signaleringswaarden	Netto Schuldquote	Solvabiliteit	Grond-exploitatie
Minst risicovol:	< 90%	> 50%	< 20%
Gemiddeld risicovol:	90% - 130%	20% - 50%	20% - 35%
Meest risicovol:	> 130%	< 20%	> 35%

Netto schuldquote

De netto schuldquote is met resp. 17,1% en 11,7% positief. Dit positieve resultaat hebben we voor het grootste gedeelte te danken aan het hoge positieve banksaldo van € 90 miljoen met het Rijk. Hierdoor kunnen we gemakkelijk de kortlopende schulden dekken. De kortlopende schulden bestaan voor een groot deel uit vooruitontvangen bedragen van het Rijk die nog besteed moeten worden, maar waar al wel een bijdrage voor is ontvangen.

We kunnen zeggen dat de rentekosten op de leningen beheersbaar zijn en volledig worden opgevangen binnen het (meerjaren begrotings)resultaat. Door spreiding in aan te trekken leningen beperken wij het risico van rentestijgingen en de betalingen hiervan. Daarnaast zijn een aantal leningen voor de projectfinanciering Poort van Winschoten en de Enexis – converteerbare hybride aandeelhouderslening tegen zeer gunste rentepercentages aangetrokken in 2020 waardoor de rentekosten gemiddeld lager zijn dan begroot in dat jaar, hierdoor is ook de netto schuldquote lager geworden.

Solvabiliteit

De verhouding tussen eigen vermogen en schulden (solvabiliteitsratio) is gemiddeld risicovol en ligt onder de norm. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de afgelopen jaren in verhouding een relatief hoog bedrag uit de (algemene)reserves is ingezet om tekorten in o.a. het sociaal domein op te vangen. Het solvabiliteitsniveau is zeker niet slecht, want je totale vermogen bestaat voor meer dan 30% uit eigen vermogen. Echter heeft met name het nog te bestemmen resultaat 2023 van ca. € 15,7 miljoen, tot een verbetering in de verhouding eigen vermogen versus het totale vermogen geleid.

Wendbaarheid: kan de gemeente zich relatief snel aanpassen aan de veranderende omstandigheden?

	> 0%	-1,7%	4,0%	-0,9%	5,1%	4,1%	-2,0%	-2,4%
Structurele exploitatieruimte (structurele baten - structurele lasten) / baten voor bestemming x 100%								
Belastingcapaciteit (Lokale woonlasten gezin bij gemiddelde WOZ-waarde / woonlasten landelijk gemiddelde vorig begrotingsjaar) x 100%	< 95%	96,6%	92,3%	96,6%	95,4%	95,4%	95,4%	95,4%

Structurele exploitatieruimte

Signaleringswaarden	Structurele exploitatieruimte	Belastingcapaciteit
Minst risicovol:	> 0%	< 95%
Gemiddeld risicovol:	0%	95% - 105%
Meest risicovol:	< 0%	> 105%

We kunnen stellen dat er sprake is van een incidenteel begrotingstekort in de exploitatieruimte.

Ten opzichte van 2022 is de structurele exploitatieruimte wel verbeterd van -1,7% naar -0,9%, maar deze is nog wel negatief, waarbij het streven was dat deze in 2023 weer positief zou zijn. De verwachting was ook dat het 4,0% positief zou zijn, echter is dat niet gelukt. De verwachting voor de komende jaren is wel dat 2024 en 2025 weer positief zullen zijn. De verwachting in de verdere toekomst is negatief dit heeft te maken met het korten op de uitkering vanuit het gemeentefonds.

Gemeentelijke belastingen

Daarnaast hebben onze (beperkte)belastingverhogingen ook een positieve bijdrage geleverd aan het tekort op de structurele exploitatieruimte (zie ook de paragraaf Lokale heffingen).

Als we de totale gemeentelijk belastingdruk van onze gemeente 2023 vergelijken met die van totaal van 2022 dan is deze gelijk gebleven.

Deze ligt eind 2023 nog maar ca 1,6% boven de landelijke norm van 95%.

Opmerking

De wet- en regelgeving is een dynamisch proces. Er kunnen wijzigingen zijn aangaande de Balanspresentatie. Dit heeft dan als direct gevolg dat ook de financiële kengetallen op een andere manier moeten worden berekend. Hierdoor kunnen deze af wijken van de percentages die in eerdere rapportages zijn opgenomen.

5.8 Aardbevingsopgave

Oldambt versterkt: aardbevingsopgave en Nationaal Programma Groningen

De gevolgen van de gaswinning en de aardbevingen in Groningen zijn ook merkbaar in de gemeente Oldambt. Als gemeente vinden we dat de veiligheid van en perspectief voor onze inwoners voorop moet staan is. Naast de gaswinning zien we daarbij ook de risico's van zoutwinning en ondergrondse opslag van stikstof en de impact van bodemdaling. Als gemeente zetten we ons in voor een duurzaam en veilig beheer en gebruik van de ondergrond. Veiligheid gaat over versterking en schadeherstel van woningen, maar ook over perspectief voor mensen die daarin wonen.

Samen met Nationaal Coördinator Groningen (NCG) werken we aan de versterking van woningen en andere gebouwen. Verder vinden we het belangrijk dat schade als gevolg van de gaswinning ruimhartig én duurzaam hersteld wordt. Ook vragen we aandacht voor de problematiek van gestapelde mijnbouw, de funderingsproblematiek en de bodemdalingsproblematiek. Waar mogelijk ondersteunen we inwoners die te maken hebben met schade aan hun pand, met versterking of andere vraagstukken. Daarnaast werken we aan de bredere versterking en de welvaart in onze gemeente met Nationaal Programma Groningen (NPG).

De aardbevingsopgave vraagt ook binnen onze gemeente veel extra werk en inzet. We hebben dit georganiseerd in het programma Oldambt Versterkt. Hierin onderscheiden we twee grote onderdelen. Allereerst de aardbevingsproblematiek met de versterkingsopgave en de schade-afhandeling. En als tweede het Nationaal Programma Groningen waarvoor we ons lokale programma NPG Oldambt hebben opgesteld. Voor beide onderdelen ontvangen we financiële middelen, zowel voor organisatiekosten als uitvoering van projecten. Dit betekent dat sprake is van omvangrijke financiële stromen binnen de gemeente. In deze paragraaf kijken we terug op onze inzet in de aardbevingsopgave en het NPG over het afgelopen jaar en geven we een toelichting op de financiële situatie. We starten met een korte toelichting op de uitkomsten van de Parlementaire Enquête Gaswinning en Nij Begun, het maatregelenpakket van het kabinet

Pegas en Nij Begun 2023

Op 24 februari 2023 is het eindrapport van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen gepresenteerd. In het rapport met de titel 'Groningers Boven Gas' is de conclusie dat de belangen van de Groningers structureel zijn genegeerd en wordt gesteld dat Nederland een ereschuld heeft aan de Groningers. De conclusies en aanbevelingen van de commissie zijn breed overgenomen door zowel de Tweede Kamer als het Kabinet. Vanuit de regio hebben we in gezamenlijkheid gewerkt aan een integraal pakket (het zogeheten 'groene boekje') waarin onze inzet en reactie is neergelegd ('Ereschuld: herstel en perspectief voor Groningen'). De colleges van gemeenten en provincie en de Dagelijks Besturen van de waterschappen in Groningen hebben het pakket eind maart vastgesteld.

Het Kabinet heeft in april 2023 een reactie gestuurd naar de Tweede Kamer waarin de aanbevelingen zijn overgenomen en waarin 50 maatregelen worden aangekondigd. In het maatregelenpakket 'Nij Begun', oftewel een nieuw begin op z'n Gronings, ligt de focus op schadeherstel en versterking en hierin zal het nodige gaan veranderen. Voor een ander deel gaat het ook over het perspectief voor Groningen met plannen voor o.a. verduurzaming van de woningvoorraad en een sociale en een economische agenda waar 30 jaar lang geld voor beschikbaar komt. In totaal gaat het om een bedrag van ruim 22 miljard euro. Daarbij is ook toegezegd dat voor schade en versterken extra geld beschikbaar komt mocht dit nodig zijn ('koste wat kost en zo lang als nodig'). Hoewel minder dan gehoopt is duidelijk dat er komende tijd veel gaat veranderen rond schadeherstel en versterking én dat veel geld beschikbaar komt voor de regio om te werken aan het toekomstperspectief.

Afgelopen jaar is gestart met de uitwerking van dit maatregelenpakket. Belangrijke stap hierbij was het stopzetten van de gaswinning eind 2023. Voor de pijler Herstel (schade en versterking) zijn de eerste maatregelen reeds gerealiseerd. Verder zijn er verkenningen dan wel startnotities geschreven voor de Sociale Agenda en Economische Agenda en zijn c.q. worden hiervoor kwartiermakers geworven. Ook voor de verduurzamingsaanpak is gewerkt aan het formuleren van de uitgangspunten die in het voorjaar 2024 moeten worden vastgesteld.

Aardbevingsopgave 2023

Gaswinning en gestapelde mijnbouw

Met het stopzetten van de gaswinning eind 2023 is een belangrijke stap gezet voor Groningen. De gasputten sluiten nog niet definitief, bij een gastekort kan er alsnog een beroep worden gedaan op het Gronings gas. In 2024 moet het gasveld definitief gesloten worden. Ondanks het stopzetten van de gaswinning hebben we als gemeente, samen met de andere regionale overheden, wel beroep ingesteld tegen het vaststellingsbesluit 2023-2024. Reden was dat er onduidelijkheden en tegenstrijdigheden in het besluit zitten. Zo wordt bepaald dat er geen gas meer wordt gewonnen, maar dat het Groningenveld bij kou, als de temperatuur $-6,5^{\circ}\text{C}$ of kouder wordt, op waakvlamniveau gebracht moet worden. Een eventuele calamiteit in de koude periode kan dan worden opgevangen. De regels die de staatssecretaris hierbij stelt zijn onduidelijk en tegenstrijdig. Zo is onduidelijk of alle productieclusters of een deel daarvan gestart moeten worden bij een koude periode. Inwoners en zeker omwonenden van de clusters mogen duidelijkheid van de overheid verwachten. De regio heeft hierop ook aangedrongen in de zienswijze. Toch biedt het huidige vaststellingsbesluit die duidelijkheid niet en daarom stelt de regio beroep in.

Naast gaswinning hebben we ook te maken met andere mijnbouwactiviteiten die van invloed zijn binnen onze gemeente (o.a. zoutwinning en de ondergrondse opslag van stikstof). In dat kader zijn we betrokken bij een onderzoek van IMG naar gecombineerde effecten van meervoudige mijnbouwactiviteiten (GEMMA). Bij dit onderzoek is ook de Stichting bewonersbelangen Lanengebied en Zuiderveen betrokken. Het IMG heeft de onderzoeksvragen over trillingen en (in)directe effecten diepe bodemdaling als gevolg van gas- en zoutwinning uitgezet bij diverse adviseurs en meerdere overleggen zijn hierover gevoerd met de Stichting en de gemeente. Eind 2023 zijn nog berekeningen uitgevoerd waardoor de uitkomst nu begin 2024 wordt verwacht. Het verscherpte toezicht op de zoutwinning door Nobian is in 2023 gecontinueerd. Nobian heeft hiertoe een cavernestabiliteits- en integriteits-managementsysteem en een opvulplan voor HL-H ingediend bij toezichthouder SodM. Bij de beoordeling hiervan is echter enige vertraging opgelopen door nieuwe onderwerpen bij Nobian die de aandacht van SodM vragen. Deze veilige operatie en abandonnering van het cavernesysteem Heiligerlee met als doel de veiligheid te borgen en nazorg zo veel mogelijk te beperken worden nauwlettend gevolgd. Verder heeft Nobian meerdere aanpassingen ingediend op de aanvraag omgevingsvergunning voor de beoogde evaluatieboring(en) aan het Zuiderveen. De gemeente heeft hier aanvullend advies op gegeven. In afwachting van de beoordeling door het ministerie EZK zal de procedure worden vervolgd. Daarnaast is advies uitgebracht op de actualisatie van het huidige winningsplan Heiligerlee met betrekking tot de bodemdalingsprognose tot en met 2025.

Versterkingsopgave

De versterkingsopgave in Oldambt is in 2023 in een stroomversnelling gekomen. De eerste versterkingen zijn afgerond en andere zijn in uitvoering of voorbereiding. Ook geldt dat het grootste deel van de woningen in de scope inmiddels is opgenomen en beoordeeld. Hierbij geldt dat voor de meeste woningen versterking niet nodig is omdat deze beoordeeld zijn met de nieuwste inzichten waarbij deskundigen verwachten dat door het afbouwen en stoppen van de gaswinning de kans op zware aardbevingen afneemt. In totaliteit maakt dit dat de versterkingsopgave in Oldambt relatief beperkt is, wel zien we dat de werkzaamheden bij de woningen waar versterking speelt veelal complex en omvangrijk zijn. In totaal moeten circa 75 woningen daadwerkelijk versterkt worden.

In december 2023 is het Plan van Aanpak Versterking Oldambt 2024 door de raad vastgesteld. In dit plan is de stand van zaken toegelicht en zijn de doelstellingen voor 2024 beschreven. Het plan is opgesteld door de lokale stuurgroep, waarin gemeente Oldambt en Nationaal Coördinator Groningen (NCG) samenwerken. Hierbij werken we ook nauw samen met de andere aardbevingsgemeenten en de Provincie Groningen. Het plan is getoetst en goedgekeurd door het SodM en vormt de opdracht aan NCG voor de versterkingsopgave.

In de versterkingsopgave, maar ook rond de schadeproblematiek zien we veel mensen die vastlopen in procedures of waarbij sprake is van complexe of bijzondere situaties. Als gemeente willen we deze mensen graag helpen met bijv. de inzet van onze inwonersondersteuners en werkbezoeken van onze bestuurders. Binnen onze mogelijkheden proberen we te zoeken naar oplossingen. Daarbij zoeken we de samenwerking met NCG en/of IMG en zetten we de beschikbare vangnetten in. Verder hebben we als gemeente de subsidieregeling 'constructieve maatregelen blok B' die het college in maart 2023 heeft vastgesteld. Deze subsidie is bedoeld voor woningeigenaren in blok B van de versterkingsopgave waarvan de woning niet versterkt hoeft te worden, maar waar wel constructieve problemen aan de woning zijn geconstateerd en die het advies hebben gekregen om die aan te pakken. Hiervoor gebruiken we de middelen die we vanuit het Rijk hebben ontvangen om verschillen in de versterking zo veel mogelijk te voorkomen.

Voor het dorpenlint Nieuwolda, 't Waar, Nieuw Scheemda zijn we in het voorjaar 2023 gestart met een proces voor het opstellen van een gebiedsplan. Het doel is om, naast het versterken van de huizen, de leefbaarheid in deze dorpen te verbeteren. Hiervoor is een extern bureau (Antea Group) ingehuurd en wordt nauw samengewerkt met de dorpsbelangenverenigingen van Nieuw Scheemda, 't Waar en Nieuwolda, waterschap, de nutsbedrijven en organisaties zoals Groninger Huis. Eind 2023 is hiervoor het gebiedsplan c.q. keuzedocument in concept opgeleverd. Middelen zijn beschikbaar vanuit het gebiedsfonds (bestuurlijke afspraken versterking 2020).

Schadeproblematiek

Onze gemeente ligt aan de rand van het aardbevingsgebied. Daardoor is het vraagstuk rondom schade en veiligheid complex. Schade aan gebouwen is in onze hele gemeente zichtbaar. Maar het is niet altijd duidelijk of de gaswinning hiervan de oorzaak. In totaal zijn bij het IMG (en voorheen TCMG) zo'n 12.500 meldingen gedaan (tot medio 2023) en is in totaal voor ruim 77 miljoen euro aan schadevergoeding uitgekeerd. We zien dat met de invoering van het wettelijk bewijsvermoeden de schademeldingen binnen het zogeheten effectgebied voor een groot deel worden erkend en vergoed. Sinds 2021 zien we hierin een kentering met de aanpassing van het beoordelingskader van IMG, waarbij een groter deel van de schademeldingen is afgewezen. Vanaf dat moment is ook de mogelijkheid om te kiezen voor een forfaitaire regeling (vaste vergoeding van 5.000 euro). Met de kabinetsmaatregelen uit Nij Begun is de verwachting dat de schade-afhandeling binnen het effectgebied verbeterd wordt. In oktober 2023 is door Rijk en IMG een nieuwe werkwijze kenbaar gemaakt waarbij bewoners schades tot 60.000 euro straks zonder causaliteitstoets kunnen laten herstellen. Ook wordt de vaste vergoeding verhoogd van 5.000 naar 10.000 euro, dit geldt voor het hele gebied waar IMG schade afhandelt.

Als gemeente hebben we formeel geen rol in de schadeafhandeling maar zetten we ons wel in voor de belangen van onze inwoners. In dat kader hebben we ambtelijk en bestuurlijk met enige regelmaat overleg met IMG waarbij we vraagstukken en signalen vanuit Oldambt bespreken. Verder hebben we ook met het Ministerie van EZK toenemend contact, ook n.a.v. het werkbezoek van Staatssecretaris Vijlbrief eind 2022. Daarbij hebben we aandacht gevraagd voor de specifieke problematiek in Oldambt met name waar het gaat om grensdiscussies. Concreet ook over de situatie in Drieborg is afgelopen jaar een aantal keer overleg geweest n.a.v. de toezegging van de staatssecretaris voor hulp om te kijken naar de mogelijkheden voor een dorpsgerichte aanpak gericht op duurzaam herstel, leefbaarheid en verduurzaming. In januari 2023 is het onderzoek naar de schadeproblematiek in dit dorp afgerond. In het verlengde van dit onderzoek is door het dorp een plan van aanpak opgesteld

(ook op suggestie van de staatssecretaris) en zijn we met het ministerie van EZK in gesprek over vervolgstappen hierin. Hierbij is het goed om te benoemen dat Drieborg als voorbeeld genoemd wordt in Nij Begun als het gaat om het wegnemen van verschillen aan de rand van het effectgebied. Naast Drieborg is, op verzoek van Dorpsbelangen, een soortgelijk onderzoek in Nieuw Beerta gedaan. Dit onderzoek is medio 2023 afgerond en met een delegatie van het bestuur besproken. Afhankelijk van de wensen en inzet vanuit het dorp worden eventuele vervolgstappen gezet.

Inwonersondersteuning

De aardbevingsproblematiek leidt ook tot schade op sociaal-emotioneel gebied. We zien afgelopen jaren in toenemende mate hulpvragen vanuit inwoners op dit vlak. We proberen inwoners met hulpvragen zo goed mogelijk te ondersteunen, zeker in vastgelopen of schrijnende situaties. Waar nodig vragen we aandacht bij IMG en NCG voor concrete hulpvragen. Ook dragen we schrijnende situaties voor bij de Commissie Bijzondere Situaties of het Interventieteam. Vanuit gemeente proberen we dit zo goed mogelijk te organiseren. Alle aardbevingsgemeenten ontvangen middelen vanuit het Rijk om sociaal-emotionele ondersteuning te bekostigen. Hieruit hebben we de uitrol van Welzijn op Recept deels gefinancierd en zijn we in 2022 gestart met een onafhankelijke inwonersondersteuner. Dit ook in het verlengde van positieve ervaringen van andere gemeenten met een inwonersondersteuner of soms ook wel aardbevingscoach genoemd. Deze inwonersondersteuner biedt laagdrempelige hulp en een luisterend oor, aan de keukentafel of op straat. In september 2023 is de capaciteit uitgebreid met een tweede inwonersondersteuner. Ook is een procesregisseur voor complexe situaties gestart. Verder brengen de twee betrokken portefeuillehouders c.a. maandelijks bezoeken aan getroffen inwoners.

Naast individuele ondersteuning werken we ook aan een plan voor het versterken van de sociale cohesie in de dorpen waar schadeproblematiek of versterking speelt. Vanuit de kabinetsmaatregelen Nij Begun verwachten we komende tijd ook meer ruimte en mogelijkheden hiervoor. Verder communiceren we als gemeente o.a. via onze website, sociale media en de nieuwsbrief Oldambt Versterkt die we c.a. tweemaandelijks digitaal uitbrengen. Daarnaast hebben we de spreekuren van de gebiedsregisseur in Nieuwolda en Nieuw Scheemda die maandelijks plaatsvinden. Verder heeft het IMG twee steunpunten in Nieuwolda en Winschoten die afgelopen jaar met vaste regelmaat open zijn. Tot slot hebben we op 27 maart 2023 een inwonersavond georganiseerd in Midwolda omdat we graag met inwoners in gesprek wilden over de uitkomsten van de parlementaire enquête. In januari 2024 hebben we hier een vervolg aan gegeven met een druk bezochte avond in Nieuwolda, waarbij ook IMG en NCG aanwezig waren.

Regelingen

Naast de versterkingsopgave en schade-afhandeling kent het aardbevingsdossier inmiddels ook de nodige regelingen. Afgelopen jaar zijn hiervoor een aantal relevante ontwikkelingen te benoemen:

- **Waardedatingsregeling:** Deze regeling vergoedt de financiële schade die is ontstaan doordat een woning minder waard is geworden of minder hard in waarde is gestegen door de gaswinning. Per 1 januari 2023 is de regeling geactualiseerd omdat de waarde van woningen zich is blijven ontwikkelen, dus ook in het aardbevingsgebied. De belangrijkste aanpassingen zijn dat de percentages naar beneden worden bijgesteld en het gebied wordt vergroot. Naast de postcodegebieden 't Waar, Nieuw Scheemda en Nieuwolda komen nu ook inwoners uit Scheemda en Midwolda in aanmerking. Tot medio 2023 zijn ruim 4000 aanvragen vanuit Oldambt ingediend, waarvan ruim 2/3 is toegewezen. In totaal is een bedrag van ruim 13 miljoen euro uitgekeerd.
- **Immateriële schade:** Het doel van de vergoeding is om verzachting en erkenning te bieden voor het aangedane leed. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de ernst van de situatie. De vergoeding is per (volwassen) persoon en komt naast eventuele andere schadevergoedingen voor bijvoorbeeld fysieke schade (scheuren in muren) en waardedaling van woningen. Vanaf het

voorjaar 2023 konden ook inwoners van Oldambt een aanvraag indienen. Vanaf oktober 2023 is het tevens mogelijk om een aanvraag te doen voor kinderen en jongeren tot en met 17 jaar.

- **Subsidieregeling verduurzaming en woningverbetering:** Deze subsidie van 10.000 euro is beschikbaar voor woning-eigenaren binnen het aardbevingsgebied die niet in het versterkingsprogramma van NCG zitten. Voor Oldambt geldt deze regeling voor woning-eigenaren in de versterkingsdorpen Nieuwolda, Nieuw Scheemda, 't Waar, Midwolda, Oostwold en Scheemda. In het maatregelenpakket PEGAS heeft het Rijk nog een groot aantal postcodes toegevoegd, voor Oldambt betreft dit de gebieden Finsterwolde, Heiligerlee, Westerlee, Blauwe Stad en deel van Winschoten. Positief voor de mensen die het betreft, tegelijk brengt dit nieuwe discussies en verschillen met zich mee. Hierover hebben we afgelopen jaar op diverse manieren aandacht gevraagd en een dringend verzoek gedaan bij EZK om deze nieuwe verschillen te voorkomen. Helaas niet met het gewenste resultaat. Het ministerie heeft laten weten dat de staatssecretaris wil vasthouden aan de huidige afbakening. De onderbouwing hierbij is dat de uitbreiding van de postcodes is gebaseerd op een ondergrens van 40% erkende schades in een toe te voegen gebied.
- **Waardevermeerderingsregeling:** Naast de regelingen voor verduurzaming vanuit de versterking is er ook nog de waardevermeerderingsregeling. Dit betreft een subsidieregeling voor huiseigenaren met erkende aardbevingsschade die hun woning energiezuinig willen maken. Eigenaren kunnen deze subsidie aanvragen bij SNN voor verschillende energiebesparende en energieopwekkende maatregelen. Per adres kan de subsidie oplopen tot maximaal 4.000 euro. In 2023 heeft het Rijk deze subsidie nogmaals verlengd tot 1 februari 2024 en er is € 41 miljoen vrijgemaakt voor inwoners die recht hebben op de subsidie. Eind 2023 heeft de Tweede Kamer besloten dat de regeling opnieuw verlengd zal worden en dus niet in 2024 zal stoppen.

Nationaal Programma Groningen 2023

In 2023 is er weer veel gebeurd binnen het lokaal programma van Oldambt. Zo is de Graanrepubliek in Bad Nieuweschans als NPG-project afgerond en in maart officieel geopend. Als ware hub binnen onze gemeente, worden hier met Oldambtster trots al regelmatig evenementen en proeverijen georganiseerd. Verder is het Digitaal Centrum een project dat in 2023 is aangevraagd en goedgekeurd. Deze nieuwe locatie in het centrum van Winschoten richt zich op het digitaal vaardiger maken van de ondernemers en inwoners van Oldambt. Er wordt daarbij een verbinding gemaakt met het lokale en regionale onderwijs, diverse maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven, om inwoners meer kansen te bieden om zich te ontwikkelen. Ook de aanvraag voor de Centrumontwikkeling Winschoten is door het bestuur NPG goedgekeurd. Hierdoor kan een forse impuls gegeven worden aan het toekomstbestendig maken van het centrum van Winschoten.

Daarnaast is het omvangrijke Koepelproject Graanrepubliek 2.0 van start gegaan met bijna alle deelprojecten. Dit project, of eigenlijk programma, wil een forse en vernieuwende impuls geven aan de aloude kracht en faam van Oldambt als Graanrepubliek. In 2023 zijn voor dit koepelproject met name de voorbereidende werkzaamheden gedaan, waarbij veel tijd is gaan zitten in de subsidietoekenning voor de deelprojecten en de bijbehorende staatssteun-vraagstukken. Verder heeft de gemeenteraad voor het project Fonds Toekomstbestendig Wonen in juli 2023 de verordening voor de verzilvering vastgesteld. Tot slot noemen we hier nog Generatierijkdom wat in 2023 is opgestart, onderdeel hiervan is ook Kansen voor Kinderen dat vanuit Toukomst gefinancierd wordt.

Onder de financiële toelichting treft u een overzicht aan van alle toegekende en ingediende projecten en de financiële voortgang per 1 januari 2024. Daar waar relevant kunnen projecten ook op andere plekken in de jaarrekening terugkomen bij de betreffende beleidsvelden.

Medio 2023 zijn we gestart met het proces voor de actualisatie van ons lokaal programma. De ontwikkelingen rond het Nationaal Programma Groningen, de mogelijke impact van PEGAS/Nij Begun,

maar ook de ontwikkelingen binnen Oldambt zelf vormen een goede aanleiding om het lokale programma nu te actualiseren en opnieuw te prioriteren. Daarnaast geldt dat met het besluit over de financiële middelen door het bestuur NPG (zogenoeten 3e kwart) dat we maximaal 34 miljoen vanuit NPG ontvangen (en niet meer). Daarbij zullen we ook de programmabegroting en de voorgestelde projecten kritisch tegen het licht houden. Aan de voorkant zijn door de stuurgroep een aantal uitgangspunten meegegeven die ook met de raads werkgroep NPG zijn besproken. Vanaf de zomer 2023 zijn we gestart met een uitgebreide analyse en diverse gesprekken. Daarbij is bewust gekozen voor een beperkte participatie, wel is in januari een succesvol festival (Toekomst voor Oldambt) georganiseerd. De actualisatie van het lokaal programma wordt in het voorjaar afgerond en in mei 2024 aan de raad voorgelegd.

Financiën 'Oldambt Versterkt'

Voor de aanpak van de aardbevingsopgave en het NPG ontvangen we financiële middelen, zowel voor organisatiekosten als uitvoering van projecten. Dit betekent dat sprake is van omvangrijke financiële stromen binnen de gemeente. Hieronder lichten we deze toe (punten 1 t/m 4 betreffen de inzet rond de aardbevingsopgave, 5 en 6 hebben betrekking op NPG):

1. Lumpsum-middelen aardbevingsopgave: Met de Kabinetsmaatregelen Nij Begun zijn ook extra middelen toegezegd voor de kosten die de regionale overheden moeten maken in het kader van de aardbevingsopgave. Voor de periode tot en met 2028 gaat het in totaal om een bedrag van c.a. 90 miljoen euro (conform verzoek vanuit regio). Dit bedrag is aanvullend op het budget dat in 2020 is toegezegd voor de periode t/m 2024. In 2024 zijn hier nadere afspraken over gemaakt, wat betekent dat we komende jaren een bedrag van ruim 7 ton beschikbaar krijgen. Voor 2023 is een bedrag van € 700.776 toegekend middels een SPUK (specifieke uitkering). Daarnaast is van voorgaande jaren nog een budget over van € 447.993 dat is overgeheveld. Binnen de gemeente zetten we deze middelen met name in voor personele kosten (projectgroep aardbevingen) en eventuele overige kosten (onderzoek, inhuur). Afgelopen jaar is de personele inzet verder verhoogd. In totaal is in het afgelopen jaar een bedrag van € 823.609 besteed. Het resterende deel (€ 325.159) is overgeheveld naar het budget voor 2024.
2. Middelen blok B: als gemeente ontvangen we middelen voor het zogeheten blok B, waarvoor is afgesproken dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. De subsidieregeling is in november 2021 door het college vastgesteld en is vergelijkbaar aan de regeling die vanuit het rijk is opgesteld (betreft subsidie voor verduurzaming van woningen die in de versterkingsopgave vallen). Uitvoering loopt via SNN en is op 15 november 2021 gestart. Het Rijk heeft hiervoor in totaal 300 miljoen euro beschikbaar gesteld. Op basis van regionale afspraken is voor Oldambt een budget van ruim 12 miljoen euro beschikbaar. In december 2021 is een eerste tranche uitgekeerd (4,4 miljoen) via een specifieke uitkering (SPUK). In 2022 is een 2^e tranche beschikbaar gesteld vanuit het Rijk van € 2.584.300. Deze middelen zijn afgelopen jaar voor groot deel overgemaakt aan SNN voor de organisatie en uitbetaling van de subsidieregeling. Verder is in 2023 een 3^e tranche ontvangen van bedrag van € 1.500.000. Dit bedrag is specifiek beschikbaar voor de subsidieregeling 'constructieve maatregelen blok B' die het college in maart 2023 heeft vastgesteld. Eind 2023 zijn hiervoor de eerste toekenningen gedaan.
3. Middelen blok D – gebiedsfonds: Vanuit het gebiedsfonds (voor zogeheten inpassingskosten) ontvangen we als gemeente ook middelen, in totaal is hiervoor bedrag beschikbaar van c.a. 5 miljoen euro. In 2022 en 2023 zijn hiervoor de eerste 2 tranche beschikbaar gesteld door het Rijk (in totaal € 1.000.000). Deze middelen worden gebruikt voor planontwikkeling en noodzakelijke kosten die we als gemeente mogelijk moeten maken in de openbare ruimte i.h.k.v. versterking. Een groot deel van het budget wordt besteed aan de gebiedsontwikkeling van het versterkingsgebied.

4. Sociaal-emotionele ondersteuning: Als gemeente ontvangen we hiervoor een bedrag van €121.760 per jaar voor de periode 2021-2025 (onderdeel bestuurlijke afspraken versterking). Met deze middelen is de afgelopen jaren de uitrol van Welzijn op Recept gefinancierd. Verder is in 2022 een onafhankelijke inwonersondersteuner gestart die ook vanuit deze middelen wordt gefinancierd. Medio 2023 is ook een tweede inwonersondersteuner geworven.
5. NPG-Projecten: in totaal hebben we c.a. 34 miljoen euro beschikbaar om te investeren in projecten. Het betreft 22,4 miljoen voor de 1e periode en c.a. 11 miljoen die, met het besluit van het bestuur eind 2022, nu ook definitief beschikbaar is voor de 2^e periode. Daarnaast geldt dat het Rijk in 2023 middelen beschikbaar heeft gesteld voor indexatie (toevoeging van c.a. 900k). In totaal hebben we nu voor 15 projecten c.a. 17 miljoen euro aan NPG-middelen ontvangen (of toegezegd). In onderstaande tabel staat het overzicht van de goedgekeurde projecten, de NPG-middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld en de uitgaven (afgelopen jaar en totaal). Verder zijn ook de fasering en looptijd opgenomen. Het gaat hier om de bedragen die ten laste komen van ons trekkingsrecht, voor een aantal projecten geldt dat de (verwachte) BTW-bijdrage rechtstreeks door het Rijk wordt overgemaakt aan het BTW-compensatiefonds. Dit is ook het verschil tussen de kolom 'NPG-toekenning' en NPG-ontvangen'.

Tabel: NPG-projecten – overzicht 2023

	Projecten	NPG-toekenning	NPG-ontvangen	Uitgaven 2023	Uitgaven totaal	Fasering	Looptijd
1	Scheemda veilig en bereikbaar	285.318	285.318	-	285.318	Afgerond	Afgerond
2	Snel aan de slag met Nieuwborgen.net	105.375	105.375	-	105.375	Afgerond	Afgerond
4	Bibliotheek op school/VoorleesExpress	560.720	560.720	186.906	560.720	Einde realisatie	Medio 2024
5	De Graanrepubliek	942.000	942.000	94.240	942.000	Afgerond	Afgerond
6	Programmakosten	894.200	862.232	124.186	458.165	Midden realisatie	2030
7	Tijd voor toekomst	964.350	964.350	284.429	511.802	Midden realisatie	2024
8	Lokaal Stimuleringsfonds	1.000.000	1.000.000	200.000	399.474	Midden realisatie	2027
9	Fonds toekomst-bestendig wonen	750.000	726.375	12.190	12.190	Midden-realisatie	2030
10	Stimuleringsregeling Toekomstbestendig Centrum Winschoten	500.000	500.000	60.230	60.230	Midden realisatie	2027
11	Regiomarketing	300.000	300.000	33.333	66.666	Midden-realisatie	2030
12	Opgroeien Kansrijke Omgeving	851.364	802.169	153.431	240.959	Begin realisatie	2026
13	Generatierijkdom	1.518.880	1.492.120	7.000	7.000	Vorbereiding	2027
14	Digitale agenda	899.000	794.000	-	-	Vorbereiding	2028
15	Koepelproject Graanrepubliek 2.0	2.689.000	2.689.000	795.236	795.235	Vorbereiding	2027
16	Centrumontwikkeling Winschoten	5.000.000	4.480.000	-	-	Vorbereiding	2028
	Totaal	17.260.207	16.503.659	1.951.181	4.445.135		

Opmerking: eerder stond ook nog het project 'Emotionele en sociale ondersteuning' op de lijst van NPG-projecten. Afgelopen jaar is duidelijk geworden dat deze inzet via een aparte regeling vanuit het Rijk is gefinancierd. Dit betekent dat deze middelen (€ 287.500) niet ten laste van ons trekkingsrecht komen, een meevaller dus.

6. Programmakosten NPG: binnen het NPG is afgesproken dat gemeenten maximaal 4% van de trekkingsrechten mogen inzetten voor proces- en organisatiekosten. Deze middelen zijn vrij te besteden gedurende de looptijd van het NPG. In 2023 hebben we hiervoor een tweede tranche ontvangen (€ 642.232,-). Afgelopen jaar is een bedrag van € 124.185,-) besteed met name voor personele- en organisatiekosten.

Organisatie 'Oldambt Versterkt'

De aardbevingsopgave en het NPG vraagt binnen onze gemeente veel extra werk en personele inzet. We hebben dit georganiseerd in het programma Oldambt Versterkt. Hierin onderscheiden we twee onderdelen. Allereerst de aardbevingsproblematiek met de versterkingsopgave en de schade-afhandeling. En als tweede het Nationaal Programma Groningen waarvoor we ons lokale programma hebben opgesteld. Afgelopen jaar hebben we verder gewerkt aan de organisatie hiervan waarbij we steeds meer toewerken naar een meer programmatische aanpak, ook in samenhang met de bredere organisatie-ontwikkeling.

Binnen de gemeente is de organisatie belegd bij de aangestelde programmamanager. Voor de aardbevingsopgave is een projectgroep en een stuurgroep waarin vraagstukken opgepakt worden, programma's opgesteld worden en complexe of schrijnende situaties besproken worden. Binnen de projectgroep zijn alle betrokken disciplines vertegenwoordigd. In 2023 is het team uitgebreid met een adviseur, een procesregisseur complexe situaties en een extra inwonersondersteuner. Vanuit de stuurgroep aardbevingen, waarin we direct samenwerken met NCG, wordt gestuurd op de voortgang van de versterkingsopgave en wordt de bredere aardbevingsproblematiek besproken. Ook wordt de samenwerking met betrokken organisaties en overheden hierin voorbereid.

Voor het NPG fungeert een programmateam met betrokken collega's. In 2023 is een nieuwe adviseur NPG begonnen en ook is een nieuwe trainee gestart. Vanuit het programmateam wordt gewerkt aan de ontwikkeling en uitvoering van het programma. Ook wordt hierin de uitvoering van projecten, dat door projectleiders binnen de organisatie wordt gedaan, gecoördineerd. Het NPG Oldambt wordt aangestuurd door de stuurgroep NPG waar het gehele college deel van uitmaakt (ook omdat dit alle portefeuilles raakt).

5.9 Openbaarheidsparagraaf

Beleidsvoornemens informatiehuishouding duurzaam op orde

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (WOO) in werking getreden en hiermee is de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen. Het uitgangspunt hierbij is een gelijkwaardige informatiepositie van de gemeente voor burgers, journalisten en onderzoekers. Het doel is tweeledig, namelijk gemeente transparanter te maken en de informatiehuishouding op orde te brengen.

De WOO verplicht gemeenten om een viertal zaken te regelen, namelijk jaarlijks een openbaarheidsparagraaf opnemen in de begroting en de jaarrekening, een WOO contactpersoon inregelen, gefaseerd openbaar maken van 11 informatie categorieën overheidsinformatie volgens een ingroeimodel en het bewaren van de informatie in goede, geordende en toegankelijke staat.

Uit het onderzoek naar de impact voor het implementeren van de WOO, is het advies over het invullen van het ambitieniveau van de WOO verkregen. Dit betreft het basis ambitieniveau. Dit wordt in de komende jaren verder geïmplementeerd. De verwachting is dat het implementeren van de WOO en het invullen van het ambitieniveau een meerjarenplan betreft gedurende 4 jaar.

6 Jaarrekening 2023

6.1 Balans per 31 december 2023

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31 december 2023	31 december 2022
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	0	22
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	<u>15.280</u>	<u>14.035</u>
	15.280	14.057
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings met een economisch nut	51.664	50.916
Investerings met een economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.218	33.555
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	<u>21.413</u>	<u>20.256</u>
	107.294	104.727
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaal verstrekkingen aan:		
- deelnemingen	2.273	2.273
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	5.779	6.336
- deelnemingen	2.934	2.934
- openbare lichamen	147	165
Overige langlopende leningen u/g	<u>1.578</u>	<u>1.547</u>
	12.711	13.257
Totaal vaste activa	135.285	132.041
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	<u>-605</u>	<u>370</u>
	-605	370
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	9.000	6.581
Rekening-courant verhoudingen met het Rijk	90.215	21.833
Rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	1.541	296
Overige vorderingen	4.685	2.988
Uitzettingen in de Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	<u>0</u>	<u>40.000</u>
	105.440	71.698
<i>Liquide middelen</i>		
Kassaldi	14	6
Banksaldi	<u>453</u>	<u>420</u>
	467	426
<i>Overlopende activa</i>		
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	352	2.772
Nog te ontvangen bedragen van overige overheid	1.860	2.785
Overige overlopende activa	<u>10.877</u>	<u>9.050</u>
	13.089	14.607
Totaal vlottende activa	118.392	87.102
Totaal generaal	253.676	219.142

Bedragen x € 1.000

Passiva	31 december 2023	31 december 2022
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	23.054	21.898
Bestemmingsreserve	51.728	53.730
Nog te bestemmen resultaat	15.753	9.280
	90.535	84.908
<i>Voorzieningen</i>		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	10.913	8.919
	10.913	8.919
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	89.353	94.616
- openbare lichamen	7.000	7.333
- overige binnenlandse sectoren	47	54
Waarborgsommen	0	3
	96.400	102.006
Totaal vaste passiva	197.847	195.833
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar</i>		
Overige schulden	5.379	5.925
	5.379	5.925
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruitontvangen bedragen van de EU	77	121
Vooruitontvangen bedragen van het Rijk	40.361	9.437
Vooruitontvangen bedragen van overige overheid	1.854	417
Overige overlopende passiva	8.158	7.410
	50.450	17.385
Totaal vlottende passiva	55.829	23.310
Totaal generaal	253.676	219.142
Gewaarborgde geldleningen / garantstellingen	Totaal	
	61.130	57.533

6.2 *Overzicht van baten en lasten per programma*

Bedragen x € 1.000

Programma Nr Omschrijving	Begroot primitief			Begroot na wijziging			Werkelijk		
	Lasten	Baten	Saldo*	Lasten	Baten	Saldo*	Lasten	Baten	Saldo*
1 Algemene dienstverlening	1.166	524	642	1.166	550	616	1.179	533	646
2 Woonklimaat en leefomgeving	30.825	6.905	23.920	58.591	21.341	37.249	46.524	16.910	29.613
3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs	8.224	2.174	6.050	9.506	3.228	6.279	8.922	3.076	5.847
4 Zorg en samenleving	89.640	24.075	65.566	99.778	33.447	66.331	99.056	33.415	65.641
5 Duurzaamheid en milieubeheer	5.464	4.879	585	7.469	4.879	2.590	6.257	5.106	1.152
6 Bestuur	1.976	0	1.976	2.180	0	2.180	2.233	0	2.233
	137.296	38.556	98.740	178.691	63.445	115.246	164.171	59.039	105.132
Overhead	19.028	1.736	17.292	23.076	2.158	20.918	22.146	3.064	19.082
Algemene dekkingsmiddelen	8.058	125.411	-117.353	3.512	129.422	-125.910	2.886	132.705	-129.819
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0	-22	0	-22
Bedrag onvoorzien	200	0	200	41	0	41	0	0	0
SALDO VOOR MUTATIES IN RESERVES	164.582	165.703	-1.121	205.320	195.025	10.295	189.181	194.808	-5.627
Mutaties in reserves	4.999	3.878	1.121	14.121	24.416	-10.295	16.370	26.496	-10.126
SALDO NA MUTATIES IN RESERVES			0			0			-15.753

*) negatief saldo is een voordeel!

6.3 Toelichting op de jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

6.3.1 Waarderingsgrondslagen

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, waarbij wordt afgeschreven over een termijn van maximaal 5 jaar op het saldo.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden lineair afgeschreven in dezelfde termijnen als de eigen materiële activa.

Vaste Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, waarbij wordt afgeschreven op het saldo. De afschrijvingstermijn is afhankelijk van de verwachte levens- c.q. gebruiksduur. De afschrijvingstermijnen van de activa variëren (per activaklasse) van 4 tot 50 jaar. Deze zijn vastgelegd in bijlage 2 van de financiële verordening. Op gronden wordt niet afgeschreven.

Indien er sprake is van duurzame waardevermindering vindt afwaardering plaats.

Investerings met een verkrijgingsprijs van minder dan € 20.000, waarvan de kosten niet doorberekend worden aan derden, worden ineens afgeschreven.

Voorraad niet in exploitatie genomen gronden

De nog niet in exploitatie genomen gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Financiële vaste activa

De financiële activa bestaan uit:

- kapitaalverstrekingen aan deelnemingen;
- geldleningen aan woningbouwcorporaties en deelnemingen;
- overige langlopende geldleningen;
- gemeenschappelijke regelingen;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De balanspost kapitaalverstrekingen aan deelnemingen heeft betrekking op participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's. Waardering vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waardering van de aandelen onverwacht structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

De langlopende leningen uitstaande gelden en de overige uitzettingen worden door ons gewaardeerd tegen nominale waarde, eventueel verminderd met de aflossingen op de geldleningen en een voorziening voor oninbaarheid.

Flottende Activa

Vorraden

Het onderhanden werk van het grondbedrijf wordt gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met een renteopslag over het geïnvesteerd vermogen. Hierop worden ontvangsten uit verkoop en bijdragen van derden in mindering gebracht. Indien een deel van de kosten wordt gedekt uit een voorziening of uit een reserve, dan loopt dit altijd via de resultatenrekening. Als de marktwaarde lager ligt dan de aldus berekende waarde, dan vindt afwaardering plaats tot marktwaarde. In de resultaatbepalingsgrondslagen staat vermeld wanneer winst wordt genomen. De voorraden grond- en hulpstoffen zijn gewaardeerd tegen hun verkrijgingsprijs.

Uitzettingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen hun nominale waarde onder aftrek van eventuele noodzakelijk geachte voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen nominale waarde gewaardeerd.

Overlopende activa

Dit zijn de nog te ontvangen bedragen van Rijk, EU en overige derden. Deze zijn tegen nominale waarde gewaardeerd.

Vaste passiva

Eigen Vermogen

De reserves zijn onderverdeeld in de algemene reserve en bestemmingsreserves en gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Van een voorziening is sprake als het risico concreet omschreven is, maar het moment van besteding van de gelden nog niet vaststaat.

De waardering sluit zo veel als mogelijk aan bij de omvang van de te verwachten verplichting.

Langlopende schulden (vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer)

De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Het bedrag van de aflossingen die binnen een jaar vervallen, is niet afzonderlijk onder kortlopende schulden opgenomen, dit is in overeenstemming met de BBV.

Vlottende passiva

Kortlopende schulden (< 1 jaar)

De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

Dit zijn o.a. de nog niet bestede bijdragen van derden met een specifiek bestemmingsdoel en nog te betalen kosten (niet door een crediteur gefactureerd).

Overige

Borg en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente geborgd zijn, is buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie hierover opgenomen.

6.3.2 Grondslagen voor resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben, het zogenaamde 'matching principe'.

Nog niet ontvangen baten worden meegerekend voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd of de prestaties ervoor zijn geleverd. Lasten, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, maar zich daadwerkelijk voordoen na het einde verslagjaar en bekend zijn voor het opmaken van de jaarrekening, worden ook meegerekend.

Onder baten worden verstaan:

- de vergoedingen van het Rijk voor het functioneren van de gemeentelijke overheid en voor de uitvoering van een aantal specifieke taken;
- de belastingopbrengsten uit de heffing van onroerende-zaakbelasting;
- de geheven leges en retributies voor specifieke overheidstaken die de gemeente uitvoert (o.m. inzamelen huishoudelijke afvalstoffen en burgerzaken);
- het rendement op bezittingen (rente, dividenden, huren en pachten);
- het rendement op geïnvesteerd eigen vermogen (interne rentevoet);
- de vergoedingen voor specifieke producten en diensten, die de gemeente levert;
- het batig saldo kostenplaatsen en renteomslag (zie hierna).

Onder lasten worden verstaan:

- de direct aan onze producten toe te rekenen kosten;
- de afschrijvingslasten;
- de lasten van de gemeentelijke organisatie;
- de rentelasten.

De afschrijvingslasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen voor de immateriële- en materiële vaste activa. Wij beginnen met het afschrijven van activa in het verslagjaar volgend op het jaar van aanschaf, respectievelijk realisatie. Wij schrijven lineair af tot € 0.

De lasten van de gemeentelijke organisatie (overhead) worden sinds 2017 apart verantwoord. In het totaaloverzicht van de programma's worden alleen nog maar de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. De door de medewerkers gepleegde inzet wordt voorcalculatorisch - van tevoren - vertaald in gewerkte uren per product. Deze (verwachte) ureninzet wordt vermenigvuldigd met een voorcalculatorisch tarief. Het totaal van de gewerkte uren maal het tarief moet de lasten van de loonkosten dekken. Een tekort of overschot wordt als last, respectievelijk bate, verantwoord op het product saldo van kostenplaatsen.

De rentelasten worden met een voorcalculatorisch percentage berekend over het geïnvesteerd vermogen in immateriële, respectievelijk materiële vaste activa en de onderhanden werken van de bouwgrondexploitatie. Deze gecalculerde rentelast wordt toegerekend aan de producten waar bovengenoemde activa aan bijdragen, volgens de systematiek die ook geldt voor de afschrijvingen. Een eventueel voordelig of nadelig verschil met de werkelijke rentelasten wordt als bate, respectievelijk als last, verantwoord op het product saldo van kostenplaatsen.

Voor de bouwgrondexploitaties gelden bovengenoemde grondslagen voor resultaatbepaling. De resultaten worden gepresenteerd in de resultatenrekening. Verliezen op exploitaties worden genomen wanneer zij voorzienbaar zijn. Winsten worden genomen als de exploitaties, of zelfstandige delen daarvan zijn gerealiseerd. Van dit laatste wordt afgeweken indien er op balansdatum sprake is van een negatieve boekwaarde die de naar verwachting nog te maken kosten overtreft. In dat geval zal het verschil tussen beide grootheden als tussentijdse winst worden genomen in het betreffende boekjaar. Het (verwachte) resultaat op grondexploitaties wordt in de toelichting op de balans en/of paragraaf grondbeleid nader toegelicht.

Met betrekking tot het bedrag van de uitkering uit het Gemeentefonds wordt in principe uitgegaan van de op het moment van afsluiting van de boeken laatst bekende, door het Ministerie van BZK verstrekte, specificatie. Hiervan wijken wij af als bij ons bekend is dat de in de specificatie voor de

berekening van de uitkering gebruikte Oldambtster volumes nog zullen worden aangepast (we gaan dan uit van de door onszelf berekende volumes).

Resultaatbestemming

Alle vermogensmutaties worden inzichtelijk gemaakt via het exploitatieresultaat. Hierbij wordt als principe gehanteerd dat de begroting indicatief is. Toevoegingen en onttrekkingen vinden plaats op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven.

Voor de bestemming van het resultaat is in de jaarrekening een voorstel opgenomen.

6.3.3 Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op door de raad is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
  - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde € 6.099.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 350.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

6.4 Toelichting op de balans

6.4.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

De boekwaarden van de investeringen hadden het volgende verloop:

Immateriële vaste activa	Begin 2023	Investerings	Bijdrage van derden	Afschrijvingen	Ultimo 2023
COM3	22	32	54	0	0
Totaal	22	32	54	0	0

Bedragen x € 1.000

Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Begin 2023	Nieuwe bijdragen	Aflossingen of verminderingen	Afschrijvingen	Ultimo 2023
De Blauwe Stad	1.680	0	0	73	1.607
Maatregelen aansluiting A7	173	0	0	14	158
Fietspad bosgebied Zuid	57	0	0	3	54
Huiskamerproject Heiligerlee	65	0	0	9	55
Co-financiering Blauwestad	1.024	0	0	43	981
Vaarverbinding Blauwestad-Dollard	455	0	0	20	435
Regeling reductie energiegebruik woninge	0	29	29	0	0
Nationaal Isolatie Programma	0	1	1	0	0
Onderwijshuisvesting	10.582	1.964	0	558	11.989
Totaal	14.035	1.994	30	719	15.280

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Begin 2023	Ultimo 2023
Investerings met een economisch nut	50.916	51.664
Investerings met een economisch nut - heffing	33.555	34.218
Investerings met maatschappelijk nut	20.256	21.413
Totaal	104.727	107.294

De boekwaarden van de investeringen met een economisch nut hadden het volgende verloop:

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut	Begin 2023	Investeringen	Des-investeringen	Bijdrage van derden	Afschrijvingen	Ultimo 2023
Strategische gronden	2.651	0	0	0	0	2.651
Bedrijfsgebouwen	46.930	1.700	1.828	0	1.901	44.900
Vervoermiddelen	2.091	1.342	83	0	316	3.034
Machines, apparaten en installaties	681	364	0	0	156	888
Overige	192	32	0	0	33	191
Totaal	52.544	3.437	1.911	0	2.406	51.664
<i>Waarvan als vermindering opgenomen in de balanspresentatie</i>						
Voorziening afstoten complex De Hardenberg	1.628	0	1.628	0	0	0
Balanspresentatie Materiële vaste activa						
Investeringen met een economisch nut	50.916	3.437	283	0	2.406	51.664

Strategische gronden

Complexen waarin nog geen activiteiten worden ontwikkeld worden gepresenteerd als 'strategische gronden'. In deze complexen zitten de gronden die voor toekomstige in- en uitbreidingslocaties benodigd zijn. De waarde van deze gronden bestaat voornamelijk uit de aanschafprijs, rente, belastingen en vaste lasten. Om een winstgevend exploitatie mogelijk te maken, dienen de boekwaarden ('inbrengwaarden') van deze gronden niet te hoog te worden. Hoe hoger de waarde per vierkante meter, des te hoger wordt het risico dat de uiteindelijke exploitatie niet kostendekkend zal kunnen worden uitgevoerd.

Hieronder volgt een overzicht van de nog niet in exploitatie genomen complexen:

Bedragen x € 1.000

Complex	Boekwaarde 31-12-2023	Prijs per m2
Oldambtmeer	912	van € 3,50 tot € 6,00
vm. industrie	1.179	van € 4,00 tot € 5,00
Centrum Winschoten	560	divers
Totaal	2.651	

Hieronder worden de belangrijkste investeringen aangegeven, die in het boekjaar zijn gedaan (inclusief verwerking bijdragen van derden):

Bedragen x € 1.000

Investerings materiële vaste activa met een economisch nut   **Investerings in 2023**

Bedrijfsgebouwen	
- Stadhuis vervangen dakbedekking	134
- Poort van Winschoten	904
- MFC Heiligerlee - ventilatiesysteem	66
- Toren Finsterwolde - balustrade	119
- Uitbreiding Stuwe	466
Vervoermiddelen	
- Voertuigen	603
- Bedrijfswagen	36
- Materieel buitendienst	145
- Veegmachine	475
Machines en apparaten	
- Gladheidsbestrijding	83
- Smartphones 2023	191
- Klepelmaaier	42
- Bosfrees	48
Schaftwagens buitendienst	32

De boekwaarden van de investeringen met een economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, hadden het volgende verloop:

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Begin 2023	Investerings	Desinvesteringen	Bijdrage van derden	Afschrijvingen	Ultimo 2023
Gronden en terreinen	212	0	0	0	0	212
Bedrijfsgebouwen	614	0	0	0	56	558
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	32.236	2.629	0	171	1.648	33.046
Overige	494	0	0	0	92	402
Totaal	33.555	2.629	0	171	1.796	34.218

Hieronder worden de belangrijkste investeringen aangegeven, die in het boekjaar zijn gedaan (inclusief verwerking bijdragen van derden):

Bedragen x € 1.000

Investerings materiële vaste activa met een economisch nut - heffing   **Investerings in 2023**

Grond- weg- en waterbouwkundige werken	
- Riool Bovenburen/Vosseweg Winschoten	313
- Riool Beersterweg Winschoten	683
- Riool relinen diverse locaties	291
- Vervanging mechanische riolering	232
- Vervanging riolering obv inspectie	607
- Riool klimaatadaptatie (grond)water	315

De boekwaarden van de investeringen met een maatschappelijk nut hadden het volgende verloop:

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Begin 2023	Investeringen	Des-investeringen	Bijdrage van derden	Afschrijvingen	Ultimo 2023
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	19.193	2.474	0	117	1.102	20.448
Machines, apparaten en installaties	30	2	0	0	0	33
Overige	1.033	572	0	0	673	932
Totaal	20.256	3.049	0	117	1.776	21.413

Hieronder worden de belangrijkste investeringen aangegeven, die in het boekjaar zijn gedaan (inclusief verwerking bijdragen van derden):

Bedragen x € 1.000

Investeringen materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	Investeringen in 2023
--	-----------------------

Grond- weg- en waterbouwkundige werken	
- Infra-investering bruggen	91
- Reconstructie Hora Siccamaweg Midwolda	661
- Reconstructie St. Vitusholt	34
- Recreatievoorziening Ring Blauwe Stad	587
- Openbare verlichting	201
- Infra wortelproblematiek	68
- Infra droogteschade	40
- Infra fietspad Beerta - Bad Nieuweschans	0
- Infra Hamdijk Bad Nieuweschans	235
- Infra Finsterwoldehamrik	437
Overige	
- Infra-ervanging bebording	148
- Digitaliseren archief	127
- Voorbereiding centrum Winschoten	297

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Begin 2023	Ultimo 2023
Deelnemingen	2.273	2.273
Verstrekke leningen woningbouw	6.336	5.779
Leningen aan deelnemingen	2.934	2.934
Leningen aan openbare lichamen	165	147
Overige langlopende leningen u/g	1.547	1.578
Totaal	13.257	12.711

Het verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaande overzichten weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Overzicht deelnemingen	Begin 2023	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Ultimo 2023
Aandelen GRID N.V.	18	0	0	18
Aandelen GRID N.V. (agio)	99	0	0	99
Zonnepark SunBrouck	35	0	0	35
Aandelen BNG	453	0	0	453
Enexis Holding N.V.	1.660	0	0	1.660
Waterbedrijf Groningen	8	0	0	8
Overig	0	0	0	0
Totaal	2.273	0	0	2.273

Bedragen x € 1.000

Overzicht leningen aan woningbouwcorporaties	Begin 2023	nieuwe leningen	aflossingen	Ultimo 2023
Woningbouwvereniging Acantus	6.336	0	558	5.779
Totaal	6.336	0	558	5.779

Bedragen x € 1.000

Overzicht leningen aan deelnemingen	Begin 2023	nieuwe leningen	aflossingen	Ultimo 2023
Vordering op Enexis B.V.	2.934	0	0	2.934
Totaal	2.934	0	0	2.934

Bedragen x € 1.000

Overzicht leningen aan openbare lichamen	Begin 2023	nieuwe leningen	aflossingen	Ultimo 2023
Eems Dollard Regio	165	0	18	147
Totaal	165	0	18	147

Bedragen x € 1.000

Overzicht overige langlopende leningen u/g	Begin 2023	nieuwe leningen	aflossingen	Ultimo 2023
Verstreckte hypotheke	256	0	5	251
Hypotheke Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	1.269	228	191	1.307
Leningen sportverenigingen	22	0	1	20
Totaal	1.547	228	198	1.578

6.4.2 Vlottende activa

Voorraden

De voorraden op de balans worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Bedragen x € 1.000		
Voorraden	Begin 2023	Ultimo 2023
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.885	1.862
Totaal	1.885	1.862
Waarvan als vermindering opgenomen in de balanspresentatie Voorziening negatieve grondexploitaties	1.515	2.467
Totaal balanspresentatie	370	-605

Bouwgronden in exploitatie

De voorraad onderhanden werk (in exploitatie) wordt gevormd door de complexen van de bouwgrondexploitatie waar 'de schop al in de grond is gegaan'.

Bedragen x € 1.000				
Complex	Boekwaarde 31-12-2023	Verwacht resultaat	Looptijd tot en met	Hectare te verkoppen
Hoogbrug II	47	348	2024	0,1
Hoogbrug III	-181	3.745	2025	0,0
Eextahaven III	1.799	-1.385	2025	2,1
Kamperfoeliestraat	59	422	2026	0,9
Garst	31	-1.118	2029	1,5
Scheemder Hoogte fase I	104	-	-	-
Totaal	1.858	2.013		4,7

Negatief = positief resultaat.

Bedragen x € 1.000							
Voorraden gronden	Begin 2023	lasten	rente	baten	Ultimo 2023	voorziening	Gecorrigeerde balanswaarde
Hoogbrug II	46	1	0	0	47	0	47
Hoogbrug III	-97	176	0	260	-181	0	-181
Eextahaven III	1.838	35	0	75	1.798	1.400	398
Kamperfoeliestraat (woningbouw)	33	46	0	16	63	0	63
Garst (woningbouw)	20	11	0	0	31	1.067	-1.036
Scheemderhoogte I	45	59	0	0	104	0	104
Totalen	1.885	328	0	351	1.862	2.467	-605

Scheemder hoogte I is formeel nog niet in exploitatie. De boekwaarde van € 104.000 bestaat uit voorbereidingskosten. De grondwaarde van dit complex zit nog in de niet in strategische gronden onder het kopje materiele vaste activa. De verwachting is dat in de loop van 2024 hier een exploitatie opzet van wordt vastgesteld.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Bedragen x € 1.000

Uitzettingen korter dan één jaar	Begin 2023	Ultimo 2023
Vorderingen op openbare lichamen	6.581	9.000
Rekening courant verhoudingen met het Rijk	21.833	90.215
Rekening courant verhoudingen	296	1.541
Overige vorderingen 1)	3.919	5.174
-waarvan voorzien als oninbaar	-931	-489
Uitzettingen in ~~ts~~ Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	40.000	0
Overige uitzettingen	0	0
Totaal	71.698	105.440

1) In de Overige vorderingen is per ultimo 2023 € 1,4 miljoen opgenomen aan debiteuren werk & inkomen.

- Totale vorderingen € 3,7 miljoen, waarvan dubieus € 2,3 miljoen.

Bedragen x € 1.000

Het bedrag "voorzien als oninbaar" bestaat uit:	Begin 2023	Ultimo 2023
Debiteuren belastingen	546	454
Overige vorderingen	385	35
Totaal	931	489

Schatkistbankieren

Per 15 december 2013 is het 'Schatkistbankieren' ingevoerd, zodat de totale Nederlandse schuldquote kan worden bepaald en deze een gunstig effect zal hebben op het Nederlandse EMU-saldo. Dit EMU-saldo mag voor Nederland, Europees gezien, maximaal 3% van het Binnenlands Bruto Product (bbp) zijn.

Het verwachte Nederlands tekort zal o.b.v. Centraal Plan Bureau (CPB) september 2023, voor geheel 2023 onder de norm van 3% van het bbp uitkomen en wel op ca. 1,8%.

Het schatkistbankieren houdt in dat voor onze gemeente de som van alle bankrekeningen en aanwezige liquide middelen o.b.v. onze begrotingstotaal 2023 gemiddeld nooit meer mag zijn dan positief € 3,3 miljoen (het drempelbedrag van 2% van het begrotingstotaal als de begroting lager is dan € 500 miljoen).

Komt het saldo boven het drempelbedrag, moet het saldo naar onze bankrekening bij de schatkist overgemaakt worden. De vergoeding op het schatkistbankieren was voor 2023 naar verwachting 0%. Inmiddels is deze onder invloed van alle (economische) wereldcrises behoorlijk aangetrokken. De rentevergoeding op onze rekening-courant met de 'staatsschatkist' (SKB) is momenteel (29 februari 2024) 3,9%. Voor het uitzetten van deposito's bij de SKB wordt momenteel voor 3 maanden zelfs 3,8% ontvangen.

De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal, dit leidt tot een kwartaalgemiddelde die het drempelbedrag niet mag overschrijden.

Voor de berekening (tabel) wordt verwezen naar het hoofdstuk Vlottende activa.

In 2023 is overigens het drempelbedrag niet overschreden.

Schatkistbankieren in relatie tot tegoeden bij de BNG Bank

Over de tegoeden bij de BNG Bank, hebben we geregeld dat alle bedragen boven de € 0,4 miljoen dagelijks automatisch worden overgemaakt (afgeroomd) richting de schatkist van het Rijk en tot eenzelfde bedrag automatisch worden bijgeboekt op onze BNG rekening t.l.v. de schatkist.

Dit is aanmerkelijk lager dan het berekende drempelbedrag mag zijn (€ 3,3 miljoen).

De keuze om bij € 0,4 miljoen automatisch af- en bij te romen is gemaakt doordat de BNG Bank tot omstreeks juli 2022 *geen vergoeding* gaf op tegoeden op onze bankrekening. Daarna is de BNG overigens ook weer (zie rentevergoedingen SKB) overgegaan op het geven van rentevergoedingen. Heroverweging van het verhogen van het bedrag van afromen richting SKB is momenteel (nog) niet aan de orde.

In 2023 is overigens het drempelbedrag niet overschreden, zoals uit onderstaand overzicht blijkt:

(bedragen x € 1.000)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2023					
Ruimte (+) / Overschrijding (-)		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag	3.392	3.392	3.392	3.392
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	462	477	437	461
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.929	2.914	2.955	2.931
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begin 2023	Ultimo 2023
Kassaldi	6	14
Banksaldi	420	453
Totaal	426	467

Overlopende activa

De post overlopende activa is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begin 2023	Ultimo 2023
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	2.772	352
Nog te ontvangen bedragen van overige overheid	2.785	1.860
Overige nog te ontvangen bedragen	4.979	7.019
Nog te ontvangen rente leningen	392	911
Vooruitbetaalde bedragen	3.646	2.903
Nog te ontvangen btw	0	0
Overige	33	44
Totaal	14.607	13.089

De in de balans opgenomen nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen bedragen op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000				
Omschrijving	Begin 2023	Toevoegingen	Ontvangen	Ultimo 2023
Gemeentefonds 2020	80	0	80	0
Gemeentefonds 2021	0	49	0	49
Gemeentefonds 2022	1.282	0	1.282	0
Verstekte BBZ leningen	76	-58	5	13
SPUK Oekraïne	1.214	168	1.214	168
SPUK Hulp gedupeerden toeslagen problematiek	0	22	0	22
NPG Programmakosten	114	0	114	0
NPG Project De Graanrepubliek	6	94	0	100
SVB PGB WMO	53	44	53	44
SVB PGB Jeugd	8	15	8	15
Gemeente Veendam RMC+	4	0	4	0
Wmo/CAK eigen bijdragen	42	36	42	36
Beschermde wonen gemeente Groningen	1.904	724	1.904	724
Afrekening RIGG	55	348	55	348
UWV uitkeringen	45	0	45	0
Doorbelasting GRID	16	16	16	16
Doorbelasting loonkosten VRG	24	0	24	0
Doorbelasting loonkosten Omgevingsdienst	14	0	14	0
Doorbelasting loonkosten Eemsdelta	14	18	14	18
Doorbelasting loonkosten Afeer	21	10	21	10
Doorbelasten kosten VKB	12	14	12	14
COA Crisisopvang + loonkosten BOA	222	239	222	239
RWLP gerechten	56	46	56	46
Kosten RREW	79	0	79	0
Gemeente Stadskanaal doorberekening GGA	0	66	0	66
Projectplan SPUK energiearmoede div gemeenten	0	62	0	62
Provincie Groningen Reclame Abri's 4e kw 2022	3	0	3	0
Provincie Groningen procesbegeleiding Regio Deal	0	38	0	38
Gemeente Stadskanaal WMO begeleiding	102	92	102	92
Gemeente Pekela WMO begeleiding	102	92	102	92
Gemeente Veendam WMO begeleiding	4	0	4	0
Gemeente Westerwolde WMO begeleiding	4	0	4	0
Totaal	5.557	2.135	5.480	2.212

6.4.3 Vaste passiva

Resultaatbestemming 2022

De resultaatbestemming 2022 ad € 9.280.211 bestond uit de volgende toevoegingen en onttrekkingen aan bestaande reserves en is verwerkt in het saldo begin dienstjaar:

Bedragen x € 1.000			
Reserve	Saldo was	Resultaatbestemming	Saldo begin 2023
Nog te bestemmen resultaat	9.280	-9.280	0
Reserve Vluchtelingen	0	1.380	1.380
Reserve Organisatie ontwikkeling	2.370	2.350	4.720
Uit te voeren projecten	6.671	4.487	11.158
Algemene reserve	21.898	1.063	22.961

Reserves

De gemeenteraad heeft een nadere indeling van de reserveportefeuille vastgesteld.

Deze nadere indeling onderscheidt de volgende reserves:

- A. Algemene reserve
- B. Bestemmingsreserve – gebonden – ter dekking van afschrijvingen
- C. Bestemmingsreserve – gebonden – ter dekking van (investerings-)uitgaven
- D. Overige bestemmingsreserves.

Het verloop van de reserves wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo		Bijboeking		Saldo
	begin 2023	Toevoeging	rente	Onttrekking	ultimo 2023
A Algemene reserve	22.961	717	0	624	23.054
B Gebonden, ter dekking afschrijving	20.836	0	510	1.232	20.115
C Gebonden, ter dekking (investerings) uitgaven	32.886	12.068	0	22.823	22.130
D Overige bestemmingsreserves	8.225	3.075	0	1.817	9.483
A Nog te bestemmen resultaat	0	15.753	0	0	15.753
Totaal	84.908	31.613	510	26.496	90.535

De mutaties per reserve waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo		Bijboeking		Saldo
	begin 2023	Toevoeging	rente	Onttrekking	ultimo 2023
A Algemene reserve	22.961	717	0	624	23.054
B Bestemmingsreserve dekking kapitaalsinvesteringen	20.836	0	510	1.232	20.115
C Uit te voeren projecten	11.158	2.539	0	4.981	8.717
C Bestemmingsreserve woonplannen - krimp	418	0	0	0	418
C Bestemmingsreserve sanering Meidoornlaan	4.483	165	0	131	4.517
C Cultuurhuis MOP	364	147	0	144	368
C Bestemmingsreserve Aardgasvrije wijken	1.861	0	0	500	1.361
C Bestemmingsreserve Regiodeal	12.349	0	0	12.349	0
C Reserve cofinanciering Regiodeal 2.0	0	2.000	0	0	2.000
C Reserve sport en leefbaarheidsfonds	0	1.500	0	0	1.500
C Reserve dekking deelnemingen Energie coöperaties	4	3	0	0	7
C Bestemmingsreserve cofinanciering Investerings	2.249	0	0	2.249	0
C Bestemmingsreserve versterken ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken	0	4.213	0	1.720	2.493
C Bestemmingsreserve verduurzaming	0	750	0	750	0
C Bestemmingsreserve energie armoede	0	750	0	0	750
D Bestemmingsreserve Hayo Dijkhuisfonds	34	0	0	0	34
D Bestemmingsreserve organisatie ontwikkeling	4.720	289	0	1.744	3.265
D Bestemmingsreserve buitenonderhoud Brede Scholen	192	31	0	0	223
D Bestemmingsreserve onderhoud wegen	497	155	0	73	579
D Bestemmingsreserve Vluchtelingen	1.380	2.600	0	0	3.980
D Grondexploitatie	1.401	0	0	0	1.401
Totaal	84.908	15.860	510	26.496	74.782

De genoemde reserves die per ultimo boekjaar 2023 een saldo hebben, hebben ten doel:

A. Algemene reserve

Doel	Vrij beschikbaar eigen vermogen en kan dus alle mogelijke functies uitoefenen: Bufferfunctie: dient als buffer voor tegenvallers. Bestedingsfunctie: vanuit deze reserve kunnen bestemmingsreserves worden ingesteld
------	--

	Financieringsfunctie: de reserve financiert gemeentelijk bezit Inkomensfunctie: de bespaarde rente is een dekkingsmiddel in de exploitatie.
Voeding	De algemene reserve wordt gevoed met het positieve resultaat van de exploitatie.
Bodem	Een eigenlijke bodem is er niet, maar fictief ligt de ondergrens op het minimaal aan te houden weerstandsvermogen, berekend in de betreffende paragraaf van de begroting
Plafond	Niet van toepassing
Besteding	Bestedingen hieruit vinden plaats op basis van dan wel conform raadsbesluiten
Laatste jaar van besteding	Niet van toepassing

B. Bestemmingsreserve – gebonden – ter dekking van afschrijvingen

Dekking kapitaalsinvesteringen

Doel	Het doel is de dekking van kapitaallasten waar de raad heeft besloten deze te dekken d.m.v. een onttrekking uit een reserve. Conform BBV moet dit dan plaatsvinden gedurende de volledige afschrijvingstermijn.
Voeding	Is gevoed uit incidentele stortingen n.a.v. raadsbesluiten, daarnaast wordt er jaarlijks gedeeltelijk rente aan toegevoegd.
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing
Besteding	Jaarlijkse vrijval ter dekking van kapitaallasten
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

C. Bestemmingsreserve – gebonden – ter dekking van (investerings-) uitgaven

Uit te voeren projecten

Doel	Specifiek geormerkte middelen voor (nog) niet uitgevoerde projecten worden via deze bestemmingsreserve overgeheveld naar het volgende jaar, zodat de betreffende projecten alsnog uitgevoerd kunnen worden.
Voeding	De specifiek geormerkte middelen voor de niet uitgevoerde projecten die vrijvallen t.g.v. het jaarlijkse rekeningresultaat kunnen gedoteerd worden.
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing.
Besteding	Door de realisatie van de betreffende projecten.
Laatste jaar van besteding	Niet van toepassing

Woonplannen - krimp

Doel	In 2019 is deze reserve hernoemd tot openbare ruimte woonplannen – krimp
Voeding	Is eenmalig gevoed uit de algemene reserve (rekeningoverschot 2011, vrijgevalle deel rekening courant bij de St. Stimuleringsfonds Volkshuisvesting).
Bodem	€ 0
Plafond	
Besteding	Ter dekking van investeringen in de openbare ruimte als gevolg van krimp
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Sanering stortplaats Meidoornlaan

Doel	Sanering van de voormalige stortplaats Meidoornlaan
------	---

Voeding	Zolang de omvang van de verplichting, zowel als het gemeentelijk aandeel daarin niet vaststaat, wordt er jaarlijks circa 4% aan de staande voorziening gedoteerd.
Bodem	€ 0
Plafond	Hoogte verplichting
Besteding	Tot dusver advieskosten en onderhoud sanering installatie
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum (minimaal 50 jaar)

Cultuurhuis

Doel	Dient ter dekking van de kosten voor vervangingsinvesteringen in het Cultuurhuis in Winschoten
Voeding	Jaarlijkse storting
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing.
Besteding	Ter dekking van de vervangingsinvesteringen van het nieuwe cultuurhuis.
Laatste jaar van besteding	Niet van toepassing

Aardgasvrije wijken

Doel	Ter dekking van kosten nieuwborgen.
Voeding	Vanuit de rijksuitkering voor dit doel.
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing.
Besteding	Uitgaven voor de proeftuin aardgasvrij maken van nieuwolda en wagenborgen
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Regiodeal

Doel	Ter dekking van kosten RWLP-regiodeal.
Voeding	Vanuit de rijksuitkering voor dit doel.
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing.
Besteding	Uitgaven voor het regionaal woon en leefbaarheidsplan cq de regiodeal afspraken.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Regiodeal 2.0

Doel	Ter dekking van kosten RWLP-regiodeal 2.0.
Voeding	Via resultaat bestemming bij de begroting 2023
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing.
Besteding	Uitgaven voor het regionaal woon en leefbaarheidsplan cq de regiodeal 2.0 afspraken.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Sport en leefbaarheidsfonds

Doel	Ter dekking van kosten sport en leefbaarheid op basis van nog op te stellen plannen
Voeding	via resultaat bestemming bij de 2 ^e BBR 2023
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing.
Besteding	Uitgaven voor sport en leefbaarheid.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Deelnemingen energie coöperaties

Doel	Ter dekking van de boekwaardes van de deelnemingen aan het eind van de contractperiode.
Voeding	Voordelig resultaat van de jaarlijkse opbrengsten van de deelnemingen.
Bodem	€ 0
Plafond	Boekwaardes van de deelnemingen.
Besteding	Ter dekking van de boekwaardes van de deelnemingen aan het eind van de contractperiode.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Fonds versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken

Doel	Ter dekking eventuele co-financiering voor (gesubsidieerde) projecten waar co-financiering aan de orde is en uitgaven t.b.v.versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken
Voeding	Incidentele storting van het restant saldo van de opgeheven reserve Cofinanciering investeringen en jaarlijkse storting vanuit de begroting.
Bodem	€ 0
Plafond	geen
Besteding	Ter dekking eventuele co-financiering voor (gesubsidieerde) projecten waar co-financiering aan de orde is en uitgaven t.b.v.versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Verduurzaming

Doel	Ter dekking van uitgaven voor verduurzaming maatregelen in eerste instantie bij particulieren.
Voeding	Primitieve begroting 2023-2025
Bodem	€ 0
Plafond	geen
Besteding	Ter dekking van uitgaven voor verduurzaming maatregelen in eerste instantie bij particulieren.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Energie armoede

Doel	Ter dekking van maatregelen die bijdragen aan het oplossen of voorkomen van anergie armoede.
Voeding	Primitieve begroting 2023-2025
Bodem	€ 0
Plafond	geen
Besteding	Ter dekking van maatregelen die bijdragen aan het oplossen of voorkomen van anergie armoede.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

D. Overige Bestemmingsreserves**Hayo Dijkhuisfonds**

Doel	Het ondersteunen van sportactiviteiten, zowel binnen als buiten de gemeente Oldambt en het verrichten van alle verdere handelingen die met het ondersteunen van sportactiviteiten in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
------	---

Voeding	Het resterende vermogen van de ontbonden Stichting Haijo Dijkhuisfonds.
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing
Besteding	Bijv. ter dekking van subsidieaanvragen voor sportactiviteiten, -toernooien, -evenementen en/of -prijzen.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Organisatieontwikkeling

Doel	Bedoeld ter dekking van incidentele (frictie)kosten die samenhangen met de aanpassingen in de gemeentelijke organisatie.
Voeding	Is eenmalig gevoed uit de algemene reserve.
Bodem	€ 0
Plafond	Het resterende saldo is gekoppeld aan diverse projecten organisatieontwikkeling.
Besteding	Ten gunste van activiteitsnummers voor de interne gemeentelijke bedrijfsvoering en het saldo van kostenplaatsen
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Buitenonderhoud brede scholen

Doel	Ter dekking van het buitenonderhoud van brede scholen.
Voeding	Jaarlijks uit de hiervoor bestemde ontvangen rijks gelden.
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing
Besteding	Ter dekking van (een deel van) het (groot) buitenonderhoud van brede scholen.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Onderhoud wegen

Doel	Is bedoeld om de schommelingen in de lasten van wegen op te vangen en ter dekking van de niet in het meerjarig onderhoudscontract opgenomen lasten zoals verwijderen en verwerken teerhoudend asfalt.
Voeding	Voeding heeft plaatsgevonden t.l.v. de reserves/exploitatieresultaat in de voormalige gemeente Scheemda.
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing
Besteding	De kosten van wegenonderhoud, alsmede de kosten van teerhoudend asfalt, worden aan deze reserve onttrokken.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Vluchtelingen

Doel	Is bedoeld ter dekking van kosten die betrekking hebben op vluchtelingen in brede zin.
Voeding	Voeding komt uit overschot ontvangen gelden mbt opvang oekrainers
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing
Besteding	Ter dekking van kosten die betrekking hebben op vluchtelingen in brede zin, verder nog geen specifieke zaken over besloten.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Grondexploitatie

Doel	Ter dekking van exploitatieresultaten grondexploitatie.
Voeding	Samengevoegd uit gelijknamige reserves uit de 3 gemeentes. Voeding is historisch (vermoedelijk) vanuit gerealiseerde grondexploitatieresultaten geweest.
Bodem	€ 0
Plafond	Niet van toepassing.
Besteding	Compenseren van niet voorziene negatieve grondexploitatieresultaten, bij het afsluiten van de betreffende exploitatie.
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven. De mutaties per voorziening waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo begin 2023	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Aanwendingen	Saldo ultimo 2023
Personele verplichtingen bestuur en personeel	4.290	382	343	0	4.330
Sanering gasfabriekterrein	197	0	0	1	196
Negatieve grondexploitaties	1.515	1.067	115	0	2.467
Voorziening afvalstoffenheffing	886	106	0	0	992
Voorziening (her)waardering ozb	2.755	1.837	0	0	4.592
Voorziening riolering	0	0	0	0	0
Voorziening riolering (art. 44 lid 2 BBV)	792	12	0	0	803
Voorziening afstoten complex De Hardenberg	1.628	0	0	1.628	0
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	12.062	3.404	458	1.629	13.380
<i>Waarvan als vermindering opgenomen in de balanspresentatie</i>					
Negatieve grondexploitaties	1.515	1.067	115	0	2.467
Voorziening afstoten complex De Hardenberg	1.628	0	0	1.628	0
Totaal balanspresentatie voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.919	2.337	343	1	10.913

De hoogte van de voorzieningen is zo nauwkeurig mogelijk geschat op basis van de achterliggende verplichtingen en risico's.

Personele verplichtingen bestuur en personeel

Verplichting	Het op geld zetten van wachtgeldverplichtingen aan - en pensioenrechten van (voormalige) bestuurders en - personeelsleden, die de pensioengerechtigde leeftijd (nog niet) hebben bereikt en voor zover die rechten niet bij derden zijn ondergebracht.
Voeding	De stand van de voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van een actuariële herberekening. Via de exploitatiebegroting wordt aan deze voorziening gedoteerd c.q. onttrokken, rekening houdend met de van bestuurders ingehouden pensioenpremies.
Bodem	Niet van toepassing
Plafond	Niet van toepassing
Besteding	Overdracht aan derde verzekeraars die op verzoek van de gerechtigden t.z.t de periodieke uitkering aan hen verzorgen; vrijval, als de gemeente zelf de periodieke uitkering aan de (voormalig) bestuurders en - personeelsleden verzorgt.

Laatste jaar van besteding	Niet van toepassing
----------------------------	---------------------

Sanering gasfabriekterrein

Verplichting	Sanering van het voormalige gasfabriekterrein
Voeding	Eenmalige dotatie ter hoogte van de verplichting
Bodem	€ 0
Plafond	Hoogte verplichting
Besteding	Tot dusver advieskosten voor het saneringsplan
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Voorziening negatieve grondexploitaties

Verplichting	Ter dekking van ongedekte negatieve grondexploitaties op basis van exploitatieopzetten. De hoogte van de achterliggende verplichting wordt jaarlijks herzien.
Voeding	Jaarlijkse bijstelling vanuit de exploitatie
Bodem	€ 0
Plafond	Hoogte verplichting
Besteding	Al naar gelang de bijstelling van de waarderingen
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum.

Voorziening Afvalstoffenheffing

Verplichting	De via afvalstoffenheffing ontvangen gelden beschikbaar houden voor het doel waarvoor ze geheven zijn. Het specifieke doel van deze voorziening is dat de gestorte bedragen in latere jaren aangewend worden ter dekking van toevallige jaarlijkse tekorten.
Voeding	Bij een overschot van de afvalstoffenheffing in de jaarrekening
Bodem	€ 0
Plafond	Geen
Besteding	In komende jaren
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Voorziening (her-)waardering ozb

Verplichting	Ter dekking van mogelijke afwaardering van WOZ-waardes.
Voeding	Gebaseerd op lopende bezwaren tegen de waardevaststelling
Bodem	€ 0
Plafond	Afhankelijk van ingediende bezwaren en de daaraan gerelateerde ozb-opbrengst
Besteding	Op het moment van uitspraak op het ingediende bezwaar-beroep
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Voorziening riolering (niet bestede gelden)

Verplichting	De via rioolheffing ontvangen gelden beschikbaar houden voor het doel waarvoor ze geheven zijn.
Voeding	De jaarlijkse saldi tussen begrote en werkelijke lasten
Bodem	€ 0
Plafond	Geen
Besteding	In komende jaren

Laatste jaar van besteding	Geen einddatum
----------------------------	----------------

Voorziening afstoten complex De Hardenberg

Verplichting	Als gevolg van de voorgenomen sluiting en verkoop is vanuit de regelgeving verplicht een verliesvoorziening op te nemen voor de resterende boekwaarde minus de verkoopopbrengst.
Voeding	Eenmalig ten laste van exploitatie 2022
Bodem	€ 0
Plafond	Geen
Besteding	In komende jaren
Laatste jaar van besteding	Geen einddatum

Vaste schulden met rentetypische looptijd van één jaar of langer

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begin 2023	nieuwe aflossingen leningen	Ultimo 2023
<i>Onderhandse leningen van:</i>			
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	94.616	0	89.353
Openbare lichamen	7.333	0	7.000
Overige binnenlandse sectoren	54	0	47
Waarborgsommen	3	0	0
Totaal	102.006	0	96.400

6.4.4 Vlottende Passiva

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begin 2023	Ultimo 2023
Overige schulden	5.925	5.379
Totaal	5.925	5.379

Overlopende passiva

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begin 2023	Ultimo 2023
Vooruitontvangen bedragen van de EU	121	77
Vooruitontvangen bedragen het Rijk	9.437	40.361
Vooruitontvangen bedragen van overige overheid	417	1.854
Overige vooruitontvangen bedragen	1	4
Nog te betalen btw	36	15
Nog te betalen rente langlopende leningen	922	867
Nog te betalen bedragen	6.510	7.235
Overig	-58	37
Totaal	17.385	50.450

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000				
Omschrijving	Begin 2023	Toevoegingen	Vrijgevallen en bestedingen	Ultimo 2023
CORA digitale dienstverlening	121	24	68	77
BRIM subsidie molens/torens/gemeentehuis	147	60	33	173
NPG Programmakosten	0	642	238	404
Uitgaven irt aardbeving	448	701	838	311
DUO OAB-middelen	338	1.371	1.174	535
DUO- NPO gelden	391	184	112	463
SPUK toeslagenproblematiek	33	0	33	0
SPUK lokale preventieakkoorden	22	20	19	24
SPUK sportakkoord 2022	38	0	22	15
SPUK Soc em irt aardbeving	93	382	148	326
SPUK Tegemoetkoming Blok B	473	4.084	625	3.933
NPG Centrum Winschoten	500	0	60	440
NPG Bibliotheek op school	187	0	187	0
NPG Fds toekomst bestendige woningen	726	0	12	714
NPG Tijd voor Toekomst	901	25	358	569
NPG Lokaal Stim. Fds	801	0	200	601
NPG Regiomarketing Oost Groningen	267	67	100	233
NPG Ijslands Model	715	0	153	561
NPG Tegemoetkoming Blok D	0	940	92	848
NPG Graanrepubliek 2,0	0	2.689	795	1.894
NPG Generatierijkdom	0	1.492	7	1.485
NPG Knelpuntenpot	0	2.880	0	2.880
Regeling A7 Tijd.onderst.T&H	2	0	2	0
Regeling A13 Nalev.contr.CTB 2022	115	0	115	0
SPUK tijdelijke onderwijs huisvesting ontheemden	151	180	199	132
SPUK verkeersmaatregelen	311	0	36	275
SPUK aanpak energiearmoede	1.537	622	29	2.130
SPUK Nationaal Isolatieprogramma	0	2.180	1	2.179
SPUK Rijksbudget klimaatakkoord CDOKE	0	767	125	642
SPUK impulsaanpak winkelgebieden	829	321	0	1.149
SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	0	40	40	0
SPUK Herstructurering Volkshuisvesting	0	15.818	0	15.818
SPUK Meerkosten Energie Zwembaden	0	438	207	231
SPUK Onderwijsroute	32	35	67	0
SPUK Wet inburgering	229	347	82	493
SPUK BREED	0	862	500	362
SUVIS Trivium	154	0	0	154
Starbouwimpuls Molenbastion	0	404	17	388
Fietsverbinding tussen Midwolda-Nieuwolda	25	0	0	25
Fietsverbinding Beerta - Bad Nieuweschans	0	374	44	331
Provincie Groningen Blauwe Loper	122	0	13	109
Subsidie Viering 75 jaar vrijheid	11	0	0	11
Lokale investeringen beschermd wonen	0	115	0	115
Rioolvervangning J Modastaat en Dr. Bosstraat	0	207	0	207
Realisatie HUB NS Scheemda	0	70	2	68
Kruispunt Nieuweweg - Ombocht (Beerta)	0	77	0	77
WIZ Oost Gron. Tussen wal en schip	0	11	0	11
Resterende RMC-middelen 2022	25	0	25	0
NPG Generatierijkdom	0	259	0	259
COA bijdrage OHBA regeling	0	347	0	347
RWLP OSD project	0	271	90	181
RWLP Digitalisering MKB	76	200	178	98
RWLP Vraagbak/School als wijk	58	0	58	0
RWLP huisvesting 3e groep Route Rubicon	9	0	7	2
RWLP EDRI T duurzame transitie	92	0	82	10
Kamperfoeliestraat grondexploitatie	0	20	16	4
Totaal	9.975	39.526	7.209	42.292

6.4.5 Resultaat

Het resultaat van de rekening 2023 vóór resultaatbestemming bedraagt € 15.753.225 positief.

6.4.6 Gewaarborgde geldleningen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder vallen de waarborgen en garanties en de langdurige contracten. Hieronder volgt een opsomming van deze verplichtingen:

Bedragen x € 1.000		
Naam:	Begin 2023	Ultimo 2023
BNG - Stichting Acantus Groep	23.722	20.329
BNG - Stichting Woonzorg Nederland	2.395	2.665
BNG - Woonstichting Groninger Huis	3.953	4.175
NWB - Stichting Acantus Groep	9.647	14.472
NWB - Stichting Woonzorg Nederland	6.372	6.522
NWB - Woonstichting Groninger Huis	1.495	1.398
NN - Stichting Woonzorg Nederland	1.285	1.226
Aegon - Woonstichting Groninger Huis	2.500	2.500
Aegon - Stichting Acantus Groep	1.164	1.167
Reaal - Stichting Acantus Groep	5.000	5.000
ABP - Stichting Acantus Groep	0	1.677
Totaal	57.533	61.130

Staat van gewaarborgde geldleningen per 31 december 2023

Bedragen x € 1.000

Geldgever	Geldnemer	Hoofdsom	Restant hoofdsom ultimo 2022	Restant hoofdsom ultimo 2023	Perc. dekking	Gewaarborgd bedrag
BNG	Stichting Acantus Groep	5.000	5.000	5.000	50,0%	2.500
BNG	Stichting Acantus Groep	10.000	10.000	10.000	50,0%	5.000
BNG	Stichting Acantus Groep	10.000	10.000	10.000	50,0%	5.000
BNG	Stichting Acantus Groep	10.000	10.000	10.000	50,0%	5.000
BNG	Stichting Acantus Groep	10.000	10.000	0	50,0%	0
BNG	Stichting Acantus Groep	8.400	8.400	8.400	14,6%	1.225
BNG	Stichting Acantus Groep	2.000	0	2.000	14,6%	292
BNG	Stichting Acantus Groep	2.000	0	2.000	14,6%	292
BNG	Stichting Acantus Groep	7.000	0	7.000	14,6%	1.021
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	375	199	185	50,0%	92
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	1.272	1.272	1.272	50,0%	636
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	1.669	1.001	946	50,0%	473
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	3.128	1.877	1.773	50,0%	886
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	25.000	25.000	0,4%	106
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	25.000	25.000	0,4%	106
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	5.000	5.000	1.795	0,4%	8
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	0	25.000	0,4%	106
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	0	25.000	0,4%	106
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	20.000	0	20.000	0,4%	85
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	4.775	0	4.775	0,4%	20
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	8.435	0	8.435	0,4%	36
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	4.000	0	1.400	0,4%	6
BNG	Woonstichting Groninger Huis	2.000	0	2.000	5,0%	99
BNG	Woonstichting Groninger Huis	7.500	0	7.500	5,0%	373
BNG	Woonstichting Groninger Huis	260	260	260	50,0%	130
BNG	Woonstichting Groninger Huis	280	280	280	50,0%	140
BNG	Woonstichting Groninger Huis	366	366	366	50,0%	183
BNG	Woonstichting Groninger Huis	500	500	0	50,0%	0
BNG	Woonstichting Groninger Huis	750	750	750	50,0%	375
BNG	Woonstichting Groninger Huis	750	750	750	50,0%	375
BNG	Woonstichting Groninger Huis	5.000	5.000	5.000	50,0%	2.500
NWB	Stichting Acantus Groep	10.000	10.000	10.000	50,0%	5.000
NWB	Stichting Acantus Groep	5.836	5.836	8.555	14,6%	1.247
NWB	Stichting Acantus Groep	8.500	8.500	8.500	14,6%	1.239
NWB	Stichting Acantus Groep	12.500	12.500	12.500	14,6%	1.823
NWB	Stichting Acantus Groep	5.100	5.100	5.100	14,6%	744
NWB	Stichting Acantus Groep	15.200	0	15.200	14,6%	2.216
NWB	Stichting Acantus Groep	15.100	0	15.100	14,6%	2.202
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	1.203	1.203	1.203	50,0%	602
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	10.000	10.000	10.000	50,0%	5.000
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	13.848	13.848	13.848	0,4%	59
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	25.000	25.000	0,4%	106
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	25.000	25.000	0,4%	106
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	25.000	25.000	0,4%	106
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	6.000	6.000	6.000	0,4%	25
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	25.000	25.000	0,4%	106
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	25.000	25.000	0,4%	106
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	25.000	0	25.000	0,4%	106
NWB	Stichting Woonzorg Nederland	47.667	47.782	47.667	0,4%	202
NWB	Woonstichting Groninger Huis	3.500	2.567	2.333	50,0%	1.167
NWB	Woonstichting Groninger Huis	3.361	3.361	3.254	5,0%	162
NWB	Woonstichting Groninger Huis	1.405	1.405	1.405	5,0%	70
NN	Stichting Woonzorg Nederland	2.409	1.767	1.686	50,0%	843
NN	Stichting Woonzorg Nederland	1.095	803	767	50,0%	383
Aegon	Woonstichting Groninger Huis	5.000	5.000	5.000	50,0%	2.500
Aegon	Stichting Acantus Groep	8.000	8.000	8.000	14,6%	1.167
Reaal	Stichting Acantus Groep	10.000	10.000	10.000	50,0%	5.000
ABP	Stichting Acantus Groep	11.500	0	11.500	14,6%	1.677
Totaal		577.684	399.327	559.505		61.130

6.4.7 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Tot de niet uit de balans blijvende verplichtingen rekent de gemeente Oldambt de met derden aangegane juridisch afdwingbare meerjarige contracten met een nog resterend minimumvolume per balansdatum van € 200.000.

Daartoe behoren niet de verbonden partijen, gemeenschappelijke regelingen, meerjarige subsidierelaties en opgenomen vaste geldleningen.

Per ultimo 2023 bestaan de in onderstaand overzicht opgenomen verplichtingen:

Bedragen x € 1		
Omschrijving	Restant	Einddatum contract
Viol B.V.	869.910	31-12-2024
Waste Technology Service Holding B.V.	265.258	29-2-2028
Citytec	591.227	28-2-2027
Oost-Groninger Afvalrecyclinginstallatie V.O.F.	1.248.581	1-1-2027
Valk en de Groot	198.524	30-4-2025
Triple P Nederland B.V.	143.860	31-1-2026
Overwijk	104.247	31-12-2030
Centric	385.712	31-12-2026
Totale contractwaardes restant 2023	3.807.319	

6.4.8 Ontwikkelingen na balansdatum

Dit is een onderdeel die normaal gesproken wel wordt getoetst maar niet zo expliciet in de jaarrekening wordt opgenomen. Alhoewel het wel een verplichte toets is of er nog belangrijke zaken zijn te melden die zich voordoen na 31 december van het verslagjaar zijn die er eigenlijk nooit.

6.5 Overige toelichtingen

6.5.1 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Hiervoor is reeds per programma en de algemene dekkingsmiddelen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging. Hierna wordt ingegaan op de (on-)rechtmatigheid van begrotingsoverschrijdingen.

De rechtmatigheid van de begrotingsoverschrijdingen is op programmaniveau beoordeeld, omdat de programmabegroting op dit niveau door u is vastgesteld.

Bij een aantal programma's is sprake van hogere lasten dan geraamd:

Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving

Grex woningbouw, verkoop openbaar groen, overige gronden en St. Lucas terrein € 1.116.000 nadeel
De verkoop van restgronden in combinatie met het resultaat van overige gronden en het beheer van het St. Lucas terrein is per saldo € 49.000 nadelig. Daarnaast is er voor het verwachte verlies op de grondexploitatie van de Garst een voorziening genomen wat zorgt voor een nadeel van € 1.067.000.

Openbare verlichting € 101.000 nadeel
Als gevolg van de extreme stijging van de energietarieven is ook de raming van de electriciteitskosten van de openbare verlichting voor 2023 bijgesteld. De werkelijke kosten vallen naderhand nog € 101.000 hoger uit als wat was geraamd.

Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs

Grondexploitatie € 157.000 nadelig
In dit onderdeel wordt alleen de grondexploitatie verantwoord voor zover het industrieterreinen betreffen. Op Eextahaven III is de verwachte uitkomst van de grondexploitatie minder negatief. De voorziening hiervoor is met € 115.000 is verlaagd. Dat veroorzaakt hier een voordeel. Op Hoogbrug III moeten toch nog meer werkzaamheden plaatsvinden dan verwacht, dat heeft tot gevolg dat de winstneming van 2021 te hoog is geweest. Dit wordt dit jaar voor € 260.000 gecorrigeerd en veroorzaakt hier een nadeel.

Programma 4 Zorg en samenleving

Bijzondere bijstand € 1.942.000 nadelig
Deze afwijking wordt met name veroorzaakt door de uitbetaling van de energietoeslag. Dit bedrag is gecompenseerd door het Rijk via de Algemene Uitkering in de december circulaire.

Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer

Milieuvergunningen en handhaving € 100.000 nadeel
Op dit onderdeel is € 100.000 meer uitgegeven. Dat is een samenstel van meerdere kleinere afwijkingen met name op het gebied van vergunningen en handhaving.

Programma 6 Bestuur

College, Raad en Griffie € 50.000 nadeel
Met name bij het college is er sprake van meer loonkosten naar aanleiding van betaalde wachtgeld.

Overhead

Bijkomende personeelskosten/overhead € 126.000 nadeel
Op het totaal aan bijkomende personeelskosten zoals Arbo (BHV), huisvesting, repro, ondernemingsraad, vorming en opleiding, reis en verblijfkosten, etc., ontstaat een nadeel van € 126.000.

Bovengenoemde overschrijdingen zijn niet meegeteld voor de begrotingsonrechtmatigheid.

6.5.2 Overzicht grotere incidentele baten en lasten

bedragen x € 1.000

Programma	Onderwerp	Afwijking	Voor- / nadelig
1	Leges burgerzaken	30	nadelig
2	Leges omgevingsvergunningen	178	nadelig
2	Grex woningb. Verkoop overige gronden/st. lt	1.116	nadelig
2	Omgevingswet	208	voordelig
2	Beheer en exploitatie zwembaden	400	voordelig
2	Uitwerken persectief sportvoorzieningen	134	voordelig
2	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	196	voordelig
2	Verkeersveiligheid en verkeersbeleid	100	voordelig
2	Openbare verlichting	101	nadelig
2	Wegen	278	voordelig
2	Wet goed verhuurderschap	44	voordelig
2	Klinker	121	voordelig
2	Leader	83	voordelig
2	Reserves	7.205	voordelig
3	Grondexploitatie	157	nadelig
3	Bedrijvencontacten	61	voordelig
3	Promotie en toerisme	228	voordelig
3	Promotie centrum Winschoten	30	voordelig
3	Onderwijs overige zaken	262	voordelig
4	Maatschappelijke dienstverlening	135	voordelig
4	Bijzondere bijstand	1.942	nadelig
4	Minimabeleid	195	voordelig
4	BBZ en BUIG	562	voordelig
4	Voorziening dubieuze debiteuren W&I	582	voordelig
4	WMO beschermd wonen	339	voordelig
4	WMO	1.725	voordelig
4	Gezondheidszorg	205	voordelig
4	Reserves	1.148	nadelig
5	Milieu	100	nadelig
5	Klimaatbeleid	1.520	voordelig
6	College, Raad en Griffie	50	nadelig
Alg. dekk. m.	Algemene uitkering	3.797	voordelig
Alg. dekk. m.	Onvoorzien	41	voordelig
Alg. dekk. m.	Stelposten	55	voordelig
Alg. dekk. m.	Baten ozb	34	nadelig
Alg. dekk. m.	Saldo op rentekosten	121	voordelig
Overhead	Loonkosten eigen personeel - pers. derden	880	voordelig
Overhead	Lasten vm. Personeel	176	voordelig
Overhead	Bijkomende personeelskosten	126	nadelig
Overhead	ICT en Informatiebeleidsplan	544	voordelig
Overhead	Saldo kostenplaatsen	357	voordelig
Totaal saldo		15.753	voordelig

6.5.3 Verantwoording uit hoofde van de Wnt

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Oldambt van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene Wnt-maximum.

De Wnt is van toepassing op Gemeente Oldambt. Het voor Gemeente Oldambt toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum). Het weergegeven toepasselijke Wnt-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling*

Gegevens 2023		
Bedragen x € 1	J. van der Meer	B.P. Aukema
Functiegegevens	Griffier	Gemeente Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	103.951	118.972
Beloningen betaalbaar op termijn	17.549	20.396
<i>Subtotaal</i>	<i>121.500</i>	<i>139.368</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	121.500	139.368
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022		
Bedragen x € 1	J. van der Meer	B.P. Aukema
Functiegegevens	Griffier	Gemeente Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	97.225	114.884
Beloningen betaalbaar op termijn	18.524	21.105
<i>Subtotaal</i>	<i>115.749</i>	<i>135.989</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
Totale bezoldiging	115.749	135.989

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6.6 Single information Single audit

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking SISA - d.d. 09-03-2024								
Verantwoordelijke	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/01	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/02	Vul in vijfjarige terugkijk bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Besteding (jaar T) t/m de transitie - uitzonderend uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: A16/04	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten t/m de transitie Aard controle R Indicator: A16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 5.427.702		€ 0	€ 0	€ 0	€ 82.408
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Cumulatief besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10		
			€ 0	€ 49.140	€ 5.559.250	€ 9.900.333		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/01	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/03	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			267	6	6	6	Nee	Nee
			Wijziging keuze per (2023/2024) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
			2023 Reeks 1	Nee Reeks 1	0 Reeks 1	0 Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11 € 39.546	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12 € 39.546	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14 € 0	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/16 € 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden, indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden, indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driesgesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driesgesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPLUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27 € 39.546	
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikkingnummer/Naam Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C32/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) Aard controle D2 Indicator: C32/04	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
			1 SUVIS21-2-02408400 (Beukenlaarschool) € 617.980	€ 617.980	€ 617.980	Ja		Ja
			2 SUVIS21-2-02408957 (Libbo Emmius) € 0	€ 0	€ 0	Nee	Uitstel aangevraagd bij RVO	Nee
			3 SUVIS21-2-02597989 (Lelinde) € 315.876	€ 315.876	€ 489.525	Ja		Ja
			4 SUVIS21-2-03041308 (Waterliele) € 512.220	€ 512.220	€ 799.942	Ja		Ja
			5 SUVIS21-2-03069368 (Dollard College) € 0	€ 0	€ 0	Nee	Uitstel aangevraagd bij RVO	Nee
			Kopie Beschikkingnummer/Naam Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgegeerd? (Ja/Nee/N.v.t.) Aard controle D2 Indicator: C32/08	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 'nee' is ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
			1 SUVIS21-2-02408400 (Beukenlaarschool) Ja	Ja				
			2 SUVIS21-2-02408957 (Libbo Emmius) Nee	Nee	Uitstel aangevraagd bij RVO			
			3 SUVIS21-2-02597989 (Lelinde) Ja	Ja				
			4 SUVIS21-2-03041308 (Waterliele) Ja	Ja				
			5 SUVIS21-2-03069368 (Dollard College) Nee	Nee	Uitstel aangevraagd bij RVO			

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten				
		Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09				
		0	€ 28.663	€ 28.663				
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(n) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(n) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energiegebruik/energie rekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
		Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15	
		0	0	0	0	0	0	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaftaare	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02					
		€ 0	Nee					
BZK	C75	Regiodeals 3 ^e branche	Betreeft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	Totale besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting
		Aard controle n.v.t. Indicator: C75/01	Aard controle R Indicator: C75/02	Aard controle R Indicator: C75/03	Aard controle R Indicator: C75/04	Aard controle R Indicator: C75/05	Aard controle R Indicator: C75/06	
		1 Leren	€ 780.923	€ 426.320	€ 2.761.434	€ 1.059.498		
		2 Werk en inkomen	€ 950.291	€ 652.334	€ 4.600.151	€ 1.955.569		
		3 Gezondheid	€ 826.554	€ 451.359	€ 2.905.058	€ 1.071.930		
		4 Woonomgeving	€ 1.350.786	€ 2.493.190	€ 10.723.348	€ 6.582.401		
		5 Uitvoeringskosten/VAT	€ 89.725	€ 179.451	€ 965.277	€ 579.171		
		Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Totale uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
		Aard controle n.v.t. Indicator: C75/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C75/08	Aard controle R Indicator: C75/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C75/10			
		Ja	€ 386.047	€ 1.535.934	Nee			
BZK	C79	Specifieke uitkering bevolkingsdaling	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting			
		Aard controle R Indicator: C79/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C79/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C79/03				
		€ 399.840	Ja					
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
		Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/06	
		€ 39.882	€ 0	1	65	17		
BZK	C94	Regeling houdende regels versterking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022), of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daaraan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsregels [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
		Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06	
		1 LAI23-0352 1678	€ 1.000,00	0	0	0	€ 0	
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
		Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
BZK	C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Atgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Atgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T)
		Aard controle n.v.t. Indicator: C105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/02	Aard controle D1 Indicator: C105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/04	Aard controle D1 Indicator: C105/05	Aard controle R Indicator: C105/06	
		1 2023-0000096267 1. Molensbastion	0	Ja	0	Ja	€ 16.526	
		2 2023-0000096267 2. Tussen de Molens	0	Ja	0	Ja	€ 0	
		Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Atgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: C105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/11	Aard controle D1 Indicator: C105/12	
		1 2023-0000096267 1. Molensbastion	€ 16.526	Ja		0	Ja	
		2 2023-0000096267 2. Tussen de Molens	€ 0	Ja		0	Ja	
		Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t. Indicator: C105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/14					
		1 2023-0000096267 1. Molensbastion	Nee					
		2 2023-0000096267 2. Tussen de Molens	Nee					

BZK	C109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	Plan/projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde herstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – inclusief uitvoering door derden vanaf SiSa 2024		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C109/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C109/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C109/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C109/04	Aard controle R Indicator: C109/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C109/06		
1			Bad Nieuwescharra	0	0	0	€ 0	€ 0		
2			Winschoten-Zuid	0	0	0	€ 0	€ 0		
3			Oude Pekela	0	0	0	€ 0	€ 0		
4			Maarsveld	0	0	0	€ 0	€ 0		
5			Mussekanaal	0	0	0	€ 0	€ 0		
6			Nieuwe Pekela	0	0	0	€ 0	€ 0		
7			Veendam Noordwest	0	0	0	€ 0	€ 0		
8			Bellingwolde	0	0	0	€ 0	€ 0		
			Kopie plan/projectnaam	Cofinanciering (jaar T) per project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C109/07	Aard controle R Indicator: C109/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C109/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C109/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C109/11			
1			Bad Nieuwescharra	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
2			Winschoten-Zuid	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
3			Oude Pekela	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
4			Maarsveld	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
5			Mussekanaal	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
6			Nieuwe Pekela	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
7			Veendam Noordwest	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
8			Bellingwolde	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
9			Vlagtwelde	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)			
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05			
			€ 1.064.727	€ 109.511	€ 0	€ 0	€ 337.791			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid				
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09				
1										
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhaken COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05			
			€ 69.068	€ 0	€ 42.591	€ 0	€ 390.647			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs				
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09				
1										
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden		Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: D19/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03					
			€ 203.931	€ 228.185	Ja					
lenW	E6B	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009 (SiSa tussen medeoverheden)	Tussen provincie en gemeenten afgesloten convenanten/overeenkomsten voor onderzoek en sanering van ernstig verontreinigde locaties	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen of Wgr-middelen	Besteding (jaar T) aan samenloop	Besteding (jaar T) exclusief samenloop	Aandeel provincie in de besteding (jaar T) na aftrek van de lasten van samenloop	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen of Wgr-middelen (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E6B/01	Aard controle R Indicator: E6B/02	Aard controle R Indicator: E6B/03	Aard controle R Indicator: E6B/04	Aard controle R Indicator: E6B/05	Aard controle R Indicator: E6B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E6B/07	
1			2009-71525 (sanering vm. Gasfabrieklocatie)	€ 730	€ 0	€ 0	€ 730	€ 0	€ 2.178.000	
2			2015-01346/4 (zusterflat)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 45.245	
3			2008-18244 (sanering van stortplaats Meldoorlaan)	€ 127.018	€ 0	€ 0	€ 127.018	€ 0	€ 2.090.838	
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding aan samenloop (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding exclusief samenloop (t/m jaar T)	Cumulatief aandeel provincie in de besteding na aftrek van de lasten van samenloop (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E6B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E6B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E6B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E6B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E6B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E6B/12		
1			2009-71525 (sanering vm. Gasfabrieklocatie)	€ 0	€ 2.180.526	€ 0	Nee	Langlopende beschikking, project nog in ontwikkeling		
2			2015-01346/4 (zusterflat)	€ 0	€ 45.245	€ 0	Nee	Langlopende beschikking, project nog in ontwikkeling		
3			2008-18244 (sanering van stortplaats Meldoorlaan)	€ 0	€ 2.090.838	€ 0	Nee	Langlopende beschikking, project nog in ontwikkeling		
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle R Indicator: E44B/06		
1			030001 Provincie Groningen	2023-076421 (Beertsterweg)	€ 170.826	€ 170.826	€ 682.561	€ 682.561		
2			030001 Provincie Groningen	2023-076421 (Modastraat en Bosstraat)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09					
1			030001 Provincie Groningen	2023-076421 (Beertsterweg)	Nee					
2			030001 Provincie Groningen	2023-076421 (Modastraat en Bosstraat)	Nee					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgebond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13				
1			030001 Provincie Groningen	2023-076421 (Beertsterweg)	Beertsterweg	Nee				
2			030001 Provincie Groningen	2023-076421 (Modastraat en Bosstraat)	Modastraat en Bosstraat	Nee				

lenW	E84	Regeling stimulerende verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 52.839	€ 52.839	€ 68.852	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/romfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen) (aantal in Meters)	Nee	0			
EZK	F20	Regeling specifieke uitkering impulsaanpak winkelgebieden	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting afwijking besteding (jaar T) conform projectplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/02	Aard controle R Indicator: F20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/05	Aard controle R Indicator: F20/06
			SPUKW22-03126228	Langestraat-Noord	€ 0		€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie renovatie/transformatie gestart is (jaar T) komt overeen met de faseering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie sloop-nieuwbouw gestart is (jaar T) komt overeen met de faseering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie sloop-nieuwbouw gerealiseerd (t/m jaar T)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie sloop-nieuwbouw gerealiseerd (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/08	Aard controle D1 Indicator: F20/09	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/10	Aard controle D1 Indicator: F20/11	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/12
			SPUKW22-03126228	€ 0	Ja	0	Ja	0
			Kopie beschikkingnummer	Realisatie faseering verloopt conform projectplan (ja/nee)	Toelichting (verplicht indien bij indicator F20/14 'Nee' is ingevuld)	Samenwerkingsovereenkomst aanwezig (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/13	Aard controle D1 Indicator: F20/14	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/15	Aard controle D2 Indicator: F20/16	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/17	
			SPUKW22-03126228	Ja		Nee	Nee	
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 8.000	€ 102.314	€ 14.605	€ 124.919	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Nee					
EZK	F46	SPUK vierde tranche Nationaal Programma Groningen	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting op eventuele niet-afgeronde projecten	
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: F46/01	Aard controle R Indicator: F46/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F46/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F46/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F46/05	
			1 Tijd voor toekomst	€ 231.517	€ 517.316	Nee	Looptijd tot 2030, project nog in ontwikkeling	
			2 De Graanrepubliek	€ 94.240	€ 942.400	Nee	Looptijd tot 2030, extra 100.000 toegevoegd	
			3 Lokaal stimuleringsfonds	€ 200.000	€ 399.475	Nee	Looptijd tot 2030, project nog in ontwikkeling	
			4 Centrum Winschoten	€ 60.230	€ 60.230	Nee	Looptijd tot 2030, project nog in ontwikkeling	
			5 Fonds woningen	€ 12.190	€ 12.190	Nee	Looptijd tot 2030, project nog in ontwikkeling	
			6 Bibliotheek	€ 186.907	€ 560.721	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Nee					
EZK	F201	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel A Nationaal Programma Groningen	Betreeft tranche	Projectnaam/nummer	Beschikkingnummer/ naam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per project	Toelichting
		Vanaf tranche 5	Aard controle n.v.t. Indicator: F201/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F201/02	Aard controle R Indicator: F201/03	Aard controle R Indicator: F201/04	Aard controle R Indicator: F201/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F201/06
			5e tranche	Regiomarketing	PDGGO-DVPG / 22510041	€ 33.333	€ 66.666	2e regeling GROBC
			6e tranche	Uitlands model	PDGGO-DVPG / 22510041	€ 153.431	€ 240.360	
			7e tranche	Generatierijkdom	PDGGO-DVPG / 35045647	€ 7.000	€ 7.000	
			8e tranche	Proceskosten	PDGGO-DVPG / 35045647	€ 124.186	€ 124.186	
			9e tranche	Graanrepubliek	PDGGO-DVPG / 38356472	€ 795.236	€ 795.236	
			Kopie projectnaam	Project afgerond (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: F201/07	Aard controle n.v.t. Indicator: F201/08				
			1 Regiomarketing	Nee				
			2 Uitlands model	Nee				
			3 Generatierijkdom	Nee				
			4 Proceskosten	Nee				
			5 Graanrepubliek	Nee				
EZK	F202	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel B Verbetering van de sociale cohesie	Betreeft tranche	Beschikkingnaam/ nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: F202/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F202/02	Aard controle R Indicator: F202/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F202/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F202/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F202/06
			1e tranche	2021-0000089139	€ 473.156	€ 4.390.226	Ja	
			2e tranche	PDGGO-DVPG / 22508085	€ 31.643	€ 31.643	Nee	
			3e tranche	PDGGO-DVPG / 35045282	€ 0	€ 0	Nee	
EZK	F203	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel C Aardbevingsgerelateerde inzet	Beschikkingnaam / nummer	Betreeft tranche	Besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F203/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F203/02	Aard controle R Indicator: F203/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F203/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F203/05	
			1 WJZ / 22514894	1e tranche	€ 447.994	€ 754.724	Ja	
			2 PDGGO-DVPG/38356284	2e tranche	€ 389.886	€ 389.886	Nee	
EZK	F204	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel D activiteiten BLOK D	Beschikkingnummer	Totale besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F204/01	Aard controle R Indicator: F204/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F204/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F204/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F204/05	
			PDGGO-DVPG / 22508136	€ 91.666	€ 91.666	Nee	Langlopende beschikking	
			2 PDGGO-DVPG / 35045970	Nee	€ 0	Nee		
EZK	F205	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel E Sociaal-emotionele ondersteuning	Beschikkingnaam/ nummer	Betreeft tranche	Totale besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: F205/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F205/02	Aard controle R Indicator: F205/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F205/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F205/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F205/06
			1 WJZ/22510537	Eerste tranche	€ 10.342	€ 39.342	Nee	
			2 WJZ/27021281	2e tranche	€ 0	€ 0	Nee	

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente L1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01 € 19.482.658	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente L1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02 € 383.040	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03 € 685.999	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04 € 2.895	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05 € 127.710	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06 € 0
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07 € 124.302	Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08 € 20.219	Gemeente L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09 € 0	Gemeente L7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10 € 1.557.476	Gemeente L7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11 € 0	Gedeefde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13 € 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01 € 0	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02 € 10.543	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03 € 77.387	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04 € 0	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05 € 0	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06 € 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gedeefde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07 € 0	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gedeefde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08 € 0	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gedeefde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09 € 0	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking (Ja/Nee) Gedeefde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gedeefde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11 € 0	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Welke regeling betreft het? Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01 1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 1.453 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 348 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 622 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 181 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 107 6 Totaal € 2.711	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02 € 0	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03 € 0	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04 € 109.353	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05 € 72.090	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06 € 2.317
			Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07 1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 0 6 Totaal 0	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08 0	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10 Ja	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11 1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 0 6 Totaal 0	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/12 € 0	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing Gemeente Aard controle R Indicator: G4/13 € 0	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig Gemeente Aard controle R Indicator: G4/14 € 0	Aard controle R Indicator: G4/15 € 0	
			Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16 1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal € 0	Levensonderhoud - Gedeefde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17 € 0	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18 € 0	Kapitaalverstrekingen - Gedeefde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19 € 0		
SZW	G10	Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01 € 92.605	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03 Ja			

SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente				
			Aard controle R Indicator: G12/01 € 0	Aard controle R Indicator: G12/02 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03 € 0				
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: G13/01 € 23.626	Aard controle R Indicator: G13/02 € 0	Aard controle R Indicator: G13/03 € 0	Aard controle R Indicator: G13/04 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie					
			Aard controle R Indicator: H4/01 € 111.451	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02 € 173.838					
		Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is		
		1.3 Onroerende zaken - onderhoud	€ 81.616	€ 81.616	€ 0	€ 0			
		2.1 Roerende zaken - aankopen	€ 4.714	€ 0	€ 4.714	€ 0			
		2.3 Roerende zaken - beheer en exploitatie	€ 74.765	€ 0	€ 74.765	€ 0			
		3.1 Mengpercentage	€ 12.743	€ 0	€ 0	€ 12.743			
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Generaliseerd	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Generaliseerd	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Generaliseerd	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Generaliseerd	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01 11042600	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02 € 37.717	Aard controle R Indicator: H8/03 € 0	Aard controle R Indicator: H8/04 € 22.289	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06 € 22.289	
		Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		11042600	Ja						
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H12/01 € 18.569	Aard controle R Indicator: H12/02 € 38.569	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04 Nee			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Werk. bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06	
		1 Lokaal Sportakkoord	€ 37.442	€ 24.573	€ 7.488	€ 24.573	Ja		
		2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 257.777	€ 243.608	€ 14.169	€ 243.608	Ja		
		3 Teruggingen Gezondheidsachterstanden	€ 57.604	€ 2.754	€ 11.521	€ 2.754	Ja		
		4 Kansrijke Start	€ 43.203	€ 31.843	€ 8.641	€ 31.843	Ja		
		5 Mentale Gezondheid	€ 20.161	€ 12.206	€ 4.032	€ 12.206	Ja		
		6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 50.003	€ 15.799	€ 10.081	€ 15.799	Ja		
		7 Valpreventie	€ 148.330	€ 115.956	€ 29.666	€ 115.956	Ja		
		8 Leefomgeving	€ 28.802	€ 0	€ 5.760	€ 0	Ja		
		9 OKO & Vroege signalering alcoholproblematiek	€ 7.200	€ 0	€ 1.440	€ 0	Ja		
		10 Versterken sociale basis	€ 105.127	€ 12.190	€ 21.025	€ 12.190	Ja		
		11 Mantelzorg	€ 28.802	€ 13.430	€ 5.760	€ 13.430	Ja		
		12 Een tegen eenzaamheid	€ 28.802	€ 0	€ 5.760	€ 0	Ja		
		13 Welzijn op recept	€ 15.841	€ 0	€ 3.168	€ 0	Ja		
		14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 7.200	€ 7.200	€ 0	€ 7.200	Ja		
		15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 25.634	€ 20.507	€ 5.127	€ 20.507	Ja		
		Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?						
		Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08						
		1 Lokaal Sportakkoord	Ja						
		2 Brede regeling combinatiefuncties	Ja						
		3 Teruggingen Gezondheidsachterstanden	Ja						
		4 Kansrijke Start	Ja						
		5 Mentale Gezondheid	Ja						
		6 Aanpak overgewicht en obesitas	Ja						
		7 Valpreventie	Ja						
		8 Leefomgeving	Ja						
		9 OKO & Vroege signalering alcoholproblematiek	Ja						
		10 Versterken sociale basis	Ja						
		11 Mantelzorg	Ja						
		12 Een tegen eenzaamheid	Ja						
		13 Welzijn op recept	Ja						
		14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja						
		15 Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja						
		Eindverantwoording (Ja/Nee)							
		Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09							
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01 SPLUKNEAS230095	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02 € 39.167	Aard controle R Indicator: H31/03 € 39.167	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05 Ermerloos beschikking		
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01 MEOZZ240	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02 Automatisch berekend	Aard controle R Indicator: H32/03 Automatisch berekend	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04 € 437.822	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05 € 219.746		
		Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verbuurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting			
		Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04 1 MFC de Hardenberg	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05 € 174.463	Aard controle R Indicator: H32/06 € 96.715	Aard controle D1 Indicator: H32/07 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08 Lopend			
		Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04 2 De Wateroren	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05 € 263.359	Aard controle R Indicator: H32/06 € 123.031	Aard controle D1 Indicator: H32/07 Nee	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08 haalbaarheidsordiszak, incl. conformering			

GRO	GRO2C	Verkeer en vervoer Groningen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting		
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Groningen			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen		
			Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/02	Aard controle R Indicator: GRO2C/03	Aard controle R Indicator: GRO2C/04	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/06		
1	2022-125775 en 2023-134682	Fietspad Beerta - Finsterwolde			€ 14.411	€ 0	€ 14.411			
2	2022-125860 en 2023-134695	Fietspad Nieuw Beerta - Bad Nieuweschans			€ 65.649	€ 0	€ 65.649			
3	2023-137114	Fietsvoorzieningen bij gemeentelijke bushaltes			€ 0	€ 0	€ 0			
		Kopie beschikingsnummer	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Alleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoordde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is algegrond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/07	Aard controle R Indicator: GRO2C/08	Aard controle R Indicator: GRO2C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/10	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/11			
1	2022-125775 en 2023-134682			€ 4.900	€ 0	€ 4.900	Nee			
2	2022-125860 en 2023-134695			€ 22.321	€ 0	€ 22.321	Nee			
3	2023-137114			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
GRO	GRO6C	Regio Deal Natuur Inclusieve Landouw Noord Nederland	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Gebiedsnaam	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting		
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen		
			Aard controle n.v.t. Indicator: GRO6C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO6C/02	Aard controle R Indicator: GRO6C/03	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO6C/04	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO6C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO6C/06		
1	2023-078496	Regio Deal Oost-Groningen			€ 8.201.220	€ 8.201.220	Nee			
GRO	GRO7C	Nationaal Programma Groningen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het (taakveld waarop van toepassing zelf invullen)	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting		
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Groningen			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen		
			Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/02	Aard controle R Indicator: GRO7C/03	Aard controle R Indicator: GRO7C/04	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/06		
1	2022-045381	Tijd voor toekomst			€ 357.517		€ 357.517			
2	2023-028070	Thematisch programma tijd voor toekomst			€ 167.447		€ 167.447			
3	2023-068784	Kansen voor Kinderen			€ 0		€ 0			
		Kopie beschikingsnummer	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Alleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoordde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is algegrond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/07	Aard controle R Indicator: GRO7C/08	Aard controle R Indicator: GRO7C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/10	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/11			
1	2022-045381			€ 126.000	€ 126.000	€ 126.000	Ja			
2	2023-028070			€ 167.447	€ 167.447	€ 167.447	Nee			
3	2023-068784			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
GRO	GRO8C	Leefbaarheid Groningen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting		
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Groningen			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen		
			Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/02	Aard controle R Indicator: GRO8C/03	Aard controle R Indicator: GRO8C/04	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/06		
1	2022-042395	Leefbaarheid Groningen (regiomarketing Oost Groningen)			€ 100.000		€ 200.000			
2	2016-64.676/46/A.23	Versterking oostwest-as Centrumgebied Winchoten			€ 262.789		€ 2.635.733			
3	2021-087030	Kwetsbare woningen			€ 245.815		€ 828.738			
4	2023-091329	Rotte Kiezen (kwetsbare woningen)			€ 492		€ 492			
5	2022-129057	Woning transitiefonds 3GGA's			€ 7.290		€ 7.290			
6	2022-131257	Versnelling woningbouw Kamperfolielaan			€ 15.648		€ 15.648			
7	2022-133566	Versnelling woningbouw flexpool (Bijhamsterstraat Molenbastion)			€ 30.749		€ 30.749			
		Kopie beschikingsnummer	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Alleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoordde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is algegrond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/07	Aard controle R Indicator: GRO8C/08	Aard controle R Indicator: GRO8C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/10	Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/11			
1	2022-042395			€ 66.667	€ 133.334	€ 133.334	Nee			
2	2016-64.676/46/A.23			€ 105.115	€ 1.054.294	€ 1.054.294	Nee			
3	2021-087030			€ 245.815	€ 700.000	€ 700.000	Ja			
4	2023-091329	492		€ 492	€ 492	€ 492	Nee			
5	2022-129057			€ 7.290	€ 7.290	€ 7.290	Nee			
6	2022-131257			€ 15.648	€ 15.648	€ 15.648	Nee			
7	2022-133566			€ 17.045	€ 17.045	€ 17.045	Ja			

6.7 *Baten en lasten per taakveld*

Bedragen x € 1.000

Nummer en naam Taakveld	Begroot primitief 2023			Begroot na wijziging 2023			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.871		1.871	1.990		1.990	2.049		2.049
0.2 Burgerzaken	1.272	524	748	1.357	550	807	1.363	533	830
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	14		14	12		12	4		4
0.4 Overhead	19.028	1.736	17.292	23.076	2.158	20.918	22.146	3.064	19.082
0.5 Treasury	573	2.945	-2.372	1.060	5.714	-4.653	1.770	6.544	-4.775
0.61 OZB woningen	401	7.729	-7.327	893	7.729	-6.835	694	7.910	-7.216
0.62 OZB niet-woningen	211	7.035	-6.824	211	7.035	-6.824	567	6.970	-6.403
0.64 Belastingen overig	74	267	-193	74	267	-193	61	258	-198
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds		107.044	-107.044		108.692	-108.692		112.487	-112.487
0.8 Overige baten en lasten	6.999	391	6.608	1.314	-14	1.328	1.235	-25	1.260
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)							-22		-22
0.10 Mutaties reserves	4.999	3.878	1.121	14.121	24.416	-10.295	14.121	24.247	-10.126
0 Bestuur en ondersteuning	35.441	131.549	-96.108	44.108	156.546	-112.438	43.987	161.989	-118.002
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.994	0	2.993	2.815	0	2.815	2.834		2.834
1.2 Openbare orde en veiligheid	750	15	735	778	26	752	713	32	681
1 Veiligheid	3.744	15	3.729	3.593	26	3.567	3.547	33	3.514
2.1 Verkeer en Vervoer	6.094	36	6.058	6.367	403	5.964	6.356	674	5.683
2.2 Parkeren	200	3	198	273	3	270	260	2	258
2.3 Recreatieve havens	205		205	252		252	234	7	227
2.4 Economische havens en waterwegen	54	18	36	54	18	36	53	19	34
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	6.553	57	6.496	6.945	423	6.522	6.904	701	6.203
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	47	47		35	47	-11	607	462	145
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	335	25	311	356	25	331	294	24	270
3.4 Economische promotie	843	120	723	898	130	768	992	490	501
3 Economie	1.225	191	1.034	1.289	201	1.088	1.893	977	916
4.1 Openbaar basisonderwijs									
4.2 Onderwijshuisvesting	4.000	465	3.535	5.002	1.330	3.672	4.521	867	3.654
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.946	1.506	1.440	3.162	1.685	1.478	2.731	1.497	1.234
4 Onderwijs	6.946	1.971	4.975	8.165	3.015	5.150	7.252	2.364	4.888

Nummer en naam Taakveld	Begroot primitief 2023			Begroot na wijziging 2023			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5.1 Sportbeleid en activering	327		327	739	397	343	547	394	153
5.2 Sportaccommodaties	3.785	688	3.097	4.650	944	3.706	4.059	820	3.239
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.005	237	2.768	3.159	254	2.905	3.046	245	2.802
5.4 Musea	230	98	132	231	98	133	205	98	107
5.5 Cultureel erfgoed	469	53	415	491	53	437	453	63	389
5.6 Media	792		792	821		821	846	45	801
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	3.809	99	3.710	3.827	122	3.705	3.730	113	3.616
5 Sport, cultuur en recreatie	12.417	1.177	11.241	13.918	1.868	12.049	12.885	1.778	11.107
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.920	620	3.300	8.385	7.478	907	8.398	6.554	1.843
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	130		130	1.647	48	1.600	1.618	55	1.563
6.3 Inkomensregelingen	25.120	20.290	4.830	28.353	21.040	7.313	29.493	21.545	7.948
6.4 WSW en beschut werk	15.223	1	15.222	15.223		15.223	15.188		15.188
6.5 Arbeidsparticipatie	5.147	20	5.127	5.224		5.224	5.293		5.293
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.200	131	2.069	2.456	566	1.890	2.635	630	2.004
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	14.662	692	13.970						
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)				8.502		8.502	8.162		8.162
6.71b Begeleiding (WMO)				5.993	272	5.721	4.446	294	4.152
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)				91		91	94		94
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	18.339		18.339	0		0			
6.72a Jeugdhulp begeleiding				5.078		5.078	5.053		5.053
6.72b Jeugdhulp behandeling				430		430	428		428
6.72c Jeugdhulp dagbesteding				1.964		1.964	2.006		2.006
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig				358		358	356		356
6.73a Pleegzorg				1.591		1.591	1.605		1.605
6.73b Gezinsgericht				516		516	514		514
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig				3.414		3.414	3.396		3.396
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf				3.529		3.529	3.512		3.512
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf				804		804	805		805
6.74c Gesloten plaatsing				268		268	301		301
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	2.400	2.400							
6.81a Beschermd wonen (WMO)				4.069	4.069		3.853	4.192	-339
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.925		1.925						
6.82b Jeugdreclassering				145		145	145		145
6.82a Jeugdbescherming				1.124		1.124	1.124		1.124
6 Sociaal domein	89.065	24.154	64.912	99.166	33.473	65.693	98.424	33.270	65.154

Nummer en naam Taakveld	Begroot primitief 2023			Begroot na wijziging 2023			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
7.1 Volksgezondheid	1.549		1.549	1.624	53	1.571	1.589	223	1.366
7.2 Riolering	3.572	4.663	-1.091	3.572	4.663	-1.091	3.638	4.739	-1.102
7.3 Afval	3.624	4.879	-1.255	3.627	4.879	-1.252	3.747	4.974	-1.227
7.4 Milieubeheer	1.840		1.840	3.842		3.842	2.510	132	2.378
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	641	157	484	648	167	481	638	189	449
7 Volksgezondheid en milieu	11.227	9.699	1.528	13.314	9.762	3.552	12.122	10.257	1.865
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.077	4	1.073	13.109	11.454	1.655	5.127	3.656	1.471
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	435	55	380	423	55	368	1.750	273	1.477
8.3 Wonen en bouwen	1.450	710	740	15.413	2.617	12.795	11.125	5.472	5.653
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.962	769	2.193	28.944	14.126	14.818	18.002	9.401	8.601
Totaal	169.581	169.581	0	219.441	219.441	0	205.017	220.770	-15.753

6.8 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheids-verantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 31 januari 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.099.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevindingen

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

Overzicht geconstateerde afwijkingen rechtmatigheid

Bedragen x € 1.000

Begrotingscriterium (x € 1.000)		
1a.	Overschrijding lasten programma's (	€ 66
1b.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 523
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	€ -
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	€ -
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>		<i>€ 589</i>
4.	Totaal begrotingsrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid.	€ -
5.	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ -
Voorwaardencriterium		
6.	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 2.282
	WMO/Jeugd PGB rechtmatigheidsfouten vanuit SVB	€ 26
	Jeugd rechtmatigheidsfouten vanuit RIGG	€ 3
<i>Totaal voorwaardencriterium</i>		<i>€ 2.311</i>
Misbruik & oneigenlijkgebruik criterium		
7.	Bevindingen	€ -
Totaal		€ 2.900

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlagen

Bijlage 1 Doorgeschoven projecten

Verloop reserve "Nog uit te voeren projecten" gedurende 2023

Als restant vanuit de jaarrekening 2022, inclusief de resultaatbestemming, bedroeg het saldo van deze reserve begin 2023 € 11.158.215.

Van dit saldo hebben de volgende bestedingen ultimo 2023 nog niet plaatsgevonden:

€ 25.000	voor gecombineerde leefstijl interventie
€ 31.650	voor minimabeleid, notitie kinderen in armoede geldloket
€ 7.000	Bomenfonds (uitbetaalde schadevergoedingen)
€ 1.775.000	Corona perspectief plan (uit stelpost corona)
€ 225.000	Dekking ijslands model NPG project (uit stelpost corona)
€ 662.407	voor toekomstige uitgaven ten laste van ontvangen krimpelden deel Oldambt
€ 271.397	Koplopertraject clientondersteuning
€ 74.000	Onderhoud openbare buitenruimte
€ 106.148	Kansrijke Start middelen 2021 + 2020 + 2022
€ 95.075	Inburgering / statushouders / Taalhuis
€ 18.400	Onderzoeksbudget rekenkamercommissie
€ 40.000	Uitvoering startnotitie Wonen en Zorg (startbudget)
€ 80.000	Terugdringen gezondheidsachterstanden en overgewicht
€ 200.000	Praktische gezinsondersteuner
€ 477.737	Energietoeslag (restant 2022 t.b.v. uitbreiding doelgroep)
€ 44.769	Oldambtster sportakkoord
€ 29.215	Schuldhelp aan ondernemers CPP
€ 143.289	Schuldenbeleid 2021 + 2022
€ 20.000	Jeugd en Sport CPP
€ 50.000	Participatie CCP
€ 185.000	Wonen-Leren-Werken-traject (WLW)
€ 88.000	Extra gelden decembercirculaire: Bijzondere bijstand
€ 30.000	Extra gelden decembercirculaire: Versterken sociale basis
€ 64.000	Extra gelden decembercirculaire: Continuïteit van zorg
€ 80.000	Onderh. openbare ruimte: parkeer- en verkeersmaatregelen
€ 25.486	Onderh. openbare ruimte: herplant bomen ivm stormschade
€ 12.000	Onderh. openbare ruimte: herinrichting rotondes
€ 33.000	Onderh. openbare ruimte: werkz.h. ivm Essentaksterfte
€ 14.000	Onderh. openbare ruimte: onderhoud sportterreinen
€ 70.000	Onderh. openbare ruimte: verwijderen grafmonumenten
€ 38.000	Onderh. gebouwen: roeden molen Edens
€ 45.600	Onderh. gebouwen: sportterreinen t.b.v. harmonisatie verdeelmodel 2024-2025
€ 164.255	Meicir. Flankerend beleid energiearmoede
€ 102.126	Meicir. Aanpak armoede en schulden
€ 90.000	Meedoenfonds
€ 30.616	molens wordt in 2024 uitgevoerd
€ 1.500.000	Herorientatie ICT diensten naar 2024
€ 90.000	cultuurbudget naar 2024
€ 1.511.189	Storting restpost huisvesting gemeentehuis
€ 86.000	project toezicht WMO Jeugd
€ 21.000	Proj software aanschaf en impl TMO
€ 5.000	Projectleider uitvoeringsplan
€ 8.661.359	

Via de resultaatbestemming bij deze jaarrekening wordt voorgesteld, onderstaande bedragen aan deze reserve toe te voegen:

€ 1.455.000	Extra gelden decembercirculaire 2023: energietoelage
€ 356.000	Extra gelden decembercirculaire 2023: invoeringskosten Omgevingswet
€ 300.000	Extra gelden dec.circulaire 2023: behoud sociale voorzieningen Groningen
€ 69.000	Extra gelden dec.circulaire 2023: uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak
€ 45.000	Extra gelden dec.circulaire 2023: meerkosten Oekraïne sociaal domein
€ 19.000	Extra gelden dec.circulaire 2023: maatschappelijke begeleiding statushouders
€ 19.950	Installeren camerabewaking De Zwerm
€ 8.000	Eenmalige bijdrage St. MFC Hardenberg (comp. huur fitnessruimte; betaling in 5 tranches)
€ 193.021	IZA-middelen Groningen
€ 269.000	Dekking tijdelijke hulpstructuur
€ 400.000	Huishoudelijke hulp (WMO)
€ 465.000	Transformatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang
€ 110.000	Doorontwikkelen Wonen-Leren-Werken-traject en aanpakken woningtekort
€ 12.811	Cofinanciering project 'student-challenge'
€ 208.000	Ondersteuning in- en uitvoering Omgevingswet en doorontwikkeling DSO
€ 20.000	Opleiding en werk
€ 880.000	Loonkosten - organisatie
<u>€ 1.267.000</u>	Herorientatie ICT
€ 6.096.782	

Hiermee zal de reserve doorgeschoven projecten uitkomen op € 14.758.141 per 1 januari 2024.

Bijlage 2 Restant investeringskredieten 2023

Restant investeringskredieten 2023

Invest. nummer	Omschrijving	Verstrekt in jaar	Restantbedrag per 1-1-2023 en beschikbaar gestelde bedragen 2023	Uitgaven		Restantbedrag per 1-1-2023 en geraamde bedragen 2023	Inkomsten	
				Besteed 2023	Saldo 31-12-2023		Ontvangen 2023	Saldo 31-12-2023
7040019	Materieel buitendienst - Vervanging materieel 2023	2023	150.000,00	59.650,88	90.349,12	0,00	0,00	0,00
7110010	Aanleg brandkranen witte vlekken	2022	54.779,00	2.445,20	52.333,80	0,00	0,00	0,00
7210089	Infra - Investering bruggen 2017	2017	355.850,00	90.806,40	265.043,60	0,00	0,00	0,00
7210091	Infra - Investerings bruggen 2018	2018	500.000,00	0,00	500.000,00	0,00	0,00	0,00
7210095	Infra - Realisatie Blauwe Loper	2018	622.001,00	13.325,76	608.675,24	0,00	0,00	0,00
7210096	Infra - Industriebrug WVs bediening automatiseren	2019	73.429,00	0,00	73.429,00	0,00	0,00	0,00
7210104	Infra - Verv. armaturen openbare verlichting 2021	2021	31.588,00	21.820,92	9.767,08	0,00	0,00	0,00
7210106	Infra - Reconstructie Hora Siccamaweg Midwolda	2021	1.150.000,00	661.147,46	488.852,54	0,00	0,00	0,00
7210108	Infra - Aanpak wortelproblematiek 2021	2021	50.000,00	32.066,80	17.933,20	0,00	0,00	0,00
7210110	Infra - Realisatie HUB NS-station Scheemda	2021	173.330,00	0,00	173.330,00	87.500,00	70.000,00	17.500,00
7210111	Infra - Aanpak wortelproblematiek 2022	2022	50.000,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
7210113	Infra - Aanpak wortelproblematiek 2023	2023	50.000,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
7210115	Infra - Vervanging bebording NBD fase 2	2022	375.000,00	63.569,71	311.430,29	0,00	0,00	0,00
7210117	Infra - Reconstr. fietspad Beerta-Bad Nieuweschans	2023	2.210.000,00	80.059,82	2.129.940,18	1.059.650,00	685.247,34	374.402,66
7210118	Gladheidsbestrijding - 2 zoutstrooiers 2023	2023	67.000,00	32.402,40	34.597,60	0,00	0,00	0,00
7210119	Gladheidsbestrijding - sneeuwpluigen 2023	2023	78.000,00	50.755,20	27.244,80	0,00	0,00	0,00
7210120	Gladheidsbestrijding - opslagtank natstrooien 2023	2023	45.000,00	0,00	45.000,00	0,00	0,00	0,00
7210121	Infra - Rehabilitatie Hamdijk Bad Nieuweschans	2023	300.000,00	234.961,55	65.038,45	0,00	0,00	0,00
7210123	Infra - Rehabilitatie Finsterwoldehamrik fase 2	2023	175.000,00	87.308,00	87.692,00	0,00	0,00	0,00
7210124	Infra - Verbeteren leefomgeving Bomenbuurt fase 1	2023	300.000,00	5.408,00	294.592,00	0,00	0,00	0,00
7210125	Infra - Verbeteren doorstroming Blauwe Roos	2023	262.500,00	0,00	262.500,00	0,00	0,00	0,00
7320042	Informatiepunten digitale overheid	2023	39.882,00	0,00	39.882,00	39.882,00	39.882,43	-0,43
7420005	Campus - uitbreiding lokalen	2021	5.124.000,00	1.964.136,86	3.159.863,14	118.666,00	0,00	118.666,00
7420009	BBS Maranatha - 1 semi-permanent lokaal	2022	116.093,00	0,02	116.092,98	0,00	0,00	0,00
7420012	OVO Tweemaster / BBS Maranatha - Nieuwbouw 2023	2023	6.032.000,00	0,00	6.032.000,00	0,00	0,00	0,00
7570012	Recreatievoorz. - Investeringsagenda Ring Bl.stad	2021	1.812.583,00	586.768,01	1.225.814,99	1.954.800,00	0,00	1.954.800,00
7720019	Riool - Verv. riolering Beertsterweg Winschoten	2022	856.771,00	853.387,24	3.383,76	170.826,00	170.826,45	-0,45
7720025	Riool - Relinen Dr. O. Botjeslaan Midwolda	2023	175.000,00	43.625,34	131.374,66	0,00	0,00	0,00
7720026	Riool - Relinen riolering Havenstraat Oostwold	2023	175.000,00	0,00	175.000,00	0,00	0,00	0,00
7720027	Riool - Relinen Mr. D.U. Stikkerlaan Winschoten	2023	175.000,00	35.320,00	139.680,00	0,00	0,00	0,00
7720028	Riool - Relinen riolering Molenweg Winschoten	2023	275.000,00	0,00	275.000,00	0,00	0,00	0,00
7720030	Riool - Vervanging mechanische riolering 2023	2023	254.000,00	200.535,30	53.464,70	0,00	0,00	0,00
7720031	Riool - Klimaatadaptatie (grond)water 2023	2023	250.000,00	216.643,58	33.356,42	0,00	0,00	0,00
7720032	Riool - Vervanging riolering obv inspecties 2023	2023	500.000,00	436.666,84	63.333,16	0,00	0,00	0,00
7720033	Riool - Verv. riolering Johan Modastr.& Dr. Bosstr	2023	206.611,00	0,00	206.611,00	206.611,00	206.611,57	-0,57
7750001	Begraafplaatsen-verbeteren toegankelijkheid paden	2022	80.000,00	0,00	80.000,00	0,00	0,00	0,00
7821600	Poort van Winschoten(gemeentehuis+openbaar gebied)	2017	18.943.287,00	904.050,20	18.039.236,80	131.371,00	0,00	131.371,00
7821601	Poort van Winschoten (inrichting gemeentehuis)	2017	1.451.212,00	0,00	1.451.212,00	0,00	0,00	0,00
7821602	Poort van Winschoten (digitaliseren archief)	2017	357.815,00	126.942,34	230.872,66	0,00	0,00	0,00
7830000	Voorbereidingskrediet centrum Winschoten	2022	346.750,00	297.316,39	49.433,61	-370.000,00	0,00	-370.000,00
7830010	Centrum Winschoten - Project Langestraat-Noord	2023	6.000.000,00	0,00	6.000.000,00	3.000.000,00	320.724,00	2.679.276,00
Totaal			50.244.481,00	7.101.120,22	43.143.360,78	6.399.306,00	1.493.291,79	4.906.014,21

Afgesloten investeringskredieten 2023

Invest. nummer	Omschrijving	Verstrekt in jaar	Restantbedrag per 1-1-2023 en beschikbaar gestelde bedragen 2023	Uitgaven		Restantbedrag per 1-1-2023 en geraamde bedragen 2023	Inkomsten	
				Besteed 2023	Saldo 31-12-2023		Ontvangen 2023	Saldo 31-12-2023
7000119	Investering duurzaamheidsprojecten	2015	47.456,00	10.236,49	37.219,51	0,00	0,00	0,00
7000133	Tractie - Voertuigen buitendienst (2014)	2014	0,00	-2.000,00	2.000,00	0,00	80.966,15	-80.966,15
7010001	EDRIT: voedingsbodem voor duurzame transitie	2022	92.015,00	0,00	92.015,00	0,00	-82.015,00	82.015,00
7040012	Traktie - Bedrijfsauto's buitendienst 2022	2022	693.100,00	686.143,35	6.956,65	0,00	0,00	0,00
7040014	Traktie - Bedrijfsauto facilitair 2022	2022	31.000,00	35.776,66	-4.776,66	0,00	0,00	0,00
7040015	Traktie - Materieel buitendienst 2022	2022	89.250,00	85.211,53	4.038,47	0,00	0,00	0,00
7040017	Traktie - Front- en achterklepelaar 2023	2023	42.000,00	42.214,28	-214,28	0,00	0,00	0,00
7040018	Materieel buitendienst - Bosfrees 2023	2023	51.000,00	47.689,93	3.310,07	0,00	0,00	0,00
7040020	Mat. buitendienst - Elektrische veegmachine 2023	2023	460.000,00	474.803,61	-14.803,61	0,00	0,00	0,00
7040021	Stadhuis - Vervangen leien dakbedekking en goten	2023	134.000,00	134.407,12	-407,12	0,00	0,00	0,00
7040022	Mat. buitendienst - 3 Schaftwagens 2023	2023	30.000,00	32.285,27	-2.285,27	0,00	0,00	0,00
7040250	Smartphones 2023 - 2025	2023	194.860,00	190.514,25	4.345,75	0,00	0,00	0,00
7210101	Infra - Aanpak wortelproblematiek 2020	2020	35.540,00	35.540,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7210102	Infra - Vervanging bebording NBD fase 1	2020	84.125,00	84.125,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7210103	Infra - Reconstructie St. Vitusholt Ws fase 1	2020	196.857,00	55.850,07	141.006,93	21.500,00	21.500,00	0,00
7210114	Infra - Reconstructie wegen agv droogteschade 2022	2022	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7210122	Infra - Rehabilitatie Finsterwoldehamrik fase 1	2023	350.000,00	350.000,33	-0,33	0,00	0,00	0,00
7210126	Infra - Verv. armaturen openbare verlichting 2023	2023	180.000,00	179.254,73	745,27	0,00	0,00	0,00
7220001	Parkeren - Verv. asfaltdek parkeergarage 't Rond	2020	144.274,00	0,00	144.274,00	-22.820,00	0,00	-22.820,00
7420008	Stuwe - 2 semi-permanente lokalen	2022	250.858,00	466.147,09	-215.289,09	0,00	0,00	0,00
7420011	OVO Dollard College - Asbestsanering	2023	280.000,00	0,00	280.000,00	0,00	0,00	0,00
7520012	Sporthal Hamrikhal - Vervangen dakbedekking	2023	20.000,00	0,00	20.000,00	0,00	0,00	0,00
7550011	Toren Finsterwolde - Vervangen balustrade	2023	128.000,00	119.009,93	8.990,07	0,00	0,00	0,00
7610010	MFC Heiligerlee - Vervangen ventilatiesysteem	2023	60.000,00	65.680,00	-5.680,00	0,00	0,00	0,00
7720013	Riool - Relinen riolering Bovenburen/Vosseweg Ws.	2021	312.778,00	312.758,50	19,50	0,00	0,00	0,00
7720018	Riool - Aanleg hemelwaterriool Dwarslaan Scheemda	2021	18.564,00	18.926,93	-362,93	0,00	0,00	0,00
7720021	Riool - Relinen rioolstrengen diverse locaties	2022	11.587,00	11.982,30	-395,30	0,00	0,00	0,00
7720022	Riool - Vervanging mechanische riolering 2022	2022	27.049,00	31.368,60	-4.319,60	-4.564,00	0,00	-4.564,00
7720023	Riool - Klimaatadaptatie (grond)water 2022	2022	97.595,00	97.961,10	-366,10	0,00	0,00	0,00
7720024	Riool - Vervanging riolering obv inspecties 2022	2022	169.526,00	170.262,71	-736,71	0,00	0,00	0,00
7720029	Riool - Relinen rioolstrengen div. locaties 2023	2023	200.000,00	200.018,05	-18,05	0,00	0,00	0,00
7740032	NPG - Tegemoetkoming blok D	2023	500.000,00	0,00	500.000,00	500.000,00	0,00	500.000,00
Totaal			4.971.434,00	3.976.167,83	995.266,17	494.116,00	20.451,15	473.664,85

Afgesloten investeringskredieten per 31-12-2023 (deze kredieten zijn niet klaar maar worden ingaande 2024 via de exploitatie verantwoord)

Invest. nummer	Omschrijving	Verstrekt in jaar	Restantbedrag per 1-1-2023 en beschikbaar gestelde bedragen 2023	Uitgaven		Restantbedrag per 1-1-2023 en geraamde bedragen 2023	Inkomsten	
				Besteed 2023	Saldo 31-12-2023		Ontvangen 2023	Saldo 31-12-2023
7320040	CORA digitale dienstverlening	2019	65.564,00	0,00	65.564,00	-24.993,00	9.917,00	-34.910,00
7320041	COM3	2019	-21.678,00	32.080,00	-53.758,00	0,00	53.757,66	-53.757,66
7340001	Digitalisering MKB	2022	248.209,00	0,00	248.209,00	248.209,00	22.013,11	226.195,89
7740010	Proeftuin aardgasvrije wijken Nieuwolda-Wagenborge	2018	1.798.332,00	498.255,91	1.300.076,09	-50.250,00	9.652,42	-59.902,42
7740014	Verduurzamingsmaatregelen	2023	1.500.000,00	10.977,00	1.489.023,00	0,00	0,00	0,00
7740016	Rijksbudget klimaatakkoord personeel CDOKE	2023	767.109,00	0,00	767.109,00	767.109,00	642.190,09	124.918,91
7740060	Aanpak energiearmoede	2022	1.536.691,00	28.663,07	1.508.027,93	1.536.691,00	621.938,00	914.753,00
7740065	Nationaal Isolatie Programma (NIP)		0,00	1.000,00	-1.000,00	0,00	2.180.241,00	-2.180.241,00
7821650	Onderzoek en voorbereiding centrumfunctie Oldambt	2022	-84.331,00	115.600,00	-199.931,00	0,00	0,00	0,00
Totaal			5.809.896,00	686.575,98	5.123.320,02	2.476.766,00	3.539.709,28	-1.062.943,28

Toelichting investeringskredieten 2023

Toelichting op afgesloten investeringskredieten welke het beschikbaar gestelde budget met > € 15.000 overschreden hebben.

7420008 Stuwe – 2 semi-permanente lokalen € -/ 215.289

De overschrijding van het beschikbaar gestelde budget voor wat betreft de uitbreiding van de Stuwe met een tweetal extra leslokalen komt door extra kosten voor de installaties van de technieklokalen, meerkosten van (bouw)materialen alsmede door meer en andere werkzaamheden uitgevoerd vanwege personele uitval.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 juli 2024

besluit:

1. De jaarrekening 2023 vast te stellen, inclusief alle mutaties in de bestemmingsreserves.
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van BDO.
3. In te stemmen met het resultaat van € 15.753.225 positief.
4. Een bedrag van € 6.096.782 toe te voegen aan de reserve doorgeschoven projecten.
5. Een bedrag van € 278.000 toe te voegen aan de reserve wegen.
6. I.v.m. gewijzigde regelgeving reserves de volgende bedragen storten in:
  - Algemene reserve € 347.525
  - Reserve Uit te voeren projecten € 12.100
  - Bestemmingsreserve cofinanciering investeringen € 939.936
  - Bestemmingsreserve verduurzaming € 739.023
  - Bestemmingsreserve Regiodeal € 7.204.991
  - Reserve Dekking kapitaal lasten investeringen € 61.518
  - Bestemmingsreserve aardgasvrije wijken € 11.397
  - Reserve sanering Meidoornlaan € 3.538
  - Reserve dekking deelnemingen Energie coöperaties € 4.439
7. I.v.m. gewijzigde regelgeving reserves de volgende bedragen onttrekken aan:
  - Algemene reserve € 139.910
  - Reserve Uit te voeren projecten € 67.276
  - Reserve Vluchtelingen € 1.148.079
8. Een bedrag van € 775.000 te storten in de reserve Regiodeal 2.0
9. Het resterende positieve saldo 2023 van de jaarrekening ad € 634.241 te storten in de Algemene Reserve.

Winschoten, 3 juli 2024

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

